

แผนปฏิบัติราชการประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ.แม่ฮ่องสอน
สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน
โทร. ๐-๕๓๖๑-๒๑๕๖
ms๐๐๑๖.๒@gmail.com

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ (แบบ จ.๒)	๑
๑.๑ สรุปโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน	๑
๑.๒ บัญชีโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามประเด็นยุทธศาสตร์	๒
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ :	๒
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ :	๒๕
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ :	๓๓
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ :	๘๓
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ :	๙๙
๑.๓ สรุปโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน (เฉพาะงบยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด)	๑๑๔
๒. ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัด/กลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	๑๑๖

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑.๑ ความเป็นมา

๑.๑.๑ ประวัติศาสตร์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จังหวัดแม่ฮ่องสอนในอดีต เคยเป็นถิ่นที่อยู่ของมนุษย์มาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ หลักฐานที่พบในถ้ำแถบอำเภอปางมะผ้า พบเมล็ดพืชที่ใช้เป็นอาหาร เช่น เมล็ดน้ำเต้า แตงกวา ถั่วฝักยาว ข้าวเปลือก โครงกระดูกมนุษย์โบราณในโลงผีแมน ลูกปัด เมล็ดข้าว เศษภาชนะดินเผา ขวานหิน เป็นต้นนักโบราณคดีได้ศึกษาว่าเป็นมนุษย์ยุคหิน (๔,๕๐๐ - ๗,๐๐๐ ปี)

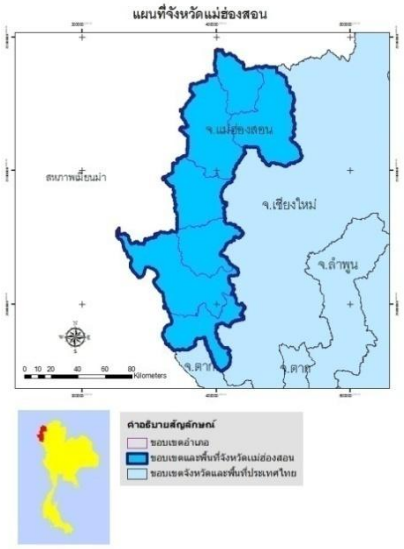
สมัยก่อนกรุงรัตนโกสินทร์ แม่ฮ่องสอนเป็นเพียงชุมชนบ้านป่า มีชาวไทยใหญ่ตามรอยต่อระหว่างประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ประมาณปี พ.ศ.๒๓๗๔ เจ้าผู้ครองเมืองเชียงใหม่องค์ที่ ๕ นามว่า “พระเจ้ามโหตรประเทศ” ได้ให้ “เจ้าแก้วเมืองมา” เป็นแม่กองนำไพร่พลช้างต่อและหมอควาญออกสำรวจสถานการณ์ชายแดนด้านตะวันตกและให้จับช้างป่าไปใช้งานที่นครเชียงใหม่เจ้าแก้วเมืองมา ได้พบหมู่บ้านเล็กๆ แห่งหนึ่ง ทำเลดี มีหมูป่ามากินดินโป่งชุกชุมจึงตั้งชื่อหมู่บ้านและเรียกชื่อบ้านโป่งหมูต่อมาเพี้ยนเป็นปางหมูแล้วเลือกพะกาหม่องเป็นผู้นำพะกาหม่องได้ร่วมกับเจ้าแก้วเมืองมาคล้องช้างทางทิศใต้ของหมู่บ้านจนได้ช้างป่าเพียงพอ และมาถึงหมู่บ้านอีกแห่งมีร่องน้ำเหมาะแก่การฝึกช้างป่า จึงหยุดไพร่พลฝึกช้างก่อนกลับเชียงใหม่และตั้งชื่อหมู่บ้านว่าแม่ฮ่องสอน หมายถึง มีร่องน้ำใช้สำหรับฝึกช้าง คำว่า ฮ่อง เป็นภาษาไทยใหญ่ หมายถึง ร่องน้ำ

ต่อมา “ชานกะเล” เป็นคนไต เกิดที่เมืองจ๋ามก่า รัฐฉานในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ได้อพยพมาอยู่ที่บ้านปางหมู กับพะกะหม่อง เป็นบุคคลที่ขยัน กล้าหาญ เฉลียวฉลาด มีความซื่อสัตย์ อดทน พระเจ้าอินทวิชยานนท์ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ ได้เห็นความสามารถ จึงตั้งให้เป็นเจ้าเมืองแม่ฮ่องสอนคนแรก และให้บรรดาศักดิ์เป็น “พญาสิงหนาทราชา” ในปี พ.ศ.๒๔๑๗ แม่ฮ่องสอนมีเจ้าผู้ครองนคร จำนวน ๔ คน ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็นจังหวัดแม่ฮ่องสอน ขึ้นกับมณฑลพายัพ โดยมีพระศรสุรราช (เปลื้อง) เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอนคนแรก

พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข ได้ยกเลิกการปกครองจากมณฑลเป็นจังหวัด บริหารราชการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาจนทุกวันนี้

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน, ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

๑.๒ ลักษณะทางกายภาพ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดชายแดน อยู่ทางภาคเหนือตอนบน ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๙๒๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๗,๙๘๗,๘๐๘.๒๗ ไร่ หรือประมาณ ๑๒,๖๘๑.๒๕๙ ตารางกิโลเมตร เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๓ ของภาคเหนือ และเป็นอันดับ ๘ ของประเทศ พื้นที่มีรูปร่างเรียวยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ มีความยาวประมาณ ๒๕๐ กิโลเมตรและความกว้างประมาณ ๙๕ กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนื้อที่ป่าไม้ ประมาณ ๑๑,๑๓๓.๗๘ ตารางกิโลเมตร หรือ ๖,๙๕๘,๖๑๒.๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๒ ของพื้นที่จังหวัด มีพื้นที่เกษตรกรรม ๔๐๖,๐๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๘

รูปที่ ๑ แผนที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน เป็นดังนี้

ทิศเหนือและทิศตะวันตก ติดต่อกับรัฐฉาน รัฐคะยา และรัฐคอทูเล ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยมีเทือกเขาถนนธงชัยตะวันตก แม่น้ำสาละวิน และแม่น้ำเมย เป็นแนวพรมแดนกั้นระหว่างประเทศ

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยมีแม่น้ำยวม และแม่น้ำเงา เป็นแนวเขตจังหวัด

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอเวียงแหง อำเภอเชียงดาว อำเภอแม่แตง อำเภอสะเมิง อำเภอแม่แจ่ม อำเภอฮอด และอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเทือกเขาถนนธงชัยกลาง และเทือกเขาถนนธงชัยตะวันออกเป็นแนวเขตระหว่างจังหวัด

ทุกอำเภอในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเขตแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รวมระยะทางประมาณ ๔๘๓ กิโลเมตร โดยเป็นพื้นดินประมาณ ๓๒๖ กิโลเมตร เป็นแม่น้ำประมาณ ๑๕๗ กิโลเมตร แบ่งเป็นแม่น้ำสาละวิน ๑๒๗ กิโลเมตร และแม่น้ำเมย ๓๐ กิโลเมตร

สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศเป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อนและเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีทิวเขาเรียงตามแนวทิศเหนือ-ใต้ ขนานกัน ทิวเขาที่สำคัญ คือ ***ทิวเขาแดนลาว*** อยู่ทางตอนเหนือสุดของจังหวัด เป็นแนวแบ่งเขตแดนประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และ ***ทิวเขาถนนธงชัย*** ประกอบด้วยทิวเขาเรียงขนานกัน ๓ แนว คือ ทิวเขาถนนธงชัยตะวันตก เป็นแนวเขตแดนประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาทิวเขาถนนธงชัยกลาง อยู่ระหว่างแม่น้ำยวมและแม่น้ำแม่แจ่ม และทิวเขาถนนธงชัยตะวันออก เป็นแนวแบ่งเขตระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งยังเป็นที่ตั้งของยอดเขาที่สูงที่สุด คือ ยอดเขาแม่ยะอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอปาย มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๒,๐๐๕ เมตร

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ *แม่น้ำปาย* ซึ่งมีต้นกำเนิดจากทิวเขาถนนธงชัย ไหลผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวิน มีความยาว ๑๓๕ กิโลเมตร *แม่น้ำยวม* ซึ่งมีต้นกำเนินจากภูเขาด้านตะวันออกของอำเภอขุนยวม ไหลผ่านอำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอแม่สะเรียง ไปบรรจบกับแม่น้ำเมย มีความยาว ๑๖๐ กิโลเมตร และ *แม่น้ำละมาด* ซึ่งมีต้นกำเนิดจากดอยแม่ละมาด ไหลผ่านอำเภอเมืองลงสู่แม่น้ำปาย

๑.๓ ข้อมูลการปกครอง และประชากร

๑.๓.๑ ข้อมูลการปกครอง

จังหวัดแม่ฮ่องสอนแบ่งการปกครองออกเป็น ๗ อำเภอ ๔๕ ตำบล ๔๑๕ หมู่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕๐ แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล๖แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๔๒ แห่ง

ตารางที่ ๑ การแบ่งการปกครองของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ที่	จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	ทม.	ทต.	อบต.
	จ.แม่ฮ่องสอน	**๑๒,๖๘๑.๒๕๙**	**๔๕**	**๔๑๕**	**๑**	**๑**	**๖**	**๔๒**
๑	อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๒,๔๘๓.๑๑๕	๗	๖๘	๑	๑	-	๖
๒	อ.ขุนยวม	๑,๖๙๘.๓๑๒	๖	๔๓	-	-	๑	๖
๓	อ.ปางมะผ้า	๗๙๘.๓๗๕	๔	๓๘	-	-	-	๔
๔	อ.ปาย	๒,๒๔๔.๗๐๐	๗	๖๒	-	-	๑	๗
๕	อ.แม่ลาน้อย	๑,๔๕๖.๖๔๕	๘	๖๙	-	-	๑	๘
๖	อ.แม่สะเรียง	๒,๕๘๗.๔๒๕	๗	๗๗	-	-	๓	๕
๗	อ.สบเมย	๑,๔๑๒.๖๘๗	๖	๕๘	-	-	-	๖

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑.๓.๒ ประชากร

จากข้อมูลประชากร ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีประชากรทั้งสิ้น ๒๗๔,๓๒๒ คน เป็นชาย ๑๔๐,๐๑๓ คน เป็นหญิง ๑๓๔,๓๐๙ คน และมีจำนวนบ้านทั้งสิ้น ๑๐๔,๑๕๓ หลัง ความหนาแน่นของประชากร เท่ากับ ๒๑.๖๓ คน ต่อตารางกิโลเมตร

ตารางที่ ๒ สถิติประชากรของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ที่	จังหวัด / อำเภอ	ประชากร (คน)			จำนวนบ้าน (หลัง)	ความหนาแน่น คน/ตารางกิโลเมตร
		รวม	ชาย	หญิง		
	จ.แม่ฮ่องสอน	**๒๗๔,๓๒๒**	**๑๔๐,๐๑๓**	**๑๓๔,๓๐๙**	**๑๐๔,๑๕๓**	๒๑.๖๓
๑	อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๖๐,๙๗๓	๓๐,๙๘๐	๒๙,๙๙๓	๒๔,๘๓๖	๒๔.๕๖
๒	อ.ขุนยวม	๒๒,๘๖๗	๑๑,๗๖๖	๑๑,๑๐๑	๘,๔๒๖	๑๓.๔๖
๓	อ.ปางมะผ้า	๒๑,๐๗๙	๑๐,๙๒๗	๑๐,๑๕๒	๗,๔๖๘	๒๖.๔๐

ที่	จังหวัด / อำเภอ	ประชากร (คน)			จำนวนบ้าน (หลัง)	ความหนาแน่น คน/ตารางกิโลเมตร
		รวม	ชาย	หญิง		
๔	อ.ปาย	๓๗,๓๕๕	๑๙,๒๖๓	๑๘,๐๙๒	๑๔,๘๐๙	๑๖.๖๔
๕	อ.แม่ลาน้อย	๓๕,๙๕๑	๑๘,๒๖๗	๑๗,๖๘๔	๑๑,๕๒๑	๒๔.๖๘
๖	อ.แม่สะเรียง	๕๔,๕๒๙	๒๗,๕๕๕	๒๖,๙๗๔	๒๑,๔๖๖	๒๑.๐๗
๗	อ.สบเมย	๔๑,๕๖๘	๒๑,๒๕๕	๒๐,๓๑๓	๑๕,๖๒๗	๒๙.๔๒

ที่มา : ข้อมูลจำนวนประชากรจากที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อมูล ณ เดือน มีนาคม ๒๕๕๙ (ข้อมูลรวมประชากรทั้งที่มีสัญชาติไทย และไม่ได้สัญชาติไทย)

ประชากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำแนกได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ คนไทยเชื้อสายไทยใหญ่ อพยพมาจากรัฐฉานซึ่งเป็นบ้านเมืองเดิมในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่

๑) กะเหรี่ยง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีประชากรมากที่สุดของชาวไทยภูเขา คือ ประมาณร้อยละ ๗๙.๓จะตั้งถิ่นฐานอยู่ทุกอำเภอ ***ปาดอง*** หรือกะเหรี่ยงคอยาว ปัจจุบันมีอยู่ที่บ้านในสอยบ้านน้ำเพียงดิน และบ้านห้วยเสือเฒ่าในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนนอกจากนี้ยังมีกะเหรี่ยงกลุ่มย่อยที่อพยพเข้ามาจากประเทศเมียนมา คือ กะเหรี่ยงแดง, กะยัน อาศัยอยู่ในบ้านในสอย บ้านห้วยเสือเฒ่า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

๒) ลาหู่ หรือ มูเซอ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ ลาหู่แดง และลาหู่ดำตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่อำเภอปางมะผ้า, อำเปาย และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

๓) ลีซู หรือ ลีซอ พบได้ใน อำเภอปาย และ อำเภอปางมะผ้า

๔) ลัวะ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยในดินแดนล้านนารวมถึงแม่ฮ่องสอนมาตั้งแต่โบราณปัจจุบันชาวลัวะอพยพขึ้นไปอยู่บนพื้นที่ภูเขาสูงตั้งชุมชนเป็นแนวยาวไปตามสันเขา พบได้มากที่เขตรอยต่อ อำเภอแม่ลาน้อย กับ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

๕) ม้ง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีประชากรน้อยที่สุดในแม่ฮ่องสอนแต่กระจายอยู่ทุกอำเภอแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือม้งขาวและม้งลายซึ่งเรียกจากสีกระโปรงของผู้หญิงชาวม้ง

๖) จีนยูนนาน (จีนฮ่อ) เป็นกลุ่มชาวจีนที่เป็นอดีตทหารกองพล ๙๓ ที่หนีภัยทางการเมืองเข้ามาในประเทศไทยอยู่ที่อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า และ อำเภอเมืองบางแห่งตั้งเป็นชุมชนถาวรมีเฉพาะชาวจีนฮ่อเท่านั้น เช่น หมู่บ้านสันติชล อำเภอปายและหมู่บ้านรักไทย อำเภอเมือง เป็นต้น

๗) ปะโอ อพยพเข้ามาจากรัฐฉาน ปัจจุบันมีถิ่นอาศัยอยู่บ้านห้วยมะเขือส้ม ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

๑.๔ ข้อมูลเศรษฐกิจ

๑.๔.๑ เศรษฐกิจภาพรวม

ในปี ๒๕๕๗ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า ๑๑,๐๗๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๕๖ คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๑ โครงสร้างการผลิต ปี ๒๕๕๗ ณ ราคาประจำปี ภาคเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ ๒๙.๗๓ ภาคนอกเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ ๗๐.๒๗ โดยสาขา ๓ ลำดับแรก ได้แก่ สาขาเกษตรกรรมฯ มีสัดส่วนสูงสุดร้อยละ ๒๙.๐๓ รองลงมาสาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ ๑๘.๖๖ และสาขาการขายส่ง การขายปลีกฯ มีสัดส่วนร้อยละ ๘.๐๙ อัตราขยายตัวที่แท้จริง ปี ๒๕๕๗ ขยายตัวร้อยละ ๐.๑๖ ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ปี ๒๕๕๗ เท่ากับ ๕๔,๖๑๕ บาท/คน/ปี

ตารางที่ ๓ ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ ราคาประจำปี และผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (พ.ศ.๒๕๕๓ - พ.ศ.๒๕๕๗)

	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗
GPP ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)	๘,๓๙๐	๘,๖๒๙	๙,๔๖๕	๑๐,๔๐๑	๑๑,๐๗๘
GPP per capita	๔๐,๑๕๖	๔๑,๕๙๗	๔๗,๐๕๘	๕๒,๒๖๘	๕๔,๖๑๕

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๔.๒ ภาคการท่องเที่ยว

ในด้านการท่องเที่ยว ปี ๒๕๕๘ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวนผู้เยี่ยมเยือน จำนวน ๗๙๙,๖๐๗ คน เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๕๗ คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ (เดือนมกราคม - เมษายน) มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือน จำนวน ๓๓๗,๖๓๖ คน

นอกจากนี้ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีรายได้การท่องเที่ยว ในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๓,๗๙๑.๖๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๕๗ คิดเป็นร้อยละ ๙.๖๐ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ (เดือนมกราคม - เมษายน) มีรายได้การท่องเที่ยว จำนวน ๑,๖๑๘.๑๗ ล้านบาท

ตารางที่ ๔ จำนวนผู้เยี่ยมเยือน และรายได้จากการท่องเที่ยว (ปี ๒๕๕๔ - พ.ศ.๒๕๕๙)

รายการ	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙ (ม.ค. - เม.ย.)
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน	๔๕๑,๕๐๘	๕๓๓,๐๐๘	๗๔๘,๘๒๗	๗๖๙,๕๖๓	๗๙๙,๖๐๗	๓๓๗,๖๓๖
จำนวนรายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	๒,๐๙๒.๗๕	๒,๖๑๙.๙๙	๓,๓๓๒.๔๙	๓,๔๕๙.๔๒	๓,๗๙๑.๖๙	๑,๖๑๘.๑๗

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว

๑.๔.๓ ภาคการค้าชายแดน

ปัจจุบันจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังไม่มีด่านถาวร มีเพียงจุดผ่อนปรนทางการค้า ๕ แห่งที่กฎหมายอนุมัติให้มีการค้าสินค้า ได้แก่ ๑) ด่านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม-บ้านน้ำมาง รัฐคะยา ๒) ด่านห้วยผึ้ง อำเภอเมือง-บ้านนามน รัฐฉาน ๓) ด่านน้ำเพียงดิน อำเภอเมือง-บ้านใหม่ รัฐคะยา ๔) ด่านเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง - บ้านห้วยทราย รัฐคะยา และ ๕) ด่านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย - จังหวัดผาปูน รัฐกะเหรี่ยง ซึ่งฝ่ายไทยโดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนกำหนดให้สามารถแลกเปลี่ยนสินค้าเล็กๆน้อยๆ ที่จำเป็นในการอุปโภค- บริโภค ในชีวิตประจำวัน และเป็นสินค้าไม่ต้องห้ามตามกฎหมายอื่นใดได้ภายในบริเวณตลาดนัดเพื่อการค้าห่างจาก แนวพรมแดนประมาณ ๒ กิโลเมตร ระหว่างเวลาตั้งแต่ ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. (เวลาประเทศไทย) ของทุกวัน

ซึ่งในปี ๒๕๕๘ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีมูลค่าการค้าชายแดน จำนวน ๑,๕๖๒,๙๐๖,๓๐๓.๖๖ บาท เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๕๗ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๔๒ และในปี ๒๕๕๙ (เดือนมกราคม - พฤษภาคม ๒๕๕๙) จำนวน ๕๗๗,๙๒๗,๗๖๒.๕๐ บาท

ตารางที่ ๕ มูลค่าการค้าชายแดน (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙ (ม.ค. - พ.ค. ๕๙)
มูลค่าการค้าชายแดน (ล้านบาท)	๑๘๖.๑๔๔	๓๑๗.๔๙๒	๙๒๗.๙๘๑	๑,๕๖๒.๙๐๖	๕๗๗.๙๒๘

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑.๔.๔ ภาคการเกษตร

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ที่เกษตรกรใช้ประโยชน์เพื่อทำการเกษตรปลูกพืชประมาณ ๔๐๖,๐๐๐ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๙ ของพื้นที่ที่ไม่ใช่พื้นที่ป่าไม้ หรือคิดเป็นร้อยละ ๕.๐๘ ของพื้นที่จังหวัด ครัวเรือนเกษตรกรประมาณ ๔๓,๙๖๔ ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๗ ของครัวเรือนทั้งหมด พื้นที่ทำการเกษตร (พืช) ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าสงวน ชนิดพืชสำคัญ ได้แก่ โดยเป็นการเพาะปลูก ข้าว ๑๕๘,๐๘๖ ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๖๑,๔๓๙ ไร่ ถั่วเหลือง ๕๓,๖๓๗ ไร่ กะหล่ำปลี ๑๙,๗๙๙ ไร่ กระเทียม ๑๖,๕๓๖ ไร่ ถั่วแดงหลวง ๒๑,๑๕๘ ไร่ กาแฟอาราบิก้า ๕,๒๙๔ ไร่ งา ๒,๑๔๑ ไร่ ส้มเขียวหวาน๑,๐๖๖ ไร่ ลำไย ๗๘๗ ไร่ และอื่นๆ ๖๖,๐๕๗ ไร่

ข้อมูลพื้นที่ทำกินที่มีเอกสารสิทธิ์ตามกฎหมาย

๑. ข้อมูลที่ดินในเขตพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยสำนักงานปฏิรูปที่ดิน (๒๒ มิ.ย. ๕๘) มีพื้นที่ทำการเกษตร แปลงเกษตรกรรมและแปลงที่ดินชุมชน รวม ๑๗,๖๓๓ ไร่ (๕,๖๒๓ แปลง/๔,๓๘๔ ราย) หรือคิดเป็นร้อยละ ๔.๓๔ ของพื้นที่ทำเกษตรกรรม

๒. จากข้อมูลสำนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ณ วันที่ ๒๖ มิ.ย. ๕๘) ระบุว่าพื้นที่ถือครองที่มีเอกสารสิทธิ์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งหมดมีจำนวน ๑๐๔,๖๐๓ ไร่ (๔๙,๒๔๑ แปลง) หรือคิดเป็นร้อยละ ๑.๓๑ ของพื้นที่จังหวัด (๗,๙๘๗,๘๐๘ ไร่)

ข้อมูลพื้นที่รับน้ำชลประทาน

จากข้อมูลโครงการชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ตุลาคม ๒๕๕๘) มีพื้นที่ดำเนินงานใน ๗ อำเภอ ๓๖ ตำบล จำนวน ๑๘๓ โครงการ มีพื้นที่รับน้ำรวม ๑๓๖,๖๐๐ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖๕ ของพื้นที่การเกษตร (๔๐๖,๐๐๐ ไร่) หรือคิดเป็นร้อยละ ๑.๖๘ ของพื้นที่จังหวัด (๗,๙๘๗,๘๐๘.๒๗ ไร่) ตามรายละเอียด ดังนี้

๑. พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการชลประทานขนาดเล็กจำนวน ๑๑๔,๓๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๑๗ ของพื้นที่การเกษตร

๒. พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการชลประทานขนาดกลางจำนวน ๒๒,๒๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๘ ของพื้นที่การเกษตร

๓. พื้นที่นอกเขตชลประทานจำนวน ๒๖๙,๔๐๐ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๖.๓๕ ของพื้นที่การเกษตร

๑.๔.๕ ภาคอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน

๑) อุตสาหกรรม

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ (สะสม) ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๗ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๑,๐๓๑.๙๗๓ ล้านบาท และมีจำนวนคนงาน ๙๔๓ คน โดยจำแนกออกเป็นจำพวกโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ดังนี้

ตารางที่ ๖ จำนวนโรงงาน จำนวนเงินทุน และจำนวนคนงาน ในแต่ละประเภท

จำพวกที่	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
๑	๒๔	๓.๘๒๕	๓๓
๒	๓๒	๑๐๖.๐๕๒	๒๐๒
๓	๖๑	๙๒๒.๐๙๖	๗๐๘
รวม	**๑๑๗**	**๑,๐๓๑.๙๗๓**	**๙๔๓**

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๒) ผลิตภัณฑ์ OTOP

จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีความโดดเด่นสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้แก่ผลิตภัณฑ์ OTOP โดยในปี ๒๕๕๗/๒๕๕๘ มีจำนวนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จำนวน ๒๑๔ กลุ่ม ๔๑๓ ผลิตภัณฑ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) การลงทะเบียนกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ทั้งหมด จำนวน ๒๑๔ ราย ดังนี้

- กลุ่มผู้ผลิตชุมชน จำนวน ๑๘๑ ราย
- ผู้ประกอบการรายเดียว จำนวน ๓๒ ราย
- SMEs จำนวน ๑ ราย

(๒) ผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP ทั้งหมด จำนวน ๔๑๓ ผลิตภัณฑ์ แยกตามกลุ่มผู้ผลิต ดังนี้

- กลุ่มผู้ผลิตชุมชน จำนวน ๓๔๑ ผลิตภัณฑ์
- ผู้ประกอบการรายเดียว จำนวน ๗๐ ผลิตภัณฑ์
- SMEs จำนวน ๒ ผลิตภัณฑ์

(๓) ผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP ทั้งหมด จำนวน ๔๑๓ ผลิตภัณฑ์ แยกตามประเภท ดังนี้

- ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน ๑๒๖ ผลิตภัณฑ์
- ประเภทอาหาร จำนวน ๑๒๖ ผลิตภัณฑ์
- ประเภทเครื่องดื่ม จำนวน ๒๓ ผลิตภัณฑ์
- ประเภทของใช้และของตกแต่ง จำนวน ๘๐ ผลิตภัณฑ์
- ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน ๕๘ ผลิตภัณฑ์

(๔) การจัดระดับการแบ่งกลุ่มประเภทและผลิตภัณฑ์

- ระดับ A กลุ่มดาวเด่นสู่สากล จำนวน ๓๑ ผลิตภัณฑ์
- ระดับ B กลุ่มอนุรักษ์สร้างคุณค่า จำนวน ๕๕ ผลิตภัณฑ์
- ระดับ C กลุ่มพัฒนาสู่การแข่งขัน จำนวน ๑๐๗ ผลิตภัณฑ์
- ระดับ D กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา จำนวน ๒๒๐ ผลิตภัณฑ์

ตารางที่ ๗ จำนวนผลิตภัณฑ์ OTOP แยกตามประเภท

ประเภท	จำนวน (ผลิตภัณฑ์)
อาหาร	๒๕
เครื่องดื่ม	๑๔
ผ้าและเครื่องแต่งกาย	๔๙
ของใช้ฯ	๑๙
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๗
รวมจำนวน(ผลิตภัณฑ์)	๑๑๔

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๘ จำนวนผลิตภัณฑ์แยกตามระดับดาว

ระดับดาว	อาหาร	ผ้าเครื่องแต่งกาย	ของใช้	เครื่องดื่ม	สมุนไพรฯ	รวม
ระดับดาว ๑	๒	๐	๑	๐	๐	๓
ระดับดาว ๒	๐	๐	๕	๐	๐	๕
ระดับดาว ๓	๔	๑๑	๗	๐	๐	๒๒
ระดับดาว ๔	๑๑	๑๒	๓	๑๒	๑	๓๙
ระดับดาว ๕	๘	๐	๐	๒	๓	๑๓
รวม	๒๕	๒๓	๑๖	๑๔	๔	๘๒
รอผลการตรวจวิเคราะห์	๐	๒๙	๐	๐	๓	๓๒
ไม่ผ่านการพิจารณาระดับจังหวัด	๘	๒	๔	๐	๑	๑๕

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การคัดสรรสุดยอด หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี ๒๕๕๙

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินการรับสมัครผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP นำผลิตภัณฑ์มาคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี ๒๕๕๙ ระหว่างวันที่ ๘-๑๓ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๙ โดยการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย สรุปผลการคัดสรรฯ ดังนี้

(๑) จำนวนผู้ประกอบการ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่เข้าร่วมการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๕๙

ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ได้แก่

๑) ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา คือ สบู่ภูโคลน ผู้ประกอบการ หจก.ภูโคลน คันทรี คลับ น้ำมันงาอโรมาตะไคร้ภูเขา ผู้ประกอบกา ศูนย์ผลิตผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรระดับชุมชนที่ ๕

๒) ประเภทอาหาร คือ ผลิตภัณฑ์ ขนมงาดำรสน้ำผึ้ง ผู้ประกอบการ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านไม้แงะ นอกจากนี้ในด้านการประกวดออกแบบบรรจุภัณฑ์ มีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับรางวัล ประกอบด้วย

๓) ประเภทเครื่องดื่ม คือ ผลิตภัณฑ์ น้ำมัลเบอร์รี่ ผู้ประกอบการ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนไหมแม่ฮ่องสอน

๔) ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร คือ ผลิตภัณฑ์สบู่ภูโคลน ผู้ประกอบการ หจก.ภูโคลน คันทรี คลับ

ในด้านยอดการจำหน่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP ในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑๔๙,๗๙๘,๔๔๖ บาท เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๕๗ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓๔ และในปี ๒๕๕๙ (เดือนตุลาคม ๒๕๕๘ - พฤษภาคม ๒๕๕๙) จำนวน ๑๒๖,๘๔๔,๘๒๙ บาท

ตารางที่ ๗ ยอดการจำหน่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

	๒๕๕๔	**๒๕๕๕**	**๒๕๕๖**	**๒๕๕๗**	**๒๕๕๘**	**๒๕๕๙ (ต.ค. ๕๘ - พ.ค.๕๙)**
ยอดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP (บาท)	๙๔,๓๑๓,๘๐๗	๙๙,๑๔๗,๓๒๕	๑๒๐,๒๐๙,๖๒๘	๑๒๗,๖๕๗,๐๐๐	๑๔๙,๗๙๘,๔๔๖	๑๒๖,๘๔๔,๘๒๙

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๓) วิสาหกิจชุมชน

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีประเภทกิจการวิสาหกิจชุมชนที่มากที่สุด คือ ประเภทการผลิตพืช จำนวน ๑๐๔ กิจการ รองลงมาคือ ประเภทเครื่องดื่ม จำนวน ๘๖ กิจการ ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้า/เสื้อผ้า จำนวน ๗๐ กิจการ ประเภทการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร จำนวน ๖๑ กิจการ และประเภทการผลิตปศุสัตว์ จำนวน ๕๔ กิจการ ตามลำดับ

ตารางที่ ๘ ประเภทและจำนวนวิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

ลำดับ	**ประเภทกิจการ**	**วิสาหกิจชุมชน**	**เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน**
	การผลิตสินค้า		
๑	การผลิตพืช	๑๐๔	๐
๒	การผลิตปศุสัตว์	๕๔	๐
๓	การผลิตประมง	๓	๐
๔	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	๖๑	๑
๕	ผลิตภัณฑ์ผ้า/เสื้อผ้า	๗๐	๐
๖	เครื่องจักสาน	๘	๐
๗	ดอกไม้ประดิษฐ์	๔	๐
๘	เครื่องจักรกล	๐	๐
๙	ของชำร่วย/ของที่ระลึก	๖	๐
๑๐	ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	๑๑	๐

ลำดับ	ประเภทกิจการ	วิสาหกิจชุมชน	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
๑๑	เครื่องดื่ม	๘๖	๑
๑๒	เครื่องประดับอัญมณี	๓	๐
๑๓	เครื่องไม้เฟอร์นิเจอร์	๑๓	๐
๑๔	เครื่องหนัง	๒	๐
๑๕	การผลิตปัจจัยการผลิต	๓๐	๐
๑๖	เครื่องปั่น	๐	๐
๑๗	สิ่งประดิษฐ์จากโลหะ	๒	๐
๑๘	การผลิตสินค้าอื่นๆ	๓๑	๐
	การให้บริการ		
๑	ร้านค้าชุมชน	๑๑	๐
๒	ออมทรัพย์ชุมชน	๑๕	๐
๓	ท่องเที่ยว	๗	๐
๔	สุขภาพ	๔	๐
๕	ซ่อมเครื่องจักรกล	๐	๐
๖	บริการอื่นๆ	๒๑	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑.๕ ลักษณะทางสังคม

๑.๕.๑ ด้านศาสนา

ศาสนิกชนส่วนใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน คือประมาณร้อยละ ๗๔.๑๙ นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์ ประมาณร้อยละ ๒๕.๕๓ นับถือศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ ๐.๒๕ และที่เหลืออีกประมาณร้อยละ ๐.๐๒ นับถือศาสนาอื่นๆและผีตามความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์

๑.๕.๒ วัฒนธรรมทางภาษา

ชาวไทยใหญ่จะมีภาษาพูดเป็นของตนเองเรียกว่า "กำไต" เวลาพูดภาษาไตเรียกว่า"อุบไต" คล้ายคลึงกับภาษาไทย แต่เมื่อพูดต่อกันเป็นประโยคอาจฟังไม่รู้เรื่องแต่หากแยกเป็นคำเดี่ยว ๆ จะเข้าใจได้ง่าย ส่วนภาษาเขียนตัวอักษรไทยเรียกว่า "ลึกไต" มีใช้กันมาตั้งแต่สมัยโบราณลักษณะของตัวอักษรกลมคล้ายตัวอักษรมอญและเมียนมา ชาวกะเหรี่ยง,ชาวจีนฮ่อ มีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง ส่วนชนเผ่า ลาหู่ ลีซูลัวะในปัจจุบันมีภาษาพูด ส่วนภาษาเขียนนำอักษรอังกฤษมาใช้

๑.๕.๓ ประเพณี

๑) ประเพณี"ปอยส่างลอง"

เป็นงานประเพณีบวชลูกแก้วของไทยใหญ่ เป็นการบรรพชาสามเณรให้ สืบทอดพระพุทธศาสนาและเพื่อเรียนรู้พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า โดยมีความเชื่อว่า ถ้าได้บวชให้ลูกของตนเป็นสามเณร จะได้อานิสงส์ ๘ กัลป์บวชลูกคนอื่นเป็นสามเณรได้อานิสงส์ ๔ กัลป์และหากได้อุปสมบทลูกของตนเป็นพระภิกษุสงส์จะได้อานิสงส์ ๑๒ กัลป์และได้อุปสมบทลูกคนอื่นจะได้อานิสงส์ ๘ กัลป์ และเพื่อเป็น

การสืบทอดประเพณีที่มีมาดั้งเดิม จะจัดงานระหว่างเดือนมีนาคม-เมษายน ของทุกปีณ ชุมชนและวัดที่มีชาวไทยใหญ่อาศัย และในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน

๒) ประเพณีปอยเหลินสิบเอ็ด (ประเพณีออกพรรษา)

ประเพณีแห่จองพารา (งานปอยเหลินสิบเอ็ด) คือประเพณีส่วนหนึ่งในงานเทศกาลออกพรรษาอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน คำว่า จองพรา หมายถึง ซุ้มรับเสด็จพระพุทธเจ้า หรือ จองพารา เป็นภาษาไทยใหญ่แปลว่า “ปราสาทพระ” การบูชาจองพาราคือการสร้างปราสาทเพื่อคอยรับเสด็จพระพุทธเจ้าที่จะเสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เทศกาลนี้จัดขึ้นระหว่างวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือในราวเดือนตุลาคม กิจกรรมภายในงานชาวบ้านจะช่วยกันสร้างปราสาทจำลองที่เรียกว่าจองพาราประดับไว้ตามบริเวณวัดและบ้านเรือนและแห่ขบวนรูปสัตว์ต่างๆเพื่อแสดงความยินดีที่พระพุทธเจ้าเสด็จกลับมาในวันขึ้น ๑๓ ค่ำ จะมีตลาดนัดออกพรรษาหรือกาดหลู่โดยมีการจุดตะเกียงและเทียนในตลาดตั้งแต่กลางคืนจนถึงรุ่งเช้าเพื่อให้ชาวบ้านได้จับจ่ายซื้อของเตรียมงานไฟ สำหรับวันขึ้น ๑๔ ค่ำเป็นวันดาพอถึงรุ่งเช้าของวันขึ้น ๑๕ ค่ำ จะมีการทำบุญตักบาตรเทโวโรหนะ จากวัดพระธาตุดอยกองมูซึ่งตั้งอยู่บนดอยกองมูลงมาสู่วัดม่วยต่อที่อยู่บริเวณเชิงเขา ทิวแถวของพระภิกษุสามเณรและประชาชนนับร้อยพัน ซึ่งเรียงรายสองข้างทางเดินลงจากวัดพระธาตุดอยกองมูเพื่อทำบุญตักบาตรแก่พระภิกษุสามเณร ท่ามกลางสายหมอกยามเช้านั้นเป็นภาพที่งดงามบริสุทธิ์ ตัดกับสีเขียวขจีของต้นไม้ สามารถมองเห็นได้จากระยะไกล ตกตอนกลางคืนตามบ้านเรือนและวัดวาอารามต่าง ๆ จะมีการจุดประทีปโคมไฟสว่างไสวและมีการแห่จองพราคำว่า จอง มาจากคำว่า พระ หรือ วระ แปลว่าประเสริฐ หมายถึงพระพุทธเจ้า ส่วนคำว่า พรา หมายถึง เมืองเช่น กรุงพาราณสี เป็นต้น ฉะนั้น คำที่ถูกต้องคือ จองพราหรือซุ้มประสาทรับเสด็จพระพุทธเจ้าซึ่งตกแต่งประดับประดาอย่างสวยงาม นอกจากนี้ในปอยเหลินสิบเอ็ด ยังมีการแสดงการละเล่นพื้นเมืองและมหรสพต่าง ๆเช่น การฟ้อนนกกิ่งกะหร่าก้าลาย (ฟ้อนเจิง) ก้าโต ฟ้อนกำเบ้อคง (กำเบ้อ คือ ผีเสื้อคง คือ แม่น้ำสาละวิน) งานจะจัดช่วงเวลาออกพรรษา หรือเดือน ๑๑ ในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน และตามหมู่บ้านชาวไทใหญ่ที่เป็นชาวพุทธ

ประเพณีออกหว่า เทศกาลออกพรรษาแม่สะเรียง เป็นประเพณีสำคัญของชาวแม่ฮ่องสอนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของชาวไทใหญ่โดยชาวบ้าน จะประดิษฐ์ จองพารา ซุ้มราชวัตร และโคมไฟประดับตามบ้านเรือนเพื่อแสดงถึงการรับเสด็จพระพุทธเจ้าที่เสร็จจากสวรรค์ ชั้นดาวดึงกลับสู่โลกมนุษย์ โดยมีพิธีตักบาตรตามวิถีไทยใหญ่ ขบวนแห่เทียนเหง หรือเทียนพันเล่ม ตามถนนสายต่างๆในเขตเทศบาล โดยจะจัดขึ้นในห้วงเดียวกับงานประเพณีแห่จองพารา ที่บริเวณหน้าสถานีตำรวจภูธรแม่สะเรียง และหน้าสำนักงานเทศบาลตำบลแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อสืบทอดประเพณี อันดีงามของชาวไทใหญ่ ให้คงอยู่สืบไป และส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๓) ประเพณีสิบสองมนล่องผ่องไต และงานมัสการพระธาตุดอยกองมู (ลอยกระทงสวรรค์)

“สิบสองมนล่องผ่องไต” สิบสองมน หมายถึง วันเพ็ญเดือนสิบสอง ล่องผ่องไต หมายถึง การลอยกระทงของชาวไต หรือไทใหญ่นั่นเอง โดยชาวไทใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้จัดประเพณีสิบสองมนล่องผ่องไตณ บริเวณเชิงสะพานข้ามแม่น้ำปายบ้านปางหมู ตำบลปางหมู อำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยในงานจะจัดให้มีการประกวด “ผ่องจองส่างอุ๊กปุ๊ก” (กระทงไทยใหญ่) ซึ่งประดิษฐ์เป็นรูปปราสาท ภายในประดิษฐานพระอุปคุต แล้วใช้คนหลายๆคนหามเข้าขบวนแห่ การประกวดขบวนแห่ การประกวด “นางญิงไต”(สาวงามไทใหญ่), การประกวดการนุ่งโคไต(แต่งกายชุดไทใหญ่ การแสดงทางศิลปวัฒนธรรมต่างๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น รวมทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนด้วย

งานนมัสการพระธาตุดอยกองมู (ลอยกระทงสวรรค์) จัด ณ วัดพระธาตุดอยกองมู มีกิจกรรมทำบุญสักการะพระธาตุดอยกองมู และมีกิจกรรมการลอยกระทงสวรรค์ โดยติดกระทงไปกับลูกโป่งสวรรค์ รวมทั้งการปล่อยโคมลอยเพื่อบูชาพระเกศแก้วจุฬามณีบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ นอกจากนี้ก็มีมหรสพต่างๆให้ชมด้วย เช่น จ้าดไต (ลิเกไทใหญ่) เป็นต้น

๔) ประเพณีกินวอหรือประเพณีปีใหม่ชนเผ่าลีซอ

ประเพณีกินวอ หรือประเพณีปีใหม่ของชาวลีซอ ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า ถือว่าเป็นงานสำคัญที่สุดในรอบปีตรงกับประเพณีตรุษจีนเป็นงานใหญ่หลังจากการทำงานหนักมาในรอบปีนั้นได้สิ้นสุดลงทุกครอบครัวได้เก็บเกี่ยวข้าวเข้ายุ้งฉางเรียบร้อยแล้วหากพืชพันธุ์ได้ผลดีสัตว์เลี้ยงก็เติบโตดีชาวบ้านก็จะมีอาหารเพียงพอ สำหรับตลอดปีผู้หญิงก็เตรียมตัดเย็บเสื้อผ้าชุดใหม่ไว้ให้สมาชิกในบ้านชาวบ้านก็จะช่วยกันฆ่าหมูเพื่อทำหมูเค็มแขวนเก็บไว้กินในปีใหม่ ผักดอง ผักกาดแห้ง เต้าหู้ยี้ก็ทำเก็บตุนไว้พร้อมกับต้มเหล้าไว้ด้วยทุกคนจะช่วยกันหาฟืนเก็บไว้ใช้ในยามงานเร่งด่วนข้าวก็ตำไว้ล่วงหน้า พอถึงวันงานปีใหม่ก็จะไม่ทำงานกันจะได้สนุกสนานกันเต็มที่งานจะจัดขึ้นระหว่างปลายเดือน มกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีในทุกๆหมู่บ้านที่มีชนเผ่าลีซออาศัยอยู่แต่จะมีหมู่บ้านใหญ่ๆที่จัดเทศกาลปีใหม่ลีซออย่างยิ่งใหญ่และมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมาท่องเที่ยว ในเขตอำเภอปางมะผ้า ได้แก่ บ้านกื๊ดสามสิบ บ้านแม่หมูลีซอ บ้านหนองตอง บ้านน้ำริน บ้านหนองผาจ้ำเขตอำเภอปาย ได้แก่บ้านปางแปก บ้านใหม่

๑.๕.๔ ด้านการศึกษา

การจัดการศึกษาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน แบ่งได้เป็น

๑. ระดับประถมศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต ๑ และ ๒ มีโรงเรียนจำนวน ๓๓๔ โรง มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๓๕,๑๕๗ คน จำนวนครู ๒,๐๙๔ คน มีห้องเรียน ๒,๗๕๔ ห้อง

๒. ระดับมัธยมศึกษา มีโรงเรียน จำนวน ๘ โรงเรียน จำนวนครู ๓๑๐ คน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๗,๑๙๑ คน มีห้องเรียน ๒๐๙ ห้อง

๓. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน ดูแลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑ แห่ง

๔. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๑๓ แห่ง

๕. การศึกษานอกระบบ ให้บริการศึกษาในรูปแบบการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่องประเภททางไกล การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.ทางไกล) ประกาศนียบัตรอาชีพ และการศึกษาเพื่อชุมชนบนพื้นที่สูง

๖. สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนในระดับอนุปริญญา จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพนวมินทราชินีแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง และวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน

๗. สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำหรับข้อมูลการศึกษาต่อของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑๔ โรงเรียน โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ทั้งหมด จำนวน ๑,๖๑๘ คน มีที่เรียนศึกษาต่อ จำนวน ๑,๑๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๗๓ และมีนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ/ประกอบอาชีพ/รอฟังผล จำนวน ๔๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๑๐

๑.๕.๕ ด้านสาธารณสุข

สถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสถานบริการในระดับ PRIMARY CARE และ SECONDARY CARE จำแนกออกเป็น ดังนี้

๑. โรงพยาบาล มีโรงพยาบาลทั่วไปขนาด ๑๕๐ เตียง (ระดับ S) จำนวน ๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชนขนาด ๙๐ เตียง (ระดับ M๒) จำนวน ๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชนขนาด ๖๐ เตียง (ระดับ F๑) จำนวน ๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชนขนาด ๓๐ เตียง (ระดับ F๒) จำนวน ๔ แห่ง

๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีจำนวนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล ๗๒ แห่ง กระจายอยู่ในพื้นที่ทั้ง ๗ อำเภอ

๓. สถานบริการสาธารณสุขชุมชน(สสช.) มีสถานบริการสาธารณสุขชุมชน (สสช.) เปิดบริการทั้งหมด ๖๓ แห่ง โดยมีข้าราชการ / ลูกจ้างประจำ (พสช.) ปฏิบัติงานประจำ มีพนักงานสุขภาพชุมชน (พสช.) ที่ผ่านการอบรม อสม.ที่ผ่านการอบรมความรู้มาปฏิบัติงาน เพื่อให้การจัดบริการสาธารณสุขในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร เกิดความต่อเนื่องและประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการ

๔. สถานบริการสาธารณสุขในสังกัดของกรมควบคุมโรค ได้แก่ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อนำโดยแมลง (ศตม.ที่ ๑ แม่ฮ่องสอน) เป็นหน่วยงานระดับจังหวัดและมีหน่วยงาน ระดับอำเภอ คือ หน่วยควบคุมโรคติดต่อที่นำโดยแมลง (นคม.) จำนวน ๑๐ แห่ง และมาลาเรียคลินิก จำนวน ๑๕ แห่ง

๕. ศูนย์มาลาเรียชุมชนเป็นหน่วยบริการระดับชุมชนที่ตั้งอยู่ตามแนวชายแดนระหว่างไทยกับสหภาพพม่า ซึ่งได้รับความร่วมมือจากกองทุนโลก (GLOBAL FUND)เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาโรคไข้มาลาเรียในพื้นที่ตามแนวชายแดน ที่มีการแพร่เชื้อสูง มีการคมนาคมที่ยากลำบากและไม่มีสถานที่ตรวจรักษามาลาเรียด้วยกล้องจุลทรรศน์ ดำเนินการในพื้นที่ ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย รวมจำนวน ๒๑ แห่ง

๖. สถานบริการสาธารณสุขในสังกัดกรมการแพทย์ ได้แก่ โรงพยาบาลธัญญารักษ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑ แห่ง ขนาด ๗๕ เตียง เปิดให้บริการบำบัดรักษาผู้ป่วยที่ติดยาเสพติดทั้งในลักษณะการบำบัดแบบผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยในและบำบัดในชุมชน

สำหรับบุคลากรสายวิชาชีพด้านสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานจริง ในปี ๒๕๕๙ พบว่า มีจำนวนแพทย์จำนวน ๖๔ คน ทันตแพทย์ จำนวน ๒๔ คน เภสัชกร จำนวน ๓๒ คน พยาบาลวิชาชีพ จำนวน ๔๙๘ คน ซึ่งหากคำนวณสัดส่วนบุคลากรสายวิชาชีพต่อประชากรของจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ต้องรับผิดชอบประชากรในสัดส่วนที่สูงกว่าสัดส่วนต่อประชากรระดับประเทศที่กำหนด

ตารางที่ ๙ แสดงสัดส่วนบุคลากรสายวิชาชีพต่อประชากรของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

สาขาวิชาชีพ	จำนวน ผู้ปฏิบัติงานจริง	สัดส่วนต่อประชากร ระดับจังหวัด	สัดส่วนต่อประชากร ระดับประเทศ
แพทย์	๖๔	๑ : ๔,๒๘๔	๑ : ๒,๕๓๓
ทันตแพทย์	๒๔	๑ : ๑๑,๔๒๕	๑ : ๑๐,๖๗๖
เภสัชกร	๓๒	๑ : ๘,๕๖๘	๑ : ๖,๓๘๘
พยาบาลวิชาชีพ	๔๙๘	๑ : ๕๕๑	๑ : ๕๐๖

ที่มา : กลุ่มงานทรัพยากรบุคคล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑.๖ โครงสร้างพื้นฐาน

๑.๖.๑ การคมนาคม

จังหวัดแม่ฮ่องสอน อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๙๒๔ กิโลเมตร มีการคมนาคม ๒ เส้นทาง คือ ทางบก โดยมีถนนสายหลัก จำนวน ๔ เส้นทาง คือ ทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ (เชียงใหม่ - ฮอด -แม่สะเรียง - แม่ฮ่องสอน) ทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ (เชียงใหม่ - แม่แตง - ปาย - แม่ฮ่องสอน) ทางหลวงหมายเลข ๑๐๕ (แม่สอด - แม่สะเรียง - แม่ฮ่องสอน) และ ทางหลวงหมายเลข ๑๒๖๓ (เชียงใหม่ - แม่แจ่ม - ขุนยวม - แม่ฮ่องสอน) นอกจากนี้ยังมีถนนสายรองเชื่อมระหว่างเส้นทางหลัก อยู่ในความดูแลของสำนักงานแขวงทางหลวงชนบท ถนนเชื่อมโยงระหว่างตำบล หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถนนเชื่อมโยงเส้นทางไปจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนทั้ง ๕ แห่ง และถนนเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติในพื้นที่ทั้ง ๗ อำเภอ มีสภาพถนนเป็นถนนลาดยาง ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลูกรัง มีสภาพชำรุดทรุดโทรมเป็นช่วงๆ และคดเคี้ยวตลอดเส้นทาง

สำหรับการคมนาคมทางอากาศมีท่าอากาศยาน ๒ แห่ง คือ ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน มีสายการบินกานต์แอร์และสายการบินบางกอกแอร์เวย์ให้บริการเที่ยวบินระหว่างเชียงใหม่ - แม่ฮ่องสอน - เชียงใหม่ ทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๔๐ นาที และท่าอากาศยานปาย มีสายการบินกานต์แอร์ให้บริการเที่ยวบินระหว่างเชียงใหม่ - อำเภอปาย - เชียงใหม่ ทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๓๐ นาที

๑.๖.๒ ไฟฟ้า

จังหวัดแม่ฮ่องสอน รับกระแสไฟฟ้ามาจากสถานีไฟฟ้าจังหวัดเชียงใหม่ (จอมทอง ฮอด และแม่แตง) นำจ่ายด้วยระบบ ๒๒ KV ไปในพื้นที่ทั้ง ๗ อำเภอ และมีแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๘ แหล่ง กำลังผลิตไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น ๓๐,๓๐๐ กิโลวัตต์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๑๐ แหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี ๒๕๕๘

ที่	แหล่งผลิต	กำลังผลิต (กิโลวัตต์)	ประเภทการผลิต
๑	เขื่อนแม่สะงา	๑๒,๐๐๐	พลังน้ำ
๒	เขื่อนผาบ่อง	๘๕๐	พลังน้ำ
๓	Solar cell ผาบ่อง	๕๐๐	พลังงานแสงอาทิตย์
๔	โรงจักรดีเซลแม่ฮ่องสอน	๕,๔๐๐	น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง
๕	เขื่อนแม่สะเรียง	๑,๒๕๐	พลังน้ำ
๖	โรงจักรดีเซลแม่สะเรียง	๔,๐๐๐	น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง
๗	บ. แม่สะเรียง Solar, บ. นภัส Solar	๔,๐๐๐	พลังงานแสงอาทิตย์
๘	เขื่อนแม่ปาย	๒,๓๐๐	พลังน้ำ
	รวมทั้งสิ้น	**๓๐,๓๐๐**	

ที่มา : สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดแม่ฮ่องสอน

และจากข้อมูลของสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ในปี ๒๕๕๘ มีครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ จำนวนทั้งสิ้น ๕๘,๘๖๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๗๗ ของครัวเรือนทั้งหมด มีครัวเรือนที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ จำนวนทั้งสิ้น ๑๒,๒๕๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒๓ ของครัวเรือนทั้งหมด (จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๗๑,๑๒๕ ราย การเก็บข้อมูลครัวเรือน มี/ไม่มีไฟฟ้าใช้ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ไม่ได้เก็บข้อมูลตาม

เขตการปกครองตำบล อำเภอ แต่แบ่งตามสภาพพื้นที่การจ่ายไฟฟ้าเป็นหลัก อาจทำให้จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ไม่สอดคล้อง/ใกล้เคียง กันกับข้อมูลทะเบียนราษฎร)

โดยจำแนกประเภทการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (จำแนกจากจำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้) ประกอบด้วย ที่อยู่อาศัย จำนวน ๕๑,๖๔๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๗๓ สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม ๖,๕๓๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๐ สถานที่ราชการและสาธารณะ จำนวน ๓๒ รายคิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕ และอื่นๆ จำนวน ๖๖๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๒

๑.๖.๓ ประปา

ปี ๒๕๕๘ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค ตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน ๒ สาขา คือ สาขาแม่ฮ่องสอน และสาขาแม่สะเรียง ครอบคลุมพื้นที่ ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปางมะผ้า อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอแม่ลาน้อย มีกำลังการผลิตรวม ๑๔,๔๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน สามารถให้บริการครัวเรือนผู้ใช้น้ำ จำนวน ๑๑,๔๕๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๕ ของครัวเรือนทั้งหมด (คำนวณจากข้อมูลทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง ปี ๒๕๕๘) ส่วนที่เหลือใช้จากแหล่งน้ำอื่นๆ คือ แหล่งน้ำบาดาล ระบบประปาหมู่บ้าน และระบบประปาภูเขา

๑.๗ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๗.๑ ทรัพยากรดิน

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ของดินที่พบบริเวณดังกล่าว มีทั้งดินลึกและดินตื้นลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้นมักมีเศษหินก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจัดกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆเช่นป่าเบญจพรรณป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบขึ้นหลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ในพื้นที่ที่ทำการเกษตรบริเวณตะพักลำน้ำหรือที่ราบระหว่างเขาส่วนใหญ่เป็นดินลึก เนื้อดินร่วนเหนียวปนทรายความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ในพื้นที่ดอนส่วนใหญ่เป็นดินลึกมาก เนื้อดินร่วนปนดินเหนียว มีปัญหาเป็นดินกรดและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่เป็นดินตื้นมีหินและกรวดปน เนื้อดินร่วนปนทราย และดินเป็นดินกรด ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินจะถูกชะล้างพังทลายได้ง่าย บริเวณที่มีความลาดชันไม่มากนัก และดินไม่ตื้นมาก อาจใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องรบกวนดินน้อยที่สุด พร้อมทั้งจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม ใส่ปูนเพื่อแก้ความเป็นกรดของดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี

ทั้งนี้ ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า จากพื้นที่รวมทั้งหมด ๗,๙๘๗,๘๐๘.๒๗ ไร่ พื้นที่ป่า ๖,๙๕๘,๖๑๒.๒๓ไร่ ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม ๔๐๖,๐๐๐ ไร่ พื้นที่นอกการเกษตร ๕๐๔,๑๑๕ ไร่ พื้นที่อยู่อาศัย ๕๕,๓๔๑ ไร่ แหล่งน้ำ ๒๐,๓๐๑ ไร่ และพื้นที่อื่นๆ ๔๓,๔๓๙.๐๔ ไร่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) พื้นที่ป่าไม้

จากข้อมูลสถิติกรมป่าไม้ ในปี ๒๕๕๗ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ป่ารวม ๖,๙๕๘,๖๑๒.๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๒ ของพื้นที่จังหวัด โดยพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ๖,๓๔๒,๒๗๘ ไร่ หรือ ๑๐,๑๔๗.๖๕ ตารางกิโลเมตร ที่เหลือเป็นพื้นที่ในเขต อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๒) พื้นที่เกษตร

พื้นที่ที่เกษตรกรใช้ประโยชน์เพื่อทำการเกษตรปลูกพืช ๔๐๖,๐๐๐ ไร่ โดยเป็นการเพาะปลูกข้าว ๑๕๘,๐๘๖ ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๖๑,๔๓๙ ไร่ ถั่วเหลือง ๕๓,๖๓๗ ไร่ กะหล่ำปลี ๑๙,๗๙๙ ไร่ กระเทียม ๑๖,๕๓๖ ไร่ ถั่วแดงหลวง ๒๑,๑๕๘ ไร่ กาแฟอาราบิก้า ๕,๒๙๔ ไร่ งา ๒,๑๔๑ ไร่ ส้มเขียวหวาน๑,๐๖๖ ไร่ ลำไย ๗๘๗ ไร่ และอื่นๆ ๖๖,๐๕๗ ไร่

๓) พื้นที่อยู่อาศัย และอื่นๆ

โดยเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย พื้นที่ ๕๕,๓๔๑ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๙ ของพื้นที่รวมของจังหวัด นอกนั้นเป็นพื้นที่อื่นๆ ๑๔๒,๒๓๒.๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๘ ของพื้นที่รวมของจังหวัด

ตารางที่ ๑๑ พื้นที่และประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ (%)
๑. ที่อยู่อาศัย	๕๕,๓๔๑	๐.๖๙
๒. ป่าไม้	๖,๙๕๘,๖๑๒.๒๓	๘๗.๑๒
๓. พื้นที่ในการเกษตร	๔๐๖,๐๐๐	๕.๐๘
๔. พื้นที่นอกการเกษตร	๕๐๔,๑๑๕	๖.๓๑
๕. แหล่งน้ำ	๒๐,๓๐๑	๐.๒๕
๖. พื้นที่อื่นๆ	๔๓,๔๓๙.๐๔	๐.๕๔
รวมทั้งหมด	๗,๙๘๗,๘๐๘.๒๗	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดแม่ฮ่องสอน,สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน,สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑.๗.๒ ทรัพยากรน้ำ

ทรัพยากรน้ำของจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำจากพื้นที่ป่าต้นน้ำอยู่บริเวณรอยต่อระหว่างทิวเขาถนนธงชัยกับทิวเขาแดนลาว และทิวเขาทางตอนใต้ในอำเภอขุนยวม มีปริมาณน้ำได้กักเก็บได้ต่อปี ๑๓,๐๘๙,๖๐๐ ลบ.ม. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในจังหวัด ๑,๒๕๐.๖๐ ลบ.ม. ประเภทของแหล่งน้ำในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน แม่น้ำสายหลัก ได้แก่ แม่น้ำปาย แม่น้ำสาละวิน แม่น้ำยวม และแม่น้ำสายรอง ได้แก่ แม่สุรินทร์ แม่ลาหลวง แม่เงา น้ำของ น้ำแม่ริด แม่สะเรียง แม่สะงา แม่สะมาด ส่วนอ่างเก็บน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำม่อนตะแลง ปริมาณกักเก็บน้ำปริมาณ ๐.๒๖๙ (ลบ.ม.) อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ฮ่องสอน ปริมาตรกักเก็บน้ำปริมาณ ๐.๖๖๓ (ลบ.ม.) อ่างจองจายปริมาตรกักเก็บน้ำปริมาณไม่แน่นอน (ลบ.ม.) ประชาชนในพื้นที่มีความต้องการใช้น้ำด้านเกษตรร้อยละ ๓๓.๑๔

น้ำบาดาลในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีทั้งหมด ๖๑๗ แห่ง เป็นการเจาะน้ำบาดาลเพื่อจะใชในการอุปโภคบริโภคทั่วไป หรือเพื่อการเกษตร หรือเพื่อใชในภาคธุรกิจ หรือเพื่อใชในภาคอุตสาหกรรม

๑.๗.๓ ทรัพยากรป่าไม้

ภูมิประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีความสูงจากน้ำทะเลปานกลาง ตั้งแต่ ๑๐๐ - ๒,๐๐๐ เมตร ประเภทของป่าไม้ที่พบในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีทั้งป่าชนิดไม่ผลัดใบ ได้แก่ ป่าดงดิบชื้น ป่าดงดิบเขา และป่าสน และป่าชนิดผลัดใบ ได้แก่ ป่าผสมเบญจพรรณ และป่าเต็ง-รัง นอกจากนี้ยังพบป่าไร่ร้างและป่าไร่เลื่อนลอย

พืชพันธุ์ไม้ในป่าส่วนใหญ่เป็นไม้มีค่า เช่น ไม้สัก ไม้เต็งรัง ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้ชิงชัง ไม้มะค่าโมง ไม้รกฟ้า ไม้ยมหอม ไม้ตะเคียนทอง ไม้ตะเคียนหนู ไม้เต็ง ไม้รัง ยางเหียง ไม้พลวง ไม้ตะแบก ฯลฯพืชพันธุ์ไม้ที่มีอยู่ทั่วไป ได้แก่ ไม้ไผ่ ผักหวานป่า ต้นคราม ผักกูด ผักกูดดอย ผักพ่อค้า ดอกอาว (กระเจียว) สาบแล แคป่า เพกา ปู่ย่า ผักแว่น ผักหนาม ผักเฮือด ผ่า เพียฟาน ฟักข้าว มันปลา (มันปู) เตา(สาหร่ายน้ำจืด) อ่องลอด (ดอกหิน) สมอไทย มะขามป้อม พืชพันธุ์ไม้เฉพาะ มีผักส้มปี้ (หัวแหวน) ผักหนามโค้ง (หมากลม) ดอกดิน เป็นต้น สัตว์ป่าที่พบได้แก่ เลียงผา กวางป่า เก้ง หมูป่า วัวแดง กระทิง เสือโคร่ง กระต่ายป่า กระรอก กระแต ชะนี นกกว่า ๑๒๐ ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประมาณ ๓๐ ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ๕ ชนิด สัตว์เลื้อยคลายประมาณ ๓๐ ชนิด ปลาน้ำจืดประมาณ ๓๐ ชนิด และแมลงกว่า ๒๐๐ ชนิด

ที่สำคัญจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผืนป่าสักที่ประชาชนแม่ฮ่องสอนหวงแหน คือ “ป่าสักนวมินทรราชินี” เนื้อที่รวม ๔๙๗.๒ ตารางที่กิโลเมตร หรือ ๓๑๐,๗๒๕ ไร่ เป็นไม้สักมีลักษณะดี ขนาดใหญ่ ลำต้นเปลาตรง อัตราการเจริญเติบโตสม่ำเสมอ สภาพป่ามีความสมบูรณ์ สามารถเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่สูงกว่า ๑,๐๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเล และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถแล้ว ทรงรับโครงการอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมไม้สักและพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบริเวณป่าลุ่มน้ำของ-ลุ่มน้ำปาย อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจเอากพระราชดำริ เนื่องจากผืนป่าสักดังกล่าวมีความหลากหลายทางชีวภาพ เหมาะสมสำหรับศึกษาวิจัย พัฒนาพันธุ์ไม้สัก และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ เช่น การล่องแก่งชมป่าสัก เป็นต้น

๑.๗.๔ ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

๑. แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และผจญภัย อาทิ ทุ่งดอกบัวตอง อำเภอขุนยวม ถ้ำแก้วโกมล อำเภอแม่ลาน้อย ปางอุ๋ง ถ้ำปลา-ผาเสื่อ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน การล่องแก่งชมป่าสักนวมินทราชินี ถ้ำบ่อผี ถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า การล่องแพชมแม่น้ำเงา อำเภอสบเมย และการขี่ช้างเที่ยวชมธรรมชาติ กองแลนแคน ยอนอำเภอปาย เป็นต้น

๒. แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม อาทิ หมู่บ้านกระเหรี่ยงคอยาว บ้านรักไทย วัดพระธาตุดอยกองมู วัดจองคำ วัดจองกลาง วัดป่าถ้ำวัว สวนธรรมภูสมะ (สะพานซูตองเป้) อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ศูนย์วัฒนธรรมจีนยูนาน บ้านสันติชล อำเภอปาย วัดพระธาตุ ๔ จอม อำเภอแม่สะเรียง วัดศรีดอนชัย วัดน้ำฮู อำเภอปาย หมู่บ้านโฮมสเตย์บ้านจ่าโบ่ บ้านแม่ละนา บ้านบ่อไคร้ อำเภอปางมะผ้า บ้านห้วยฮี้ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน บ้านห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย บ้านเมืองปอน อำเภอขุนยวม บ้านท่าตาฝั่ง อำเภอสบเมย เป็นต้น

๓. แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ อาทิ อนุสาวรีย์พระยาสิงหนาทราชา สะพานประวัติศาสตร์ อำเภอปาย อนุสรณ์สถานไทย -ญี่ปุ่น อำเภอขุนยวม

๔. แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อาทิ ภูโคลน น้ำพุร้อนผาบ่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน โป่งน้ำร้อนท่าปาย อำเภอปาย น้ำพุร้อนหนองแห้ง อำเภอขุนยวม บ่อน้ำร้อนแม่ฮุ อำเภอแม่ลาน้อย สปาและนวดแผนไทย

๕. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร อาทิ โครงการหลวงแม่ลาน้อย นาขั้นบันไดบ้านห้วยห้อม ตำบลห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย ศูนย์บริการและพัฒนาพื้นที่สูงปางตองตามพระราชดำริ ศูนย์บริการและลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ และศูนย์ส่งเสริมเกษตรที่สูงห้วยมะเขือส้ม อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม ได้แก่

วัดพระธาตุดอยกองมู วัดนี้เดิมมีชื่อเรียกว่า วัดปลายดอย เป็นปูชนียสถานคู่บ้านคู่เมืองที่สำคัญ ประกอบด้วยพระธาตุเจดีย์ที่สวยงาม ประกอบด้วยพระธาตุเจดีย์ที่สวยงาม ๒ องค์ จากวัดพระธาตุดอยกองมูนี้สามารถมองเห็นภูมิประเทศและสภาพตัวเมืองแม่ฮ่องสอนได้อย่างชัดเจนและสวยงามมากวัดนี้มีงานเทศกาลประจำปีหลายงาน เช่น ในวันปีใหม่ วันสงกรานต์ โดยเฉพาะในวันออกพรรษาจะมีการตักบาตรดาวดึงส์ หรือตักบาตรเทโวโรหนะ

ปางอุ๋ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในโครงการพระราชดำริ ปางตอง ๒ มีภาพอันสวยงามของไอหมอกที่ลอยเหนือทะเลสาบกับบรรยากาศอันหนาวเหน็บในยามเช้าทำให้ปางอุ๋ง กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสุดแสนโรแมนติก จนได้รับขนานนามว่าเป็น "สวิตเซอร์แลนด์แห่งเมืองไทย"

ปาย แม่ฮ่องสอน ปายเป็นอำเภอกลางหุบเขามีการปรับตัวจากเมืองเก่าให้ลงตัวกับเมืองใหม่ ถนนคนเดินเมืองปายมีร้านค้า ร้านกาแฟร้านอาหาร และสินค้าที่นำมาจำหน่ายด้วยศิลปะมากมาย

ทุ่งดอกบัวตอง ดอยแม่อูคอ อำเภอขุนยวมดอกบัวตองที่นี่เมื่อบานพร้อมๆ กันในช่วงเดือนพฤศจิกายนจะเหลืองอร่ามปกคลุมทั่วทั้งภูเขาจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามอีกของแม่ฮ่องสอน

ถ้ำแก้วโกมล ถ้ำน้ำแข็ง เดิมเรียกชื่อถ้ำผลึกแคลไซต์แม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อยถ้ำแก้วโกมลเป็นถ้ำผลึกแคลไซต์ที่สวยงามที่สุดในประเทศไทยและพบเป็นแหล่งที่ ๒ ในเอเชีย โดยแห่งแรกอยู่ที่ประเทศจีน

ถ้ำน้ำลอด ถ้ำผีแมน ถ้ำน้ำลอดเป็นถ้ำที่มีชื่อเสียงสวยงามและเข้าชมได้ง่ายสะดวก ถ้ำน้ำลอดเป็นเพราะถ้ำแห่งนี้มีสายน้ำไหลผ่านตั้งแต่ปางทางเข้าถ้ำไปจนถึงถ้ำสุดท้ายถ้ำแห่งนี้มีความยาวกว่า ๕๐๐ เมตร

สะพานซูตองเป้ “สะพานอธิษฐานสำเร็จ” อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้วยพลังแห่งศรัทธาและการร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านที่ก่อประสานกันเป็นสะพานที่มีความงดงาม จนกลายเป็นความเชื่อที่ว่าใครที่มาที่นี้ให้เดินข้ามผ่านสะพานอธิษฐานสำเร็จ

อุทยานแห่งชาติสาละวิน มีสภาพป่าไม้สมบูรณ์ ทิวทัศน์และลักษณะทางธรรมชิตที่สวยงาม ซึ่งแต่เดิมเป็นป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าสาละวิน” ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสบเมย และอำเภอแม่สะเรียง มีพื้นที่ติดชายแดนระหว่างประเทศไทย และเมียนมา

หมู่บ้านรักไทย เป็นหมู่บ้านเล็กๆกลางหุบเขา ของชาวจีนยูนนาน ซึ่งอยู่ติดชายแดนไทย - เมียนมา แวดล้อมไปด้วยทิวเขาและพันธุ์ไม้ต่างๆ อาทิ พืชเมืองหนาว จึงทำให้หมู่บ้านแห่งนี้มีวิวิทิวทัศน์สวยงามเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและต่างชาติ

๑.๘ ข้อมูลเชิงสถิติพื้นที่ที่สำคัญ

ข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่สำคัญ ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๑๒ ข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

มิติการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ประเทศ		แม่ฮ่องสอน		หน่วย
		ปีก่อนหน้า	ปีปัจจุบัน	ปีก่อนหน้า	ปีปัจจุบัน	
การพัฒนาแบบทั่วถึง	ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน	๑๒.๔๙	๑๐.๔๓	๖๕.๑๖	๔๖.๐๘	ร้อยละ
	สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้	๐.๔๑๑	๐.๔๑๑	๐.๕๓๕	๐.๕๓๕	-
	ร้อยละผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน	๑๘.๐๐	๑๘.๗๖	๑๒.๔๔	๑๓.๙๓	ร้อยละ

มิติการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ประเทศ		แม่ฮ่องสอน		หน่วย
		ปีก่อนหน้า	ปีปัจจุบัน	ปีก่อนหน้า	ปีปัจจุบัน	
	อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร	๓,๒๖๒	๒,๙๘๐	๓,๑๘๘	๓,๐๕๔	คน/แพทย์
	จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี	๘.๖๘	๘.๙๐	๖.๙๓	๗.๒๐	ปี
	ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.๓	๓๒.๓๐	๓๔.๙๕	๓๒.๓๖	๓๓.๕๐	คะแนน
การเติบโตทางเศรษฐกิจ	อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัด	๔.๙๘	๑.๗๘	-๑.๑๓	๓๕.๗๐	ร้อยละ
	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๐.๒๖	-๐.๔๑	๔.๘๕	๐.๑๖	ร้อยละ
	อัตราการว่างงาน	๐.๖๘	๐.๗๕	๑.๑๐	๐.๔๐	ร้อยละ
	อัตราส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	๖.๒๗	๖.๖๗	๔.๓๕	๘.๑๕	เท่า
	อัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	๒๑.๘๔	๑๙.๙๗	๑๖.๐๕	๑๙.๗๖	ร้อยละ
	ผลิตภาพแรงงาน	๙๕,๕๘๑	๑๑๐,๘๙๕	๔๐,๘๕๗	๕๕,๐๒๙	บาท/คน
การเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียว	อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด	-๓.๓๒	๐.๐๑	-๑.๔๕	๐.๒๖	ร้อยละ
	ปริมาณขยะในจังหวัด	๒๕๒,๔๔๙	๒๔๗,๑๐๕	๗๖,๙๒๔	๗๙,๙๓๕	ตัน
	สัดส่วนปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อยานพาหนะต่อประชากร	๒๖๖	๒๘๔	๑๒๔	๑๑๖	ลิตร/คน
	สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร	๔๔๓	๔๖๔	๑๙๖	๑๘๘	กิโลวัตต์ - ชั่วโมง/คน
	สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคที่ไม่ใช่ครัวเรือน ต่อ GPP	๖,๙๑๕	๗,๒๘๙	๔,๘๑๗	๔,๙๒๕	กิโลวัตต์ - ชั่วโมง/ล้านบาท
	สัดส่วนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรมต่อ GPP ภาคอุตสาหกรรม	๒๗๖	๑๗๘	๓๕๐	๑๖๑	ลิตร/ล้านบาท
ประสิทธิภาพของภาครัฐ	ร้อยละของสถานพยาบาลที่ได้การรับรองคุณภาพ HA	๖๐.๐๐	๗๔.๗๖	๒๘.๕๗	๔๒.๘๖	ร้อยละ
	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา	๑๕.๕๗	๑๕.๗๗	๑๐.๙๘	๑๑.๐๐	ร้อยละ
	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า	๘๘.๑๖	๘๘.๔๑	๕๗.๙๑	๕๙.๙๑	ร้อยละ
	ร้อยละของประชากรที่เข้าอินเตอร์เน็ต	๒๘.๓๐	๓๒.๗๓	๒๔.๘๖	๒๕.๑๐	ร้อยละ
	ร้อยละภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ต่อ	๑๒.๑๓	๑๒.๑๙	๘.๑๑	๗.๘๔	ร้อยละ

มิติการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ประเทศ		แม่ฮ่องสอน		หน่วย
		ปีก่อนหน้า	ปีปัจจุบัน	ปีก่อนหน้า	ปีปัจจุบัน	
	รายได้รวมที่ไม่รวมเงินอุดหนุนและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ					
	ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด	๗๕.๕๑	๙๒.๑๑	๖๙.๐๖	๙๖.๐๘	ร้อยละ

มิติการพัฒนาแบบทั่วถึงและมิติประสิทธิภาพของภาครัฐ ยังมีปัญหา ตัวชี้วัดเกือบทุกตัวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าค่ากลางมากแม้ว่าปรับตัวดีขึ้นกว่าปีก่อน โดยมีตัวชี้วัดหลายตัวที่อยู่ลำดับท้ายสุดของประเทศ ได้แก่ ประชากรยากจน จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย และการเข้าถึงไฟฟ้า มิติการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตัวชี้วัดส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงกว่าค่ากลาง โดยเฉพาะอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้นมากจากปีก่อนและสูงเป็นอันดับ ๑ ของประเทศ ขณะที่ครัวเรือนมีหนี้สินเพิ่มขึ้น และผลิตภาพแรงงานยังคงต่ำ สำหรับมิติการเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียวตัวชี้วัดทั้งหมดปรับตัวดีขึ้นกว่าปีก่อนและอยู่ในระดับสูงกว่าค่ากลาง

ประเด็นที่จังหวัดควรให้ความสำคัญ คือ การแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างต่อเนื่อง เร่งขยายการดำเนินงานในกลุ่มพื้นที่เป้าหมาย เน้นขยายผลแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สร้างมูลค่าเพิ่มภาคเกษตร กระจายประโยชน์จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนและเกษตรกร และการขยายโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษา และสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง รวมทั้งบริการของรัฐด้านไฟฟ้า น้ำประปา/ประปาภูเขา และ ICT โดยพัฒนารูปแบบบริการให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ภูเขาสูง

๑.๙ ข้อมูลสรุปผลการดำเนินงานตามแผนฯที่ผ่านมา

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินกิจกรรมโครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิต และสุขภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคน สังคม การบริการภาครัฐ และพลังงานทดแทน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิต และสุขภาพ

จังหวัดได้กำหนดเป้าประสงค์ในประเด็นยุทธศาสตร์นี้ไว้ จำนวน ๓ ประเด็นประกอบด้วย พัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิต สุขภาพ เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว และการแก้ไขปัญหาให้ประชาชนในพื้นที่ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดำเนินกิจกรรมด้านพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ รวม ๕ โครงการ งบประมาณรวม ๑๓๕,๐๔๗,๐๐๐ บาท และปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๘ จำนวน ๔ โครงการ งบประมาณรวม ๘๒,๙๕๓,๒๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ จำนวน ๗ โครงการ งบประมาณรวม ๘๒,๔๕๒,๙๐๐ บาท

กิจกรรมหลักประกอบด้วย กิจกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์จังหวัด กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นและงานเทิดพระเกียรติ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยว กิจกรรมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรมชาติพันธุ์ กิจกรรมจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้แม่ฮ่องสอนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวโดยเทคโนโลยีและการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนายกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP พัฒนาผู้ประกอบการและส่งเสริมหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ปี ๒๕๕๘ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวนผู้เยี่ยมเยือน จำนวน ๗๙๙,๖๐๗ คน เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๕๗ คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ **(เดือนมกราคม - เมษายน)** มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือน **จำนวน** ๓๓๗,๖๓๖ คน และมีรายได้การท่องเที่ยว จำนวน ๓,๗๙๑.๖๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๕๗ คิดเป็นร้อยละ ๙.๖๐ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ (เดือนมกราคม - เมษายน) มีรายได้การท่องเที่ยว จำนวน ๑,๖๑๘.๑๗ ล้านบาท โดยมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามอัตราการขยายตัวดังกล่าวต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ร้อยละ ๑๐

ทั้งนี้ จังหวัดได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวและการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การรักษาประเพณีวัฒนธรรมวิถีชีวิต และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ OTOP รวมถึงการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ แก่ผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชน ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อไป เนื่องจากเป็นการเพิ่มรายได้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดและเป็นตำแหน่งการพัฒนาจังหวัด (Positioning) ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จังหวัดได้ตั้งงบประมาณไว้ จำนวน ๔ โครงการ งบประมาณ ๑๔๔,๔๒๗,๗๐๐ บาท

และในปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ จังหวัดยังให้ความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนแม่ฮ่องสอน และประเทศไทย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการท่องเที่ยว จังหวัดจะต้องรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี ต้องอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ วัฒนธรรม โบราณสถาน และวิถีชีวิตชนเผ่าไว้ให้ได้ โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และภาครัฐโดยเฉพาะรัฐบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จะต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมถึงกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่เข้ามาสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านอื่นๆ

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ยังขาดการพัฒนา ปรับปรุง ให้คลอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของจังหวัด ตั้งอยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ ป่าสงวน กระจายอยู่ในพื้นที่ทุกอำเภอ สภาพการคมนาคม ห่างไกล มีความยากลำบาก รวมถึง การคมนาคมทางอากาศมีข้อจำกัดเนื่องจากบริษัทสายการบินเปิดให้บริการเที่ยวบินจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว และนอกจากนี้ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ยังขาดการเพิ่มมูลค่าของสินค้าการท่องเที่ยว ขาดการพัฒนาด้านการให้บริการด้านการท่องเที่ยว ขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก สำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ขาดการบอกเล่าเรื่องราวของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

<u>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่</u> ๒ ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

จังหวัดได้กำหนดเป้าประสงค์ในประเด็นยุทธศาสตร์นี้ไว้ ว่า การค้าการลงทุน มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น และได้มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยได้ดำเนินการจัดกิจกรรม ดังนี้

๑. กิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ผู้ประกอบการค้าชายแดนไทย - เมียนมา จำนวน ๒ ครั้ง โดยเป็นการประชุมสัมมนาความร่วมมือทางการค้าและเจรจาการค้าระหว่างผู้ประกอบการไทย - เมียนมา และนำคณะผู้ประกอบการเมียนมาศึกษาดูงาน ณ สถานประกอบการของผู้ประกอบการไทยในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตลอดจนจัดกิจกรรมตลาดนัดชุมชนชายแดน

๒. กิจกรรมส่งเสริมการค้า การท่องเที่ยว การลงทุนชายแดน โดยนำภาครัฐและเอกชนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเดินทางไปแสดง/จำหน่ายสินค้าเชิญชวนผู้ประกอบการ/นักลงทุนมาทำการค้า การท่องเที่ยว และลงทุนการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ภายใต้งานที่มีชื่อว่า “เพลินด้วย รวยแน่ แอ่วแม่ฮ่องสอน” ณ จุดชายแดนไทย - เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

๓. กิจกรรมการอบรมสัมมนา พัฒนาผู้ประกอบการ การค้าและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในการส่งเสริมการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีหัวข้อในการบรรยาย เกี่ยวกับสินค้าที่มีมาตรการนำเข้า-ส่งออก และการใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือต่าง ๆ / เรื่องพิธีการทางศุลกากรและภาษีนำเข้า-ส่งออกสินค้า แนวทางการปรองดองสร้างสมานฉันท์และนโยบายส่งเสริมการค้าชายแดน และเรื่องแหล่งเงินทุนและระบบการโอนเงินเพื่อการค้าชายแดน ตลอดจนการอภิปรายเรื่องเส้นทางการค้าชายแดนฝั่งเมียนมาและแผนการพัฒนาเส้นทางคมนาคม ตลอดจนผังพื้นที่เพื่อการค้าชายแดนแม่ฮ่องสอน

สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๘ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอต่างๆ กับเมืองชายแดนที่ติดต่อกันของเมียนมา ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่สะเรียง อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย โดยเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับประชาชนในพื้นที่ชายแดนในระดับท้องถิ่น

ในส่วนของการสร้างความสัมพันธ์ในระดับภาครัฐและเอกชน จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ผู้ประกอบการค้าชายแดนไทย - สหภาพเมียนมา โดยนำผู้ประกอบการไทย - สหภาพเมียนมา มาพบปะเจรจาการค้าและจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกัน ณ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

นอกจากนี้ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้กำหนดจะกิจกรรมส่งเสริมและเชื่อมความสัมพันธ์ต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยนำภาครัฐและเอกชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เดินทางไปเชื่อมความสัมพันธ์สำรวจลู่ทาง และพบปะหารือความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ณ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยมีเป้าหมายในการลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมเกี่ยวกับการค้าการลงทุน เพื่อให้การส่งเสริมการค้าการลงทุนระหว่างประเทศไทย และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนาจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดได้ดำเนินการปรับปรุงถนนแอสฟัลติก คอนกรีต สายทาง มส. ถ.๑- ๐๐๐๕ บ้านท่าข้าม ต.บ้านกาศ - บ้านเสาหิน ต.เสาหิน อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน และงานจ้างก่อสร้างทางระบายน้ำถาวร ที่ทางหลวงหมายเลข ๑๒๘๕ ตอน ทุ่งมะส้าน -ห้วยผึ้ง ระหว่าง กม๔+๐๐๐ (เป็นช่วงๆ)

และในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาและปรับปรุงเส้นทางเพื่อส่งเสริมการค้าชายแดน กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพรองรับการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการท่องเที่ยวกับประเทศพม่า จีน และประเทศในอาเซียน กิจกรรมการส่งเสริมและเชื่อมความสัมพันธ์ ด้านการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน กิจกรรมการพัฒนาและสร้างเสริมอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างศักยภาพและความได้เปรียบในการแข่งขัน รองรับการเข้าร่วมเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC : Asean Economics Community)

ผลดำเนินการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ พบว่า มูลค่าการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนขยายตัวขึ้นมากกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด (ร้อยละ ๕) โดยปี ๒๕๕๘ มีมูลค่าการค้าชายแดน มีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๕๖๒.๙๑ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๗ ร้อยละ ๖๘.๔๒ และในช่วงสี่เดือนแรกของปี ๒๕๕๙ มีมูลค่าการค้าชายแดน ๕๗๗.๙๓ ล้านบาท เมื่อเทียบมูลค่าการค้ารวมในเดือนเดียวกันของปีก่อนลดลง ๑๗๖.๖๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๔๑

ปัจจัยความสำเร็จ คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมกับเมืองชายแดนของเมียนมามานานแล้ว และมีการค้าขายมาโดยตลอด ตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา นอกจากนี้ยังมีที่ตั้งของจังหวัดเป็นเมืองชายแดนที่สามารถเชื่อมต่อเมืองสำคัญๆ ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ผ่านช่องทางจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน ๕ แห่ง แล้ว ยังได้รับการสนับสนุนเชิงนโยบายด้านการพัฒนาการค้าชายแดนอย่างจริงจังในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ เส้นทางไปสู่จุดผ่อนปรนตั้งอยู่บริเวณจุดผ่านแดนต่างๆ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอยู่ในความควบคุมดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ซึ่งมีระเบียบ ข้อกฎหมายที่ไม่อนุญาตให้มีการก่อสร้างใดๆในเขตพื้นที่ดังกล่าว หรือหากจะมีการก่อสร้างถนน ต้องได้รับการอนุญาตแล้ว และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการดูแลป่าไม้ และสัตว์ป่า เท่านั้น จึงเป็นข้อจำกัดในการดำเนินโครงการตามยุทธศาสตร์ด้านการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้การพัฒนาหรือปรับปรุงเส้นทางการคมนาคม หรือการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของการค้าชายแดนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ แม้ภาครัฐและเอกชน (กรอ.จังหวัด และ กรอ.กลุ่มจังหวัด) ได้พยายามผลักดันให้จุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่นให้เป็นผ่านแดนถาวรเพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน จังหวัดได้เสนอเรื่องไปตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ จนถึง

ปัจจุบันยังไม่ได้รับการอนุมัติแต่อย่างใด ทั้งนี้ จังหวัดได้กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ ว่าจะเปิดประตูสู่ตะวันตก ซึ่งทุกภาคส่วนของจังหวัดมีเจตนารมณ์ที่จะผลักดัน ยกระดับห้วยต้นนุ่นให้เป็นด่านการค้าชายแดนถาวรต่อไป

<u>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่</u> ๓ การแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคน สังคม การบริการภาครัฐ และพลังงานทดแทน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

จังหวัดได้กำหนดเป้าประสงค์ไว้ จำนวน ๓ เป้าประสงค์ ได้แก่ ๑) ครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. ลดน้อยลง ๒) เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรงและได้รับบริการทางการแพทย์ และสาธารณสุขอย่างทั่วถึง มีการสืบทอดศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ขยายผลสู่ชุมชน/หมู่บ้านเป้าหมายอย่างทั่วถึง และส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ผลการดำเนินงานที่ผ่าน ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ – ๒๕๕๙ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินโครงการในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ จำนวน ๑๕ โครงการ งบประมาณรวม ๑๔๙,๘๗๕,๐๐๐ บาท โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ประกอบด้วย

โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ประกอบด้วย โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าปลอดภัย ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน กิจกรรมการขยายผลตามแนวพระราชดำริ สู่ชุมชน กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการภาครัฐและการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน นักเรียน นักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน กิจกรรมการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพมาตรฐานจังหวัดแม่ฮ่องสอน กิจกรรมการวิจัยเพื่อความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน กิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๕๙ กิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะ ประเพณี และวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน กิจกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ พบว่า ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน ปี ๒๕๕๖ ร้อยละ ๖๕.๑๖ ปี ๒๕๕๗ ร้อยละ ๔๖.๐๘ จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.ในปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๑,๗๕๙ ครัวเรือน ลดลงจากปี ๒๕๕๖ ร้อยละ ๕๖.๔๔ จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.ในปี ๒๕๕๙ มีจำนวน ๑,๐๔๗ ครัวเรือน ลดลงจากปี ๒๕๕๘ ร้อยละ ๒๔.๒๔ ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด (ร้อยละ ๗๐) นอกจากนี้ รวมถึงได้ส่งเสริมให้เด็กจังหวัดแม่ฮ่องสอนเข้าสู่ระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในปีการศึกษา ๒๕๕๘ มีนักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑,๑๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๗๓ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ทุกโรงเรียนทั้งหมด นอกจากนี้ยังได้มีการจัดจ้างมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในการวิจัยเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนในอนาคต สำหรับกิจกรรมการขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริ สู่ชุมชน มีการขยายผลไปยังหมู่บ้านบ้านชายแดน จำนวน ๓๔ หมู่บ้าน และขยายผลไปยังโรงเรียนตำรวจชายแดน จำนวน ๑๓ โรงเรียน และขยายผลไปยังเกษตรกร ๗ อำเภอ จำนวน ๒,๕๔๐ ราย จำนวน ๒๗๐ หมู่บ้าน โดยการส่งเสริมอาชีพต่างๆ เช่น การส่งเสริมการปลูกกาแฟ การปลูกพืชวนเกษตร การมอบวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เช่น ไก่ สุกร เป็นต้น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริ คือ ศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ และศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ ศูนย์ศิลปาชีพฯ เป็นหัวใจหลักของการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้สาธิต ทดลอง ค้นคว้า วิจัย ไว้แล้ว ทั้งการส่งเสริมการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทั้งในพื้นที่ราบและพื้นที่สูง และมีคณะกรรมการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นประธาน สำหรับการแก้ไขปัญหาความยากจนและคุณภาพชีวิตที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

เพราะการให้บริการภาครัฐยังไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง เนื่องจาก มีประชากรหลายกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงทั้ง ๗ อำเภอ

แม้ว่าการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอนขาดการส่งเสริมพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน พื้นที่การเกษตรมีน้อย การบริการภาครัฐไม่สามารถเข้าถึงได้ทุกพื้นที่ เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านไฟฟ้า ประปา เป็นต้น เนื่องจากสภาพภูมิประเทศห่างไกล ทุรกันดาร ประชาการส่วนใหญ่ประกอบด้วยหลายกลุ่มชาติพันธุ์ อยู่บนพื้นที่สูง ประกอบกับกระทรวง กรม ที่เกี่ยวข้อง ยังจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนั้น จังหวัดจะต้องแก้ไขปัญหานี้อย่างต่อเนื่อง ทั้ง ปี ๒๕๖๐ และ ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ หรือจนกว่าประชาชนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเท่าเทียมกับจังหวัดอื่นๆ

<u>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔</u> การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

จังหวัดได้กำหนดเป้าประสงค์ไว้ จำนวน ๒ เป้าประสงค์ คือ เพิ่มความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ – ๒๕๕๙ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินโครงการด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๒ โครงการ งบประมาณ ๕๓,๓๑๕,๕๐๐ บาท กิจกรรมที่สำคัญประกอบด้วย กิจกรรมการขยายผลแนวพระราชดำริด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชนมีส่วนร่วม กิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดแม่ฮ่องสอนแบบบูรณาการ กิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยแบบบูรณาการ กิจกรรมการติดตามดำรงความสัมพันธ์และประสานการดำเนินงานของสมาชิกราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) ที่ผ่านการฝึกอบรม กิจกรรมการขยายผลศูนย์ไผ่ศึกษาแม่ฮ่องสอนตามพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ โดยชุมชนมีส่วนร่วม กิจกรรมการสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้นและปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์ป่า เพื่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กิจกรรมการขยายพันธุ์ไม้สักนวมินทราชินีตามแนวพระราชดำริด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชนมีส่วนร่วม กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่าและแก้ไขปัญหาการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์จังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยชุมชนมีส่วนร่วม กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าโดยกระบวนการมีส่วนร่วม

ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๘ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินโครงการด้านการแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่า จำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าจังหวัดแม่ฮ่องสอนแบบบูรณาการ งบประมาณ ๑๒,๗๖๐,๐๐๐ บาท ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่าสถานการณ์ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก Particulate Matter ๑๐ micron (PM๑๐) เมื่อเทียบย้อนหลังกลับไปแล้วปริมาณฝุ่นละอองในอดีตจะมีรูปแบบสูงขึ้นอย่างฉับพลันในช่วงเวลาอันสั้น ระหว่างเดือน มีนาคม ปัจจุบันแนวโน้มได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น คือ ปริมาณฝุ่นละอองจะไม่สูงขึ้นอย่างฉับพลัน แต่จะคงอยู่ในรูปแบบที่เกินกว่ามาตรฐานไม่สูงมากเป็นระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น ซึ่งจากแนวโน้มดังกล่าวทำให้สรุปได้ว่า พฤติกรรมของประชาชนชาวแม่ฮ่องสอนต่อการเกิดไฟป่า และหมอกควัน เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น คือปริมาณฝุ่นสูงสุดลดลง ปริมาณวันที่ฝุ่นละอองเกินมาตรฐานลดลง และเชื่อว่าหากดำเนินมาตรการเช่นนี้ต่อไป จะส่งผลให้ค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM๑๐ ไม่เกินมาตรฐานในที่สุด และยังคงมีการเผาที่สามารถควบคุมได้ และคงสภาพวิถีชุมชนได้ต่อไป

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีโครงการที่จะดำเนินการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าต่อเนื่อง จำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าโดยกระบวนการมีส่วนร่วม งบประมาณ ๗,๘๒๗,๐๐๐ บาท

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ พบว่ามีการปลูกป่าในปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙ รวม ๕,๗๕๓ ไร่ และมีการยึดคืนพื้นที่ป่าเพื่อให้เป็นป่าตามธรรมชาติ ปี ๒๕๕๖-๒๕๕๙ ได้รวม ๓,๘๕๓ ไร่ แต่โดยภาพรวม อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด ร้อยละ ๐.๒๖ ซึ่งดีกว่าค่ากลางของประเทศ (ร้อยละ ๐.๐๑) ดังนั้น จังหวัดจึงพยายามรักษาพื้นที่ป่าไม้ไว้ให้ได้ ร้อยละ ๘๗.๑๒ ตลอดไป ตามตัวชี้วัดของจังหวัด นอกจากนี้ จังหวัดมีผลการดำเนินงานด้านการจัดการไฟป่าและหมอกควันเป็นที่น่าพอใจมาก พบว่า จำนวนค่าคุณภาพอากาศสูงสุดที่เกินค่ามาตรฐานของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีคุณภาพอากาศดีขึ้น โดยในปี ๒๕๕๙ มีจำนวนค่าคุณภาพอากาศสูงสุดที่เกินค่ามาตรฐาน จำนวน ๒๖๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๕๘ จำนวน ๓๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หรือลดลงจากปี ๒๕๕๘ คิดเป็นร้อยละ ๑๓ จำนวนที่เกิดจุด Hotspot ในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑,๓๔๕ จุด ลดลงจากปี ๒๕๕๘ จำนวน ๙๕๓ จุด หรือลดลงจากปี ๒๕๕๘ คิดเป็นร้อยละ ๔๑ และจำนวนเที่ยวบินที่ยกเลิก เนื่องจากสภาพอากาศจากปัญหาไฟป่าและหมอกควันในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๘ เที่ยว ลดลงจากปี ๒๕๕๘ จำนวน ๔๐ เที่ยวบิน หรือลดลงจากปี ๒๕๕๘ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๙๗

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนต้องแก้ที่ต้นเหตุของปัญหา จากสาเหตุปัญหา คือ การเผาป่าของราษฎรเพื่อการเก็บของป่าและล่าสัตว์ ซึ่งได้ทำความเสียหายแก่ป่าไม้ โดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีแนวทางในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑. ปลูกค่านิยมให้ราษฎรยอมรับและลดการเผาป่าลงให้ได้ สร้างค่านิยมที่ถูกต้องส่งเสริมให้ราษฎรรวมกลุ่มจัดตั้งกฎกติกาภายในหมู่บ้านให้เข้มแข็ง

๒. ส่งเสริมความรู้ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการกำจัดเศษวัชพืช เช่น การทำปุ๋ยหมัก เพื่อลดการเผาในภาคเกษตร

๓. สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและสร้างความชุ่มชื้นให้กับผืนป่าและจัดตั้งแนวป้องกันไฟป่า

๔. ส่งเสริมการดูแลรักษาป่าโดยชุมชน โดยภาครัฐให้ความรู้ทางหลักวิชาการที่ถูกต้อง

๕. ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สามารถปลูกในพื้นที่ป่าได้ เช่น ผักหวาน และกาแฟ เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนมีรายได้และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยไม่เผาทำลายป่าเสริมสร้างกองกำลัง (ภาคประชาชน) ในการเฝ้าระวังและดูแลรักษาป่า รวมทั้งการฝึกอบรมให้ความรู้ในการรักษาและป้องกันไฟป่า

นอกจากนี้ ยังมีการบูรณาการ วางแผนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ปกครอง ตำรวจ ทหาร อปท. กำนัน ผู้ใหญ่ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูล สำรวจพื้นที่ทำกิน และร่วมกันแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่า อย่างไรก็ตาม จังหวัดได้ให้ความสำคัญและจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นเรื่องของรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพ และมีผลต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

<u>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕</u> การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

จังหวัดได้กำหนดเป้าสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์นี้ คือ ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคม หมู่บ้าน/ชุมชน ปลอดภัยยาเสพติด สร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ผลกระทบจากสาธารณภัยลดลง หมู่บ้านเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ – ๒๕๕๙ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินโครงการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความมั่งคงและความสงบเรียบร้อย จำนวน ๑๐ โครงการ งบประมาณ ๗๒,๕๑๓,๖๐๐ บาท กิจกรรมที่สำคัญประกอบด้วย กิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ กิจกรรมการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน กิจกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กิจกรรมการเสริมสร้าง

ศักยภาพเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กิจกรรมการปกป้องสถาบันและเสริมสร้างความปรองดองความสมานฉันท์ กิจกรรมการก่อสร้างถนนเพื่อเสริมความมั่นคงหมู่บ้านชายแดน กิจกรรมการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ พบว่า จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนปลอดยาเสพติด ๓๔๖ หมู่บ้านจากหมู่บ้าน เป้าหมาย ๔๒๑ หมู่บ้าน/ชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑๓ ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ ๙๐ และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ (๑ ต.ค.๕๘ -๒๑ เม.ย. ๕๙) จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานบริการทุกระบบทั้งหมด ๒๑๙ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๔.๗๕ ของเป้าหมายปี ๒๕๕๙ (๔๐๐ คน) แยกเป็น ระบบสมัครใจ ร้อยละ ๖๔.๓๘ ระบบบังคับบำบัด ร้อยละ ๓๕.๖๒ ระบบต้องโทษ ไม่มีผลงาน นอกจากนี้ ในส่วนการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในพื้นที่โดยการฝึกอบรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ประชาชนมีความสมัครสมานสามัคคี และประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอนแม้จะมีความยากจนที่สุดในประเทศ ลักษณะภูมิประเทศมีเป็นภูเขาสูง ชุมชนห่างไกล ทุรกันดาร ถนนมีความยากลำบาก ขาดการพัฒนา แต่ประชาชนชาวแม่ฮ่องสอนมีความตื่นตัวสูง โดยผลการออกมาใช้สิทธิออกเสียงประชามติ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ จำนวนทั้งสิ้น ๑๒๑,๒๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๓๖ เป็นอันดับ ๒ ของประเทศรองจากจังหวัดลำพูน และเมื่อเปรียบเทียบกับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ มีผู้มาใช้สิทธิ ๑๐๔,๒๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๙๙ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙.๓๗

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโดยสรุป คือ สภาพภูมิประเทศ เป็นภูเขาสูง พื้นที่ติดกับแนวชายแดนทั้ง ๗ อำเภอ ยากต่อการเข้าถึงพื้นที่เพื่อจับกุม ปราบปราม ขาดวัสดุ อุปกรณ์ ในการตรวจ สกัดยาเสพติด ขาดบุคลากรในการแก้ไขปัญหาด้านเสพติด กลุ่มผู้ค้าในพื้นที่เป็นกลุ่มผู้ค้ารายย่อย กลับมาเคลื่อนไหวทำการค้ามากขึ้น ยังคงต้องเฝ้าติดตามระวังอย่างใกล้ชิดในพื้นที่อำเภอปาย ปางมะผ้า ชนกลุ่มน้อยในประเทศเมียนมาฝั่งตรงข้ามกับอำเภอปายและอำเภอปางมะผ้า มีการใช้กองกำลังคุ้มกันในการลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ชายแดนแม่ฮ่องสอน จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจังหวัดต้องเฝ้าระวัง ตรวจตรา ป้องกันเรื่องนี้อย่างจริงจังทุกๆปี รวมถึงเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีความยากลำบากในการเดินทางเข้าไปรณรงค์ในการปรองดองสมานฉันท์ สร้างความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม. และเยาวชน

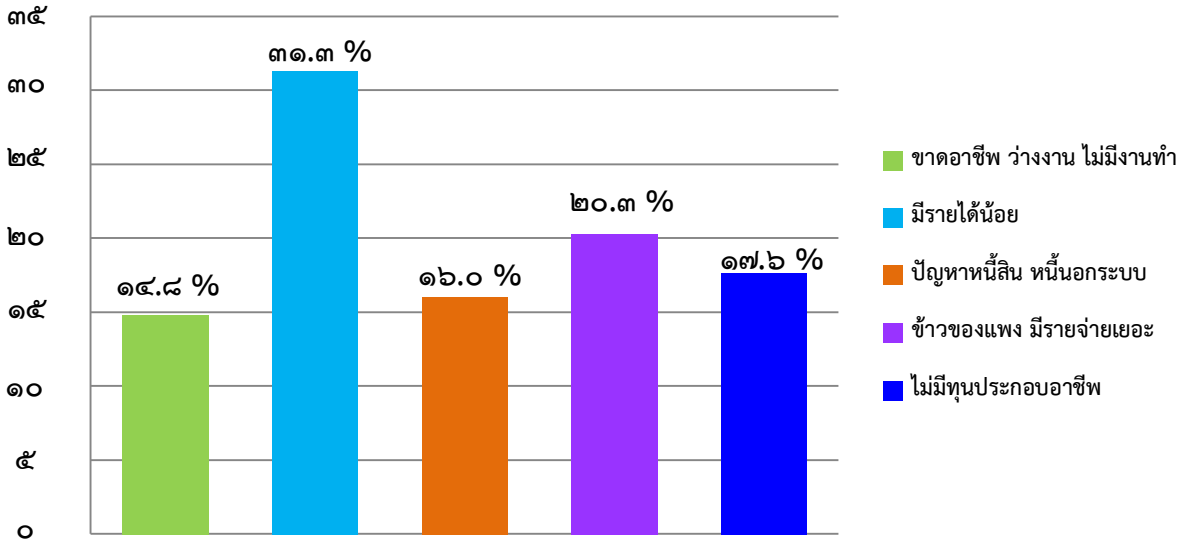
๒. การวิเคราะห์สภาวการณ์และศักยภาพ

๒.๑ ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น

จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนในการลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่อำเภอทั้ง ๗ อำเภอ ในห้วงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙ โดยได้จัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการของประชาชน เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ โดยมีประชาชนในความร่วมมือในการกรอกแบบสำรวจความคิดเห็น จำนวนทั้งสิ้น ๑,๖๔๔ ราย ซึ่งผลการสำรวจความคิดเห็นพบว่า ประชาชนทั้ง ๗ อำเภอ มีความต้องการให้แก้ไขปัญหา ๑๑ ด้าน ได้แก่ ด้านความยากจนและอาชีพ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการเกษตร ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการภาครัฐ ด้านการศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม และด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน โดยสามารถสรุปข้อมูลแยกตามประเด็นต่างๆได้ ดังนี้

๑. ด้านความยากจนและอาชีพ

จากข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร้อยละของประชากรอยู่ใต้เส้นความยากจนมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ ๔๖.๐๘ เป็นค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดของประเทศ และจากข้อมูลคุณภาพชีวิตของคนแม่ฮ่องสอน จำแนกตามหมวดและตัวชี้วัดจากผลการสำรวจข้อมูล จปฐ.เขตชนบท และข้อมูลพื้นฐาน เขตเมือง ๕ หมวด ๓๐ ตัวชี้วัด พบว่า เขตเมือง ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัด ๖ ข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัด ๒๔ ข้อ เขตชนบท ไม่ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัด ๓๐ ข้อ และภาพรวมพบว่าไม่ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัด ทั้ง ๓๐ ข้อ

รูปที่ ๒ แผนภูมิแสดงความคิดเห็นด้านความยากจนและอาชีพ

และจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการในด้านความยากจนและอาชีพ ประชาชนมีความเห็นว่า ปัญหาอันดับแรก คือ มีรายได้น้อย คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๓ ข้าวของแพง รองลงมา คือ มีรายจ่ายเยอะ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓ ไม่มีทุนประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖ มีปัญหาหนี้สิน และหนี้นอกระบบ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘ โดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีความยากจน

มากที่สุดในประเทศไทย ทุกอำเภอมีความยากจน แต่ที่มีรายได้ครัวเรือนไม่ผ่านเกณฑ์ จปฐ. มากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ อำเภอแม่สะเรียง อำเภอสบเมย อำเภอขุนยวมและอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

ประเด็นที่ประชาชนต้องการให้ส่งเสริมและพัฒนา

๑) ส่งเสริมอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และแก้ปัญหาคนยากจน แก้ไขปัญหาภาระหนี้สิน

๒) ส่งเสริมและให้การสนับสนุนทุนในการประกอบอาชีพของคนในชุมชน หรือมีกองทุนกลางประจำตำบลเพื่อให้การช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มผู้ประกอบการระดับครัวเรือน และเป็นกองทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำ

๓) ส่งเสริมอาชีพเสริมให้แก่ของกลุ่มสตรี กลุ่มอาชีพต่างๆ ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น ธุรกิจผ้าทอกะเหรี่ยง การตัดเย็บเสื้อผ้า การเกษตร และศิลปหัตถกรรมอื่นๆให้กลายเป็นสินค้าประจำหมู่บ้าน

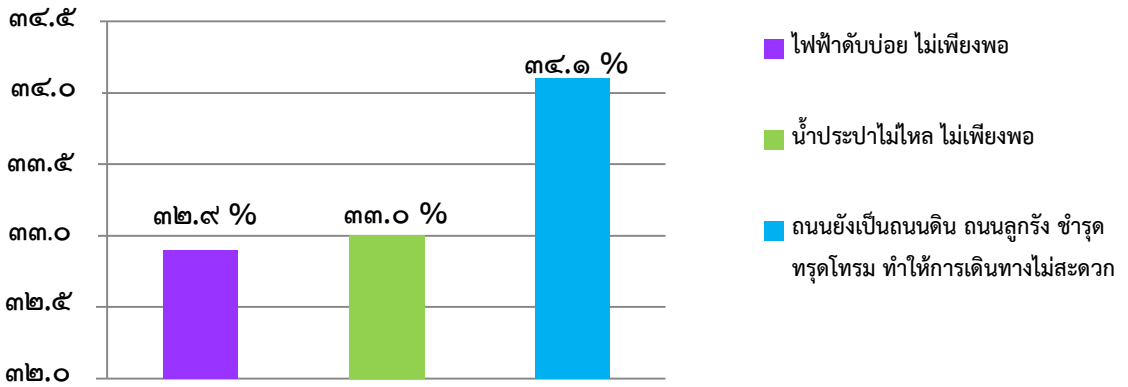
๕) แก้ปัญหาเรื่องค่าจ้างแรงงานที่ไม่เป็นธรรม ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี

๖) ต้องการให้มีศูนย์รับ-ส่ง จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร และมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ

๗) ต้องการให้มีการประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร

๘) ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชแบบผสม ทดแทนการทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยว

๒. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

รูปที่ ๓ แผนภูมิแสดงความคิดเห็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประชาชนมีความเห็นว่า ปัญหาอันดับแรก คือ ถนนยังเป็นถนนดิน ถนนลูกรัง ชำรุดทรุดโทรม ทำให้การเดินทางไม่สะดวก คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑ รองลงมา คือ น้ำประปาไม่ไหล ไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๐ และ ไฟฟ้าดับบ่อย ไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๙ โดยอำเภอที่มีปัญหามากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ อำเภอปางมะผ้า อำเภอสบเมยและอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อจำกัดในการเข้าไปพัฒนา

ประเด็นที่ประชาชนต้องการให้ส่งเสริมและพัฒนา

๑) ต้องการพัฒนาระบบการคมนาคม ถนนหนทาง ให้สามารถเข้าถึงได้ในหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง และปรับปรุงถนนที่มีอยู่ให้อยู่ในสภาพที่สามารถเอื้อต่อการเดินทางให้เกิดความปลอดภัย

๒) ต้องการให้มีการพัฒนาระบบชลประทาน อ่างเก็บน้ำ น้ำบาดาล ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตรตลอดปี และมีน้ำสำรองใช้ในภาวะแห้งแล้ง

๓) พัฒนาและขยายระบบไฟฟ้าให้เข้าถึงหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลและจ่ายไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่รับบริการ

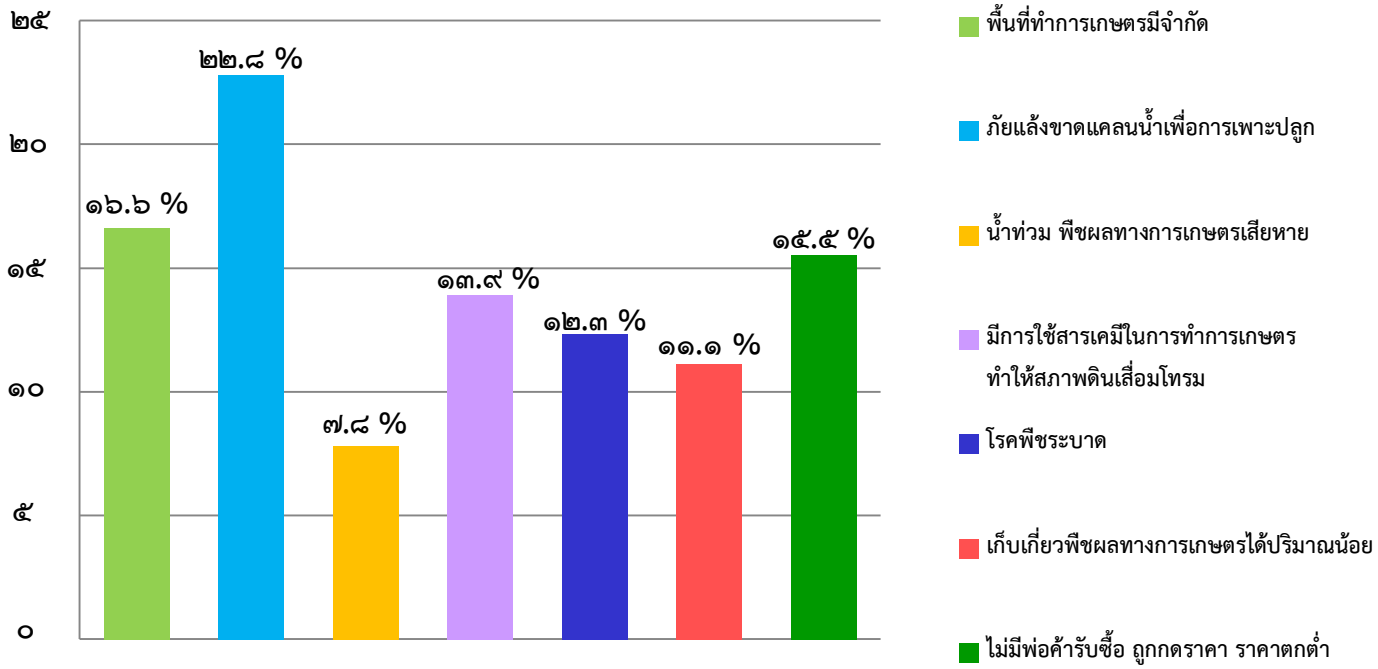
๔) พัฒนาระบบน้ำประปาให้เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค และตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๕) ต้องการให้มีการสร้างกำแพงป้องกันการกัดเซาะของริมตลิ่งบริเวณตลอดแม่น้ำ เพื่อป้องกันความเสียหายในกรณีเกิดน้ำป่าไหลหลาก

๖) ต้องการเพิ่มสะพานข้ามแม่น้ำเพื่อสะดวกในการไป-มาหาสู่กัน

๗) ต้องการให้มีการจัดระบบการเดินสายไฟให้เป็นระเบียบ เนื่องจากว่าสายไฟ สายโทรศัพท์ที่เป็นอยู่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้าลัดวงจร

๓. ด้านการเกษตร

รูปที่ ๔ แผนภูมิแสดงความคิดเห็นด้านการเกษตร

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการในด้านการเกษตร ประชาชนมีความเห็นว่า ปัญหาอันดับแรก คือ ภัยแล้งขาดแคลนน้ำเพื่อการเพาะปลูก คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ รองลงมาคือ พื้นที่ทำการเกษตรมีจำกัด คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ ไม่มีพ่อค้ารับซื้อ ถูกกดราคา ราคาตกต่ำ มีการใช้สารเคมีในการทำการเกษตรทำให้สภาพดินเสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๙ โรคพืชระบาด คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓ เก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตรได้ปริมาณน้อย คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑ และน้ำท่วม พืชผลทางการเกษตรเสียหาย คิดเป็นร้อยละ ๗.๘ โดยอำเภอที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปางมะผ้า อำเภอปาย และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ

<u>ประเด็นที่ประชาชนต้องการให้ส่งเสริมและพัฒนา</u>

๑) มีแหล่งน้ำทำการเกษตรไม่เพียงพอ จึงต้องการให้มีการพัฒนาอ่างเก็บน้ำ ระบบเหมือง และคลองระบายน้ำ เพื่อการทำเกษตรของเกษตรกรในชุมชน และมีน้ำเพียงพอสำหรับการทำเกษตรตลอดปี

๒) ต้องการให้มีการส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ เกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างรายได้ และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ให้กับชาวบ้าน

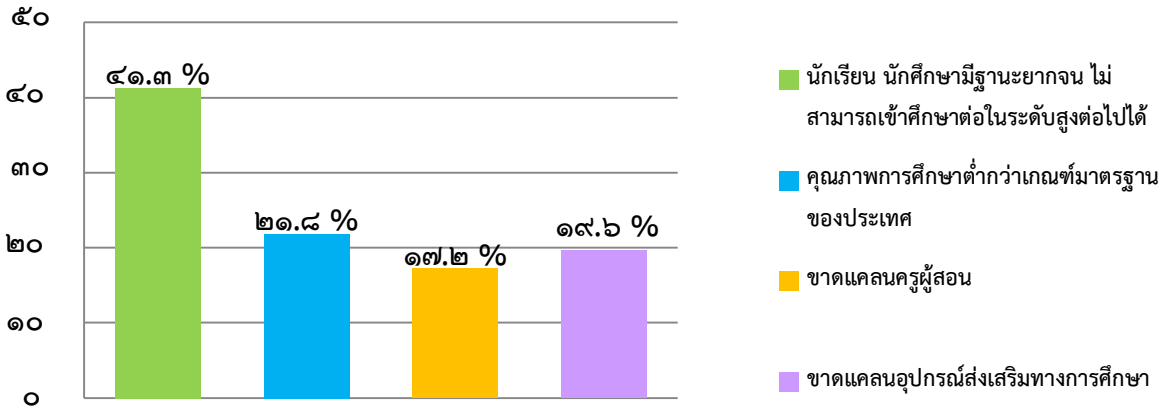
๓) การแก้ปัญหาเรื่องพ่อค้าคนกลางในการรับซื้อผลิตผลทางการเกษตร ควรมีมาตรการควบคุมไม่ให้ถูกกดราคา มีระบบการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง และให้ความรู้ในด้านการตลาดเกษตร

๔) ให้มีการรณรงค์และป้องกันการใช้สารเคมีในพื้นที่การเกษตร ให้ความรู้แก่เกษตรกรในการลดใช้สารเคมี และส่งเสริมให้ทำการเกษตรตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๕) ต้องการที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง และมีความมั่นคงในการครอบครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อความมั่นคงในชีวิต

๖) ต้องการมีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร

๔. ด้านการศึกษา

รูปที่ ๕ แผนภูมิแสดงความคิดเห็นด้านการศึกษา

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการในด้านการศึกษา ประชาชนมีความเห็นว่า ปัญหาอันดับแรก คือ นักเรียน นักศึกษามีฐานะยากจน ไม่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๓ รองลงมา คือ คุณภาพการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ ขาดแคลนอุปกรณ์ส่งเสริมทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๖ และขาดแคลนครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒ โดยอำเภอที่มีปัญหาความรุนแรงมากที่สุด ได้แก่ อำเภอสบเมย อำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอปางมะผ้า ตามลำดับ

<u>ประเด็นที่ประชาชนต้องการให้ส่งเสริมและพัฒนา</u>

๑) ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพระหว่างเรียน และหาช่องทางให้นักเรียนหารายได้ระหว่างเรียน

๒) สำรวจโรงเรียนที่มีความขาดแคลนในด้านต่างๆ และหาช่องทางสนับสนุนให้โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะสนับสนุนให้มีครูสอนพิเศษโดยไม่เสียค่าใช่จ่าย

๓) ต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมด้านทุนการศึกษาให้กับนักเรียน โดยเฉพาะเรียนดีแต่ยากจน เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสในการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษามากขึ้น

๔) ต้องการให้มีการเร่งแก้ปัญหาครูขาดแคลนในโรงเรียน

๕) ต้องการให้ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละแห่ง ดึงภาคชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

๖) แก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน พัฒนาคุณภาพครู มีกิจกรรมเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของนักเรียน

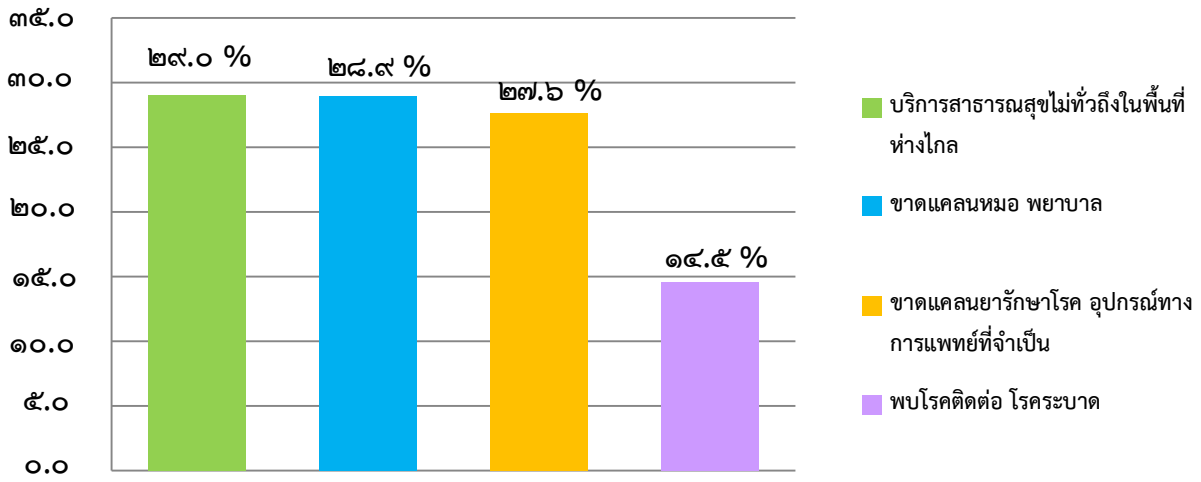
๗) ต้องการให้มีการกำกับดูแลบุคคลากรทางการศึกษาให้ทุ่มเทการทำงานเพื่อพัฒนาเด็กอย่างแท้จริง

๘) ตั้งกองทุนให้เด็กยืมเรียนในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ เนื่องจากว่าปัจจุบันไม่เพียงพอต่อความต้องการศึกษาต่อของนักเรียน

๙) อยากให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่นของตนเอง และเข้าในบริบททางสังคมที่ตนอาศัยอยู่

๑๐) อยากให้มีการส่งเสริมให้ทุนนักเรียนให้เรียนต่อในสายวิทยาศาสตร์-สุขภาพและกลับมาทำงานในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

๕. ด้านสาธารณสุข

รูปที่ ๖ แผนภูมิแสดงความคิดเห็นด้านสาธารณาสุข

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการในด้านสาธารณสุข ประชาชนมีความเห็นว่า ปัญหาอันดับแรก คือ บริการสาธารณสุขไม่ทั่วถึงในพื้นที่ห่างไกล ร้อยละ ๒๙ รองลงมา คือ ขาดแคลนหมอ พยาบาล คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๙ ขาดแคลนยารักษาโรค อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็น คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖ และพบโรคติดต่อ โรคระบาด คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕ โดยอำเภอที่มีปัญหารุนแรงมากที่สุดเนื่องจากมีพื้นที่บริการเข้าถึงลำบาก มีหย่อมบ้านกระจัดกระจายห่างไกลกัน ได้แก่ อำเภอสบเมย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอแม่ลาน้อยตามลำดับ

<u>ประเด็นที่ประชาชนต้องการให้ส่งเสริมและพัฒนา</u>

๑) เพิ่มมาตรการในการกำจัดลูกน้ำยุงลายในหมู่บ้าน

๒) ต้องการระบบบริการตรวจสุขภาพ รักษาโรค ที่มีคุณภาพ สถานที่มีความปลอดภัย และสะดวกแก่การรับบริการ

๓) ต้องการให้ระบบดูแลสุขภาพของภาครัฐทำงานเชิงรุกมากขึ้น โดยการบริการชาวบ้านในพื้นที่ห่างไกล

๔) ปัจจุบันพบปัญหาการบริการที่ไม่สุภาพของเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล

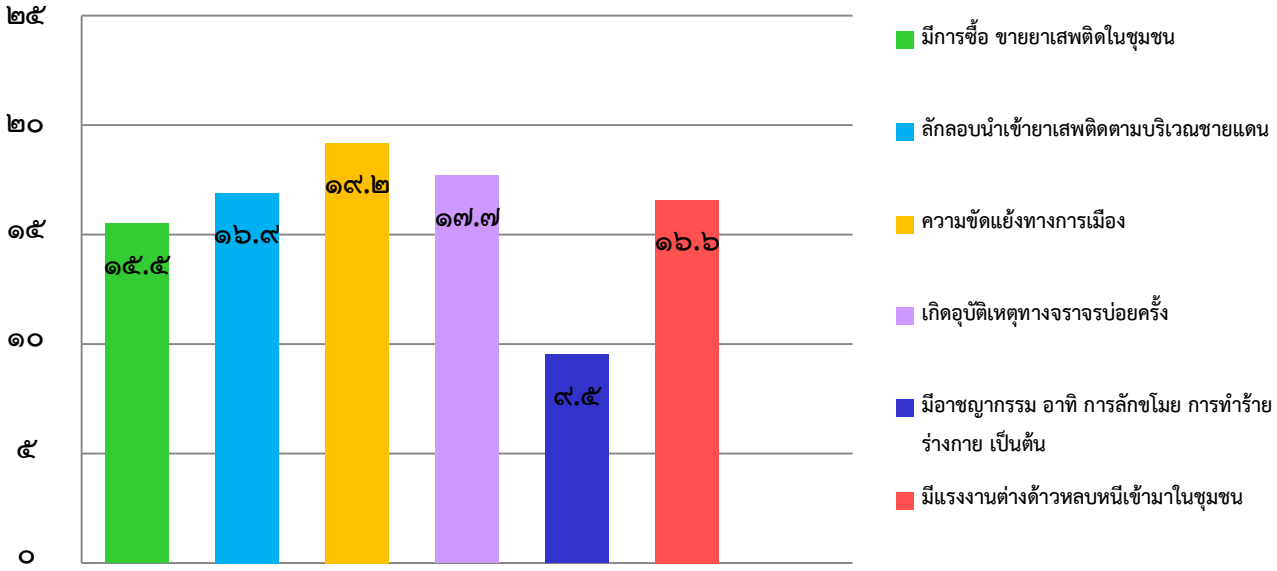
๕) จัดหาเครื่องมือให้กับกลุ่มสมาชิก อ.ส.ม. ให้ครบถ้วน เพื่อการบริการประชาชนได้อย่างเต็มศักยภาพ จัดอบรมและลงพื้นที่หมู่บ้านเพื่อตรวจสุขภาพชุมชนออกหน่วยในพื้นที

๖) ขาดแคลนแพทย์ พยาบาล แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

๗) จัดเตรียมทีมแพทย์ พยาบาล และจัดหาเครื่องมือทางการแพทย์ให้ครบถ้วน เพื่อรองรับความต้องการในกรณีที่มีผู้ป่วยฉุกเฉิน

๘) พัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล

๖. ด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

รูปที่ ๗ แผนภูมิแสดงความคิดเห็นด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการในด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประชาชนมีความเห็นว่า ปัญหาอันดับแรก คือ ความขัดแย้งทางการเมือง คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒ รองลงมาคือ เกิดอุบัติเหตุทางจราจรบ่อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗ การลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามบริเวณชายแดน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙ มีแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้ามาในชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖ มีการซื้อขายยาเสพติดในชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕ และมีอาชญากรรม อาทิ การลักขโมย การทำร้ายร่างกาย คิดเป็นร้อยละ ๙.๕ โดยอำเภอที่มีความรุนแรงมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปางมะผ้า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนและอำเภอปาย ตามลำดับ

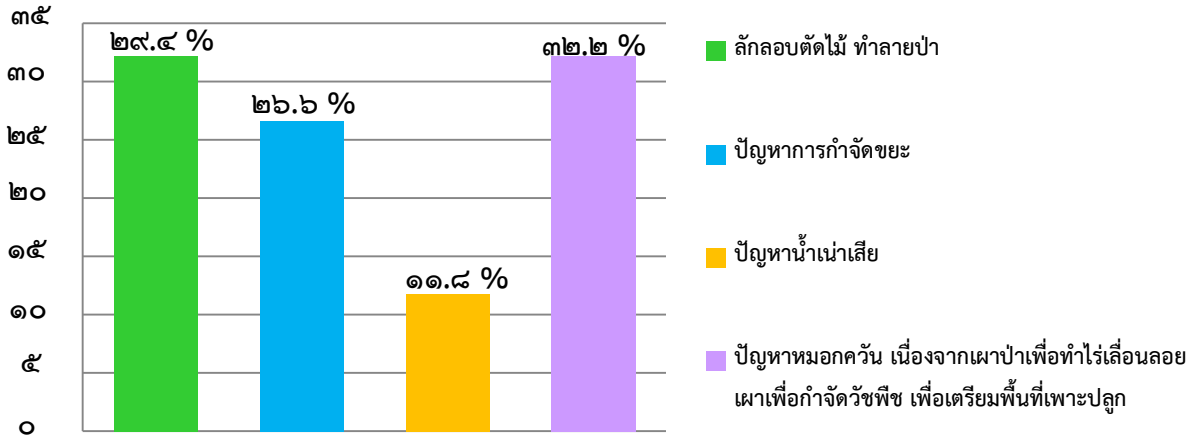
<u>ประเด็นที่ประชาชนต้องการให้ส่งเสริมและพัฒนา</u>

๑) ส่งเสริมความปรองดอง มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่เอาเปรียบกัน และไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองกับหมู่บ้าน

๒) แก้ไขปัญหายาเสพติดระบาด ปราบปรามอย่างต่อเนื่องทั้งผู้เสพและผู้ค้า ส่งเสริมให้มีกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด และแก้ไขปัญหาแรงงามต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

๓) ให้กวดขันการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการจราจร และอาชญากรรม

๗. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รูปที่ ๘ แผนภูมิแสดงความคิดเห็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนมีความเห็นว่า ปัญหาอันดับแรก คือ ปัญหาหมอกควันเนื่องจากเผาป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย เผาเพื่อกำจัดวัชพืช เพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูก คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒ รองลงมาคือ การลักลอบตัดไม้ ทำลายป่า คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔ ปัญหาการกำจัดขยะ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖ และปัญหาน้ำเน่าเสีย คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘ โดยอำเภอที่มีการบุกรุกและทำลายทรัพยากรป่าไม้มากที่สุด ได้แก่ อำเภอสบเมย อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ และอำเภอที่มีปัญหาหมอกควันมีจุด hot spot มากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ อำเภอแม่สะเรียง อำเภอสบเมย อำเภอปาย และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

<u>ประเด็นที่ประชาชนต้องการให้ส่งเสริมและพัฒนา</u>

๑) ยกระดับมาตรการในการควบคุมการเผาป่า และต้องการให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐลงพื้นที่ให้ความรู้แก่ชาวบ้านในเรื่องปัญหาหมอกควัน และรงณรงค์ให้ยุติการเผาป่า

๒) สร้างจิตสำนึกช่วยกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ทำลายป่า จัดกิจกรรมปลูกป่าในพื้นที่ต้นน้ำ

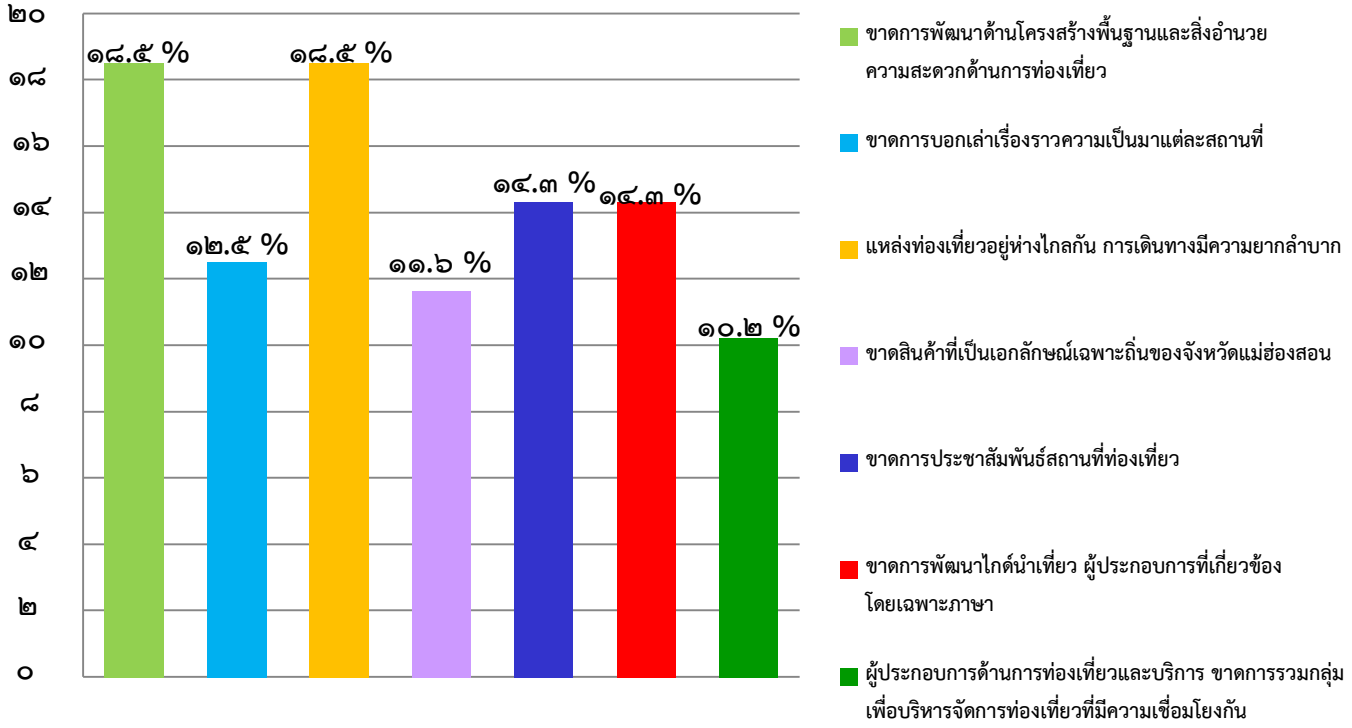
๓) จัดพื้นที่ทำกิน ที่อยู่อาศัยให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการบุกรุกป่าเพิ่ม

๔) พัฒนาระบบการกำจัดขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จัดอบรมเกี่ยวกับการคัดแยกขยะและการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนกำจัดขยะอย่างถูกวิธี

๕) ต้องการรับการสนับสนุนให้สร้างเตาเผาขยะประจำหมู่บ้าน

๖) ต้องการให้มีการยกเลิกสัมปทานขุดทราย หิน จากแม่น้ำยวม เพราะเป็นเหตุให้เกิดการพังทลายของตลิ่งแม่น้ำทั้ง ๒ ฝั่งปราบปรามและลงโทษผู้ตัดไม้ทำลายป่าอย่างเด็ดขาด

๘. ด้านการท่องเที่ยว

รูปที่ ๙ แผนภูมิแสดงความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการในด้านการท่องเที่ยว ประชาชนมีความเห็นว่า ปัญหาอันดับแรก คือ ขาดการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕ และแหล่งท่องเที่ยวอยู่ห่างไกลกัน การเดินทางมีความยากลำบาก คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕ รองลงมา คือ ขาดการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓ และขาดการพัฒนาไกด์นำเที่ยว ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะภาษา คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓ ขาดการบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาแต่ละสถานที่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕ ขาดสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของจังหวัดแม่ฮ่องสอน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖ และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและบริการ ขาดการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยงกัน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒ ตามลำดับ

<u>ประเด็นที่ประชาชนต้องการให้ส่งเสริมและพัฒนา</u>

๑) แก้ไขปัญหาถนน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว

๒) ควรมีการพัฒนาสินค้าที่มีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยว

๓) ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงอนุรักษ์ พัฒนามาตรฐานโฮมสเตย์

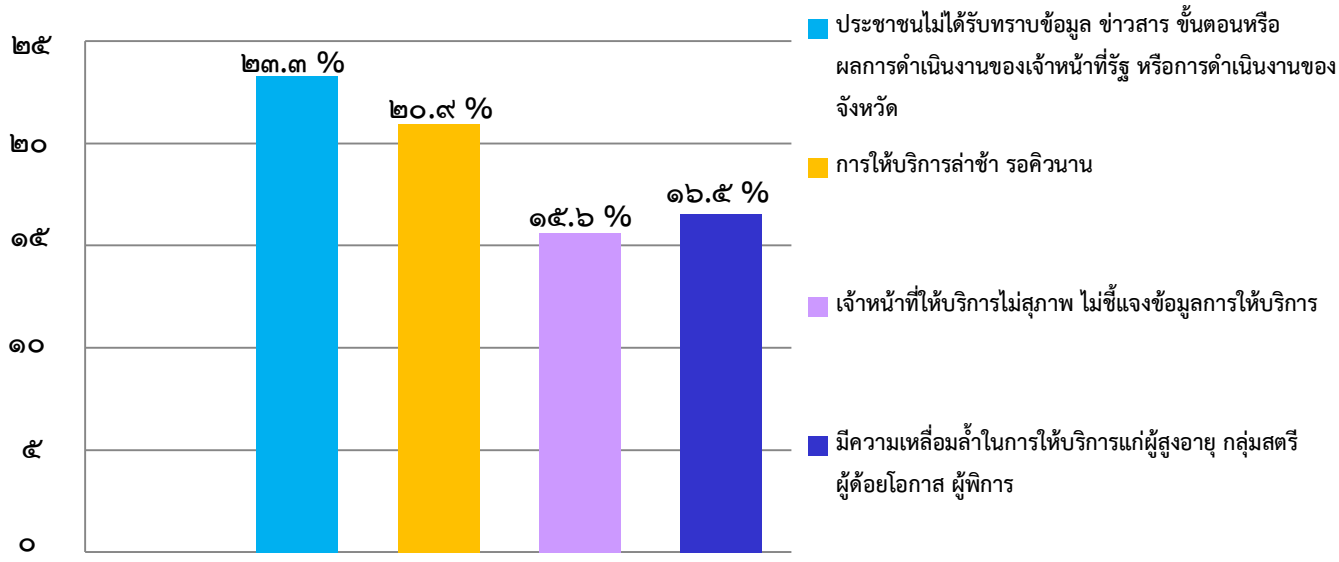
๔) ต้องการให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการการการเที่ยวประจำตำบล และจัดทำข้อมูลการท่องเที่ยวทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด

๕) ดึงจุดเด่นของชนเผ่าแต่ละท้องที่เป็นจุดขายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

๖) ส่งเสริมให้มีมัคคุเทศก์รุ่นเยาว์ เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความสามารถ

๗) ขาดการประชาสัมพันธ์ ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน ต้องการให้มีการบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของแต่ละสถานที่ให้มากกว่าเดิม

๙. ด้านการบริหารจัดการภาครัฐ

รูปที่ ๑๐ แผนภูมิแสดงความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการภาครัฐ

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการในด้านการบริหารจัดการภาครัฐ ประชาชนมีความเห็นว่า ปัญหาอันดับแรก คือ ประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนหรือผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓ รองลงมาคือ การให้บริการล่าช้า คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙ มีความเหลื่อมล้ำในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ กลุ่มสตรี ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕ และเจ้าหน้าที่ให้บริการไม่สุภาพ ไม่ชี้แจงข้อมูลการให้บริการ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖ ตามลำดับ

<u>ประเด็นที่ประชาชนต้องการให้ส่งเสริมและพัฒนา</u>

๑) การบริการภาครัฐไม่เพียงพอต่อการใช้บริการของประชาชน โดยเฉพาะในด้านระบบสาธารณสุข พบปัญหาบ่อยมาก เช่น เจ้าหน้าที่บริการไม่สุภาพ มีความล้าช้า และไม่เพียงพอ

๒) ต้องการการบริการภาครัฐที่เกิดผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งในเรื่องที่อยู่ ที่ทำกิน เครื่องนุ่งห่ม และยาสามัญประจำบ้าน

๓) ส่งเสริมสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ เพิ่มเงินเดือนผู้สูงอายุ และให้การดูแลอย่างทั่วถึง

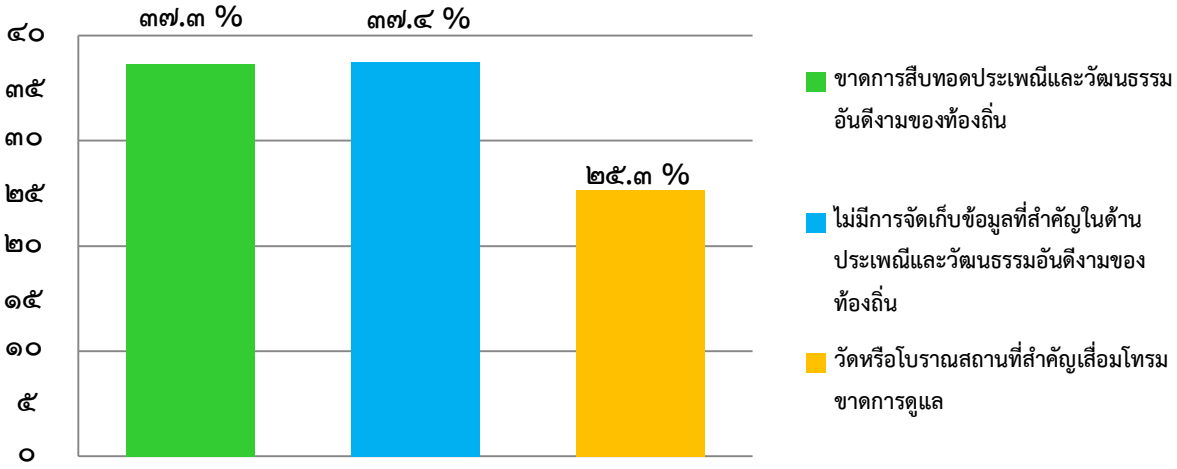
๔) ต้องการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทำงานเชิงพื้นที่ให้มากขึ้น เข้าหาประชาชนมากขึ้น ศึกษาปัญหาจากชุมชนเป็นฐาน

๕) ต้องการให้เจ้าหน้าที่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ มีการพัฒนาคุณงาน คุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๖) มีการตรวจสอบโครงการอย่างโปร่งใส

๗) เพิ่มช่องทางการบริหารข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ

๑๐. ด้านการศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม

รูปที่ ๑๑ แผนภูมิแสดงความคิดเห็นด้านการศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการในด้านการศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม ประชาชนมีความเห็นว่า ปัญหาอันดับแรก คือ ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลที่สำคัญในด้านประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓ รองลงมาคือ ขาดการสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๓

<u>ประเด็นที่ประชาชนต้องการให้ส่งเสริมและพัฒนา</u>

๑) ต้องการให้มีพระหรือเจ้าอาวาสประจำอยู่ที่วัด

๒) ต้องการให้มีการปรับปรุง พัฒนา ศาสนสถานให้เหมาะแก่การทำศาสนากิจตามหลักศาสนา

๓) อยากให้มีการจัดกิจกรรมทางศาสนาพุทธ สวดมนต์ข้ามปีดังเช่นทุกๆปี

๔) อยากให้ทางจังหวัดมีการจัดเก็บข้อมูลด้านประเพณีวัฒนธรรมอย่างละเอียดเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนในจังหวัด

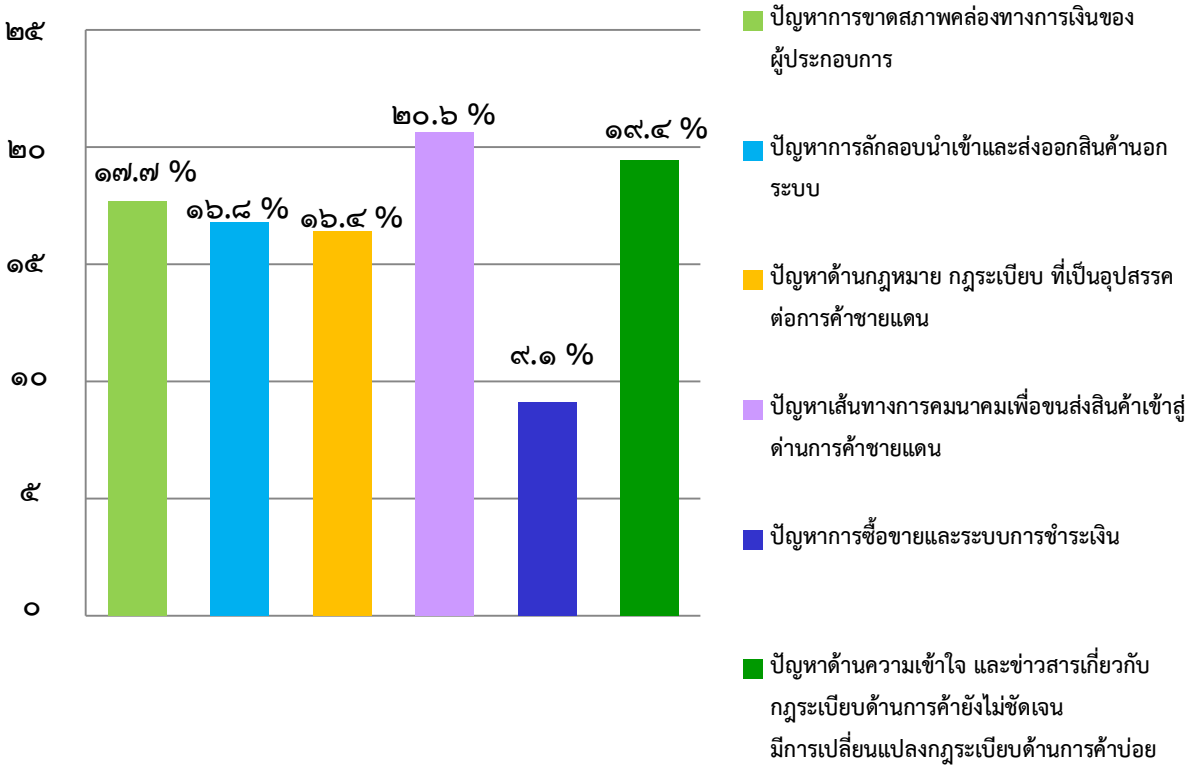
๕) เพิ่มโครงการส่งเสริม สนับสนุนด้านประเพณีและวัฒนธรรม

๖) ต้องการให้มีผู้สืบทอดประเพณีวัฒนธรรม และสามารถถ่ายทอดไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานได้

๗) อยากให้มีโครงการส่งเสริมเยาวชนในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาให้มากขึ้น

๘) ต้องการให้บูรณะซ่อมแซมวัดวาอารามที่ชำรุด ทรุดโทรม

๑๑. ด้านการลงทุนและการค้าชายแดน

รูปที่ ๑๒ แผนภูมิแสดงความคิดเห็นด้านการลงทุนและการค้าชายแดน

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการในด้านการลงทุนและการค้าชายแดน ประชาชนมีความเห็นว่า ปัญหาอันดับแรก คือ ปัญหาเส้นทางการคมนาคมเพื่อขนส่งสินค้าเข้าสู่ด้านการค้าชายแดน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖ รองลงมาคือ ปัญหาด้านความเข้าใจ และข่าวสารเกี่ยวกับกฎระเบียบด้านการค้ายังไม่ชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบด้านการค้าบ่อย คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๔ ปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินของผู้ประกอบการ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗ ปัญหาการลักลอบนำเข้าและส่งออกสินค้านอกระบบ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘ ปัญหาด้านกฎหมาย กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าชายแดน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔ และ ปัญหาการซื้อขายและระบบการชำระเงิน คิดเป็นร้อยละ ๙.๑ โดยอำเภอที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ อำเภอขุนยวม (จุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่น) อำเภอแม่สะเรียง (จุดผ่อนปรนบ้านเสาหิน) และอำเภอสบเมย (จุดผ่อนปรนบ้านแม่สามแลบ) ตามลำดับ

<u>ประเด็นที่ประชาชนต้องการให้ส่งเสริมและพัฒนา</u>

๑) ต้องการให้จังหวัดผลักดันให้เกิดการค้าระหว่างชายแดนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๒) เพิ่มจุดแลกเปลี่ยนทางการค้าให้มากขึ้น

๓) แก้ไขปัญหาถนนเส้นทางการค้าชายแดน

๔) เข้มงวด ตรวจสอบสินค้านำเข้า

๒.๒ ข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพ

๒.๒.๑ ด้านเศรษฐกิจ

ภาพรวมเศรษฐกิจ แม่ฮ่องสอนมีขนาดเล็กที่สุดในภาค โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๕๗ ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า ๑๑,๐๗๘ ล้านบาท สำหรับโครงสร้างการผลิต ปี ๒๕๕๗ ณ ราคาประจำปี ภาคเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ ๒๙.๗๓ ภาคนอกเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ ๗๐.๒๗ โดยสาขา ๓ ลำดับแรก ได้แก่ สาขาเกษตรกรรมฯ ซึ่งเป็นสาขาที่เป็นหลักสำคัญของเศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีสัดส่วนสูงสุดร้อยละ ๒๙.๐๓ รองลงมาสาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ ๑๘.๖๖ และสาขาการขายส่ง การขายปลีกฯ มีสัดส่วนร้อยละ ๘.๐ อัตราขยายตัวที่แท้จริง ปี ๒๕๕๗ ขยายตัวร้อยละ ๐.๑๖ และมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ปี ๒๕๕๗ เท่ากับ ๕๔,๖๑๕ บาท/คน/ปี

ตารางที่ ๑๔ ขนาดเศรษฐกิจ

	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดปี ๒๐๑๔ (ล้านบาท)	GPP per capita ปี ๒๐๑๔ (บาท/คน/ปี)	Structure (%)	
			ภาคเกษตร	ภาคนอกเกษตร
จังหวัดแม่ฮ่องสอน GPP MHS	๑๑,๐๗๘	๕๔,๖๑๕	๒๙.๗๓	๗๐.๒๗

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ ๑๕ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

รายการ	๒๐๐๖	๒๐๐๗	๒๐๐๘	๒๐๐๙	๒๐๑๐	๒๐๑๑	๒๐๑๒	๒๐๑๓	๒๐๑๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)	๖,๘๒๓	๗,๑๙๘	๗,๘๒๓	๘,๑๑๖	๘,๓๙๐	๘,๖๒๙	๙,๔๖๕	๑๐,๔๐๑	๑๑,๐๗๘
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคน (บาทต่อปี)	๓๑,๙๘๘	๓๓,๘๙๕	๓๗,๐๑๙	๓๘,๖๑๖	๔๐,๑๕๖	๔๑,๕๙๗	๔๕,๙๘๒	๕๐,๙๒๔	๕๔,๖๑๕
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. ๒๕๔๕) (ล้านบาท)	๕,๔๖๖	๕,๖๑๘	๕,๕๒๓	๕,๗๓๕	๕,๖๔๗	๕,๘๒๐	๕,๘๑๒	๖,๐๔๘	๖,๑๔๗
อัตราการเติบโต	๓.๘๐	๒.๗๗	-๑.๖๙	๓.๘๔	-๑.๕๔	๓.๐๖	-๐.๑๓	๔.๐๗	๐.๑๖
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๒๑๓	๒๑๒	๒๑๑	๒๑๐	๒๐๙	๒๐๗	๒๐๖	๒๐๔	๒๐๓

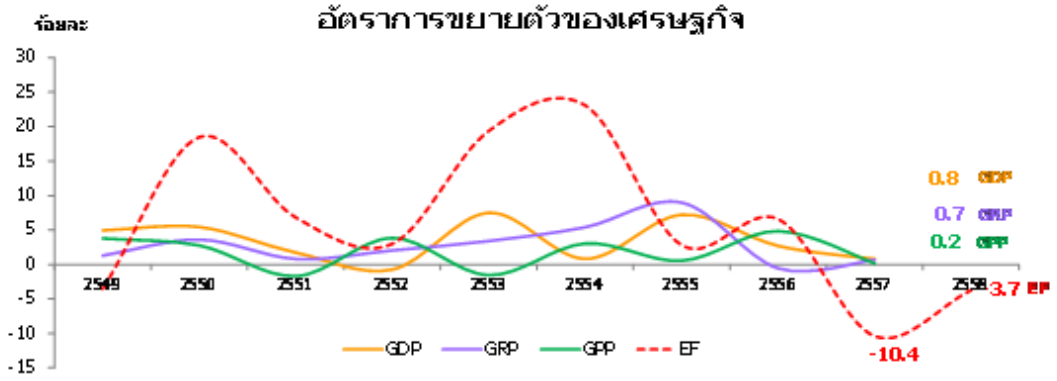
ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๑๖ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)

สาขาการผลิต	๒๐๐๘	๒๐๐๙	๒๐๑๐	๒๐๑๑	๒๐๑๒	๒๐๑๓	๒๐๑๔
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	๒,๒๕๓	๒,๐๙๖	๒,๐๖๕	๒,๐๑๙	๒,๕๕๕	๓,๐๐๕	๓,๒๑๖
การประมง	๕๔	๖๔	๕๖	๕๕	๕๘	๗๐	๗๘
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๕๗	๑๐๒	๓๔	๓๓	๓๖	๓๓	๓๐
อุตสาหกรรม	๓๗๓	๓๙๕	๔๒๗	๔๓๔	๓๕๙	๔๑๖	๔๖๗
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	๘๙	๑๑๗	๑๑๙	๑๒๐	๑๓๐	๑๔๗	๑๕๖
การก่อสร้าง	๗๑๑	๗๒๒	๘๒๑	๘๘๕	๗๖๑	๘๗๗	๘๓๑
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วน	๕๙๐	๖๗๒	๖๓๑	๕๙๕	๖๙๕	๗๗๘	๘๙๖
โรงแรมและภัตตาคาร	๑๖๑	๑๗๕	๑๗๓	๑๕๑	๑๓๓	๑๕๒	๑๖๙
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการ	๓๖๕	๓๘๐	๓๓๘	๓๖๔	๔๕๒	๕๔๕	๕๓๔
ตัวกลางทางการเงิน	๓๑๕	๓๔๑	๓๘๒	๔๐๗	๔๗๓	๕๗๕	๖๕๕
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า	๒๙๙	๓๒๘	๓๕๘	๓๖๐	๔๒๓	๔๕๗	๔๗๙
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาค	๘๗๓	๘๘๐	๑,๐๗๕	๑,๑๓๗	๑,๒๘๘	๑,๐๗๓	๗๖๑
การศึกษา	๑,๑๓๙	๑,๒๓๑	๑,๓๕๑	๑,๔๖๖	๑,๖๒๘	๑,๘๓๐	๒,๐๖๗
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	๓๑๔	๓๘๒	๓๔๔	๓๖๔	๔๐๒	๔๒๔	๔๔๙
การให้บริการด้านชุมชน สังคมและ	๑๘๗	๒๑๐	๑๘๕	๒๐๖	๒๓๖	๒๕๖	๒๕๙
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๔๑	๒๔	๓๓	๓๒	๕๙	๓๖	๓๐
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๗,๘๒๓	๘,๑๑๖	๘,๓๙๐	๘,๖๒๙	๙,๖๘๖	๑๐,๖๗๕	๑๑,๐๗๘

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มิติการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Growth & Competitive) ประกอบด้วย ๖ ตัวชี้วัด ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัด อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด อัตราการว่างงาน อัตราส่วนหนี้ต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน อัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน และผลิตภาพแรงงาน พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัด ๓๕.๗๐ % เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (๑.๗๕ %) และสูงที่สุดเป็นอันดับ ๑ ประเทศ ในขณะนี้ที่ครัวเรือนมีหนี้สินเพิ่มขึ้น และผลิตภาพแรงงานยังคงต่ำ

อัตราขยายตัว (%yoy)	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ GDP	5.0	5.4	1.7	-0.7	7.5	0.8	7.2	2.7	0.8	n/a
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเหนือ GRP	1.3	3.6	0.8	2.0	3.4	5.4	9.0	-0.6	0.7	n/a
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด GPP	3.8	2.8	-1.7	3.8	-1.5	3.1	0.6	4.9	0.2	n/a
เศรษฐกิจการคลังจังหวัด EF	-3.5	18.5	6.8	3.0	19.4	23.1	2.8	6.6	-10.4	-3.7

รูปที่ ๑๓ อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอน

อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อมูลจากรายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี ๒๕๕๘ หดตัวอยู่ที่ร้อยละ -๓.๗ ปรับตัวดีขึ้นจากปี ๒๕๕๗ ที่หดตัวร้อยละ -๑๐.๔

ในขณะที่อัตราการขยายตัวเศรษฐกิจ ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ (GDP) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเหนือ (GRP) และผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ในปี ๒๕๕๗ ขยายตัวร้อยละ ๐.๘ ๐.๗ และ ๐.๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗ เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอน

%YOY	ปี 56	ปี 57	ปี 58	ครึ่งแรก ปี 59	ไตรมาส 1 ปี 59	ไตรมาส 2 ปี 59	ก.ค. 59	ส.ค. 59
เศรษฐกิจจังหวัด	6.6	-10.4	-3.7	29.9	38.0	18.3	26.6	6.0
ด้านอุปทาน (การผลิต)	9.8	-18.9	-3.7	38.9	48.9	20.6	25.0	19.0
- ภาคเกษตรกรรม	0.1	-20.5	-7.3	92.7	115.4	0.6	-7.1	6.8
- ภาคอุตสาหกรรม	46.7	-0.5	9.5	57.0	27.6	79.8	17.2	6.6
-ภาคบริการ	21.0	-19.4	-1.3	-2.6	-14.9	13.7	33.1	24.4
ด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย)	-0.1	8.9	-3.6	16.7	17.6	15.8	28.3	-5.7
- การบริโภคภาคเอกชน	8.8	-10.5	2.5	14.0	15.9	12.1	1.6	11.6
- การลงทุนภาคเอกชน	-9.0	17.4	-16.8	29.4	19.4	41.7	103.5	-17.3
- การใช้จ่ายภาครัฐ	6.4	-0.7	3.7	13.1	18.9	7.7	-0.6	5.3
- การค้าชายแดน	68.1	202.0	61.6	-19.4	8.3	-43.7	-59.4	-20.5
รายได้เกษตรกร	5.2	-16.3	-19.3	120.9	133.8	21.6	1.3	1.9
ด้านการเงิน								

%YOY	ปี 56	ปี 57	ปี 58	ครึ่งแรก ปี 59	ไตรมาส 1 ปี 59	ไตรมาส 2 ปี 59	ก.ค. 59	ส.ค. 59
- เงินฝากรวม	15.2	0.9	8.9	10.5	3.5	10.5	8.0	8.1
- สินเชื่อรวม	15.4	7.7	10.0	10.3	7.2	10.3	9.8	9.1
ด้านเสถียรภาพ								
- อัตราเงินเฟ้อ	3.9	2.8	-1.1	-0.2	-0.6	0.2	1.0	0.6
- การจ้างงาน (คน)	-1.7	-25.5	-1.2	0.8	3.4	-1.6	-4.4	-3.2

ที่มา...สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากตารางดังกล่าวข้างต้น แสดงข้อมูลเศรษฐกิจการคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยรวมหดตัวจากปีก่อน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ด้านการผลิต (อุปทาน) หดตัวร้อยละ -๓.๗ %

- ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรหดตัวร้อยละ -๗.๓ จากภาวะแห้งแล้งและฝนทิ้งช่วงในช่วงต้นฤดูเพาะปลูก ประกอบกับเกิดโรคแมลงศัตรูพืชระบาด

- ดัชนีราคาสินค้าเกษตรหดตัวร้อยละ -๑๒.๙ เนื่องจากปัจจัยภายนอกจากการนำเข้ากระเทียมจากประเทศเพื่อนบ้าน และผลกระทบจากภาวะตกต่ำของราคาสินค้าเกษตร

- ดัชนีผลผลิตภาคบริการหดตัวร้อยละ -๑.๓ ผลจากการยกเลิกเที่ยวบินของบริษัทสายบิน

- ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ ๙.๕ เพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมประเภทซ่อมรถยนต์ การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ และการอบผลผลิตทางการเกษตร

ด้านการใช้จ่าย (อุปสงค์) หดตัวร้อยละ -๓.๖%

- ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนหดตัวร้อยละ -๑๖.๘ สะท้อนจากพื้นที่อนุญาตก่อสร้างประเภทที่อยู่อาศัยและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ส่วนหนึ่งการขออนุญาตก่อสร้างจะเป็นลักษณะของการปรับปรุงซ่อมแซมของเดิม เป็นสำคัญ

- ดัชนีการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ ๒.๕ จากยอดขายค้าปลีกค้าส่งขยายตัวโดยเฉพาะการขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง และวัสดุก่อสร้างที่เพิ่มขึ้น

- ดัชนีการใช้จ่ายภาครัฐขยายตัวร้อยละ ๓.๗ จากการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุนที่เพิ่มขึ้นของรายจ่ายลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการก่อสร้างอาคารของแขวงทางหลวง ทางหลวงชนบท สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

- ดัชนีการค้าชายแดนขยายตัวร้อยละ ๖๑.๖ จากมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๗.๑ จากสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค สำหรับมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐.๑ จากสินค้าประเภทโค-กระบือ

<u>รายได้เกษตรกร</u> หดตัวร้อยละ -๑๙.๓ ส่วนสำคัญราคาผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญตกต่ำ ได้แก่ กระเทียม ถั่วเหลือง ข้าวไร่ และข้าวนาปี และการลดลงของผลผลิตพื้นหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวไร่ ถั่วเหลือง กระเทียม และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จากผลของภาวะสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก อีกทั้งการระบาดของแมลงศัตรูพืช ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ลดลง

<u>ด้านการเงิน</u> การขยายตัวของสินเชื่อสูงกว่าเงินฝาก โดยปริมาณเงินฝากรวม มียอดคงค้างเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๙ จากเงินฝากออมทรัพย์ของส่วนราชการและผู้บริโภค เป็นสำคัญ ขณะที่ปริมาณสินเชื่อรวมมียอดคงค้างเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๐ ส่วนสำคัญมาจากสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่ม สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำของผู้ประกอบการ SMEs และสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล

ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจ

- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป อยู่ที่ร้อยละ -๑.๑ ตามการลดลงของดัชนีหมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม ได้แก่ หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร และหมวดเคหสถาน

- การจ้างงาน ลดลงร้อยละ -๑.๒ จากการลดลงของแรงงานภาคการเกษตร ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการนำเครื่องจักรมาทดแทนแรงงานเพิ่มขึ้น

ตารางที่ ๑๘ ตัวชี้วัดมิติการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ลำดับ	ตัวชี้วัด	ค่ากลางของประเทศ		แม่ฮ่องสอน		อันดับ
		ปีก่อนหน้า	๒๕๕๘	ปีก่อนหน้า	๒๕๕๘	
๑	อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัด	๔.๙๘ %	๑.๗๕ %	-๑.๑๓ %	๓๕.๗๐ %	๑
๒	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๐.๒๖	๐.๔๑ %	๔.๘๕ %	๐.๑๖ %	๓๒
๓	อัตราการว่างงาน	๐.๖๘%	๐.๗๕ %	๑.๑๐ %	๐.๔๐ %	๖๒
๔	อัตราส่วนหนี้ต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	๖.๒๗ เท่า	๖.๖๗ เท่า	๔.๓๕ เท่า	๘.๑๕ เท่า	๒๒
๕	อัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	๒๑.๘๔ %	๑๙.๙๗ เท่า	๑๖.๐๕ เท่า	๑๙.๗๖ เท่า	๓๙
๖	ผลิตภาพแรงงาน	๙๕,๕๘๑ บาท/คน	๑๑๐,๘๙๕ บาท/คน	๔๐,๘๕๗ บาท/คน	๕๕,๐๒๙ บาท/คน	๗๕

ในส่วนของข้อมูลจากสำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้วิเคราะห์เศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ ว่าเศรษฐกิจของจังหวัดโดยรวมขยายตัว เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน สะท้อนจากด้านอุปทานมีสัญญาณขยายตัวจากภาคอุตสาหกรรมและ ภาคบริการ ด้านอุปสงค์มีสัญญาณขยายตัว ตามการลงทุนภาคเอกชนและการบริโภคภาคเอกชน สำหรับ ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี อัตราเงินเฟ้อปรับขึ้นตามการสูงขึ้นของหมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่ มีแอลกอฮอล์ด้านการจ้างงานลดลงในภาคการเกษตรเป็นสำคัญ

เศรษฐกิจด้านอุปทาน (การผลิต) ขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีก่อน โดยดัชนีการผลิต ภาคอุตสาหกรรม ขยายตัวร้อยละ ๑๗.๒ ตามการเพิ่มขึ้นของการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากแร่อโลหะ และการลงทุนเพิ่ม ในอุตสาหกรรมประเภทอู่ซ่อมรถ เป็นสำคัญ ดัชนีผลผลิตภาคบริการ ขยายตัวต่อเนื่องจากเดือนก่อนที่ร้อยละ ๓๓.๑ ซึ่งส่วนสำคัญมาจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศโดยเฉพาะชาวจีน ที่ยังคงเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอปาย อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งนักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วง Green Season ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น ขณะที่ ดัชนีผลผลิตภาคเกษตรกรรม หดตัว ร้อยละ -๗.๑ ตามผลผลิตพืชสำคัญที่ลดลงทั้งกะหล่ำปลีและพริกขี้หนูเนื่องจากได้รับผลกระทบภาวะแห้งแล้งในช่วง เพาะปลูก ประกอบกับพื้นที่เพาะปลูกที่ลดลง อย่างไรก็ตาม การผลิตด้านปศุสัตว์ขยายตัวตามปริมาณอาชญาบัตรสุกร ที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ ๑๙ เครื่องชี้เศรษฐกิจด้านอุปทาน

เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจด้านอุปทาน (Supply Side) (สัดส่วนต่อ GPP)	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙					
		Q๑	Q๒	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	YTD
ดัชนีผลผลิตภาคเกษตรกรรม (%yoy) (โครงสร้างสัดส่วน ๒๕.๘%)	- ๗.๓	๑๑๕.๔	๐.๖	๓๑.๔	- ๑๙.๗	- ๗.๑	๘๘.๙
ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม (%yoy) (โครงสร้างสัดส่วน ๑๖.๓%)	๑๑.๐	๒๗.๖	๗๙.๘	๖๔.๙	๘๐.๐	๑๗.๒	๕๑.๓
ดัชนีผลผลิตภาคบริการ (%yoy) (โครงสร้างสัดส่วน ๕๗.๙%)	- ๑.๖	-๑๔.๙	๑๓.๗	๑๓.๓	๓๒.๐	๓๓.๑	๑.๗

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน

เศรษฐกิจด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย) ขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีก่อน พิจารณาจาก ด้านการลงทุนภาคเอกชน ขยายตัวสูงขึ้นร้อยละ ๙๕.๙ จากการก่อสร้างและภาคอสังหาริมทรัพย์ส่วนหนึ่งมาจาก ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการเริ่มดีขึ้น สะท้อนจากเครื่องชี้การลงทุนสำคัญเพิ่มขึ้นทั้งพื้นที่ก่อสร้างในเขตเทศบาล โดยเฉพาะประเภทที่อยู่อาศัยและสิ่งก่อสร้างอื่น รวมถึงธุรกิจจดทะเบียนใหม่ประเภทกิจการค้าวัสดุก่อสร้างและ กิจการให้บริการด้านห้องพัก และยอดปริมาณการจดทะเบียนรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ส่วนหนึ่งได้รับผลดีจาก โครงการภาครัฐ ด้านการบริโภคภาคเอกชน ขยายตัวในอัตราชะลอลงจากเดือนก่อนที่ร้อยละ ๑.๖ จากความเชื่อมั่น ของผู้บริโภคที่ปรับดีขึ้น โดยมีการใช้จ่ายสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น และการใช้จ่ายสินค้าในหมวดยานยนต์ ยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากเดือนก่อน จากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม ด้านการ ใช้จ่ายภาครัฐ หดตัวร้อยละ -๐.๖ จากการเบิกจ่ายงบประจำที่แผ่วลงในเดือนนี้ โดยการเบิกจ่ายงบประจำลดลง ร้อยละ -๗.๕ จากการลดลงของการเบิกจ่ายงบดำเนินงานของสถาบันการศึกษา ขณะที่การเบิกจ่ายงบลงทุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๒.๗ ทั้งนี้เม็ดเงินการเบิกจ่ายชะลอลง หลังจากที่เร่งขึ้นมากในช่วงเดือนก่อนหน้า ส่วนใหญ่เป็นการเบิกจ่าย ของโครงการก่อสร้างและปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐานระบบถนนและชลประทาน และเบิกจ่ายตามมาตรการ กระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ขณะที่ด้านการค้าชายแดน หดตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ -๕๙.๔ จากสินค้านำเข้าและส่งออก ผ่านด่านชายแดนที่ลดลง โดยการส่งออกลดลงร้อยละ -๖๗.๑ ตามความต้องการอุปโภคบริโภคจากประเทศเพื่อนบ้าน ที่ลดลง เช่น เบียร์ กระป๋องและผงชูรส เป็นต้น สำหรับการนำเข้าลดลงร้อยละ ๔๓.๒ ส่วนสำคัญมาจากผู้ประกอบการ ลดการนำเข้าโค-กระบือ เนื่องจากมีการปรับปรุงซ่อมแซมถนนเส้นทางขนส่งบ้านเสาหิน-แม่สะเรียง

ตารางที่ ๒๐ เครื่องชี้เศรษฐกิจด้านการใช้จ่าย

เครื่องชี้เศรษฐกิจด้านการใช้จ่าย (Demand Side)	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙					
		Q๑	Q๒	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	YTD
ดัชนีการบริโภคภาคเอกชน (%yoy)	๒.๓	๑๕.๙	๑๒.๑	๙.๒	๑๗.๓	๑.๖	๑๒.๑
ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน (%yoy)	- ๑๘ .๓	๑๗.๔	๔๒.๙	๑๔๐.๑	๕๐.๐	๙๕.๙	๓๕.๘
ดัชนีการใช้จ่ายภาครัฐ (%yoy)	๓.๗	๑๘.๙	๗.๗	๐.๔	๒๔.๘	- ๐.๖	๑๑.๒
ดัชนีการค้าชายแดน (%yoy)	๖๑.๖	๘.๓	- ๔๓.๗	- ๕๕.๓	-๑๕.๙	- ๕๙.๔	- ๒๔.๐

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ดัชนีรายได้เกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน รายได้เกษตรกรในเดือนนี้ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๓ จากปัจจัยด้านราคาผลผลิตภาคเกษตรกรรมสูงขึ้น เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดลดลงเป็นสำคัญ ขณะที่ด้านผลผลิตภาค เกษตรกรรมลดลงตามปริมาณผลผลิตกะหล่ำปลีและพริกขี้หนู ด้านการเงิน การขยายตัวของสินเชื่อสูงกว่าเงินฝาก เมื่อเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีก่อน โดยปริมาณ เงินฝากรวม มียอดคงค้างเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๐ จากเงินฝากออมทรัพย์ของภาคธุรกิจและส่วนราชการ สำหรับปริมาณ สินเชื่อรวม มียอดคงค้างเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙.๘ ส่วนสำคัญมาจากสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น และสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำของผู้ประกอบการ SMEs

ตารางที่ ๒๑ เครื่องชี้รายได้เกษตรกรและด้านการเงิน

เครื่องชี้ด้านรายได้เกษตรกรและด้านการเงิน	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙					
		Q๑	Q๒	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	YTD
ดัชนีรายได้เกษตรกร (%yoy)	- ๑๙.๓	๑๓๓.๘	๒๑.๖	๗๐.๖	- ๗.๙	๑.๓	๑๑๕.๐
ปริมาณเงินฝากรวม (%yoy)	๘.๙	๓.๕	๑๐.๕	๖.๓	๑๐.๕	๘.๐	๘.๐
ปริมาณสินเชื่อรวม (%yoy)	๑๐.๐	๗.๒	๑๐.๓	๑๐.๑	๑๐.๓	๙.๘	๙.๘

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๒.๒.๒ ด้านเกษตร

ข้อมูลพืชเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี ๒๕๕๘ ประกอบด้วย ข้าว ๑๕๘,๐๘๖ ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๖๑,๔๓๙ ไร่ ถั่วเหลือง ๕๓,๖๓๗ ไร่ กะหล่ำปลี ๑๙,๗๙๙ ไร่ กระเทียม ๑๖,๕๓๖ ไร่ และเริ่มมีการปลูกยางพารา สำหรับการเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือนและใช้แรงงานเท่านั้น นอกจากนี้ เนื่องจากพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่เป็นป่าไม้และภูเขาสูงชัน จังหวัดจึงส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมปลูกพืช เพื่อช่วยฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้บนที่สูงและภูเขาแทน (ทำได้ในพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลเกิน ๘๐๐ เมตร) โดยการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นระบบวนเกษตรเพื่อทดแทนการปลูกกะหล่ำปลี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เช่น กาแฟอาราบิก้า มะคาเดเมีย อะโวคาโด้ หมาก ลูกเหนียง ไผ่ มะขามเปรี้ยว ฝักใหญ่ หวาย และการเพาะเห็ดต่างๆ

ข้าว

จังหวัดแม่ฮ่องสอนผลิตข้าวเพื่อการบริโภค มิได้ผลิตเพื่อการค้า โดยผลิตเพื่อการบริภาคภายในจังหวัดร้อยละ ๘๐ และผลิตเพื่อการค้าเพียงร้อยละ ๒๐ เนื่องจากมีพื้นที่ปลูกข้าวน้อย โดยในปี ๒๕๕๘ มีพื้นที่ปลูกข้าว ๑๕๘,๐๘๖ ไร่ มีพื้นที่ตามความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวเพียง ๖๙,๒๒๒.๐๒ ไร่ และพื้นที่ปลูกข้าวตามความเหมาะสมเพียง ๓๕,๙๘๘.๔๕ ไร่ ส่วนมากเป็นพื้นที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว และเป็นพื้นที่ป่าว โดยปริมาณความต้องการผลผลิตข้าว แบ่งเป็น การใช้บริโภคในครัวเรือน จำนวน ๘๐,๙๑๙ ตัน ใช้ทำพันธุ์ จำนวน ๑,๒๖๒.๐๓ ตัน และขายเป็นข้าวสาร บรรจุถุง ข้าวกล้อง ทำขนม แปรรูป และของฝากเชิงพาณิชย์ จำนวน ๓๐๐ ตัน รวมปริมาณความต้องการผลผลิตข้าว ๘๒,๔๘๑.๐๓๔ ตัน ซึ่งจากข้อมูลผลผลิตรวมในปี ๒๕๕๘ พบว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผลผลิตข้าวรวมทั้งสิ้นเพียง ๗๐,๑๕๒ ตัน ยังน้อยกว่าปริมาณความต้องการผลผลิตข้าว จำนวน ๑๒,๓๒๙.๐๓๔ ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๕ ของปริมาณความต้องการผลผลิตข้าว และจากตารางที่ ๒๑ พบว่า ในปี ๒๕๕๘ อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกข้าวสูงสุด คือ อำเภอแม่ลาน้อย โดยมีพื้นที่ปลูก จำนวน ๓๙,๘๙๐ ไร่ มีผลผลิตรวม จำนวน ๑๗,๕๔๓ ตัน และมีผลผลิตต่อไร่ เพียง ๐.๔๔๐ ตัน/ไร่ หรือ ๔๔๐ กิโลกรัม/ไร่

ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าว ผลผลิตรวม และผลผลิตต่อไร่

ที่	อำเภอ	ข้าว								
		พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)		
		๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
๑	เมืองแม่ฮ่องสอน	๒๔,๙๙๔	๑๗,๓๕๐	๒๘,๑๕๔	๑๑,๒๙๐	๙,๗๕๒	๑๒,๒๐๙	๐.๔๕๒	๐.๕๖๒	๐.๔๓๔
๒	ขุนยวม	๑๓,๗๒๗	๑๓,๒๔๑	๑๓,๘๗๒	๖,๓๒๖	๖,๐๒๔	๖,๓๐๖	๐.๔๖๑	๐.๔๕๕	๐.๔๕๕
๓	ปาย	๑๗,๙๒๖	๑๘,๒๒๙	๙,๑๔๖	๗,๗๑๘	๙,๕๑๓	๓,๕๓๕	๐.๔๓๑	๐.๕๒๒	๐.๓๘๗
๔	แม่สะเรียง	๓๒,๒๗๒	๔๔,๑๖๔	๓๓,๔๑๕	๑๒,๙๘๔	๑๖,๓๕๒	๑๗,๒๐๔	๐.๔๐๒	๐.๓๗๐	๐.๕๑๕
๕	แม่ลาน้อย	๔๐,๔๔๐	๔๐,๐๘๐	๓๙,๘๙๐	๑๖,๙๗๕	๑๕,๘๑๖	๑๗,๕๔๓	๐.๔๒๐	๐.๓๙๕	๐.๔๔๐
๖	สบเมย	๒๘,๘๐๗	๒๘,๖๐๔	๑๔,๔๗๑	๑๐,๓๗๖	๑๒,๘๗๒	๖,๒๘๕	๐.๓๖๐	๐.๔๕๐	๐.๔๓๔
๗	ปางมะผ้า	๒๔,๔๑๒	๒๔,๔๑๒	๑๙,๑๓๘	๑๒,๑๔๕	๑๒,๑๙๑	๗,๐๗๐	๐.๔๙๘	๐.๔๙๙	๐.๓๖๙
รวม		**๑๘๒,๕๗๘**	**๑๖๘,๗๓๐**	**๑๕๘,๐๘๖**	**๗๗,๘๑๔**	**๘๒,๕๒๐**	**๗๐,๑๕๒**	**๒.๓๔๖**	**๐.๔๒๖**	**๐.๔๘๙**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสภาพอากาศเอื้ออำนวย เหมาะกับการเพาะปลูก มีปริมาณน้ำฝนที่เพียงพอ สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ และเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อจำหน่ายทั้งหมด แต่ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนกว่าร้อยละ ๙๘ เป็นผลผลิตจากพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ มีการบุกรุกป่า และในหน้าแล้ง มีการปรับปรุงพื้นที่ เพื่อรอฤดูกาลปลูกใหม่ ซึ่งมีการเผาตอซัง ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสภาพแวดล้อมอย่างมาก ส่งผลให้เกิดหมอกควัน เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อีกประการหนึ่ง การถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง เนื่องจากบริษัทที่เข้ารับซื้อจะเป็นผู้กำหนดเรื่องเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี และการรับซื้อทำให้เกษตรกรไม่สามารถปฏิเสธต้นทุนดังกล่าวได้ เพราะบริษัทต้องการคุณภาพผลผลิต รวมถึงกำไรจากการจำหน่ายวัตถุดิบ ซึ่งราคารับซื้อจะขึ้นอยู่ที่บริษัทเป็นผู้กำหนด เกษตรกรไม่สามารถจะต้นทุนด้านใดได้เลย เพียงต้องลดปริมาณปุ๋ยเคมีหรือหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพแทน ส่วนค่าแรงงานนั้นนับวันมีแต่จะเพิ่มขึ้นและเป็นการยากที่จะลดต้นทุนในส่วนนี้ได้ อีกทั้งจังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่มีที่ตั้งโรงงานรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พ่อค้าคนกลางจะนำรถโม่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไปรับซื้อตามจุดต่างๆ ทำให้เกษตรกรถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง และเวลาเก็บเกี่ยวรวบรวมต้องมีต้นทุนในการขนส่งเพิ่มอีก ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุนในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

และจากตารางที่ ๒๒ พบว่า ในปี ๒๕๕๘ อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมีผลผลิตรวมสูงสุด คือ อำเภอปางมะผ้า โดยมีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒๐,๔๓๘ ไร่ ผลผลิตรวม จำนวน ๑๖,๙๔๘ ตัน และมีผลผลิตต่อไร่ จำนวน ๐.๘๒๙ ตัน/ไร่ หรือ ๘๒๙ กิโลกรัม/ไร่

ตารางที่ ๒๓ ข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ผลผลิตรวม และผลผลิตต่อไร่

ที่	อำเภอ	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์								
		พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)		
		๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
๑	เมืองแม่ฮ่องสอน	๘,๒๕๓	๕,๕๘๕	๓,๖๖๐	๕,๐๑๘	๓,๓๘๐	๑,๙๓๑	๐.๖๐๘	๐.๖๐๕r	๐.๕๒๘
๒	ขุนยวม	๑๔,๗๙	๙,๗๘๔	๑๐,๙๓	๑๐,๑๐	๗,๑๖๗	๗,๔๘๘	๐.๖๘๓	๐.๗๓๓	๐.๖๘๕
๓	ปาย	๗,๗๑๕	๙,๙๑๗	๕,๖๑๓	๕,๗๖๕	๘,๗๒๖	๕,๐๐๑	๐.๗๔๗	๐.๘๘๐	๐.๘๙๑
๔	แม่สะเรียง	๕,๕๐๐	๖๐๗	๓,๖๓๕	๓,๘๐๔	๔๘๕	๓,๑๗๗	๐.๖๙๒	๐.๗๙๙	๐.๘๗๔
๕	แม่ลาน้อย	๒๑,๓๙	๑๓,๑๔	๑๗,๐๗	๑๔,๗๕	๙,๕๖๓	๑๔,๐๑	๐.๖๘๙	๐.๗๒๘	๐.๘๒๑
๖	สบเมย	๑,๓๙๑	๙๐๐	๘๗	๑,๔๑๖	๒๘๓	๖๕	๑.๐๑๘	๐.๓๑๔	๐.๗๔๗
๗	ปางมะผ้า	๑๙,๐๒	๑๗,๑๒	๒๐,๔๓	๑๘,๐๑	๑๔,๕๐	๑๖,๙๔	๐.๙๔๗	๐.๘๔๗	๐.๘๒๙
รวม		๗๘,๐๗	๕๗,๐๕	๖๑,๔๓	๕๘,๘๖	๔๔,๑๑	๔๘,๖๒	๑.๓๓๖	๐.๗๕๔	๐.๗๗๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ถั่วเหลือง

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นปลูกถั่วเหลืองกระจายตัวอยู่ในทุกอำเภอ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลาดชัน สันเขา ไหล่เขา หุบเขา ที่ราบระหว่างหุบเขา และปลูกเป็นพืชหลังนาในที่ราบ โดยมีช่วงเวลาปลูก และเก็บเกี่ยวผลผลิต จำนวน ๒ รุ่น คือ รุ่นที่ ๑ ปลูกในช่วงเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม และเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนกันยายน - พฤศจิกายน ของปีถัดไป รุ่นที่ ๒ ปลูกในช่วงเดือนพฤศจิกายน - มกราคมของปีถัดไป และเก็บเกี่ยวในช่วงเดือน มีนาคม - พฤษภาคม อย่างไรก็ตามพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตถั่วเหลืองยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง สาเหตุเกิดจากการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี และผลตอบแทนต่ำกว่าพืชแข่งขั้นอื่นๆ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น เกษตรกรบางส่วนจึงหันไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า อย่างไรก็ตาม จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีปริมาณความต้องการผลผลิตถั่วเหลืองทั้งจังหวัดมากกว่า ๑๙,๔๑๓ ตัน จากการที่ประเทศไทยนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองร้อยละ ๙๕ และมีความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองมากกว่า ๒ ล้านตัน โดยในปี ๒๕๕๘ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีผลผลิตถั่วเหลือง จำนวน ๑๙,๔๑๓ ตัน ดังนั้นความต้องการสินค้าถั่วเหลือง จึงมีมากกว่าปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองที่ผลิตได้ ทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนต้องผลิตถั่วเหลืองเพิ่ม และเพิ่มพื้นที่ปลูกถั่วเหลือง โดยการส่งเสริมการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตถั่วเหลือง และจากตารางที่ ๒๓ พบว่า ในปี ๒๕๕๘ อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองมากที่สุด คือ อำเภอปาย จำนวน ๒๑,๔๘๓ ไร่ และมีผลผลิตต่อไร่มากที่สุดเป็นอันดับสอง จำนวน ๐.๓๗๓ ตัน/ไร่ หรือ ๓๗๓ กิโลกรัม/ไร่ โดยอำเภอที่มีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด คือ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน ๐.๓๘๔ ตัน/ไร่ หรือ ๓๘๔ กิโลกรัม/ไร่

ตารางที่ ๒๔ ข้อมูลพื้นที่ปลูกถั่วเหลือง ผลผลิตรวม และผลผลิตต่อไร่

ที่	อำเภอ	ถั่วเหลือง								
		พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)		
		๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
๑	เมืองแม่ฮ่องสอน	๗๑๒	๔,๕๙๘	๑,๕๕๔	๓๕๗	๑,๔๕๓	๓๖๒	๐.๕๐๑	๐.๓๑๖	๐.๒๓๓
๒	ขุนยวม	๑,๙๔๗	๔,๓๒๘	๓,๔๗๙	๒๙๕	๑,๓๐๘	๑,๐๖๒	๐.๑๕๒	๐.๓๐๒	๐.๓๐๕
๓	ปาย	๒๖,๒๗๔	๒๕,๘๐๓	๒๑,๔๘๓	๙,๓๙๕	๙,๔๙๖	๘,๐๑๓	๐.๓๕๘	๐.๓๖๘	๐.๓๗๓
๔	แม่สะเรียง	๗,๘๓๒	๕,๓๐๑	๕,๔๐๓	๒,๖๘๕	๒,๐๕๙	๑,๙๖๔	๐.๓๔๓	๐.๓๘๘	๐.๓๖๔
๕	แม่ลาน้อย	๑๐,๑๖๕	๑๕,๗๖๖	๑๔,๙๗๕	๓,๗๖๔	๕,๕๕๕	๕,๗๕๗	๐.๓๗๐	๐.๓๕๒	๐.๓๘๔
๖	สบเมย	๑,๔๗๖	๔,๐๙๔	๕,๙๔๑	๔๕๓	๑,๒๕๓	๒,๑๐๓	๐.๓๐๗	๐.๓๐๖	๐.๓๕๔
๗	ปางมะผ้า	๑,๕๕๘	๒,๒๔๐	๘๐๒	๓๖๑	๗๗๗	๑๕๒	๐.๒๓๒	๐.๓๔๗	๐.๑๙๐
รวม		**๔๙,๙๖๔**	**๖๒,๑๓๐**	**๕๓,๖๓๗**	**๑๗,๓๑๐**	**๒๑,๙๐๑**	**๑๙,๔๑๓**	**๒.๒๖๒**	**๐.๓๔๖**	**๐.๓๕๓**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

กะหล่ำปลี

ด้วยสภาพอากาศบนยอดดอยมีความเหมาะสมในการเพาะปลูกกะหล่ำปลี และมีแหล่งน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก จึงทำให้ผลผลิตกะหล่ำปลีห่อตัวในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีผลผลิตที่สวยงาม เป็นที่ต้องการของตลาด และมีราคาสูงตามไปด้วย ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนเข้าไปบุกรุกพื้นที่ในเขตป่าเพื่อเพาะปลูกกะหล่ำปลี และมีการใช้สารเคมีในการเพาะปลูก จากตารางที่ ๒๔ พบว่า ในปี ๒๕๕๘ อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกกะหล่ำปลีมากที่สุด คือ อำเภอแม่สะเรียง จำนวน ๑๓,๓๑๔ ไร่ มีผลผลิตรวม จำนวน ๕๒,๖๘๗ ตัน และมีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด จำนวน ๓.๙๕๗ ตัน/ไร่ หรือ ๓,๙๕๗ กิโลกรัม/ไร่

ตารางที่ ๒๕ ข้อมูลพื้นที่ปลูกกะหล่ำปลี ผลผลิตรวม และผลผลิตต่อไร่

ที่	อำเภอ	กะหล่ำปลี								
		พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)		
		๒,๕๕๖	๒,๕๕๗	๒,๕๕๘	๒,๕๕๖	๒,๕๕๗	๒,๕๕๘	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
๑	เมืองแม่ฮ่องสอน	๑,๐๑๒	๕๐๓	๔๖๐	๒,๓๒๔	๑,๗๒๒	๙๗๘	๒.๒๙๖	๓.๔๒๓	๒.๑๒๖
๒	ขุนยวม	๑,๐๗๙	๓๔๙	๑๖๔	๓,๓๖๐	๑,๑๙๙	๔๙๒	๓.๑๑๔	๓.๔๓๖	๓.๐๐๐
๓	ปาย	๘๐	๔๒๖	๑๖๐	๓๓	๖๑๖	๔๘	๐.๔๑๓	๑.๔๔๖	๐.๓๐๐
๔	แม่สะเรียง	๘,๕๑๕	๗,๔๔๕	๑๓,๓๑๔	๓๐,๕๙๗	๓๓,๐๓๒	๕๒,๖๘๗	๓.๕๙๓	๔.๔๓๗	๓.๙๕๗
๕	แม่ลาน้อย	๙๙๕	๗๙๕	๗๙๐	๒,๓๔๖	๒,๐๘๙	๒,๐๖๒	๒.๓๕๘	๒.๖๒๘	๒.๖๑๐
๖	สบเมย	๓,๘๕๐	๓,๕๕๔	๔,๘๗๑	๑๖,๙๑๙	๑๗,๒๗๐	๖,๒๕๐	๔.๓๙๕	๔.๘๕๙	๑.๒๘๓
๗	ปางมะผ้า	๓๓	๗๖	๔๐	๕๙	๒๘๕	๘๘	๑.๗๘๘	๓.๗๕๐	๒.๒๐๐
รวม		**๑๕,๕๖๔**	**๑๓,๑๔๘**	**๑๙,๗๙๙**	**๕๕,๖๓๘**	**๕๖,๒๑๓**	**๖๒,๖๐๕**	**๓.๕๗๕**	**๔.๒๗๕**	**๓.๑๖๒**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

กระเทียม

ด้วยจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสภาพภูมิอากาศที่มีความเย็นกว่าปกติ อันเอื้อต่อการเพาะปลูกพืชประเภทกระเทียมได้อย่างดียิ่ง จึงทำให้ชื่อเสียงของ ”กระเทียมแม่ฮ่องสอน” เป็นที่ยอมรับ และถือเป็นแหล่งผลิตกระเทียมที่มีศักยภาพสูงแห่งหนึ่ง กระเทียมจึงเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างไรก็ตามพบว่าบางปีเกษตรกรจะประสบปัญหากระเทียมล้นตลาดจนทำให้ราคาตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เพาะปลูกโดยตรง อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยและสารเคมีไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะการใช้ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโตของกระเทียม ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นและยังเกิดปัญหาเรื่องโรคระบาดสร้างความเสียหายให้กับเกษตรกรด้วย ซึ่งจังหวัดได้มีแผนในการมุ่งส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตกระเทียมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น พร้อมปรับลดต้นทุนให้ต่ำลง และนำแปลงเข้าสู่ระบบเกษตรดีที่เหมาะสมหรือจีเอพี (GAP) เพื่อให้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัยป้อนเข้าสู่ตลาด จากตารางที่ ๒๕ พบว่าในปี ๒๕๕๘ อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกกระเทียมมากที่สุด คือ อำเภอปาย จำนวน ๗,๕๐๑ ไร่ มีผลผลิตรวม จำนวน ๓๐,๐๔๗ ตัน และมีผลผลิตต่อไร่ จำนวน ๔.๐๐๖ ตัน/ไร่ หรือ ๔,๐๐๖ กิโลกรัม/ไร่

ตารางที่ ๒๖ ข้อมูลพื้นที่ปลูกกระเทียม ผลผลิตรวม และผลผลิตต่อไร่

ที่	อำเภอ	กระเทียม								
		พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)		
		๒,๕๕๖	๒๕๕๗	๒,๕๕๘	๒,๕๕๖	๒๕๕๗	๒,๕๕๘	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
๑	เมืองแม่ฮ่องสอน	๓,๗๕๓	๕,๗๘๑	๔,๓๔๑	๑๑,๒๕๙	๑๗,๓๓๓	๑๒,๑๐๖	๓.๐๐๐	๒.๙๙๘	๒.๗๘๙
๒	ขุนยวม	๑,๐๑๓	๑,๓๐๓	๘๐๒	๓,๐๓๙	๓,๙๑๐	๒,๔๐๘	๓.๐๐๐	๓.๐๐๑	๓.๐๐๒
๓	ปาย	๘,๗๒๘	๗,๓๘๘	๗,๕๐๑	๓๔,๘๓๙	๒๕,๔๘๔	๓๐,๐๔๗	๓.๙๙๒	๓.๔๔๙	๔.๐๐๖
๔	แม่สะเรียง	๑,๑๔๔	๑,๕๘๑	๗๗๘	๓,๔๕๙	๕,๔๘๓	๒,๗๖๘	๓.๐๒๔	๓.๔๖๘	๓.๕๕๘
๕	แม่ลาน้อย	๑,๗๖๕	๑,๔๗๕	๑,๕๒๕	๑,๘๗๕	๒,๕๕๙	๓,๒๔๘	๑.๐๖๒	๑.๗๓๕	๒.๑๓๐
๖	สบเมย	๑,๑๐๑	๖๔๒	๕๓๗	๓,๓๑๕	๑,๙๒๖	๑,๖๑๓	๓.๐๑๑	๓.๐๐๐	๓.๐๐๔
๗	ปางมะผ้า	๑,๗๗๗	๑,๘๐๓	๑,๐๕๒	๕,๓๓๓	๔,๓๒๙	๒,๙๑๑	๓.๐๐๑	๒.๔๐๑	๒.๗๖๗
รวม		**๑๙,๒๘๑**	**๑๙,๙๗๓**	**๑๖,๕๓๖**	**๖๓,๑๑๙**	**๖๑,๐๒๔**	**๕๕,๑๐๑**	**๓.๒๗๔**	**๓.๐๕๕**	**๓.๓๓๒**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

กาแฟ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีลักษณะพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตกาแฟอาราบิกาภายใต้ระบบเกษตรป่าไม้ (วนเกษตร) ปัจจุบัน จากการสำรวจข้อมูลของสำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอนรวบรวมพื้นที่ปลูกกาแฟอาราบิกา ปี ๒๕๕๙ พบว่า มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๘,๓๐๘ ไร่/๗ อำเภอ มีเกษตรกรผู้ปลูกจำนวน ๑,๙๗๓ ราย มีพื้นที่ปลูกที่ให้ผลผลิตแล้วประมาณ ๔,๐๐๕ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๘ ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด จากพื้นที่ปลูก ๔ อำเภอ เรียงลำดับผลผลิตจากมากไปน้อย ได้แก่ อำเภอแม่ลาน้อย แม่สะเรียง เมือง และขุนยวม มีผลผลิตการแฟสด (กาแฟเชอรี่) รวมกันจำนวนประมาณ ๕๒๖ ตัน/ปี ซึ่งสามารถแปรรูปผลิตเป็นสารกาแฟได้จำนวนประมาณ ๘๐ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๒๐ ล้านบาท ทั้งนี้ พื้นที่ปลูกอยู่ในเขตพื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๘๐๐ - ๑,๒๐๐ เมตร เกษตรกรผู้ปลูกส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ชายไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยง ได้แก่

๑. อำเภอเมือง (บ้านห้วยปูลิง บ้านพอนอคี บ้านหนองเขียว และกลุ่มบ้านในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สะมาด - ห้วยหมากลาง)

๒. อำเภอขุนยวม (บ้านแม่อูคอ บ้านแม่อูคอหลวง บ้านหัวแม่สุริน และบ้านหัวแม่ลาก๊ะ)

๓. อำเภอแม่ลาน้อย (บ้านห้วยห้อม บ้านดง และเขตพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง)

๔. พื้นที่โครงการพัฒนาตามพระราชดำริในเขตพื้นที่แนวชายแดนด้านอำเภอปางมะผ้า และอำเภอปาย ได้แก่ โครงการหมู่บ้านยามชายแดน และโครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อความมั่นคงแนวชายแดน

ซึ่งจังหวัดได้มีแนวทางในการพัฒนากาแฟสู่สินค้าเชิงคุณภาพเป็นสินค้าหลักของจังหวัด ก่อให้เกิดรายได้ให้กับเกษตรกรที่ยากจน ชุมชนบนพื้นที่สูง ได้มีการประกอบอาชีพที่สามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนมุ่งหวังให้สวนกาแฟเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ตามระบบเกษตรป่าไม้ (วนเกษตร) การผลิตสินค้าเกษตรในระบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดมลภาวะหมอกควันไฟป่า

ในส่วนของสถานการณ์ด้านการเกษตรและการใช้สารเคมี พบว่า เนื่องจากพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่เป็นป่าไม้และภูเขาสูงชัน เกษตรกรจึงนิยมปลูกกะหล่ำปลี และมีการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นจำนวนมาก ทำให้มีการบุกรุกป่าเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมปลูกพืชที่มีศักยภาพในทางเศรษฐกิจ และช่วยฟื้นฟู ความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้บนที่สูงและภูเขาแทน จึงควรส่งเสริมให้เกษตรกรและผู้สนใจเข้าร่วมโครงการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นระบบวนเกษตรเพื่อทดแทนการปลูกกะหล่ำปลี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ กาแฟอาราบิก้า มะคาเดเมีย อะโวคาโด้ หมาก ลูกเหนียง ไผ่ มะขามเปรี้ยว ฝักใหญ่ หวาย ถั่วเหลือง ถั่วลิสง พริกกะเหรี่ยง กระเทียม และการเพาะเห็ดชนิดต่างๆ เพื่อลดพื้นที่ปลูกกะหล่ำปลี และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ช่วยฟื้นฟูระบบนิเวศ ลดการบุกรุกป่า การทำไร่เลื่อนลอย สร้างรายได้ที่มั่นคงให้แก่เกษตรกร และสามารถ อยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์สถานการณ์การใช้สารเคมีของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เกษตรกรยังคงมีการใช้สารเคมีทางการเกษตรอยู่ และยังไม่เปลี่ยนมาใช้สารอินทรีย์ เนื่องจากเหตุผลดังนี้

๑. การใช้สารอินทรีย์กาจัดศัตรูพืชกับพืชผลทางการเกษตรเห็นผลช้า

๒. การผลิตสารอินทรีย์กำจัดศัตรูพืชต้องใช้เวลานาน

๓. เกษตรกรไม่มีความรู้ในการผลิตสารอินทรีย์กำจัดศัตรูพืช

๔. สารอินทรีย์กำจัดศัตรูพืชหาซื้อได้ยาก

๕. เกษตรกรต้องใช้เวลาในการพ่นยาสารอินทรีย์บ่อย เมื่อเทียบกับการใช้สารเคมี

ชนิดที่ใช้กันมากก็คือ ปุ๋ย ยากำจัดวัชพืช ฮอร์โมนต่างๆ นอกจากนี้บริษัทผลิตสารเคมีการเกษตรยังมีการโฆษณาและสร้างแรงจูงใจดี ขณะที่ญาติและเพื่อบ้านในชุมชนก็ยังมีอิทธิพลต่อการใช้สารพิษทางการเกษตรอยู่มาก

แต่ยังมีเกษตรกรอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความรู้และตระหนักถึงอันตรายของการใช้สารเคมีการเกษตร เนื่องจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรปลอดภัยไร้สารเคมีอยู่เสมอ ทำให้เกษตรกรมีวิธีการเก็บสารพิษทางการเกษตรและภาชนะที่เหลือจากการใช้ได้อย่างถูกต้อง อย่างไรก็ดีแนวโน้มการใช้สารเคมีในจังหวัดในอนาคตจะลดลง เนื่องจากเกษตรกรตระหนักถึงอันตรายที่เกิดขึ้น นอกจากนั้นแผนพัฒนาจังหวัดในด้านเกษตรปลอดภัยน่าจะเป็นปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรเลิกใช้สารเคมีการเกษตรกันมากขึ้น ดังนั้นจึงควรต้องรณรงค์ให้เกษตรกร ตระหนักถึงอันตรายด้านต่างๆ ของสารเคมีในการเกษตรให้มากขึ้น

สำหรับ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศ (Zoning) ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนรองรับการแข่งขัน และการใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มีนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตร (Zoning) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนี้

๑) การจัดเขตพื้นที่ Zoning ด้านการเกษตร โดยใช้ระดับความสูงของพื้นที่จากระดับน้ำทะเล เพื่อกำหนดกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และสภาพภูมิอากาศ

๒) เน้นพืชและสินค้าเกษตรที่สามารถแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า และการบริหารจัดการ ทั้งภายในและต่างประเทศ

การกำหนดกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ให้ใช้ข้อมูลทางวิชาการ เช่น ระดับความสูงของพื้นที่ สภาพภูมิอากาศ แหล่งน้ำ ประกอบกับข้อมูลต้นทุนการผลิต เพื่อให้สามารถทำการเกษตรให้ได้ผลผลิตสูง โดยใช้ต้นทุนต่ำ ราคาสูง และสามารถแข่งขันกับพื้นที่อื่นได้ เพราะจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีต้นทุนในการขนส่งสูง เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่บนพื้นที่สูง โดยในพื้นที่ที่สูงกว่า ๘๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล ให้พิจารณาพันธุ์พืชที่ควรส่งเสริมการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เช่น อโวกาโด มะคาเดเมีย ลูกเนียง กาแฟ เห็ดหอม เป็นต้น

ส่วนพื้นที่ที่ต่ำกว่า ๘๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล ให้พิจารณากิจกรรมการผลิต ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เช่น ส่งเสริมอาชีพด้านประมง การเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะไก่แม่ฮ่องสอน และการเพาะปลูกพืชต่างๆ เช่น ไผ่ หมาก ถั่วเหลือง เห็ดนางฟ้า – นางรม พริกกะเหรี่ยง งา กระเทียมสำหรับใช้ทำพันธุ์ ไม้ดอกไม้ประดับ และมะขามเปรี้ยวฝักโต

ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกจะขึ้นอยู่กับความสมัครใจของเกษตรกรในพื้นที่ อย่างไรก็ตามเกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่นิยมปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชชนิดอื่น เนื่องจากเป็นการปลูกเพื่อการบริโภค และไม่มีปัญหาสินค้าล้นตลาด

ปัญหาด้านการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑. พื้นที่ทำการเกษตรมีพื้นที่จำกัด ไม่มีเอกสารสิทธ์ ทำให้เกษตรกรขาดสิทธิหลายๆด้านจากทางราชการ ไม่สามารถขยายพื้นที่ทำกินด้านการเกษตร และส่งผลให้ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาพื้นที่เกษตร

๒. ด้านการคมนาคมขนส่งสินค้าเกษตรจากตัวจังหวัดไปแหล่งตลาด ซึ่งระยะทางห่างไกลเสียค่าใช้จ่ายสูง

๓. ผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกรต่ำ เนื่องจาก ขาดการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ ปัญหาโรคแมลงและขาดเทคโนโลยีด้านการจัดการ มีต้นทุนการผลิตสูงจากการใช้สารเคมีในการทำเกษตร

๔. ช่องทางการกระจายสินค้า การตลาดสินค้าเกษตรมีค่อนข้างน้อยไม่คล่องตัว ขาดการเชื่อมโยงระหว่างจังหวัด ประเทศหรือเชื่อมโยงน้อย

๕. ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรยังไม่หลากหลาย ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยเป็นที่ต้องการของตลาด

๖. บริบทพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่งผลให้เกิดปัญหาจากภัยธรรมชาติ ได้แก่ น้ำท่วม น้ำหลาก ภัยแล้ง โรคและแมลง

๗. เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม เชื่อมโยงเครือข่ายให้เข้มแข็ง เกษตรไม่มีความรู้/ประสบการณ์ทางการตลาด ไม่กล้าที่จะนำผลผลิตออกไปขายต่างถิ่น

แนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑. ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรของเกษตรกร พร้อมกับเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ได้แก่ การใช้พันธุ์ดี ลดการใช้สารเคมี การจัดการผลผลิต มาตรฐานการผลิต (เกษตรปลอดภัย,GAP,เกษตรอินทรีย์) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน เตรียมพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒. ส่งเสริมการจัดการเกษตรตามรูปแบบเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการด้านการผลิตของเกษตรกรและการดำเนินงานบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ เชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตรอื่นๆ เช่น ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน

๓. ส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างแบรนด์สินค้า ให้มีคุณภาพและสร้างความมั่นใจปลอดภัยต่อผู้บริโภคในด้านสุขภาพ อนามัย (อย.,ฮาลาล,GMP) พัฒนาสินค้าจากวิสาหกิจชุมชนสู่สินค้า OTOP ,ของฝากที่ระลึกของจังหวัด

๔. มีการจัดการด้านผลผลิตของเกษตรกร การตลาด จำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรเพื่อกระจายผลผลิตของเกษตรกร เชื่อมโยงด้านการตลาดให้สินค้าเกษตร โดยมีการบูรณาการในหน่วยงานปลายน้ำที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พัฒนาชุมชนจังหวัด พาณิชย์จังหวัด สหกรณ์จังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด

๕. เพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมการเกษตรโดยใช้ Smart Officer และ Smart Office ได้แก่ ใช้ระบบส่งเสริมการเกษตร MRCF ,ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร พัฒนาโดยมีเกษตรกรเป็นศูนย์กลาง มองภาพรวม “พื้นที่-คน-สินค้า”

๖. พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer , Young Smart Farmer มีความรู้ความสามารถในการผลิตการบริหารจัดการและการตลาด ใช้เทคโนโลยีที่เหมาสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่เพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบและสามารถถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรรายอื่นๆ

๗. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร ทั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน พัฒนาการรวมกลุ่มให้เข้มแข็งบริหารจัดการเพิ่มอำนาจการต่อรอง สร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรเชื่อมโยงและสนับสนุนกับผู้ประกอบการ

๘. นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาถ่ายทอดความรู้ส่งเสริมให้เกษตรกรปฏิบัติ เพื่อความยั่งยืนตามแนวทางพระราชดำริ ให้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาภาคการเกษตร

๙. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชิงนิเวศ เพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกร ชุมชนและท้องถิ่น

๑๐. ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อ ประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์ แหล่งท่องเที่ยวด้านการเกษตรที่สร้างชื่อเสียงของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายของผู้บริโภค ประชาชนทั่วไป และประเทศ

สรุปข้อมูลด้านการเลี้ยงสัตว์

สภาพโดยทั่วไปของการเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่เลี้ยงไว้เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือนและใช้แรงงานเท่านั้นเหลือจากการบริโภคจึงจำหน่าย ลักษณะการเลี้ยงพึ่งพาอาหารตามธรรมชาติเป็นหลักถึงแม้ส่วนราชการจะส่งเสริมให้เลี้ยงเพื่อจำหน่ายก็ตามแต่เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีข้อจำกัดของสภาพพื้นที่และการคมนาคมขนส่งที่ยังไม่เอื้ออำนวย

จากข้อมูลจำนวนสัตว์เลี้ยงของจังหวัดแม่ฮ่องสอนปี ๒๕๕๘ พบว่า มีการเลี้ยงไก่มากที่สุด รองลงมาคือ สุกร โคเนื้อ กระบือ เป็ด แพะ แกะ และโคนมตามลำดับ โดยเฉพาะไก่ และสุกรที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมการเลี้ยงไก่และสุกรของโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด ทำให้มีแหล่งวัตถุดิบประเภทเนื้อสัตว์เพียงพอในการบริโภคภายในจังหวัด และยังสามารถจำหน่ายออกไปยังจังหวัดใกล้เคียง ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงควรสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องต่อไป

ตารางที่ ๒๗ จำนวนสัตว์เลี้ยงของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘

ปี	จำนวนสัตว์เลี้ยง (ตัว)							
	ไก่	เป็ด	สุกร	แพะ	แกะ	โคนม	โคเนื้อ	กระบือ
๒๕๕๗	๒๙๐,๘๘๓	๕,๕๒๓	๓๑,๐๘๕	๙๐๑	๒๗	๑๐	๒๗,๗๐๑	๑๐,๘๕๕
๒๕๕๘	๓๑๕,๓๕๔	๕,๑๗๘	๓๑,๕๗๐	๖๒๘	๒๗	๗	๒๕,๗๙๓	๑๐,๗๔๓

ที่มา:สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๒.๒.๓ ด้านอุตสาหกรรม

ภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีจำนวนไม่มากนัก และยังไม่สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่ ซึ่งมีสาเหตุที่ส่งผลให้การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมไม่เติบโต เนื่องมาจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ร้อยละ ๘๗.๑๒ เป็นพื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตป่าอนุรักษ์ ประกอบกับสภาพถนนที่คดเคี้ยวผ่านภูเขาสูงชันและหุบเขา ทำให้การเดินทางค่อนข้างลำบากและใช้เวลามาก และยังไม่ได้รับการพัฒนาเส้นทางการคมนาคมที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนภาคอุตสาหกรรม จึงทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่เป็นที่สนใจของนักลงทุนจากภาคอุตสาหกรรม

จากตารางที่ ๒๗ จะเห็นได้ว่าการลงทุน ในปี ๒๕๕๘ มีมูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้น จากปี ๒๕๕๗ ในช่วงเวลาเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการ ร่อน คัดขนาด กรวดทราย เนื่องจากกิจการก่อสร้างในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนส่งสัญญาณการเติบโต โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากคำสั่งซื้อที่เพิ่มขึ้นความต้องการสินค้าจากชายแดนที่สูงขึ้น ประกอบกับนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ทำให้มียอดสั่งซื้อเพิ่มขึ้น แต่ในปี ๒๕๕๙ (๑ ม.ค.๕๙ - ๓๑ ก.ค.๕๙) พบว่า มีจำนวนโรงงานเพิ่มเพียงรายเดียว

ตารางที่ ๒๘ สถิติจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาต

ประเภท / ปี	๒๕๕๗ (๑ ม.ค.๕๗ – ๓๑ ธ.ค.๕๗)			๒๕๕๘ (๑ ม.ค.๕๘ – ๓๑ ธ.ค. ๕๘)			๒๕๕๙ (๑ ม.ค.๕๙ - ๓๑ ก.ค. ๕๙)		
	จำนวนโรงงาน	เงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน	จำนวนโรงงาน	เงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน	จำนวนโรงงาน	เงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน
ประกอบกิจการ	๕	๓๔.๕๗	๓๘	๙	๒๖๖.๕๑	๙๒	๑	๑.๑๕	๘

ที่มา:สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๒.๒.๔ ด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความโดดเด่นในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ โดยมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ทั้งป่าไม้ ภูเขา น้ำตกที่อุดมสมบูรณ์ สวยงาม รวมทั้งมีทุนทางวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ลักษณะเฉพาะทางกายภาพของเมืองในหุบเขาที่มีบรรยากาศเงียบสงบ เหมาะแก่การพักผ่อน ยังเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด อย่างไรก็ตาม ฤดูกาลท่องเที่ยวของจังหวัดอยู่ในช่วงฤดูหนาว ราวเดือนตุลาคม-กุมภาพันธ์ของทุกปี ช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวจังหวัดได้จัดกิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยวต่อเนื่องตลอดปี

ในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘ ภาพรวมการท่องเที่ยวมีการเพิ่มขึ้นต่อเนื่องแต่มีความอ่อนไหวจากปัจจัยภายนอกอยู่มาก โดยในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘ การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและรายได้การท่องเที่ยวของจังหวัดขยายตัวสูงมาก จากอิทธิพลของภาพยนตร์ที่มีแม่ฮ่องสอนเป็นฉากถ่ายทำ (Pai In Love) อย่างไรก็ตาม ในภาพรวม สถานการณ์การท่องเที่ยวในปี ๒๕๕๘ มีรายได้จากการท่องเที่ยว ๓,๗๙๑.๖๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๗ ซึ่งมีอยู่ ๓๓๒.๒๗ ล้านบาท ในอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑๕.๕ และเป็นไปในทิศทางเดียวกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว ในปี ๒๕๕๗ มีจำนวนนักท่องเที่ยว ๗๖๙,๕๖๓ คน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๕ ซึ่งมีอยู่ ๕๓๓,๐๐๘ คน ในอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒๑.๖ โดยมีสัดส่วนนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมเยือนแม่ฮ่องสอนกว่าร้อยละ ๗๖ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตารางที่ ๒๙ แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้การท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๘

รายการ	ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘
จำนวนผู้เยี่ยมเยียน	๔๕๑,๕๐๘	๕๓๓,๐๐๘	๗๔๘,๘๒๗	๗๖๙,๕๖๓	๗๙๙,๖๐๗
จำนวนรายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	๒,๐๙๒.๗๕	๒,๖๑๙.๙๙	๓,๓๓๒.๔๙	๓,๔๕๙.๔๒	๓,๗๙๑.๖๙

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว

ตารางที่ ๓๐ อัตราการเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยวรายปี ปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘

ปี	จำนวนผู้เยี่ยมเยียน	จำนวนรายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)
ปี ๒๕๕๕	๕๓๓,๐๐๘	๒,๖๑๙.๙๙
ปี ๒๕๕๖	๗๔๘,๘๒๗	๓,๓๓๒.๔๙
อัตราการเปลี่ยนแปลง	+๔๐.๐๐	+๒๗.๑๙
ปี ๒๕๕๖	๗๔๘,๘๒๗	๓,๓๓๒.๔๙
ปี ๒๕๕๗	๗๖๙,๕๖๓	๓,๔๕๙.๔๒
อัตราการเปลี่ยนแปลง	+๒.๐๐	+๓.๘๐
ปี ๒๕๕๗	๗๖๙,๕๖๓	๓,๔๕๙.๔๒
ปี ๒๕๕๘	๗๙๙,๖๐๗	๓,๗๙๑.๖๙
อัตราการเปลี่ยนแปลง	+๓.๙๐	+๙.๖๐

จากข้อมูลในปี ๒๕๕๘ พบว่า สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาเยี่ยมเยือนจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากทวีปยุโรป และอเมริกา โดยแบ่งพื้นที่เป็น ๒ เขต ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอปาย

ซึ่งในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน พบว่า มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสูงที่สุด ๖ อันดับแรก คือ ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ สเปน เยอรมัน และจีน โดยมีแนวโน้มว่านักท่องเที่ยวจีนมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมา เป็นนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน และฝรั่งเศส ตามลำดับ และมีนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวนทั้งสิ้น ๑๘๖,๗๓๗ ราย โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๕๗ คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๘

ส่วนในเขตอำเภอปาย พบว่า มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสูงที่สุด ๖ อันดับแรก คือ จีน อิสราเอล ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา เกาหลี และอังกฤษ โดยมีแนวโน้มว่านักท่องเที่ยวจีนมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมา เป็นนักท่องเที่ยวชาวเกาหลี และ ฝรั่งเศส ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๑ สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ณ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

ลำดับ	ประเทศ	๒๕๕๗	๒๕๕๘	อัตราการเปลี่ยนแปลง
๑	ฝรั่งเศส	๑๒,๒๘๘	๑๓,๑๓๗	+๖.๙๑
๒	สหรัฐอเมริกา	๗,๒๒๑	๖,๗๙๘	-๓.๔๗
๓	เนเธอร์แลนด์	๖,๑๐๔	๕,๘๙๒	-๕.๘๖
๔	สเปน	๕,๑๐๕	๕,๒๔๒	+๒.๖๘
๕	เยอรมัน	๔,๒๓๖	๔,๙๑๓	+๑๕.๙๘
๖	จีน	๓,๓๔๘	๔,๐๔๘	+๒๐.๙๑

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว

ตารางที่ ๓๒ สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ณ อำเภอปาย

ลำดับ	ประเทศ	๒๕๕๗	๒๕๕๘	อัตราการเปลี่ยนแปลง
๑	จีน	๑๑,๘๒๘	๑๘,๓๖๑	+๕๕.๒๓
๒	อิสราเอล	๑๒,๘๓๔	๑๐,๒๑๒	-๒๐.๔๓
๓	ฝรั่งเศส	๗,๕๙๐	๘,๒๘๑	+๙.๑๐
๔	สหรัฐอเมริกา	๗,๓๘๘	๘,๐๕๖	+๙.๐๔
๕	เกาหลี	๘,๒๗๖	๗,๓๑๐	+๑๗.๖๘
๖	อังกฤษ	๕,๗๓๒	๖,๑๘๐	+๗.๘๒

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว

จุดการท่องเที่ยวสำคัญๆ ของจังหวัด ประกอบด้วย ๓ พื้นที่หลัก ได้แก่

(๑) อำเภอปาย มีลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วิถีชาวบ้าน ผสมกับแหล่งบันเทิงแสงสีสมัยใหม่ เคยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมของผู้ชื่นชอบธรรมชาติและวิถีพื้นบ้านในอดีตมาหลายปี แต่ขณะนี้ ความนิยมดังกล่าวย้ายไปแหล่งใหม่ เช่น เชียงคาน จังหวัดเลย จังหวัดและภาคธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่จึงพยายามในการสร้างกิจกรรมดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ๆ เช่น การจัดงานเทศกาลดนตรีที่หลากหลาย การแข่งขันไตรกีฬา เป็นต้น

(๒) อำเภอเมือง มีลักษณะเป็นเมืองขนาดเล็กในหุบเขา ที่เงียบสงบ มีวิถีการดำเนินชีวิตที่ใกล้เคียงกับกระแส slow life เช่น ปางอุ๋ง บ้านรักไทย บ้านรวมไทย มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาที่สำคัญ

สวยงามด้วยสถาปัตยกรรมไทใหญ่หลายแห่ง เช่น วัดพระธาตุดอยกองมู วัดจองคำ วัดจองกลาง วัดดอนเจดีย์ วัดหัวเวียง วัดพระนอน วัดก่ำก่อ วัดปางล้อ และวัดกลางทุ่ง เป็นต้น และมีชุมชุมชนที่แสดงถึงวิถีชีวิตไทใหญ่ เช่น ชุมชนบ้านผาบ่อง ชุมชนบ้านปางหมู และศูนย์ไทใหญ่ศึกษา เขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน รวมถึงมีพิพิธภัณฑ์มีชีวิตที่เป็นศูนย์กลางแนะนำการเที่ยวชมเมืองแม่ฮ่องสอน ตลอดจนการท่องเที่ยวในโครงการพระราชดำริ เช่น ศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ ศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ และศูนย์ศิลปาชีพฯ

(๓) อำเภอแม่สะเรียง มีลักษณะเป็นเมืองขนาดเล็ก ที่กลมกลืนกับบรรยากาศทางธรรมชาติที่สวยงาม และมีวัดพระธาตุ ๔ จอม ที่สำคัญคู่บ้านคู่เมืองของอำเภอแม่สะเรียง คือ พระธาตุจอมกิตติ พระธาตุจอมทอง พระธาตุจอมแจ้ง และพระธาตุจอมมอญ ซึ่งมีลักษณะเป็นศิลปกรรมล้านนา และเดิมเคยเป็นเมืองเศรษฐกิจสำคัญรองจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน แต่ระยะหลังมีบทบาทความสำคัญลดลง และนักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวชมธรรมชาติที่สวยงาม ณ แม่น้ำสาละวิน และแม่น้ำเงา หรือจะเลือกท่องเที่ยวเชิงผจญภัยโดยการล่องแก่งแม่น้ำทั้งสองสายได้ที่อำเภอสบเมย

เส้นทางหลักถนนทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ จากเชียงใหม่ - ฮอด เข้าเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑,๘๖๔ โค้ง เป็นเส้นทางท้าทายสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการเดินทาง มีแหล่งท่องเที่ยวระหว่างทางที่น่าสนใจ เช่น ทุ่งดอกบัวตองบ้านแม่เหาะ ถ้ำแก้วโกมล แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงเกษตรที่น่าสนใจ อาทิ บ้านห้วยห้อม (วนเกษตร กาแฟ ผ้าขนแกะ) ทุ่งดอกบัวตองดอยแม่อูคอ อนุสรณ์สถานพิพิธภัณฑ์ไทย -ญี่ปุ่น วัดต่อแพ และเส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ จาก เชียงใหม่ - แม่แตง -ปาย แม่ฮ่องสอน ระหว่างเส้นทางคมนาคมสายหลักที่เชื่อมระหว่างอำเภอ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวิถีชีวิตที่สวยงามอีกหลายแห่ง อาทิ ห้วยน้ำดัง สะพานประวัติศาสตร์ปาย ปางอุ๋ง ชูตองเป้ บ้านรักไทย (หมู่บ้านชาวจีนยูนนาน) นอกจากนี้ ยังมีเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงเมียนมาผ่านจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และเส้นทางลงใต้ผ่านแม่สะเรียง-พบพระ-ตาก ซึ่งเป็น scenic road เป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในอนาคต ของฝากและสินค้าที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากผลิตภัณฑ์ชุมชนแปรรูปจากถั่วและงา ยังพบว่าเสื้อยืดสกรีนลาย แม่เหล็กติดตู้เย็น ผ้าทอพื้นเมือง เสื้อผ้าชาวเขา และงานฝีมือพวกกระเป๋าปัก/เศษผ้า งานเพ้นท์ พวงกุญแจ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับสินค้าในหลายจังหวัดภาคเหนือตอนบน

ปัญหาการท่องเที่ยวที่สำคัญ พบว่า ฤดูกาลท่องเที่ยวที่จำกัดในช่วงฤดูหนาว (ระหว่างเดือนตุลาคม - เดือนกุมภาพันธุ์) ทำให้ไม่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้อย่างสม่ำเสมอได้ตลอดปี การกระจายรายได้สู่ชุมชนยังไม่มีความชัดเจน แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งเสื่อมโทรม โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว ห้องน้ำ ยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดผู้ดูแลรับผิดชอบต่อเนื่อง และพื้นที่บางแห่งอยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ และเขตป่าสงวนแห่งชาติ จึงเป็นข้อจำกัดทางกฎหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าที่ระลึกยังมีน้อย ขาดเอกลักษณ์และความน่าสนใจ มีการเข้ามาของผู้ประกอบการต่างถิ่นในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ในขณะผู้อยู่อาศัยเดิมย้ายออก ส่งผลต่อการรักษาสืบทอดวิถีชีวิตท้องถิ่นอย่างแท้จริง ตลอดจนขาดการบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ซึ่งส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ต้องมีการส่งเสริมการตลาดในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและมีกำลังซื้อสูง ซึ่งจังหวัดจะต้องพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว และแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยวต่อไป

อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวแม่ฮ่องสอนยังมีศักยภาพสูงที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้เดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดในเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ และเกษตรปลอดภัย เพื่อดึงดูดให้นักเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอนตลอดทั้งปี โดยเฉพาะเน้นจุดขายในด้านวัฒนธรรมและธรรมชาติ ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง รวมทั้งถึงการท่องเที่ยวในโครงการพระราชดำริ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องสร้างรูปแบบการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การสร้างความชัดเจนของตลาดท่องเที่ยวแม่ฮ่องสอนที่เน้นแนววิถีชีวิต/วัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และกิจกรรมด้านกีฬาที่ท้าทาย เช่น การแข่งขันไตรกีฬา เป็นต้น เน้นความหลากหลายของการจัดรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีเป็นประจำทุกเดือน โดยเฉพาะควรเน้นตลาดนักท่องเที่ยวในทวีปยุโรป อเมริกา และประเทศจีน ตลอดจนสร้างความเข้าใจให้ชุมชนตระหนักถึงความร่วมมือในการรักษาวิถีวัฒนธรรมพื้นบ้านเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับชุมชน ทั้งในมิติของรายได้ครัวเรือนและตัวชี้วัดรายได้การท่องเที่ยวของจังหวัด

๒.๒.๕ ด้านการค้าชายแดน

๑) ปัจจุบันจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังไม่มีด่านถาวร มีเพียงจุดผ่อนปรนทางการค้า ๕ แห่งที่กฎหมายอนุมัติให้มีการค้าสินค้า ได้แก่ ๑) ด่านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม-บ้านน้ำมาง รัฐคะยา ๒) ด่านห้วยผึ้ง อำเภอเมือง-บ้านนามน รัฐฉาน ๓) ด่านน้ำเพียงดิน อำเภอเมือง-บ้านใหม่ รัฐคะยา ๔) ด่านเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง - บ้านห้วยทราย รัฐคะยา และ ๕) ด่านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย - จังหวัดผาปูน รัฐกะเหรี่ยง ซึ่งฝ่ายไทยโดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนกำหนดให้สามารถแลกเปลี่ยนสินค้าเล็กๆน้อยๆ ที่จำเป็นในการอุปโภค- บริโภค ในชีวิตประจำวันและเป็นสินค้าไม่ต้องห้ามตามกฎหมายอื่นใดได้ภายในบริเวณตลาดนัดเพื่อการค้าห่างจาก แนวพรมแดนประมาณ ๒ กิโลเมตร ระหว่างเวลาตั้งแต่ ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. (เวลาประเทศไทย) ของทุกวัน ซึ่งจะมีป้ายประกาศ “สิ้นสุดเขตผ่อนปรนการค้าเข้ามาในประเทศไทย” ติดตั้งให้ทราบอย่างชัดเจนข้อกำหนดดังกล่าวจำกัดขอบเขตการเดินทางของพ่อค้าเมียนมา ทำให้การค้าเป็นไปในวงจำกัด เพราะ สินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นและต้องการอยู่ในเขตเมือง และขณะนี้เมียนมาได้เปิดประเทศแล้ว ได้เพิ่มช่องทางการค้าของเมียนมาทำให้เมียนมามีทางเลือกมากขึ้น การพึ่งพากับสินค้าไทยมีแนวโน้มลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน หากไม่มีทิศทางของแผนงานยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกับเมียนมาที่ชัดเจน สินค้าที่ผ่านด่านชายแดนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวันและมีไม่หลากหลายตราสินค้า เป็นสินค้านำมาจากเชียงใหม่และกรุงเทพฯ หรือจังหวัดอื่น รวมถึงต่างประเทศ เช่น เครื่องยนต์มือสองและรถจักรยานยนต์มือสองจากญี่ปุ่น ผ่านท่าเรือแหลมฉบัง โดยผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก ที่เป็นผู้ดำเนินการส่งออกทั้งรูปแบบผ่านพิธีการศุลกากรและไม่ผ่านพิธีการศุลกากร การค้าชายแดนดำเนินการมานานแล้ว เริ่มจากระบบการค้าท้องถิ่น การข้ามไปมาหาสู่กัน และได้พัฒนาจนถึงระดับการค้าที่ผ่านระบบศุลกากร โดยบทบาทของจังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ เป็นจังหวัดกระจายสินค้า ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก เนื่องจากข้อจำกัดด้านระยะทาง เงินทุน ความเชี่ยวชาญ และแรงงาน แต่เมื่อพิจารณาด้านทำเลที่ตั้ง ประสบการณ์การค้ากับเมียนมาที่ชำนาญและยาวนาน ความโดดเด่นเฉพาะในการเจรจาและทำการค้าผ่านชนกลุ่มน้อยของเมียนมา และความใกล้ชิดด้านเครือญาติ วัฒนธรรม และภาษาระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับเมียนมาจึงเป็นศักยภาพการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่จะเปิดโอกาสเข้าสู่ตลาดเมียนมาได้ บนพื้นฐานบทบาทการเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าและประตูสู่ตะวันตก

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความประสงค์ชัดเจนในการผลักดันยกระดับจุดผ่อนปรนห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร เนื่องจากเป็นเส้นทางที่ใกล้ที่สุดในการเชื่อมต่อไปยังเมืองหลวงเนปิดอร์ ระยะทางเพียง ๒๒๐ กม. และเมืองหลักที่มีศักยภาพด้านการค้าของสหภาพเมียนมา อีกทั้งพื้นที่นี้ไม่มีปัญหาการสู้รบภายในประเทศเมียนมา และอยู่ในความดูแลของกองกำลังทหารเมียนมาโดยตรง ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นฝ่ายไทยและเมียนมาเป็นไปด้วยดี อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาเรื่อง เส้นทางคมนาคมขนส่งสินค้าที่เชื่องโยงฝั่งไทย ไปยังจุดผ่อนปรนทางการค้าทั้งหมดมีสภาพชำรุดทรุดโทรม เป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการคมนาคมและขนส่งสินค้าระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับเมืองใหญ่ของสหภาพเมียนมา รวมทั้งการขนส่งสินค้าภายในประเทศ โดยเฉพาะจากเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน เส้นทางมีสภาพคดเคี้ยวไม่เหมาะสมต่อการขนส่งสินค้าโดยรถบรรทุกขนาดใหญ่ รวมทั้งปัญหาการใช้พื้นที่เนื่องจากพื้นที่บริเวณจุดผ่านแดนต่างๆ บางส่วนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า ทำให้การพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของการค้าชายแดนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่

ศักยภาพและโอกาสการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนและด่านชายแดนเป็นประตูการค้าสู่ตะวันตก สามารถสรุปได้ ดังนี้

(๑) เส้นทางขนส่งสินค้าจากด่านชายแดนแม่ฮ่องสอนสู่เมียนมาเมื่อวิเคราะห์ด้านสภาพเส้นทางในเมียนมา พบว่า การขนส่งสินค้าจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนผ่านด่านชายแดน เมียนมาไปสู่ตลาดตอนใน โดยสภาพเส้นทางฝั่งเมียนมาเมื่อออกจากจุดชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังไม่มีความพร้อม ในการรองรับการเป็นเส้นทางการค้าระหว่างประเทศสภาพเส้นทางเป็นหลุม บ่อ คดเคี้ยวตามไหล่เขา ชุมชนตั้งกระจายเป็นหย่อมๆบนเส้นทาง โดยแบ่งกลุ่มเส้นทางการกระจายสินค้าจากด่านชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนไปตลาดเมียนมาได้ ๓ กลุ่ม จาก ๕ ด่านชายแดน คือ กลุ่มที่ ๑) ด่านห้วยต้นนุ่น ด่านเสาหิน และด่านแม่สามแลบ ออกจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนคนละจุดและเมื่อเข้าสู่เมียนมา จะไปรวมกันที่จุดเดียวกันคือ บ้านผาซอง อำเภอบอลาแค และเข้าเมืองลอยก่อ โดยเส้นทางที่ออกจากด่านห้วยต้นนุ่นมีความสะดวกมากที่สุด วิ่งบนพื้นที่ราบ และมีความปลอดภัยบนเส้นทาง ในขณะที่เส้นทางที่ออกจากด่านเสาหินและด่านแม่สามแลบ ยังมีปัญหาและอุปสรรคจากสภาพเส้นทางที่ยังเป็นหลุมบ่อ และขึ้นลงภูเขา ซึ่งมีความไม่สะดวกในการขนส่งสินค้าและสินค้าอาจได้รับความเสียหายขณะที่ขนส่ง กลุ่มที่ ๒) ด่านน้ำเพียงดินเข้าสู่เมืองลอยก่อ รัฐคะยา กลุ่มที่ ๓) ด่านห้วยผึ้งเข้าสู่พื้นที่รัฐฉานและเมืองตองยี รัฐฉาน

การวางแผนการขยายตลาดการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีตลาดเมียนมาเป็นตลาดหลักของจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำหรับการก้าวเดินเรื่องการค้าชายแดนลำดับต่อไป คือ การจับมือกับเมียนมาเพื่อไปตลาดประเทศที่สาม ได้แก่ อินเดีย (๑.๒ พันล้านคน มีจำนวนประชากรมากอันดับ ๒ ของโลกรองจาก จีน) บังกลาเทศ (๑๖๕ ล้านคน) และปากีสถาน (๒๐๐ ล้านคน เป็นตลาดมุสลิมที่ใหญ่อันดับ ๒ ของโลก รองจากอินโดนีเซียที่มีประชากร ๒๔๐ ล้านคน) รวมถึงตลาดโลกผ่านท่าเรือที่เมืองทันเว และลำดับต่อไปในการก้าวเดินระยะยาว คือ การไปสู่ตลาดเอเชียกลางและยุโรปต่อไป

(๒) การคาดการณ์มูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนจากงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) โดยศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ ปี ๒๕๕๕ ในระยะ ๓๐ ปี ระหว่างปี ๒๕๕๕-๒๕๘๕ โดยใช้ฐานข้อมูลการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕ ปี คือ ช่วงปี ๒๕๕๐-๒๕๕๔ และใช้วิธีการคาดการณ์ด้วย Linear พบว่ามูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๐.๓๓ ต่อปี มีมูลค่าการส่งออก สูงกว่าการนำเข้าประมาณ ๕ เท่า โดยมูลค่าการค้าชายแดนจะเพิ่มขึ้นอย่างไม่สูงมากในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๗๕และหลังจากปี ๒๕๗๕ มูลค่าการค้าชายแดนจะทวี เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยปี ๒๕๕๕

มูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะประมาณ ๓๙๘ ล้านบาท และในอนาคตระยะ ๕ ปี (ปี ๒๕๖๐) มูลค่าการค้าชายแดนประมาณ ๑,๖๕๕ ล้านบาท ในอนาคตระยะ ๑๐ ปี (ปี ๒๕๖๕) มูลค่าการค้าชายแดนประมาณ ๖,๘๘๖ ล้านบาท ในอนาคตระยะ ๑๕ ปี (ปี ๒๕๗๐) มูลค่าการค้าชายแดนประมาณ ๒๘,๖๕๓ ล้านบาท ในอนาคตระยะ ๒๐ ปี (ปี ๒๕๗๕) มูลค่าการค้าชายแดนประมาณ ๑๑๙,๒๔๑ ล้านบาท และในอนาคตระยะ ๓๐ ปี (ปี ๒๕๘๕) มูลค่าการค้าชายแดนประมาณ ๒,๐๖๕,๑๐๒ ล้านบาท ซึ่งข้อมูลการคาดการณ์ดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานการค้าชายแดนตามปกติ แต่หากมีปัจจัยที่เป็นปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัด ทั้งภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประเทศไทย และพื้นที่ชายแดน จะส่งผลให้มูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนลดลงขณะเดียวกันหากมีปัจจัยสนับสนุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงนโยบายเมียนมาที่สนับสนุนการค้าชายแดน จะทำให้มูลค่าการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ ๓๓ มูลค่าการค้าชายแดน

ปี	มูลค่าการค้าชายแดน			
	มูลค่ารวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
๒๕๕๔	๓๐๒,๙๐๘,๕๒๘.๐๗	๒๕๔,๘๕๐,๖๗๖.๒๐	๔๗,๒๔๔,๘๕๑.๘๗	๒๐๗,๖๐๕,๘๒๔.๓๓
๒๕๕๕	๑๘๖,๑๔๓,๙๒๗.๘๙	๑๓๒,๘๔๔,๐๘๘.๘๙	๕๓,๒๙๙,๘๓๙.๐๐	๗๙,๕๔๔,๒๔๙.๘๙
๒๕๕๖	๓๑๗,๔๙๒,๒๘๔.๖๓	๑๔๒,๑๐๐,๘๓๔.๖๓	๑๗๕,๓๙๑,๔๕๐.๐๐	-๓๓,๒๙๐,๖๑๕.๓๗
๒๕๕๗	๙๒๗,๙๘๐,๗๒๔.๔๔	๔๑๔,๙๓๖,๐๔๕.๔๔	๕๑๓,๐๔๔,๖๗๙.๐๐	-๙๘,๑๐๘,๖๓๓.๕๖
๒๕๕๘	๑,๕๖๒,๙๐๖,๓๐๓.๖๖	๘๔๕,๙๒๓,๙๕๘.๖๖	๗๑๖,๙๘๒,๓๔๕.๐๐	๑๒๘,๙๔๑,๖๑๓.๖๖
๒๕๕๙ (ม.ค.- ส.ค)	๘๒๘,๑๗๕,๗๖๑.๗๒	๔๐๑,๖๗๘,๑๔๑.๗๒	๔๒๖,๔๙๗,๖๒๐.๐๐	-๒๔,๘๑๙,๔๗๘.๒๘

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

มูลค่าการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนขยายตัวขึ้นมากกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด (ร้อยละ ๕) โดยปี ๒๕๕๘ มีมูลค่าการค้าชายแดน มีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๕๖๒.๙๑ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๗ ร้อยละ ๔๐.๖๒ สำหรับในปี ๒๕๕๙ มีแนวโน้มมูลค่าการค้าชายแดนลดลง อาจเป็นผลมาจากเส้นทางการคมนาคมมีความยากลำบากในการขนส่ง และบางช่วงมีการปรับปรุงเส้นทาง เช่น เส้นทางบ้านเสาหิน - แม่สามแลบ เป็นต้น

ประเภทสินค้าที่มีการส่งออก ได้แก่ เบียร์กระป๋อง วิสกี้ ผงชูรสตราอายิโนะโมะโต๊ะ กาแฟปรุงสำเร็จรูป น้ำตาลทรายขาว นมถั่วเหลืองแลคตาซอย ไวน์ที่ทำจากองุ่นสด รถแทรกเตอร์ใช้แล้ว ปลากระป๋องซาดีนในซอสมะเขือเทศ ข้าวเจ้าขาว ๒๕% เป็นต้น

ประเภทสินค้าที่มีการนำเข้า ได้แก่ โค – กระบือมีชีวิต, แร่พลวง, สินค้าอุปโภคบริโภค ตามลำดับ

ภาพรวมของมูลค่าการค้าชายแดนด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอนเมื่อเทียบในช่วงระหว่างเดือนมกราคม – สิงหาคม ๒๕๕๙ กับในช่วงเดียวกันของปี ๒๕๕๘ พบว่ามูลค่าการค้าโดยรวมระหว่างไทย-เมียนมาด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลดลง ร้อยละ ๒๔.๖๓ โดยในปี ๒๕๕๙ (มกราคม – สิงหาคม ๒๕๕๙) มูลค่าการค้ารวม ๘๒๘.๑๘ ล้านบาท มูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น ๔๐๑.๖๘ ล้านบาท มูลค่าการนำเข้า ๔๒๖.๕๐ ล้านบาท และมูลค่าการค้า ขาดดุล ๒๔.๘๒ ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันกับปี ๒๕๕ ๘ (มกราคม – สิงหาคม ๒๕๕๘ มูลค่าการค้ารวม ๑,๐๙๘.๗๙ ล้านบาท มูลค่าการส่งออก ๖๐๓.๑๓ ล้านบาท มูลค่าการนำเข้า ๔๙๕.๖๖ ล้านบาท และมูลค่าการค้าเกินดุล ๑๐๗.๔๗ ล้านบาท)

โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งยังเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการค้าชายแดน เนื่องจากพื้นที่อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธ์พืช ควรพิจารณาอนุญาตให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนใช้พื้นที่ในการปรับปรุงขยายเส้นทางการคมนาคมในส่วนที่จำเป็น เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างความปลอดภัยในการขนส่งสัญจรของชุมชนและการค้าชายแดน ควบคู่ไปกับการรักษาสภาพป่าไม้ นอกจากนี้ ศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนนอกจากความพร้อมของผู้ประกอบการของไทยแล้ว จะต้องคำนึงนโยบายและการบริหารจัดการภายในของประเทศเพื่อนบ้านด้วย ทั้งนี้ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ร่วมกับหอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน หอการค้ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ได้เสนอรัฐบาลให้ผลักดันยกระดับจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนบ้านห้วยต้นนุ่นให้เป็นด่านการค้าชายแดนถาวร ขณะนี้ มีความคืบหน้าโดยผ่านการพิจารณาเห็นชอบในหลักการจากสภาความมั่นคงแห่งชาติแล้ว และกระทรวงการต่างประเทศของไทยอยู่ระหว่างการประสานฝ่ายเมียนมาเพื่อยกระดับจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนบ้านห้วยต้นนุ่นให้เป็นด่านการค้าชายแดนต่อไป

๒) ผลการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพศักยภาพเชื่อมโยงด่านการค้าชายแดนและเตรียมความพร้อมจุดผ่อนปรนที่มีศักยภาพพัฒนาเป็นด่านถาวร ภายใต้โครงการเปิดตลาดสู่ภูมิภาคอาเซียน งบประมาณกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ สรุปผลการศึกษา ดังนี้

ในปัจจุบันกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ได้มีแนวคิดที่จะผลักดันจุดผ่อนปรนหลักแต่งและจุดผ่อนปรนห้วยต้นนุ่น ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร ซึ่งอาจพัฒนาไปสู่การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนในอนาคต จากการศึกษาวิจัยพบว่า โครงข่ายเส้นทางระบบโลจิสติกส์จุดผ่อนปรนหลักแต่งจะสามารถบูรณาการครอบคลุมทั้งจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน และจังหวัดลำปาง ที่จะเชื่อมกับตองยีและมัณฑะเลย์ ส่วนโครงข่ายเส้นทางระบบโลจิสติกส์ จุดผ่อนปรนห้วยต้นนุ่นจะช่วยให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นยุทธศาสตร์ทางการค้าที่สำคัญของประเทศไทยซึ่งจะเชื่อมต่อกับลอยก่อ และเนปิดอว์

จากการศึกษาพบว่า จุดผ่อนปรนห้วยต้นนุ่น มีศักยภาพในการพัฒนาจากการที่เป็นประตูสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ เชื่อมโยงไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาชนจีน อย่างไรก็ตามยังมีจุดอ่อนและข้อจำกัดมากมายที่จะต้องดำเนินการในลักษณะของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่เพื่อสร้างประโยชน์จากความเชื่อมโยงกับฐานการผลิตหลักของประเทศไทย ภาคเหนือ และประเทศเพื่อนบ้านเพื่อดึงดูดการลงทุนจากในและประเทศเพื่อนบ้าน

๒) บริหารจัดการการใช้ประโยชน์พื้นที่และการส่งเสริมกิจกรรมในพื้นที่อย่างเป็นระบบ ได้มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ดีขึ้นให้เกิดการจ้างงานและเพิ่มรายได้ให้ชุมชน รวมถึงการจัดให้มีกฎระเบียบและแนวทางการกำกับดูแลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ได้มาตรฐานและมีการบังคับใช้ที่เข้มแข็ง

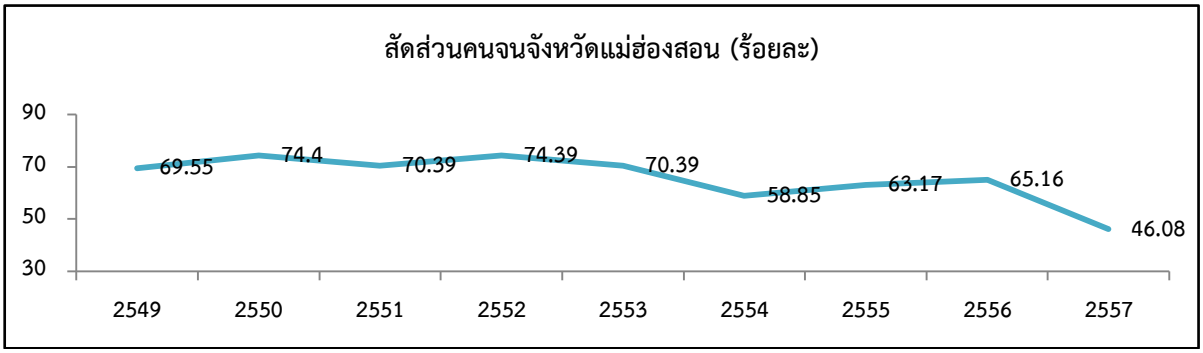
๔) พัฒนาคุณภาพชีวิตคนในพื้นที่โดยสนับสนุนให้เกิดการจ้างงานและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน

๕) เสริมสร้างศักยภาพความแข็งแกร่งของหน่วยงาน ภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่ตั้งแต่การวางแผน บริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

๒.๒.๖ ด้านสังคม

๑) ความยากจน

ปัญหาความยากจนยังเป็นปัญหาสำคัญของจังหวัด โดยในปี ๒๕๕๗ มีสัดส่วนคนจน ร้อยละ ๔๖.๐๘ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ ๑๐.๕๓) และยังคงมีสัดส่วนสูงที่สุดของประเทศ ส่วนข้อมูล จปฐ. พบว่า จำนวนครัวเรือนมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. (๓๐,๐๐๐ บาท/คน/ปี) ในปี ๒๕๕๗ จำนวน ๑,๖๕๖ ครัวเรือน ลดจาก ๔,๐๘๓ ครัวเรือนในปี ๒๕๕๖ เนื่องจากแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่แรงงานมีรายได้ต่ำมาก ส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวกับเกษตรกรรม และด้วยข้อจำกัดด้านพื้นที่ และการเดินทางทำให้การทำเกษตรในจังหวัดมีต้นทุนสูงกว่าพื้นที่อื่นโดยเปรียบเทียบ อย่างไรก็ตาม ประชาชนในพื้นที่ไม่มองปัญหาความยากจนเป็นปัญหาสำคัญของจังหวัดเนื่องจากประชาชนมีชีวิตที่พอเพียงและมีความสุข

รูปที่ ๑๔ แสดงสัดส่วนคนจนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ที่มา: การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศช.

และจากข้อมูลเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ ๒๕๕๘ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อประเมินความยากจนโดยใช้ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ตามกรอบการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) โดยแบ่งเป็น ๖ มิติ ได้แก่ มิติด้านการศึกษา มิติด้านสุขภาพ มิติด้านมาตรฐานการดำรงชีพ มิติด้านการทำงาน และมิติด้านสวัสดิการและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีค่า MPI ที่ ๐.๐๒๗ โดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวนครัวเรือนยากจน ๖,๑๑๓ ครัวเรือน ประชากรยากจน ๒๗,๑๑๘ คน โดยมากคนยากจนจะอาศัยอยู่ในอำเภอเมืองแม่สะเรียง ปางมะผ้า และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนตามลำดับ โดยมิติของความยากจนที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านมาตรฐานการดำรงชีพ ด้านการทำงาน ด้านสวัสดิการและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านสุขภาพ ตามลำดับ

และตามตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี ๒๕๕๙ ในมิติการพัฒนาแบบทั่วถึง แสดงผลการกระจายการพัฒนาและโอกาสสู่คนส่วนใหญ่ของสังคม ซึ่งประกอบด้วย ตัวชี้วัดย่อย ๖ ตัวชี้วัด ได้แก่ ๑) ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน ๒) สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ ๓) ร้อยละผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน ๔) อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร ๕) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี ๖) ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.๓ แสดงการกระจายผลการพัฒนาและโอกาสสู่คนส่วนใหญ่ของสังคม โดยวัดจากประเด็นสำคัญประกอบด้วย ความยากจน และความเหลื่อมล้ำโครงข่ายความคุ้มครองทางสังคม และการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีช่วงคะแนนค่าต่ำสุดที่ ๑๑.๘๘ และจังหวัดปทุมธานีค่าสูงสุดที่ ๗๒.๔๑ ความต่างระหว่างค่าสูงสุดและต่ำสุดของดัชนีมิติการพัฒนาแบบทั่วถึงมีช่วงห่างกันมาก สะท้อนถึง

ความเหลื่อมล้ำระหว่างจังหวัดสูงมาก ซึ่งค่ากลางของประเทศอยู่ที่ ๒๗.๑๔ จังหวัดแม่ฮ่องสอนก็ยังมีคะแนนต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ

จากข้อมูลสถานการณ์ด้านความยากจนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถจำแนกสาเหตุของปัญหาได้ ดังนี้

๑. คนในจังหวัดส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม โดยพื้นที่ทำการเกษตรมีจำกัด และเกษตรกรส่วนใหญ่ทำการผลิตได้เพียง ๑ ครั้งต่อไป ขณะเดียวกันการขนส่งยากลำบากทำให้ไม่สามารถส่งผลผลิตทางการเกษตรสู่ตลาดได้โดยง่าย

๒. จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่สูง ห่างไกล ทำให้ขาดการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ถนน แหล่งน้ำ รวมทั้งสาธารณูปโภค สาธารณูปการ อาทิ ไฟฟ้า และน้ำประปา รวมถึงพื้นที่ส่วนใหญ่ของในพื้นที่ป่า ทั้งในเขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีข้อกฎหมายที่จะต้องขออนุญาตใช้พื้นที่ป่าซึ่งมีขั้นตอนและระยะเวลาในการขออนุญาตใช้เป็นเวลานาน จึงเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเชิงพื้นที่

๓. การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาไม่เหมาะสม โดยการใช้ราคากลางประเทศขาดการคำนึงถึงเงื่อนไขเชิงพื้นที่ ทำให้หลายโครงการไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากไม่มีผู้รับเหมาดำเนินการ เพราะต้องแบกรับภาระค่าขนส่งวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องจักรที่ใช้ในการก่อสร้างสูงกว่าพื้นที่จังหวัดอื่นๆ

๔. มีความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์ ภาษาและวิถีชีวิตที่แตกต่าง ประกอบกับการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่สูง ทำให้ยากต่อการเข้าถึงการบริการของภาครัฐ อาทิ การศึกษา สาธารณสุข และเทคโนโลยี

นอกจากนี้ จังหวัดยังเห็นว่าประชาชนขาดโอกาสเข้าถึงการศึกษา และไม่มีสิ่งจูงใจในการเรียนรู้ ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.จำนวนมาก การให้บริการทางการศึกษา และทางการแพทย์ยังไม่มีคุณภาพเพียงพอ

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่จังหวัดจะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้ดีขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และให้บริการภาครัฐแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

๑. ส่งเสริมอาชีพเพื่อให้ประชาชนมีงานทำและรายได้เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในช่วงว่างจากการทำการเกษตร ตลอดส่งเสริมการดำเนินการเกษตรปลอดภัย ลดการใช้ปุ๋ยและสารเคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางเกษตร โดยน้อมนำปรัญชาเศรษฐกิจพอเพียง และการขยายผลโครงการพระราชดำริมาดำเนินการในหมู่บ้าน/ชุมชนเพิ่มขึ้น ตลอดจนส่งเสริมการช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP สินค้าเกษตร และส่งเสริมการออมและลดค่าใช้จ่ายหลักของครัวเรือน

๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวและการค้าชายแดนในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการค้าชาย ผู้ประกอบการ OTOP วิสาหกิจชุมชน และหมู่บ้านโฮมสเตย์ รวมทั้งการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ไว้

๔. ส่งเสริมการศึกษาทุกระดับทั้งในระบบและนอกระบบ เนื่องจากจังหวัดเห็นว่าการศึกษาจะเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาจังหวัด ซึ่งหากเด็ก เยาวชน และประชาชนได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานก็จะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในการนำความรู้ความสามารถกลับมาพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่อไป โดยจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในทุกช่วงวัย ทั้งในด้านการสาธารณสุข การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการบริการสวัสดิการภาครัฐอื่นๆ ให้ทั่วถึง

ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้กำหนดหมู่บ้านเป้าหมายในการพัฒนาครัวเรือนยากจนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. จำนวน ๑๔๑ หมู่บ้าน ครอบคลุมทั้ง ๗ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอขุนยวม ๑๖ หมู่บ้าน อำเภอปางมะผ้า ๑๗ หมู่บ้าน อำเภอปาย ๑๖ หมู่บ้าน เมือง ๒๖ หมู่บ้าน อำเภอแม่ลาน้อย ๒๘ หมู่บ้าน แม่สะเรียง ๑๗ หมู่บ้าน และอำเภอสบเมย ๒๑ หมู่บ้าน

ทั้งนี้ รัฐบาลมีนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี จึงควรกำหนดให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่พิเศษ โดยกำหนดให้กระทรวง กรม ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญในการจัดงบประมาณ (งบ Function) เพื่อแก้ไขปัญหาในการเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน แหล่งน้ำ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ อาทิ ไฟฟ้า และน้ำประปา ตลอดจนแก้ไขระเบียบข้อกฎหมายที่เป็นข้อจำกัดในการพัฒนาด้วย หรือ มอบหมายให้กระทรวงกลาโหม โดยหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๖ สำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นพค.๓๖ สนภ.๓ นทพ.) เข้ามาช่วยเหลือดำเนินการ

๒) ประชากรและแรงงาน

สถานการด้านแรงงานของจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ไตรมาสที่ ๑ ๒๕๕๙ มกราคม - มีนาคม) พบว่า ประชากรและกำลังแรงงาน จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวน ๒๗๔,๓๒๒ คน เป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ๑๒๑,๒๗๖ คน ผู้ที่มีอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป ๑๕๓,๐๔๖ คน ในจำนวนนี้เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ๑๐๙,๙๒๓ คน ซึ่งประกอบด้วยผู้มีงานทำ ๑๐๘,๑๗๓ คน และ ผู้ว่างงาน ๖๑๗ คน

การมีงานทำ ผู้ที่มีงานทำในจังหวัดแม่ฮ่องสอน **(ไตรมาสที่ ๑ ๒๕๕๙ มกราคม - มีนาคม)** จำนวน ๑๐๘,๑๗๓ หรือ ร้อยละ ๙๘.๔๑ ของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง ๖๕,๖๐๗ คน หรือร้อยละ ๖๐.๖๕ ของผู้ที่มีงานทำ รองลงมาคือ ประกอบอาชีพขั้นพื้นฐานต่างๆในด้านการขายและการให้บริการ ๑๑,๔๙๙ คน หรือร้อยละ ๑๐.๖๓ ของผู้ที่มีงานทำ

การมีงานทำตามประเภทอุตสาหกรรม การทำงานในด้านเกษตรกรรม การป่าไม้และการประมง ๖๙,๙๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๖๔ ของผู้ที่มีงานทำ รองลงมาคือการขายส่ง การขายปลีก ๘,๓๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๖ และการก่อสร้าง ๖,๑๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๗ ของผู้ที่มีงานทำ

สถานะภาพการทำงาน ผู้ช่วยธุรกิจครัวเรือนมีประมาณ ๔๐,๓๑๕ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒๗ ของผู้ที่มีงานทำ รองลงมาคือ ผู้ช่วยธุรกิจครัวเรือน จำนวน ๒๗,๒๑๘ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๔.๔๑ ของผู้ที่มีงานทำ และผู้มีสถานภาพเป็นลูกจ้างเอกชน มีประมาณ ๑๕,๐๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๙๓ ของผู้ที่มีงานทำ

การว่างงาน ผู้ว่างงานในจังหวัดแม่ฮ่องสอนในช่วงไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๕๙ (มกราคม - มีนาคม) มีผู้ว่างงานประมาณ ๖๑๗ คน หรือร้อยละ ๐.๕๖ ของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน

แรงงานต่างด้าว ที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายและได้รับอนุญาตให้ทำงานมี จำนวน ๖๐๕ คน ไม่มีแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย สำหรับแรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นแรงงานที่ได้รับอนุญาตให้มาทำงานเป็นการชั่วคราว ๓ สัญชาติ คือ พม่า ลาว กัมพูชา เพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานในจังหวัด จำนวน ๘ คน เป็นสัญชาติพม่า ๘ คน

การประกันสังคม จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคมจำนวน ๕๙๕ แห่ง ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ จำนวน ๖,๘๖๘ คน ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ จำนวน ๑,๐๔๘ คน และผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ จำนวน ๗,๙๑๒ คน สำหรับการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนพบว่า กรณีการคลอดบุตร จำนวน ๑๓๒ ราย มีการจ่ายเงิน ๒.๙๔ ล้านบาท รองลงมาเป็นชราภาพ จำนวน ๓๙ รายมีการจ่ายเงินสูงสุดถึง ๑.๙๑ ล้านบาท และว่างงาน จำนวน ๑๑๖ ราย มีการจ่ายเงิน ๐.๘๖ ล้านบาท

๓) การศึกษา

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสถาบันการศึกษา ในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน ๓๒๓ แห่ง สำนักบริการงานคระกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจำนวน ๖ แห่ง และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๑๐ แห่ง ทั้งนี้ พบว่าการศึกษาในภาพรวมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังมีมาตรฐานที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยในช่วง ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘ (ตามตารางที่ ๓๔ - ๓๖) พบว่าคะแนนผล O-net ในทุกสาระวิชาและทุกระดับชั้นปีที่มีการประเมินผล (ป.๖ ม.๓ และ ม.๖) มีค่าคะแนนต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

ตารางที่ ๓๔ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ (ปีการศึกษา ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลการทดสอบทางการศึกษา (O-NET) คะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับจังหวัด		ระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	ค่าพัฒนาเปรียบเทียบ
	ปีการศึกษา ๒๕๕๗	ปีการศึกษา ๒๕๕๘	ปีการศึกษา ๒๕๕๘	ปีการศึกษา ๕๗ - ๕๘
ภาษาไทย	๔๐.๖๕	๔๔.๒๔	๔๙.๓๓	+ ๓.๕๙
คณิตศาสตร์	๓๒.๒๖	๓๔.๒๓	๔๓.๔๗	+ ๑.๙๗
วิทยาศาสตร์	๓๗.๑๘	๓๘.๐๗	๔๒.๕๙	+ ๐.๘๙
สังคมศึกษา	๔๔.๗๑	๔๓.๘๐	๔๙.๑๘	- ๐.๙๑
ภาษาอังกฤษ	๓๐.๘๑	๓๑.๗๐	๔๐.๓๑	+ ๐.๘๙

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๓๕ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ปีการศึกษา ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลการทดสอบทางการศึกษา (O-NET) คะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับจังหวัด		ระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	ค่าพัฒนาเปรียบเทียบ
	ปีการศึกษา ๒๕๕๗	ปีการศึกษา ๒๕๕๘	ปีการศึกษา ๒๕๕๘	ปีการศึกษา ๕๗ - ๕๘
ภาษาไทย	๓๔.๖๙	๔๑.๗๔	๔๒.๖๔	+ ๗.๐๕
คณิตศาสตร์	๒๘.๒๙	๒๙.๒๖	๓๒.๔๐	+ ๐.๙๗
วิทยาศาสตร์	๓๘.๑๖	๓๕.๘๐	๓๗.๖๓	- ๒.๓๖
สังคมศึกษา	๔๗.๐๐	๔๔.๓๒	๔๖.๒๔	- ๒.๖๘
ภาษาอังกฤษ	๒๘.๒๘	๒๗.๑๙	๓๐.๖๒	- ๑.๐๙

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๓๖ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ (ปีการศึกษา ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	**ผลการทดสอบทางการศึกษา (O-NET) คะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับจังหวัด**		**ระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ**	**ค่าพัฒนาเปรียบเทียบ**
	ปีการศึกษา ๒๕๕๗	**ปีการศึกษา ๒๕๕๘**	**ปีการศึกษา ๒๕๕๘**	**ปีการศึกษา ๕๗ - ๕๘**
ภาษาไทย	๔๖.๒๙	๔๕.๐๔	๔๙.๓๖	- ๑.๒๕
คณิตศาสตร์	๑๗.๙๐	๒๓.๐๒	๒๖.๕๙	+ ๕.๙๘

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลการทดสอบทางการศึกษา (O-NET) คะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับจังหวัด		ระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	ค่าพัฒนาเปรียบเทียบ
	ปีการศึกษา ๒๕๕๗	ปีการศึกษา ๒๕๕๘	ปีการศึกษา ๒๕๕๘	ปีการศึกษา ๕๗ - ๕๘
วิทยาศาสตร์	๓๐.๗๑	๓๑.๗๙	๓๓.๔๐	+ ๑.๐๘
สังคมศึกษา	๓๔.๔๓	๓๘.๖๕	๓๙.๗๑	+ ๔.๒๒
ภาษาอังกฤษ	๑๙.๖๐	๒๐.๗๓	๒๔.๙๘	+ ๑.๑๓

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน

และจากสถิติการอ่านออก - เขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ พบว่า นักเรียนที่อ่านออก - เขียนได้ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๙ ระดับดี คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙๔ ระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๗ ระดับที่ควรปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๐ และนอกจากนี้ ยังมีประชากรที่ไม่สามารถอ่านออก - เขียนได้ อีกจำนวนหนึ่ง เนื่องจากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงห่างไกล ซึ่งจากรายงานคุณภาพชีวิตของคนแม่ฮ่องสอนจากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน จปฐ. และข้อมูลพื้นฐาน ปี ๒๕๕๙ ในตัวชี้วัดคนอายุ ๑๕-๖๐ ปีเต็ม อ่านเขียนภาษาไทยไม่ได้และคิดเลขอย่างง่ายไม่ได้ จำนวน ๑๕,๑๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๗

ตารางที่ ๓๗ จำนวนสถิติการอ่านออก - เขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

หน่วยงานทางการศึกษา	จำนวนนักเรียน	การอ่านออก - เขียนได้			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
สพป.มส.๑	๑,๔๒๑	๔๕๓	๕๒๑	๒๘๓	๑๖๔
สพป.มส.๒	๑,๑๕๓	๓๕๐	๔๐๔	๒๖๒	๑๓๗
รวม	๒,๕๗๔	๘๐๓	๙๒๕	๕๔๕	๓๐๑
เฉลี่ยร้อยละ		**๓๑.๑๙**	**๓๕.๙๔**	**๒๑.๑๗**	**๑๑.๗๐**

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำหรับข้อมูลการศึกษาต่อของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑๔ โรงเรียน โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ทั้งหมด จำนวน ๑,๖๑๘ คน มีที่เรียนศึกษาต่อ จำนวน ๑,๑๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๗๓ และมีนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ/ประกอบอาชีพ/รอฟังผล จำนวน ๔๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๑๐

และจากข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนในมิติการพัฒนาแบบทั่วถึงของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี พบว่า ปี ๒๕๕๗ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรจังหวัดแม่ฮ่องสอน เฉลี่ย ๗.๒๐ ปี ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งมีค่าเท่ากับ ๘.๙๐ ปี และพบว่าจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดดังกล่าวต่ำที่สุดของประเทศ สาเหตุหลักมาจาก เด็กนักเรียนออกกลางคัน ซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาด้านความยากจน ต้องหาเลี้ยงครอบครัว รองลงมาเป็นการอพยพตามครอบครัว และมีปัญหาครอบครัว ตามลำดับ

แนวทางแก้ไข

๑. ควรพิจารณาประเด็นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้แก่สถานศึกษาในพื้นที่ เพื่อสะดวกต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา รวมทั้งสามารถจัดหาบุคลากรการศึกษาในพื้นที่มาเป็นครูผู้สอน ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการโยกย้ายของบุคลากรทางการศึกษาออกนอกพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๒. ควรส่งเสริมการขยายผลโครงการพระราชดำริไปสู่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และหมู่บ้านใกล้เคียงให้มีอาหารที่เพียงพอสำหรับนักเรียนและสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ปกครองใช้หลักเศรษฐกิจเพียงพอในการดำรงชีวิต เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและความมั่นคงตามแนวชายแดนของจังหวัดได้

๓. ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาผ่านระบบทางไกลมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ยังติดปัญหาในประเด็นความพร้อมทางด้านกระแสไฟฟ้าในพื้นที่

๔. สนับสนุนให้มีการเรียนด้านวิชาชีพในระดับมัธยมต้น เพื่อนักเรียนจะได้มีทักษะวิชาชีพในการประกอบอาชีพในอนาคต กรณีที่ไม่สามารถเรียนต่อในระดับมัธยมปลายหรือสายอาชีวะ

๕. นำผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการยกระดับวิทยาเขตของสถาบันการศึกษาที่มีอยู่ให้เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในอนาคตต่อไป

๖. ส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักศึกษาทุกระดับ ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานกลางของประเทศ รวมถึงส่งเสริมการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

๗. ส่งเสริมการศึกษาทั้งในและนอกระบบ เพื่อให้ประชาชนที่ยังเป็นกลุ่มเป้าหมายตกเกณฑ์ตัวชี้วัดข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๕๙ ของจังหวัด จำนวน ๑๕,๑๙๖ คน ให้สามารถอ่านออกเขียนได้

๘. ส่งเสริมการเรียนรู้ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตท้องถิ่น เพื่อรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์และส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อยกระดับสู่อาเซียน

๙. ควรสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ข้าราชการครู โดยการส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพโดยเฉพาะครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร มีความยากลำบากในการเดินทาง รวมถึงการใช้ชีวิตบนพื้นที่สูงในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๓) สาธารณสุข

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีโรงพยาบาลทั่วไปขนาด ๑๕๐ เตียง ๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชนขนาด ๙๐ เตียง ๑ แห่ง ขนาด ๖๐ เตียง ๑ แห่ง และขนาด ๓๐ เตียง ๔ แห่ง มี รพ.สต. ๗๑ แห่ง กระจายในพื้นที่ ๗ อำเภอ ปัจจุบันในปี ๒๕๕๙ มีบุคลากรทางการแพทย์ คิดเป็นสัดส่วนแพทย์ต่อประชากร ๑ : ๔,๒๘๔ ทันตแพทย์ ๑ : ๑๑,๔๒๕ เภสัชกร ๑ : ๘,๕๖๘ และพยาบาลวิชาชีพ ๑ : ๕๕๑ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าประเทศ

การจัดระบบบริการสุขภาพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามแผนพัฒนาระบบบริการ (Service Plan) มีการจัดโรงพยาบาลรับผู้ป่วยส่งต่อ (Referral Hospital cascade) เป็น ๓ ระดับ ได้แก่ โรงพยาบาลศรีสังวาลย์ เป็นโรงพยาบาลทั่วไปหรือระดับ S (Standard – level Hospital) มีขีดความสามารถรองรับผู้ป่วยที่ต้องการการรักษาที่ยุ่งยากซับซ้อนระดับเชี่ยวชาญเฉพาะ โรงพยาบาลแม่สะเรียงและโรงพยาบาลปาย เป็นโรงพยาบาลแม่ข่ายระดับ M๒ (Middle – level Hospital) และระดับ F๑ (First – level Hospital) รองรับการส่งต่อจากโรงพยาบาลชุมชนอื่นและลดการส่งต่อไปโรงพยาบาลทั่วไป รวมทั้งให้การสนับสนุนเครือข่ายบริการปฐมภูมิของแต่ละอำเภอและมีโรงพยาบาลชุมชนอีก ๔ แห่ง เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาดกลางหรือระดับ F๒ (First – level Hospital) มีแพทย์เวชปฏิบัติ หรือแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว รวม ๒ – ๕ คน แต่ไม่มีแพทย์เฉพาะทาง มีบริการผู้ป่วยใน มีห้องผ่าตัด มีห้องคลอด รองรับผู้ป่วยและผู้ป่วยในของแต่ละอำเภอ สนับสนุนเครือข่ายบริการปฐมภูมิของแต่ละอำเภอ สำหรับหน่วยบริการระดับปฐมภูมิ (Primary – Level) มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จำนวน ๗๑ แห่ง จัดบริการสาธารณสุขในระดับตำบล และมีสถานบริการสาธารณสุขชุมชน (สสช.) จำนวน ๕๘ แห่ง จัดบริการสาธารณสุขระดับหมู่บ้านและชุมชนในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร การเข้าถึงยากลำบาก สำหรับปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งในด้านการจัดระบบบริการ และปัญหาโรคหรือภัยด้านสุขภาพ มีดังนี้

๑. การขาดแคลนบุคลากร การลาออก และการโยกย้ายบ่อยครั้ง โดยเฉพาะแพทย์พบว่าสัดส่วนต่อประชากรของจังหวัดยังต่ำกว่าระดับประเทศ ข้อมูล ณ มิ.ย. ๒๕๕๘ (จังหวัด ๑ : ๓,๑๘๘/ประเทศ ๑ : ๒,๕๓๓)หรือเทียบตามภาระงาน (FTE : Full Time Equivalent) ข้อมูล ณ มิ.ย. ๒๕๕๘ พบว่ากำลังคนสายงานแพทย์ที่มีอยู่จริงยังขาดจากกรอบที่ควรมี จำนวน ๓๙ คน (ข้อมูลที่มีอยู่จริง ๕๙ คน / กรอบที่ควรมีตามภาระงาน ๙๘ คน)

๒. การขาดสภาพคล่องในเรื่องของงบประมาณ เนื่องจากการจัดสรรในระบบเหมาจ่ายรายหัวประชากร ที่มีจำนวนน้อย และรับภาระประชากรแฝงพบว่าโรงพยาบาลที่มีผลการประเมินระดับภาวะวิกฤติทางการเงินของโรงพยาบาล ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ อยู่ในระดับ ๖ และระดับ ๗ จำนวนทั้งสิ้น ๔ แห่ง (รพ.ศรีสังวาลย์ / รพ.ขุนยวม / รพ.ปาย และ รพ.แม่สะเรียง) ภาระค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลในกลุ่มคนไร้รัฐ ประชากรต่างด้าวรวมถึงประชากรผู้ลี้ภัย ที่ไม่สามารถเรียกเก็บได้ปีละกว่า ๑๘ ล้านบาท (ปี ๒๕๕๕ = ๑๘,๘๘๖,๘๒๑ บาท / ปี ๒๕๕๖ = ๑๘,๖๔๙,๔๒๐บาท / ปี ๒๕๕๗ = ๑๘๑๘๒๓๔๒ บาท)

๓. มีต้นทุน / ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขสูงกว่าจังหวัดที่เป็นพื้นที่ราบ

๔. ความยากลำบากในการจัดบริการสาธารณสุขให้ประชาชนเข้าถึงและครอบคลุมกลุ่มประชากรอย่างมีประสิทธิภาพ ในพื้นที่สูง พื้นที่ชายแดน และพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้ความแตกต่างทางด้านภาษา ยังเป็นอุปสรรคสำคัญของการจัดบริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่ รวมถึงการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน รวมถึงผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยทั้งการเจ็บป่วยหนัก ทุพพลภาพ และเสียชีวิต อันเนื่องมาจากการด้อยโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ

๕. โรคหรือภัยสุขภาพที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่สำคัญ ๕ ลำดับ ได้แก่

๑) งานอนามัยแม่และเด็กพบว่าอัตราขาดออกซิเจนแรกเกิด ๒๖.๖๐ : ๑๐๐๐ เกิดมีชีพ (เกณฑ์ไม่เกิน ๒๕ : ๑๐๐๐ เกิดมีชีพ) ทารกแรกเกิดน้ำหนักต่ำกว่า ๒,๕๐๐ กรัม ร้อยละ ๑๐.๒๒ (เกณฑ์ไม่เกินร้อยละ ๗)ทารกมีอัตราตายปริกำเนิด ๑๐.๔๖ ต่อ ๑,๐๐๐ การเกิดทั้งหมด (เกณฑ์ไม่เกิน ๙ : การเกิด ๑,๐๐๐ คน)

๒) โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD) พบว่าอัตราป่วยรายใหม่โรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง(ต่อประชากรแสนคน ลดลงจากปี ๒๕๕๗) ไม่ผ่านเกณฑ์ อัตราป่วยเบาหวานปี ๒๕๕๘ (เป้าหมาย < ๑๙๗.๑ , ผลงาน ๒๙๐.๙) อัตราป่วยความดันโลหิตสูง ปี ๒๕๕๘ (เป้าหมาย < ๔๗๒.๙ , ผลงาน ๕๗๗.๗๙) ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี ไม่ผ่านเกณฑ์ (เป้าหมาย > ๖๒.๐๓ , ผลงาน ๔๕.๐๕)

๓) ไข้เลือดออกสถานการณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอนปีงบประมาณ พ.ศ ๒๕๕๘ ณ วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๘ มีรายงานผู้ป่วยสะสม ๔๑๖ ราย คิดเป็นอัตราป่วย ๑๖๘ ต่อประชากรแสนคน (เกณฑ์ไม่เกิน ๕๐ ต่อประชากรแสนคน) พิจารณาแนวโนมการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกตามตัวแปรเวลาป พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๘ มีลักษณะระบาดแบบปีเว้นปี และในปีพ.ศ.๒๕๕๖ มีการระบาดสูงสุด การเกิดโรคของจังหวัดพบผู้ป่วยได้ตลอดทั้งป พบมากในฤดูฝนโดยพบมากที่สุดในชวงเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม พื้นที่เสี่ยงที่พบอัตราป่วยสูง และมักพบพื้นที่ระบาดเกิน ๒ ช่วงระยะฟักตัวในรอบ ๒-๓ ปี รวมทั้งในปี ๒๕๕๘

๔) อาหารปลอดภัย (Food Safety) สถานการณ์ยังพบปัญหาสารเคมีตกค้าง โดยมีผลการตรวจเฝ้าระวังโดยการเจาะหาสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (กลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตและคาร์บาเมต) ในเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความเสี่ยงสูงเฉลี่ยร้อยละ ๕๐ และมีผลการตรวจเฝ้าระวังสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในผัก ผลไม้ ที่จำหน่ายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (กลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตและคาร์บาเมต) โดยชุดทดสอบ

เบื้องต้นยังสูง ปัญหาอาหารที่ไม่ได้ขออนุญาตนำเข้า เช่น ขนมที่มาจากประเทศจีน ปัญหาอาหารที่ผลการตรวจวิเคราะห์ไม่ผ่าน และปัญหาอาหารเป็นพิษ (Food poisoning) ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล หรือ รพ.สต. เป็นปัญหาลำดับต้นๆ ซึ่ง ในปี ๒๕๕๙ พบว่า โรคอุจจาระร่วงเป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา เป็นอันดับ ๑ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีผู้ป่วยจำนวน ๔,๐๒๘ คน หรือคิดเป็นอัตรา ๑,๖๒๗.๖๘ คนต่อประชากรแสนคน

๕) ในปี ๒๕๕๙ พบว่าสาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอกเรียงจากมากไปน้อย ๕ อันดับแรก ได้แก่ อาการอาการแสดงและสิ่งผิดปกติที่พบได้จากการตรวจทางคลินิกฯ จำนวน ๓๘,๕๗๐ คน หรือคิดเป็นอัตรา๑๔,๐๖๖.๙๔ คน ต่อประชากรแสนคน โรคระบบหายใจ จำนวน ๓๓,๐๘๐ คน หรือคิดเป็นอัตรา ๑๒,๐๖๔.๖๗ คนต่อประชากรแสนคน โรคระบบย่อยอาหารรวมโรคในช่องปาก จำนวน ๒๐,๗๙๗ คน หรือคิดเป็นอัตรา ๗,๕๘๔.๙๑ คนต่อประชากรแสนคน โรคระบบกล้ามเนื้อรวมโครงร่างและเนื้อยึดเสริม จำนวน ๑๗,๒๓๖ คน หรือคิดเป็นอัตรา ๖,๒๘๖.๑๗ คนต่อประชากรแสนคน และโรคระบบไหลเวียนเลือด จำนวน ๑๑,๑๙๕ คน หรือคิดเป็นอัตรา ๔,๐๘๒.๙๕ คนต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

๖) ปัญหาสุขภาพจิตและการฆ่าตัวตายพบว่าจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่มีปัญหาเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายเป็นอันดับต้นๆของประเทศ จากข้อมูลอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ – ๒๕๕๗ พบว่ายังคงสูงกว่าเกณฑ์ระดับประเทศ (๑๕.๓๗ , ๑๒.๙๔ ,๑๕.๖๘ ,๙.๘๖ , ๑๔.๓๓ และ ๑๓.๓๐) สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ (ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๕๘) เท่ากับ ๑๒.๑๒ : ต่อประชากรแสนคน) (เกณฑ์ระดับประเทศไม่เกิน ๖.๕ : แสนประชากร) จัดอยู่ในลำดับที่ ๓ ของเขตสุขภาพที่ ๑ ใน ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน) สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดการฆ่าตัวตาย ๓ ลำดับแรก คือความขัดแย้งกับคนใกล้ชิดร้อยละ ๒๔.๙๓ ,เจ็บป่วยด้วยโรคทางจิตเวช (เช่นจิตเภท, ซึมเศร้า)ร้อยละ ๑๖.๙๓ และเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง/โรคร้าย/สุญเสียอวัยวะ/ชราภาพ (ที่ไม่มีโรคทางจิต) ร้อยละ ๑๕.๑๕ ตามลำดับ โดยในการฆ่าตัวตายพบว่ามีการดื่มสุราร่วมด้วย เชื้อชาติที่พบว่ามีการฆ่าตัวตายมากที่สุด คือเชื้อชาติไทย ร้อยละ ๕๔.๕๙ รองลงมาเป็นชาวเขา ร้อยละ ๔๑.๓๘ และพม่า ร้อยละ๒.๘๒ ตามลำดับ

จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต้องเร่งรัดดำเนินการพัฒนาระบบบริหารจัดการและจัดระบบการบริการเพื่อให้ประชาชนชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างครอบคลุม ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะปัญหาด้านการดูแลสุขภาพอนามัยมารดาและทารกในพื้นที่ทุรกันดารในแต่ละปีจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีมารดาที่เสียชีวิตเนื่องจากการตั้งครรภ์และการคลอด จำนวน ๑ – ๒ ราย/ปี ทารกเกิดไร้ชีพหรือ ๐ – ๗ วันตาย จำนวน ๓๐ - ๔๐ ราย/ปี ส่วนมากจะเสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล สาเหตุปัจจัยสำคัญที่ทำให้เสียชีวิต คือสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่ทำให้การเดินทางมารับบริการที่สถานบริการสาธารณสุขยากลำบาก การขาดแคลนยาเวชภัณฑ์ การขนส่งยากลำบาก และขาดแคลนยานพาหนะในพื้นที่ นอกจากนี้ปัญหาการขาดแคลนสูติแพทย์ กุมารแพทย์ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบสัดส่วนต่อผู้รับบริการ

จำนวนและอัตราเกิดมีชีพ อัตราตาย อัตราเพิ่มของประชากร

สถิติการเกิดมีชีพและการตาย ปี ๒๕๕๔ – ๒๕๕๙ พบว่า ในปี ๒๕๕๙ อัตราการเกิดมีชีพต่อประชากรพันคน ๒.๒๐ (๓ เดือน) อัตราตายต่อประชากรพันคน ๕.๑๕ (๔ เดือน) อัตราเพิ่มตามธรรมชาติต่อประชากรร้อยคน ๐.๒๐ (๔ เดือน) อัตราทารกตายต่อคนเกิดมีชีพพันคน ๕.๑๕ อัตรามารดาตายต่อการเกิดมีชีพแสนคน ๒๐๗.๙ (ไทย ๓ คน ต่างด้าว ๑ คน)

ตารางที่ ๓๘ แสดงสถิติการเกิดมีชีพและการตาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีพ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๙

ปี	อัตราเกิดมีชีพต่อประชากรพันคน	อัตราตายต่อประชากรพันคน	อัตราเพิ่มตามธรรมชาติต่อประชากรร้อยคน	อัตราทารกตายต่อการเกิดมีชีพพันคน	อัตรามารดาตายต่อการเกิดมีชีพแสนคน
๒๕๕๔	๑๔.๑๗	๕.๖๐	๐.๘๖	๑๑.๕๗	๗๐.๙๒ (๒ คน)
๒๕๕๕	๑๓.๗๒	๕.๕๖	๐.๘๑	๑๓.๙๗	๓๑.๗๖ (๑ คน)
๒๕๕๖	๑๒.๗๒	๔.๖๖	๐.๘๐	๗.๒๙	๐
๒๕๕๗	๑๒.๐๒	๕.๑๘	๐.๘๖	๑๐.๕๘	๐
๒๕๕๘	๑๐.๗๔	๔.๕๑	๐.๖๒	๙.๐๔	๐ (ต่างด้าว ๒ คน)
๒๕๕๙	๒.๒๐	๐.๑๕	๐.๒๐	๕.๑๕	๒๐๗.๙ (ไทย ๓ คน ต่างด้าว ๑ คน)

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และกลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ปัญหาด้านสาธารณสุข

๑) จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ที่มีอยู่จริงต่ำกว่ากรอบอัตรากำลัง

๒) ประชาชนไม่มารับบริการฝากครรภ์ในสถานบริการสาธารณสุขและขาดความรู้ในการดูแลสุขภาพ

๓) สภาพพื้นที่ และวิถีชีวิต ทำให้ประชาชนมีความเจ็บป่วยจากสารเคมีทางการเกษตร และโรคระบบทางเดินหายใจ เนื่องจากพฤติกรรมในการใช้สารเคมีภาคการเกษตรและปัญหาหมอกควันในช่วงเดือนเมษายน

๔) ขาดแคลนบุคลากรและอุปกรณ์ทางการแพทย์เฉพาะทางและการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลในจังหวัดเชียงใหม่

๕) การมีประชากรแฝงซึ่งเป็นคนต่างด้าวกว่า ๑ แสนคน ในขณะที่ประชากรของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวน ๒.๔ แสนคน ซึ่งประชากรแฝงทำให้สถานบริการสาธารณสุขต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายมากกว่า ๑๘ ล้านบาท/ปี และมีความแออัดในการให้บริการ

๖) ปัญหาอื่นๆ โรคติดต่อบริเวณพื้นที่ชายแดนยังเป็นปัญหาสำคัญ ได้แก่ มาเลเรียและโรคเท้าช้าง ซึ่งมากับแรงงานต่างด้าว

ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา

๑) ส่งเสริมความรู้ทางด้านสาธารณสุขให้กับประชาชนในประเด็นการดูแลสุขภาพ และปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต อาทิ การงดเผาป่าหรือพื้นที่เกษตรกรรม ตลอดจนความรู้ในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างเหมาะสม ปลอดภัย และปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์

๒) รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้สถานบริการสาธารณสุขให้เพียงพอในการให้บริการแก่ประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน และตามชายแดน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมตามนโยบายรัฐบาลที่ได้แถลงไว้กับประชาชน

๓) ส่งเสริมบทบาทสถานีบริการชุมชน ๗๒ แห่ง ซึ่ง อสม. และพนักงานชุมชนเดิม เพื่อแบ่งเบาภาระของโรงพยาบาล โดยให้งบประมาณสนับสนุน ทั้งนี้เพราะ อปท. ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนบทบาทของสถานีบริการชุมชนที่มีอยู่

๔) ส่งเสริมหลักสูตรเร่งรัดเพื่อผลิตบุคลากรสาธารณสุขทดแทนการขาดแคลนแพทย์ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๕) จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่สำคัญและจำเป็นให้เพียงพอสำหรับโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง

๒.๒.๗ ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๑) ป่าไม้

๑.๑) สถานการณ์

ตารางที่ ๓๙ ข้อมูลพื้นที่ป่าไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗

ปี	พื้นที่ป่า	คิดเป็นร้อยละ
๒๕๕๗	๖,๙๕๘,๖๑๒.๒๓	๘๗.๑๒
๒๕๕๖	๖,๙๔๐,๒๗๙.๐๐	๘๖.๘๙
๒๕๕๕	๗,๐๔๒,๓๑๒.๕๐	๘๘.๘๕

ที่มา : ข้อมูลจากกรมป่าไม้ ปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗

จากตารางข้อมูลกรมไม้ ปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ แสดงให้เห็นว่า พื้นที่ป่าของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี ๒๕๕๖ มีพื้นที่ป่าลดลงจากปี ๒๕๕๕ จำนวน ๑๒๐,๐๓๕.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๙ และเมื่อเปรียบเทียบจากปี ๒๕๕๖ กับปี ๒๕๕๗ พบว่า มีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๘,๓๓๓.๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๖

สำหรับปี ๒๕๕๗ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ป่า จำนวน ๖,๙๕๘,๖๑๒.๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๒ ของพื้นที่จังหวัดลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าเบญจพรรณหรือป่าผลัดใบ มีพื้นที่ราบน้อย ประชาชนจึงมีสิทธิพื้นที่ทำกินที่ถูกต้องตามกฎหมายจำกัด ทำให้มีปัญหาการบุกรุกและใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าเพื่อการประกอบอาชีพและการเกษตร จนพื้นที่ป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์มีแนวโน้มลดลง ประกอบกับต้นไม้เกือบทั้งหมดในป่าจะเป็นไม้ผลัดใบในฤดูแล้ง โดยเฉพาะตั้งแต่ปลายเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายนทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า

สำหรับการป้องกันปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘ โดยปี ๒๕๕๖ มีดำเนินการจำนวน ๒๔๔ คดี ปี ๒๕๕๗ จำนวน ๕๑๙ คดี และปี ๒๕๕๘ จำนวน ๒๔๔ คดี จะเห็นได้ว่า คดีในปี ๒๕๕๘ ลดลงร้อยละ ๔๗ ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ปี ๒๕๕๗ และการยึดคืนพื้นที่ป่าเพื่อให้เป็นป่าตามธรรมชาติ ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๔๑๐ ไร่ ปี ๒๕๕๗ จำนวน ๑,๖๐๕ ไร่ และปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑,๘๓๘ ไร่ ทำให้สามารถเพิ่มพื้นที่ป่าให้กับจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๓,๘๕๓ ไร่ แต่อย่างไรก็ตาม ในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ จังหวัดจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องนี้อย่างจริงจังเพื่อรักษาพื้นที่ป่าของแม่ฮ่องสอนไว้ให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๗ และให้เป็นมรดกของชาติต่อไป

๑.๒) สาเหตุการบุกรุกทำลายป่า

- การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่เกษตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเขตพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม และใช้สารเคมีในการเกษตรทำให้ดิน น้ำ ขาดความอุดมสมบูรณ์ และเกิดมลพิษกับสิ่งแวดล้อมตามมาโดยเฉพาะการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งต้องถางพื้นที่ป่าเพื่อเพาะปลูก และการปลูกขิงที่ต้องหมุนเวียนพื้นที่เพาะปลูกในรอบถัดไป

• พื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิหรือที่ สปก. และ สทก. มีน้อย ไม่เพียงพอกับการขยายตัวของครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ทำให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่ามากขึ้น

• มีนายทุนนอกพื้นที่และในพื้นที่จ้างแรงต่างด้าว ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ในพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่สามารถเข้าถึงได้ เช่น ป่าสาละวิน เป็นต้น

๑.๓) แนวทางแก้ไข

• มีการวางแผนการแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าร่วมกันทุกภาคส่วน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ จึงเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาด้านอื่นๆ ดังนั้น ควรมีการวางแผนการใช้ประโยชน์พื้นที่ของจังหวัดใหม่ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงโดยกำหนด Zoning และการบังคับใช้ผังเมืองอย่างจริงจัง

• การออกเอกสารสิทธิ์ให้ชุมชนในพื้นที่ป่าโดยมีเงื่อนไขในการรับผิดชอบดูแลรักษาป่าในพื้นที่ของชุมชน ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าอย่างผิดกฎหมายได้ และจะสามารถนำสู่การแก้ไขปัญหาการพัฒนาด้านอื่นๆ ควบคู่กับการรักษาทรัพยากรป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน

• การนำมาตรการการขายคาร์บอนเครดิต (carbon credit)มาใช้ในจังหวัดเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน

• สนับสนุนการอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรอื่นๆ ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนสนับสนุนกฎระเบียบที่ดีมีประสิทธิภาพในการบริหารหมู่บ้าน ชุมชน ที่ดีอยู่แล้วให้คงอยู่

• ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ควบคู่ไปกับการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีป่าไม้สมบูรณ์

๒) ทรัพยากรน้ำ

๒.๑) สถานการณ์

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีลุ่มน้ำสาละวินเป็นแม่น้ำสายหลัก และมีกลุ่มลุ่มน้ำสาขา ๔ สาขา ได้แก่ กลุ่มลุ่มน้ำสาขาปาย กลุ่มลุ่มน้ำสาขายวม กลุ่มลุ่มน้ำสาขาเมย และกลุ่มลุ่มน้ำสาขาสาละวิน แบ่งออกเป็น ๑๗ ลุ่มน้ำสาขา ซึ่งแม่น้ำทุกสายจะไหลไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวินในเขตสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งจากการบุกรุกพื้นที่ป่าอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ปริมาณน้ำต้นทุนในแม่น้ำสายหลักลดลงและมีสภาพตื้นเขิน

การวิเคราะห์สมดุลน้ำของลุ่มน้ำสาละวินในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ในสภาพปัจจุบันมีการใช้น้ำเพื่อการชลประทาน การอุปโภคบริโภค การอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว รวม ๑๒๓.๘ ล้าน ลบ.ม. ในอนาคต ๕ ปี ๑๐ ปี ๑๕ ปี และ ๒๐ ปี มีการใช้น้ำเพิ่มขึ้นเป็น ๑๓๓.๒๐ ๑๕๕.๗๕ ๑๖๖.๗๓ และ ๑๗๑.๘๓ ล้าน ลบ.ม. มีการขาดแคลนน้ำเพียง ๐.๐๖ ๐.๐๗ ๐.๐๙ และ ๐.๑๔ ล้าน ลบ.ม. ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การวิเคราะห์ สรุปได้ว่า ไม่มีการขาดแคลนน้ำในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งในสภาพปัจจุบัน และในอนาคตใน ๒๐ ปี จากการประเมินสถานการณ์น้ำในพื้นที่พบว่า พื้นที่การรับประโยชน์จากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ มีน้ำเพียงมีน้ำเพียงพอทั้งในสภาพปัจจุบันและอนาคต ถึงกระนั้น พื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาโครงการด้านการอนุรักษ์ต้นน้ำควบคู่กันไป

๒.๒) ปัญหาด้านการขาดแคลนน้ำ

ในพื้นที่ต้นน้ำมีสาเหตุมาจากมาจากการบริการน้ำสะอาดในการอุปโภคบริโภค เนื่องมาจากที่อยู่อาศัยกระจัดกระจายอยู่ในพื้นที่ป่าเขา พื้นที่สูง และพื้นที่ห่างไกลจากแหล่งน้ำผิวดิน รวมทั้งแหล่งน้ำใต้ดินมีปริมาณต่ำ และพัฒนาได้ล่าช้า

ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร มักประสบปัญหานอกพื้นที่เกษตรเพื่อการชลประทาน แบ่งออกเป็น ๒ พื้นที่ คือ

๑. พื้นที่เกษตรตามที่ราบริมฝั่งแม่น้ำ พื้นที่เกษตรกรรมลักษณะนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก และอาจมีการนำน้ำจากลำน้ำสาขา หรือสาขาย่อย ไปใช้เสริมในบางพื้นที่ที่ภูมิประเทศอำนวย แต่ในปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมลักษณะนี้ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นมากจนเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรรุนแรงขึ้นเรื่อย

๒. พื้นที่เกษตรกรรมบนพื้นที่สูงมีกระจัดกระจายในแถบทุกลุ่มน้ำสาขา เพราะปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยและยอมรับสภาพของการอาศัยน้ำฝนอย่างเดียวเพื่อการเกษตร จึงไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องน้ำด้านการเกษตร

๒.๓) ปัญหาน้ำท่วมและภัยพิบัติ

พื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนจะเป็นลักษณะน้ำป่าไหลหลาก และดินถล่มจากสาเหตุของฝนตกหนัก ทำให้เกิดกระแสน้ำไหลหลาก พัดพาเอาเศษดินและเศษไม้ต่างๆ เข้าสู่ริมฝั่งแม่น้ำปาย ริมฝั่งแม่น้ำยวม

ตารางที่ ๔๐ พื้นที่ประสบอุทกภัย ๓ ย้อนหลัง

อำเภอ	ปี					
	๒๕๕๖		๒๕๕๗		๒๕๕๘	
	ตำบล	หมู่บ้าน	ตำบล	หมู่บ้าน	ตำบล	หมู่บ้าน
อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๒	๔	๔	๑๙	๖	๔๘
อ.แม่สะเรียง	๕	๖๐	๔	๒๐	๑	๖
อ.ปาย	๗	๖๒	-		๗	๕๓
อ.ขุนยวม	๖	๓๖	๒	๑๔	๖	๓๑
อ.แม่ลาน้อย	๘	๖๙	๗	๓๒	๗	๒๘
อ.สบเมย	๖	๔๑	๓	๑๕	๖	๕๘
อ.ปางมะผ้า	๔	๓๓	๑	๘	๔	๒๕
รวม	**๓๘**	**๓๐๕**	**๒๑**	**๑๐๘**	**๓๗**	**๒๔๙**

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากตารางพื้นที่ประสบอุทกภัยของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘ พบว่า การเกิดอุทกภัยปี ๒๕๕๗ ลดลงจากปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑๙๗ หมู่บ้าน แต่ปี ๒๕๕๘ พบว่า เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๗ จำนวน ๑๔๑ หมู่บ้าน ในปี ๒๕๕๘ อำเภอที่ประสบอุทกภัยมากที่สุดคือ อำเภอสบเมย จำนวน ๕๘ หมู่บ้าน รองลงมา คือ อำเภอปาย และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนตามลำดับ

ตารางที่ ๔๑ พื้นที่ประสบภัยแล้ง

อำเภอ	จำนวนครั้งที่ประสบภัย			
	ปี ๒๕๕๖	**ปี ๒๕๕๗**	**ปี ๒๕๕๘**	**ปี ๒๕๕๙**
อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	๑๔	๑๙	๔๘	๓๘
อ.แม่สะเรียง	๖๖	๒๐	๖	๐
อ.ปาย	๖๒	๐	๕๓	๕๖
อ.ขุนยวม	๓๖	๑๔	๓๑	๔๓
อ.แม่ลาน้อย	๖๙	๓๒	๒๘	๖๕
อ.สบเมย	๔๑	๑๕	๕๘	๔๓
อ.ปางมะผ้า	๓๓	๘	๒๕	๓๐
รวม	**๓๒๑**	**๑๐๘**	**๒๔๙**	**๒๗๕**

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากตารางพื้นที่ประสบภัยแล้งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙ พบว่า การเกิดภัยแล้ง ปี ๒๕๕๗ ลดลงจากปี ๒๕๕๖ จำนวน ๒๑๓ ครั้ง ปี ๒๕๕๘ พบว่า เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๗ จำนวน ๑๔๑ ครั้ง ปี ๒๕๕๙ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๘ จำนวน ๒๖ ครั้ง ในปี ๒๕๕๙ อำเภอที่ประสบภัยแล้งมากที่สุดคือ อำเภอแม่ลาน้อย จำนวน ๖๕ ครั้ง รองลงมา คือ อำเภอปาย และอำเภอขุนยวม ตามลำดับ

๒.๔) แนวทางป้องกันปัญหาทรัพยากรน้ำ

อนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำ และมีการบริหารจัดการลำน้ำหลักอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

๓) ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน

๓.๑) สถานการณ์

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ดินที่พบบริเวณดังกล่าว มีทั้งดินลึกและดินตื้นลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้นมักมีเศษหินก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจัดกระจายทั่วไปส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆเช่นป่าเบญจพรรณป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้นหลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ในพื้นที่ที่ทำการเกษตรบริเวณตะพักลำน้ำหรือที่ราบระหว่างเขาส่วนใหญ่เป็นดินลึก เนื้อดินร่วนเหนียวปนทรายความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ในพื้นที่ดอนส่วนใหญ่เป็นดินลึกมาก เนื้อดินร่วนปนดินเหนียว มีปัญหาเป็นดินกรดและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่เป็นดินตื้นมีหินและกรวดปน เนื้อดินร่วนปนทราย และดินเป็นดินกรด ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินจะถูกชะล้างพังทลายได้ง่ายบริเวณที่มีความลาดชันไม่มากนัก และดินไม่ตื้นมาก อาจใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องรบกวนดินน้อยที่สุด พร้อมทั้งจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม ใส่ปูนเพื่อแก้ความเป็นกรดของดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี

๓.๒) สภาพปัญหาด้านทรัพยากรดิน

๑. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากการทำการเกษตรอย่างเข้มข้น ปลูกพืชชนิดเดียวติดต่อกันเป็นระยะเวลานานโดยขาดการบำรุงดิน

๒. มีการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับสมรรถนะที่ดิน และพบว่าเกษตรกรใช้ประโยชน์พื้นที่ดังกล่าวทำเกษตรกรรมประเภททำไร่ข้าวโพด ถั่วเหลือง กระหล่ำ ทำนา โดยขาดมาตรฐานการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดินได้

๓. มลพิษทางดิน อันสืบเนื่องจากสถานการณ์ขยายตัวด้านเกษตรกรรม มีการใช้ปุ๋ยและยาฆ่าแมลงในปริมาณมาก จึงเกิดการตกค้างและสะสมของสารเคมีในดิน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อโครงสร้างดินและอุดมสมบูรณ์ของดินได้

๓.๓) แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรดิน

๑. ประชาสัมพันธ์ลดการใช้สารเคมี ปุ๋ยและยาปราบศัตรู

๒. ประชาสัมพันธ์ปลูกพืชผักปลอดสารพิษ

๓. อนุรักษ์ดินและน้ำ

๔) สถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน

๔.๑) สถานการณ์

สถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันเกิดขึ้นทุกปีในช่วงฤดูแล้ง (ธ.ค. – เม.ย.) มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัด โดยมีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กสูงเกินค่ามาตรฐาน ส่วนใหญ่มักเกิดกับป่าเต็งรัง สาเหตุส่วนใหญ่มาจากการเผาพื้นที่เพื่อทำการเกษตรซึ่งเป็นวิถีของเกษตรกรในพื้นที่และการเผาเพื่อหาของป่า และส่วนหนึ่งเป็นหมอกควันที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน (เมียนมา)

ความรุนแรงของปัญหาหมอกควันเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนตั้งแต่ ปี ๒๕๕๕ สภาพอากาศในบางช่วงบางเวลามีค่าฝุ่นละอองในอากาศมากกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรถือว่าสูงมากจัดอยู่ในขั้นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งพบในหลายพื้นที่ของ ๙ จังหวัดภาคเหนือส่งผลให้จำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลสูงขึ้น ปัญหาหมอกควันไฟป่า เป็นปัญหาที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องจากมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนโดยตรง การท่องเที่ยว การคมนาคมโดยเฉพาะทางอากาศ และภาพลักษณ์ของจังหวัด รวมทั้งต่อกลุ่มจังหวัดและประเทศด้วย จนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้ปัญหาหมอกควันไฟป่ามีสาเหตุเกิดจากการเผาป่าเพื่อทาไร่เลื่อนลอยเผาเพื่อกาจัดวัชพืช เป็นการเตรียมพื้นที่เพาะปลูกโดยปราศจากการควบคุมการหาของป่า รวมถึงหมอกควันไฟป่าที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน

จากสถานการณ์การตรวจพบจุดความร้อน Hot spot ในปี ๒๕๕๙ พบว่า มีจำนวน ๑,๓๗๙ ครั้ง ลดลงจาก ปี ๒๕๕๘ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๖๔ โดยอำเภอที่พบจุดความร้อน Hot spot มากที่สุด คือ อำเภอแม่สะเรียง จำนวน ๓๑๓ ครั้ง รองลงมาคือ อำเภอสบเมย ส่วนอำเภอที่พบจุดความร้อน Hot spot น้อยที่สุด คือ อำเภอขุนยวม จำนวน ๑๑๒ ครั้ง

ตารางที่ ๔๒ สถานการณ์การตรวจพบจุดความร้อน Hot spot แยกรายอำเภอ ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ มีดังนี้

อำเภอ	ป่าอนุรักษ์	ป่าสงวน	เขต สปก.	พื้นที่เกษตร	พื้นที่ริมทางหลวง	ชุมชนและอื่นๆ	รวมปี	
							๒๕๕๙	๒๕๕๘
ปาย	๑๓๖	๓๘	๑	๑	๓	๑	๑๘๐	๒๘๓
ปางมะผ้า	๑๐๑	๓๘	๐	๓	๖	๒	๑๕๐	๒๔๓
เมือง	๘๒	๘๓	๐	๔	๕	๖	๑๘๐	๓๓๙
ขุนยวม	๑๒	๙๐	๐	๐	๗	๓	๑๑๒	๒๑๒
แม่ลาน้อย	๒๙	๑๑๕	๐	๑๒	๕	๖	๑๖๗	๓๒๗
แม่สะเรียง	๒๐๕	๗๖	๐	๓	๑๓	๑๖	๓๑๓	๕๖๔
สบเมย	๑๐๗	๑๔๑	๐	๑๐	๓	๑๖	๒๗๗	๓๕๕
รวม (ครั้ง)	๖๗๒	๕๘๑	๑	๓๓	๔๒	๕๐	๑,๓๗๙	๒,๓๒๓

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

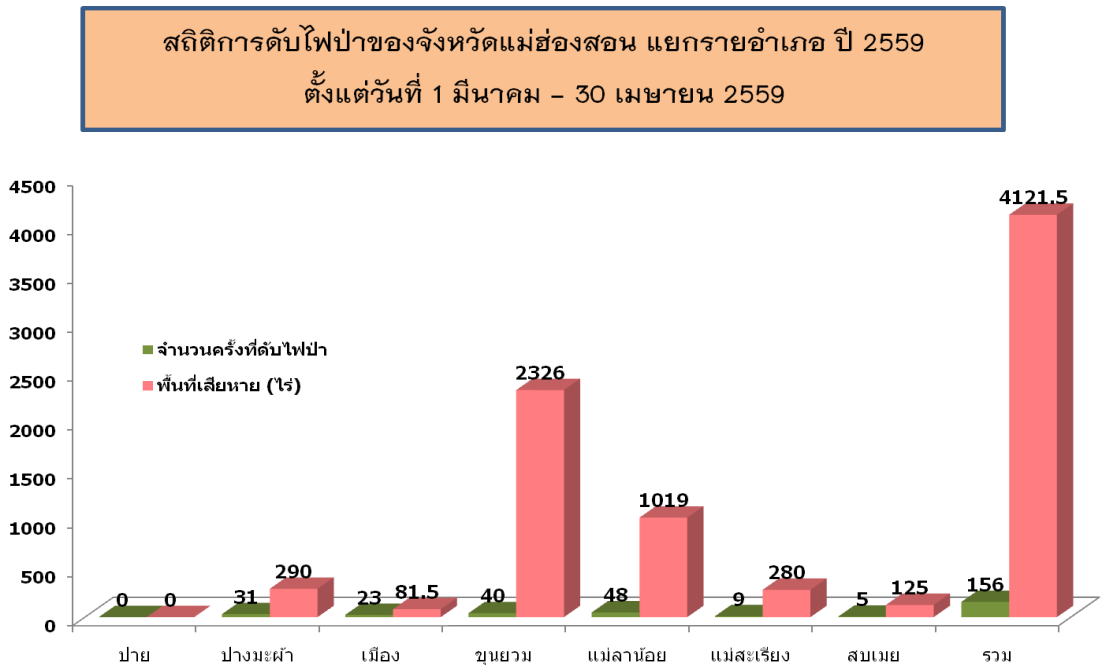
ในปี ๒๕๕๙ มีจำนวนวันที่มีค่า PM๑๐ เกินมาตรฐาน จำนวน ๒๕ วัน มากกว่า ในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๓ วัน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๔ แต่อย่างไรก็ตามจำนวนค่าคุณภาพอากาศสูงสุดที่เกินค่ามาตรฐานของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีคุณภาพอากาศดีขึ้น โดยในปี ๒๕๕๙ มีจำนวนค่าคุณภาพอากาศสูงสุดที่เกินค่ามาตรฐานจำนวน ๒๖๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๕๘ จำนวน ๓๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หรือลดลงจากปี ๒๕๕๘ คิดเป็นร้อยละ ๑๓

ตารางที่ ๔๓ ข้อมูลเปรียบเทียมจำนวนวันคุณภาพอากาศที่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙

ข้อมูล	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙
จำนวนวันคุณภาพอากาศที่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด (วัน)	๓๘	๒๓	๒๒	๒๕
ค่า PM๑๐ สูงสุด (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)	๔๒๘	๓๒๔	๓๐๓	๒๖๔

หมายเหตุ : ค่า PM๑๐ ต้องไม่เกินกว่าค่ามาตรฐาน ๑๒๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศ์กเมตร

และจากสถิติการดับไฟป่าของแต่ละอำเภอในปี ๒๕๕๙ พบว่า อำเภอขุนยวม มีพื้นที่เสียหายมากที่สุด จำนวน ๒,๓๒๖ ไร่ รองลงมาคืออำเภอแม่ลาน้อย ๑,๐๑๙ ไร่ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การตรวจพบจุดความร้อน Hot spot ที่พบอำเภอขุนยวมมีจำนวนที่เกิด จุดความร้อน Hot spot น้อยที่สุด

รูปที่ ๑๕ สถิติการดับไฟป่าของจังหวัดแม่ฮ่องสอน แยกรายอำเภอ ปี ๒๕๕๙

จากสถานการณ์ที่เกิดไฟป่าขึ้น ส่งผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้เที่ยวบินต้องยกเลิก ในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๘ ครั้ง ลดลงจาก ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๔๐ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๙๗ ซึ่งจากข้อมูลระหว่าง ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ มีแนวโน้มจำนวนเที่ยวบินที่ได้รับผลกระทบลดลงอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ ๔๔ จำนวนเที่ยวบินที่ยกเลิก ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙

	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙
จำนวนเที่ยวบินที่ยกเลิก	๙๒	๓๑	๕๘	๑๘

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ในด้านสุขภาพ พบว่า จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันไฟป่า ปี ๒๕๕๙ มีจำนวน๒๓,๖๕๒ ราย เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๕๘ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘๗ ซึ่งจะต้องมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันอย่างต่อเนื่อง โดยบูรณาการหน่วยงานจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหา รวมถึงจะต้องรณรงค์สร้างจิตสำนึกแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนให้รู้ถึงพิษภัยของหมอกควันที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อให้สามารถรู้จักดูแลสุขภาพตนเองในช่วงเกิดเหตุสถานการณ์ไฟป่ารุนแรงในห้วงเดือนมีนาคม - เมษายนต่อไป

ตารางที่ ๔๕ จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันไฟป่า ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙

	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙
จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันไฟป่า	๒๓,๕๘๐	๒๔,๕๘๐	๒๐,๔๑๓	๒๓,๖๕๒

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๔.๒) สาเหตุของปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

ในช่วงฤดูแล้ง (ตั้งแต่มกราคม-เมษายนของทุกปี) มักพบการเพิ่มสูงขึ้นของฝุ่นละอองในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย เนื่องจากความแห้งแล้งส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของไฟป่าทั้งในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนและประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สหภาพเมียนมาร์ ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวเกษตรกรจะทำการเผา เศษวัสดุเพื่อเตรียมพื้นที่สาหรับทำการเกษตรในช่วงฤดูฝน สภาวะอากาศที่แห้งและมวลอากาศที่นิ่งเนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่ล้อมรอบด้วยภูเขา มีสภาพเป็นแอ่งกระทะที่เรียกว่า แอ่งแม่ฮ่องสอน มวลอากาศไม่มีการเคลื่อนที่ ทำให้ฝุ่นละอองไม่สามารถแพร่กระจายและสามารถแขวนลอยอยู่ในบรรยากาศได้นานไม่ตกลงสู่พื้นดิน ส่งผลกระทบ ต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยของประชาชน ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ และส่งผลเป็นปัญหาต่อระบบการหายใจ นอกจากนี้ปัญหาหมอกควันยังส่งผลกระทบต่อสภาวะเศรษฐกิจของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยว รวมถึงบดบังทัศนะวิสัยการจราจรทั้งทางบกและทางอากาศ ซึ่งพบว่ามีการยกเลิกและเลื่อนเที่ยวบินเป็นจำนวนมากเนื่องจากทัศนะวิสัยต่ำกว่าเกณฑ์ปลอดภัย

๔.๓) แนวทางแก้ไข

จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินมาตรการป้องกันไฟป่าและแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างต่อเนื่อง โดยมีมาตรการและแนวทาง ดังนี้

๑. ขั้นเตรียมการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงเดือน มกราคม ๒๕๕๙ ประชุมหารือเตรียมการทำแผนปฏิบัติการ สำรวจกำลังพล/อุปกรณ์ดับไฟ ออกคำสั่ง/ประกาศ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้นำชุมชน/ชาวบ้าน จัดทำแนวกันไฟ/ฝายชะลอน้ำ ประกาศการทำลายเชื้อเพลิง ประกาศการห้ามเผาในทุกหมู่บ้าน ในช่วง ๖๐ วัน อันตราย รณรงค์/ประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนักและกระตุ้นให้ราษฎร หน่วยงาน/องค์กร ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ให้มีจิตสำนึกหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ และตระหนักถึงโทษพิษภัยของไฟป่าและหมอกควัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังมวลชนที่ยิ่งใหญ่ลุกขึ้นต่อต้าน ป้องกันแก้ไขปัญหาไฟป่าและ หมอกควัน ให้สามารถลดพื้นที่การเกิดไฟป่าและหมอกควันลงจนอยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยของประชาชน ธุรกิจท่องเที่ยว และธุรกิจต่อเนื่องในรูปแบบอื่น ๆ กล่าวคือมีเป้าหมายในการลดจำนวนจุดความร้อน (Hot spot) ลดลงร้อยละ ๔๐ โดยใช้จำนวนจุดความร้อนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี ๒๕๕๘ เป็นฐาน (baseline) โดยบูรณาการงบประมาณจากทุกภาคส่วน

๒. ขั้นรับมือ ในช่วงก่อนวิกฤติ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ได้ดำเนินมาตรการทำลายเชื้อเพลิงที่จะเกิดไฟป่า จัดชุดปฏิบัติการอยู่เวรยามทุกหมู่บ้าน/หย่อมบ้าน จัดตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ประชาชนที่เข้าไปหาของป่า ล่าสัตว์ รวมทั้งรายงานข้อมูลและแจ้งเตือนสถานการณ์ และในช่วงวิกฤติเดือนมีนาคม - เมษายน ๒๕๕๙ ได้ดำเนินการด้วยกลยุทธ์การสั่งการเบ็ดเสร็จ (Single command) โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เป็นผู้อำนวยการศูนย์ตามลำดับ พร้อมด้วยการเน้นสร้างความร่วมมือของทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และประชาชนในท้องที่ มีการบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง มีการลาดตระเวนเฝ้าระวังการดับไฟ ตลอดจนประสานประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดหมอกควันข้ามแดน

๓. ขั้นสร้างความร่วมมือ ในช่วงเดือนพฤษภาคม - กันยายน ๒๕๕๙ ฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้ โดยน้อมนำพระราชดำริ “สร้างป่า สร้างรายได้”“การเก็บหาของป่าอย่างยั่งยืน” เพื่อให้คนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเกษตรกร ไม่เผาเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูก ส่งเสริมเครือข่ายเกษตรกรและชุมชนปลอดการเผา และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๔.๔) ปัญหา-อุปสรรค

เนื่องจากสภาพภูมิประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ เมื่อเกิดหมอกควัน จึงไม่สามารถที่จะลอยออกไปได้ในเร็ววัน ประกอบกับจังหวัดแม่ฮ่องสอนอยู่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงมีหมอกควันจากประเทศเพื่อบ้านลอยมาปกคลุม และมีสภาพเป็นภูเขาสูง หากเกิดไฟไหม้ป่าบริเวณที่สูงเจ้าหน้าที่จึงไม่สามารถเข้าพื้นที่ไปดับได้ทัน จึงทำให้มีพื้นที่เสียหายเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งกำลังเจ้าหน้าที่ยังไม่เพียงพอ พาหนะที่ใช้เดินทาง อุปกรณ์ในการดับไฟชำรุดจนไม่สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังได้รับผลกระทบจากประเทศเมียนมาที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่สามารถป้องกันและควบคุมได้ เนื่องจากอาณาเขตของจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้ง ๗ อำเภอ มีพื้นที่ติดต่อกันกับเมียนมา ประกอบกับเกษตรกรของเมียนมายังใช้วิธีการเผาป่าเพื่อเตรียมพื้นที่ทำการเพาะปลูก

๔.๕) ข้อเสนอแนะ

ในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เดินทางถูกทางแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดให้ทำแนวกันไฟ การอนุญาตให้เผาตามหลักวิชาการที่มีการควบคุมและการบูรณาการจัดชุดปฏิบัติการประจำอำเภอประกอบด้วย ทหาร ตำรวจ ป่าไม้ ปกครอง และอาสาสมัครเป็นชุดเคลื่อนที่เร็ว ประจำที่ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันอำเภอทุกอำเภอ เมื่อได้รับการชี้เป้าพิกัดไฟไหม้จากดาวเทียม และการแจ้งจากราษฎร รวมทั้งการลาดตระเวนทั้งทางภาคพื้นดินและทางอากาศยาน ชุดดังกล่าวสามารถเข้าไปดับไฟได้ดีจำนวนมาก ยกเว้นเกิดไฟไหม้ป่าบนเทือกเขาลาดชันสูง สามารถความคุมจำนวน Hot sport และค่า PM ๑๐ ให้อยู่ในเกณฑ์ปกติได้ประกอบกับจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้จัดให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัครดับไฟป่าและหมอกควันประจำหมู่บ้านๆ ละ ๓๐ - ๕๐ คน ซึ่งอาสาสมัครลาดตระเวนเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการช่วยดับไฟป่าในปี ๒๕๕๙ อย่างไรก็ตาม จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้มีแผนการในการแก้ไขปัญหาในระยะยาวต่อไป

การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนต้องแก้ที่ต้นเหตุของปัญหา จากสาเหตุปัญหา คือ การเผาป่าของราษฎรเพื่อการเก็บของป่าและล่าสัตว์ ซึ่งได้ทำความเสียหายแก่ป่าไม้

- ปลูกค่านิยมให้ราษฎรยอมรับและลดการเผาป่าลงให้ได้ สร้างค่านิยมที่ถูกต้อง
- ส่งเสริมให้ราษฎรรวมกลุ่มจัดตั้งกฎกติกาภายในหมู่บ้านให้เข้มแข็ง
- ส่งเสริมความรู้ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการกำจัดเศษวัชพืช เช่น การทำปุ๋ยหมักเพื่อลดการเผาในภาคเกษตร
- สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและสร้างความชุ่มชื้นให้กับผืนป่า และจัดตั้งแนวป้องกันไฟป่า
- ส่งเสริมการดูแลรักษาป่าโดยชุมชน โดยภาครัฐให้ความรู้ทางหลักวิชาการที่ถูกต้อง
- ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สามารถปลูกในพื้นที่ป่าได้ เช่น ผักหวาน และกาแฟ เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนมีรายได้และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยไม่เผาทำลายป่า
- เสริมสร้างกองกำลัง (ภาคประชาชน) ในการเฝ้าระวังและดูแลรักษาป่า รวมทั้งการฝึกอบรมให้ความรู้ในการรักษาและป้องกันไฟป่า

๕) ขยะ

๕.๑) สถานการณ์

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีปริมาณขยะน้อย ซึ่งยังไม่เป็นปัญหาที่สำคัญของจังหวัด โดยมีปริมาณขยะร้อยละ ๘๐ เป็นขยะจากครัวเรือน ซึ่งมีปริมาณขยะในเขตเทศบาลเมือง และเทศบาลใกล้เคียง รวม ๗ - ๘ แห่ง การกำจัดขยะในปัจจุบันใช้วิธีการฝังกลบในพื้นที่ ๔๐ ไร่ ซึ่งคาดว่าหลุมฝังกลบขยะจะสามารถรองรับขยะได้อีกประมาณ ๑๐ ปี (ถึงปี ๒๕๗๐) และไม่สามารถรวบรวมขยะภายในจังหวัดได้เนื่องจากสภาพหมู่บ้านชุมชนกระจายตัวอยู่ตามที่ราบบนหุบเขาและพื้นที่ห่างไกลปัจจุบันจึงมีการจัดการกันเองในแต่ละพื้นที่ ประกอบกับการรีไซเคิลและการขนส่งขยะออกนอกพื้นที่ต้องใช้ต้นทุนขนส่งสูงเนื่องจากสภาพเส้นทางที่คดเคี้ยว

- ขยะมูลฝอยชุมชน

๑) อัตราการผลิต ปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอย ในปี ๒๕๕๗ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ ๒๑๙.๔๕ ตันต่อวัน เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดจากเทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๗ แห่งและองค์การบริหารส่วนตำบล ๔๒ แห่ง จากการสำรวจของสานักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑

๒) การคัดแยกและนาขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จากการสำรวจของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ ในปี ๒๕๕๗ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการนาขยะกลับมาใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ ๒๗ โดยเป็นการนากลับมาใช้ประโยชน์ผ่านกิจกรรมร้านรับซื้อของเก่า ธนาคารขยะ และการทาปุ๋ย

๓) การเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๒๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๑ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีรถเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไปกาจัด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล นอกจากนี้มีจำนวน ๒๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๙ ไม่มีบริการรถเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไปกำจัด

๔) การกำจัดขยะมูลฝอยในปัจจุบัน พบว่า การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔๙ แห่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการจัดการขยะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บขนและกำจัดเอง ๒๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๙๔ การจัดการขยะโดยชุมชนเก็บขนและกำจัดเอง ๙ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๗ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการจัดการขยะจำนวน ๑๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๖๕ และ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดจ้าง บริษัทเอกชนดำเนินการเก็บขนและกำจัด จำนวน ๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๔

และจากข้อมูลใน ปี ๒๕๕๘ พบว่า มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง มีจำนวนทั้งสิ้น ๗๓๒ ตัน สามารถกำจัดได้ จำนวน ๖๒๐ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๖ (ดำเนินการโดยวิธีฝังกลบ, เผากำจัด) และมีจำนวนปริมาณขยะที่เหลือ จำนวน ๑๑๒ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๐๖ ของปริมาณขยะที่กำจัดได้ สำหรับปริมาณขยะมูลฝอยใหม่ที่เกิดขึ้น มีจำนวนทั้งสิ้น ๗๙,๙๑๐ ตัน สามารถกำจัดได้ ๔๖,๒๐๗ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๘๒ (ดำเนินการโดยวิธีฝังกลบ จำนวน ๑๓,๔๐๔ ตัน เผากำจัด จำนวน ๓,๒๙๗ ตัน และสามารถนำกลับไปใช้ประโยชน์ จำนวน ๒๙,๕๐๖ ตัน) มีจำนวนปริมาณขยะที่เหลือ ๓๓,๗๐๓ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๙๓ ของปริมาณขยะที่กำจัดได้ และสำหรับของเสียอันตราย อยู่ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ ๔๖ ปริมาณขยะ ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘

ประเภท	ปริมาณ (ตัน)		กำจัดได้		วิธีกำจัด	จำนวนที่เหลือ	
	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ		ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
ขยะมูลฝอยตกค้าง	๑,๓๕๒	๗๓๒	๖๒๐	๔๕.๘๖	ฝังกลบ, เผากำจัด	๑๑๒	๑๘.๐๖
ขยะมูลฝอยใหม่ที่เกิดขึ้น	-	๗๙,๙๑๐	๔๖,๒๐๗	๕๗.๘๒	ฝังกลบ (๑๓,๔๐๔ ตัน) เผากำจัด (๓,๒๙๗ ตัน) ใช้ประโยชน์ (๒๙,๕๐๖ ตัน)	ขยะตกค้าง ๗๓๒ ตัน ขยะกำจัดไม่ถูกต้อง ๓๒,๙๗๑ ตัน	๗๒.๙๓
ของเสียอันตราย	**จัดตั้งศูนย์ปี ๒๕๕๙ (อยู่ระหว่างเก็บรวบรวม)**						

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สภาพปัญหาขยะจังหวัดแม่ฮองสอนมีขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยปริมาณมากกำจัดขยะมูลฝอยไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการมีศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมของจังหวัดไม่เพียงพอไม่มีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัดข้อบัญญัติท้องถิ่นไม่ครอบคลุมการคัดแยกและกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายการบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้งขยะและของเสียอันตรายล่าช้าและไมทั่วถึงบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประชาชนส่วนใหญ่ขาดจิตสำนึกและวินัยในการลดและคัดแยกขยะ โดยมีข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาขยะของจังหวัดประกอบด้วย

๑) กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤติ (ขยะมูลฝอยเก่า) และปิดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ดำเนินการได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๒) สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอยใหม่) โดยเน้นการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมและกำจัดโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสานเน้นการแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ครอบคลุมการขนส่งการกำจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยและห้ามทิ้งของเสียอันตรายปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป

๔) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ปลูกจิตสำนึกสร้างความตระหนักให้ประชาชนนักเรียนและเยาวชนเขามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่การลดคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางจนถึงการกำจัด

ขั้นสุดท้ายการลดการใช้ถุงพลาสติกตลอดจนการตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้งขยะและของเสียอันตรายและการควบคุมการประกอบกิจการร้านรับซื้อของเก่า

๕) การรณรงค์และส่งเสริมการคัดแยกเพื่อลดปริมาณขยะและนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ reuse recycle โดยเฉพาะการนำขยะไปทำปุ๋ยเพื่อลดปริมาณการนำเขาปุ๋ยจากนอกพื้นที่

๖) ควบคุมปริมาณขยะโดยเฉพาะจากกลุ่มนักท่องเที่ยวจากนอกพื้นที่

๗) ควรมีศูนย์รวบรวมข้อมูลด้านการจัดการขยะอย่างถูกหลักวิชาการและเหมาะสมรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานสำหรับเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหาและกำจัดขยะที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่

๒.๒.๘ ด้านความมั่นคง

จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดชายแดน มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเมียนมา ตลอดทั้ง ๗ อำเภอ ระยะทางประมาณ ๔๘๓ กิโลเมตร มีช่องทางเข้าออกชายแดน ทางบก จำนวน ๓๖ ช่องทาง ทางน้ำ ๙ ท่าข้าม และยังมีการเคลื่อนไหวของชนกลุ่มน้อย ที่ต่อต้านรัฐบาลสหภาพเมียนมา เป็นปัจจัยสำคัญส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ สถานการณ์ปัญหาที่ส่งผลกระทบความมั่นคงในปัจจุบันและยังไม่ได้รับการแก้ไขเท่าที่ควร อาทิ ปัญหากองกำลังชนกลุ่มน้อยต่อต้านรัฐบาลสหภาพเมียนมา ปัญหายาเสพติด ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ปัญหาการลักลอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ปัญหาชนกลุ่มน้อย บริเวณชายแดนไทยด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ยังมีการเคลื่อนไหวของกองกำลังติดอาวุธชน กลุ่มน้อยที่สวามิภักดิ์ต่อพม่า และต่อต้านพม่า กลุ่มต่างๆ เช่น กองกำลังกลุ่มไทใหญ่ (SSA) กลุ่มกะเหรี่ยง (KNPP, KNB, KNPLF) มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นเมื่อรัฐบาลสหภาพเมียนมาได้กดดันให้มีการวางอาวุธหลังการเลือกตั้ง ส่งผลต่อความมั่นคงชายแดน ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้ลี้ภัยจากการสู้รบ

๒) ปัญหาการขยายตัวของผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า จากสภาพพื้นที่และอาณาเขตของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้ในแต่ละปีมีการลักลอบเข้าเมืองจากพม่าเข้ามาโดยตลอดและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทั้งที่เป็นขบวนการ (ผ่านนายหน้า) และหลบหนีเข้ามาเอง (ไม่ผ่านนายหน้า) และเข้ามาอยู่อาศัยและทำงานในจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งที่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และบางส่วนได้ลักลอบหลบเข้าไปยังพื้นที่ส่วนในของประเทศเช่น จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดกรุงเทพมหานคร ประกอบกับจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่พักพิงชั่วคราวจากการสู้รบจากพม่า จำนวน ๔ แห่ง รวมจำนวนผู้หนีภัยจากการสู้รบ ๒๖,๓๘๙ คน ประกอบด้วย

๑) พื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ บ้านใหม่ในสอย หมู่ที่ ๔ ตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน ๘,๒๐๔ คน

๒) พื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ บ้านแม่สุริน หมู่ที่ ๕ ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จำนวน ๘๖๖ คน

๓) พื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ บ้านแม่ลามาหลวง หมู่ที่ ๗ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย จำนวน ๗,๙๗๔ คน

๔) พื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ บ้านใหม่แม่ละอุน หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จำนวน ๙,๓๔๕ คน

ซึ่งในแต่ละปีจะมีชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนได้หลบหนีเข้ามาในพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ ทั้ง ๔ แห่ง อย่างต่อเนื่อง มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว หากไม่เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาภัยดังกล่าวจะทำให้เกิดปัญหาตามมาและผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติในอนาคตมากขึ้น

๓) ปัญหายาเสพติด

๓.๑) สถานการณ์ด้านการผลิตและแหล่งพักยาเสพติด

ผลการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดภาพรวมยังคงสามารถควบคุมได้ แต่ยังคงปรากฏข่าวสารการลักลอบนำเข้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน จากแหล่งพักยาบ้านนากองมู นำเข้าจากรอยต่ออำเภอปาย และอำเภอเวียงแหง เข้ามาจำหน่ายในพื้นที่อำเภอปาย

๓.๒) สถานการณ์การลักลอบนำเข้ายาเสพติดชายแดนด้าน จ.แม่ฮ่องสอน

เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดชายแดนมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านยาวกว่า ๔๐๐ กิโลเมตร ทำให้มีช่องทางเข้าออกหลายช่องทางทั้งทางบกและทางน้ำ และตามแนวชายแดนยังคงมีกำลังของชนกลุ่มน้อยเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ทำให้มีการเคลื่อนไหวของเครือข่ายยาเสพติดมากขึ้น จังหวัดแม่ฮ่องสอนดำเนินการสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนเพื่อสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน โดยมีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด เพื่อเป็นการสกัดกั้นการแพร่ระบาดของยาเสพติด ณ บริเวณเส้นทางคมนาคมในพื้นที่ล่อแหลมบริเวณชายแดน จำนวน ๒๖ จุด พื้นที่ตอนใน จำนวน ๒๑ จุด และเส้นทางคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับจังหวัดใกล้เคียง จำนวน ๓ จุด

๓.๓) สถานการณ์การค้ายาเสพติดการแพร่ระบาดยาเสพติดในพื้นที่

สถานการณ์การค้ายาเสพติด มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น หากพิจารณาจากสถิติการจับกุมผู้ต้องหาในคดีค้ายาเสพติดจะพบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน โดยผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมครั้งแรก อายุระหว่าง ๒๐ – ๒๙ ปี ซึ่งส่วนใหญ่ถูกจับกุมในพื้นที่เขตอำเภอปาย และเมื่อพิจารณาสารเสพติดที่แพร่ระบาดในพื้นที่พบว่า ยาบ้า ยังคงมีการแพร่ระบาดหนักใน ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอปาย อำเภอแม่สะเรียงและอำเภอปางมะผ้า ส่วนฝิ่น พบมากในเขตพื้นที่อำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอปาย และเฮโรอีนพบมากในเขตพื้นที่อำเภอเมือง และอำเภอปาย

ตารางที่ ๔๗ สถิติผลการจับกุมคดียาเสพติด ๕ ข้อหาหลัก ประจำปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙

จังหวัด	ผลิต (คดี)	จำหน่าย (คดี)	ครอบครองเพื่อจำหน่าย(คดี)	ครอบครอง (คดี)	เสพ (คดี)	รวม (คดี)
๒๕๕๘	๓๔	๒๓	๑๕	๕๗	๑๖	๑๔๕
๒๕๕๙ (ม.ค. - มิ.ย.)	๓๒	๙	๑๙	๓๘	๔๕	๑๔๓

ที่มา : ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๔๘ สถิติของกลางยาเสพติดห้วงเดือน ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙

ประเภท	๒๕๕๘	๒๕๕๙	หน่วยนับ
ยาบ้า	๕๐๒,๐๙๐	๑๕๔,๑๔๙	เม็ด
ฝิ่น	๑,๐๖๑.๑๗๕	๖๔.๒๑๙	กรัม
เฮโรอีน	๖.๕๙	๒๑.๗๘๒	กรัม
กัญชา	๒,๒๗๒.๒๗๕	๑,๕๖๖.๕๓	กรัม
ยาไอซ์		๐.๓๐	กรัม
โคเคน		๖.๑๑	กรัม
ยาอี		๒	เม็ด
สาระเหย	๒	-	กรัม

ที่มา : ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากข้อมูลสถานการณ์และสถิติการจับกุมยาเสพติดมีแนวโน้มสูงขึ้น เช่น เฮโรอีน ยาไอซ์ โคเคน ยาอี ในส่วนประเภทยาเสพติดที่ลดลง คือ ฝิ่น ยาบ้า และกัญชา เป็นผลมาจากการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยการบูรณาการร่วมกันจากทุกภาคส่วน ทั้งฝ่ายทหาร ตำรวจ และพลเรือน อย่างไรก็ตามจังหวัดจะต้องให้ความสำคัญในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ทุกอำเภอ และแหล่งผลิตยาเสพติดตั้งอยู่ในบริเวณประเทศเพื่อนบ้านตามแนวชายแดน ซึ่งเมื่อยาเสพติดลำเลียงผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอนก็จะส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดไปยังจังหวัดอื่นๆ ทำให้เกิดความเสียหายของสังคมไทย และเยาวชนของชาติได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง สำหรับข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ (๑ต.ค.๕๘ -๒๑ เม.ย. ๕๙) พบว่า มีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานบริการทุกระบบ ทั้งหมด ๒๑๙ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๔.๗๕ ของเป้าหมายปี ๒๕๕๙ (๔๐๐ คน) แยกเป็น ระบบสมัครใจ ร้อยละ ๖๔.๓๘ ระบบบังคับบำบัด ร้อยละ ๓๕.๖๒

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๔๒๑ หมู่บ้าน มีหมู่บ้านระดับเฝ้าระวังทั่วไป (หมู่บ้านสีขาว) จำนวน ๓๕๓ หมู่บ้าน หมู่บ้านระดับเฝ้าระวังระดับปานกลาง จำนวน ๔๕ หมู่บ้าน และหมู่บ้านระดับรุนแรง (สีแดง) จำนวน ๒๓ หมู่บ้าน โดยมีพื้นที่ที่มีความรุนแรงมากที่สุด คือ อำเภอปางมะผ้า อำเภอปาย และอำเภอขุนยวมตามลำดับ ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอน จะต้องป้องกันและแก้ไขปัญหาให้เป็นหมู่บ้านสีขาวทั้งหมดในปี ๒๕๖๔ รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๔๙ หมู่บ้านระดับเฝ้าระวังทั่วไป (หมู่บ้านสีขาว) ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลำดับที่	อำเภอ/เทศบาล	จำนวนหมู่บ้าน(สีขาว)	
		พ.ศ.๒๕๕๘ (หมู่บ้าน)	พ.ศ. ๒๕๕๙ (หมู่บ้าน)
๑	ปาย	๑๔	๔๗
๒	ปางมะผ้า	๒๙	๒๔
๓	เมืองแม่ฮ่องสอน	๖๗	๖๖
๔	ขุนยวม	๔๓	๔๓
๕	แม่ลาน้อย	๖๙	๔๓
๖	แม่สะเรียง	๖๖	๖๖
๗	สบเมย	๕๖	๕๘
๘	เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	๖	๖
รวม		**๓๕๐**	**๓๕๓**

ตารางที่ ๕๐ หมู่บ้านระดับเฝ้าระวังระดับปานกลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนหมู่บ้าน(ปานกลาง)	
		พ.ศ.๒๕๕๘	๒๕๕๙
๑	ปาย	๗	๗
๒	ปางมะผ้า	๔	๖
๓	เมืองแม่ฮ่องสอน	๑	๒
๔	ขุนยวม	๐	๐

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนหมู่บ้าน(ปานกลาง)	
		พ.ศ.๒๕๕๘	๒๕๕๙
๕	แม่ลาน้อย	๐	๒๐
๖	แม่สะเรียง	๙	๑๐
๗	สบเมย	๑	๐
๘	เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	๐	๐
รวม		**๒๒**	**๔๕**

ตารางที่ ๕๑ หมู่บ้านระดับรุนแรง (สีแดง)จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนหมู่บ้าน(สีแดง)	
		พ.ศ.๒๕๕๘	๒๕๕๙
๑	ปาย	๔๑	๘
๒	ปางมะผ้า	๕	๘
๓	เมืองแม่ฮ่องสอน	๐	๐
๔	ขุนยวม	๐	๐
๕	แม่ลาน้อย	๐	๖
๖	แม่สะเรียง	๒	๑
๗	สบเมย	๑	๐
๘	เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	๐	๐
รวม		**๔๙**	**๒๓**

๔) ปัญหาการค้ามนุษย์ พบว่า ยังมีความรุนแรงน้อย หรือยังไม่พบปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่แต่อย่างใด ซึ่งถ้าเทียบกับจังหวัดอื่นๆภายในประเทศ และผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เกิดขึ้นโดยไม่มีการดำเนินคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในพื้นที่แต่อย่างใด แต่ปัญหาพื้นที่และบริบทต่างๆของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เช่น วัฒนธรรมของคนชนเผ่าในพื้นที่บางชนเผ่า ปัญหาการขาดโอกาสทางการศึกษาของคนชนเผ่า ปัญหาการอพยพของชนกลุ่มน้อยที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ การโยกย้ายถิ่นฐานของประชาชนคนเมียนมา ปัญหาเศรษฐกิจ ที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของคน และการหลั่งไหลเข้ามาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่างๆ ประกอบกับปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน และมีการทำกันเป็นขบวนการ จากสภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อประชาชนในพื้นที่ ที่อาจถูกล่อลวงหรือตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ในประเทศและต่างประเทศ การมีค่านิยมหรือพฤติกรรมเลียนแบบ เช่น การแต่งงาน กับชาวต่างชาติในพื้นที่อำเภอปายที่มีสถิติมากขึ้น การเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ เช่น ธุรกิจงานบริการในร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะ ร้านอินเตอร์เน็ต ร้านนวดแผนไทย ธุรกิจเหล่านี้ล้วนเป็นสถานที่ที่แฝงไปด้วยการบริการค้าประเวณี จึงเป็นแหล่งจูงใจให้กลุ่มเป้าหมายของขบวนการค้ามนุษย์เข้าไปทำงานในสถานที่เหล่านั้น ซึ่งในส่วนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดติดแนวชายแดน ที่อาจมีปัจจัยที่มีสถานการณ์ทางการค้ามนุษย์ ดังนี้

๑) <u>สถานะเป็นเมืองต้นทาง</u> คือ เป็นเมืองที่มีแรงงานเด็กและหญิงจากชนบทที่มีปัญหาความยากจนที่โยกย้ายเพื่อหางานทำ แต่กลับถูกหลอกลวงทำให้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ภายใน และต่างประเทศ โดยเฉพาะในเขตหมู่บ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ที่แม้ว่าบางส่วนจะได้รับสัญชาติไทยแล้ว แต่ยังมีความเสี่ยงในการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ เช่น กรณีการแต่งงานกับชาวต่างชาติ ในพื้นที่ อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า

หรือมีนายหน้าเถื่อนเข้ามาล่อลวง หรือการเสนองานที่มีค่าตอบแทนที่สูงเป็นที่จูงใจ ส่วนใหญ่เป็นเด็กและหญิงตามแนวชายแดน และอยู่ในชุมชนชนบทบนพื้นที่สูง มีความยากจน ขาดโอกาสทางการศึกษา และในปี ๒๕๕๙ พบว่า มีคดีโด่งดัง กรณีที่นางสุชาดา หยกวิริยะกุล (หญิงไก่) หลอกลวงเด็กในพื้นที่อำเภอแม่ลาน้อย ให้ไปทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง จำนวน ๖ ราย ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานพร้อมที่ปรึกษาด้านกฎหมายและสังคม เพื่อจะได้ช่วยเหลือด้านการดำเนินคดีกับผู้หลอกลวงรายดังกล่าว

๒) <u>สถานะเป็นเมืองทางผ่าน</u> คือ มีทั้งเด็ก ผู้หญิงและผู้ชายวัยแรงงานถูกนำพาจากพื้นที่ต่าง ๆ เช่น การนำพาชาวเมียนมาจากประเทศเมียนมา ผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอนไปยังจังหวัดอื่นๆ หรือภูมิภาคอื่นในประเทศและส่งต่อไปยังต่างประเทศ

๓) <u>สถานะเป็นเมืองปลายทาง</u> คือ มีทั้งผู้หญิงและผู้ชายวัยแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาหางานทำจากช่องทางและท่าข้ามตามชายแดนไทย-เมียนมาต่างๆ เช่น ช่องทางเดินทางบ้านหัวเมืองบ้านน้ำเพียงดิน ช่องทางห้วยต้นนุ่น และท่าข้ามบ้านแม่สามแลบ อื่นๆ โดยรับใช้งานบริการในรูปแบบต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะ โรงแรม ส่วนผู้ชายเข้ามาใช้แรงงานต่างๆ เช่น กรรมกร แรงงานภาคเกษตร ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนในเขตตัวอำเภอที่มีความเจริญ เช่น อำเภอเมือง อำเภอปาย และอำเภอแม่สะเรียง

นอกจากนี้ยังมีช่องทางการเข้าออกตามแนวชายแดนประเทศไทยและประเทศเมียนมาที่มีจำนวนมาก ซึ่งง่ายต่อการเข้าออกของประชาชนทั้งสองประเทศ รวมถึงการเข้ามาของประชาชนเมียนมาที่มีการเข้ามาเพื่อหางานงานทำในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนหรือพื้นที่จังหวัดอื่นๆในประเทศไทย

๒.๓ เครื่องมือการวิเคราะห์ทางการบริหาร SWOT

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
๑. มีทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพ ๒. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย กระจายอยู่ทุกอำเภอ ๓. มีทุนทางวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม-ประเพณี ศาสนา และความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่โดดเด่นและมีเอกลักษณ์ ๔. มีโครงการพัฒนาตามพระราชดำริจำนวนมาก และเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ที่สำคัญ ๕. มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเมียนมาทุกอำเภอ ติดกับ ๓ รัฐ คือ รัฐฉาน รัฐคะยา และรัฐกระเหรี่ยง ๖. มีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กรุงเนปิดอร์เมืองหลวงใหม่ของประเทศเมียนมา ๒๒๐ กิโลเมตร และสามารถเข้าสู่เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว คือ เมืองลอยก่อ เมืองมัณฑะเลย์ เมืองตองอู เมืองทันเว เป็นต้น ๗. มีจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน จำนวน ๕ แห่ง คือ ด่านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม ด่านเสาหิน ด่านแม่สามแลบ อำเภอแม่สะเรียง ด่านน้ำเพียงดิน อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เข้าสู่เมืองลอยก่อ รัฐคะยา ด่านห้วยผึ้ง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เข้าสู่เมืองตองยี รัฐฉาน ๘. มีผลิตภัณฑ์และสินค้าที่เกิดจากภูมิปัญญาของแต่ละชนเผ่ามีความเป็นเอกลักษณ์ ๙. ประชาชนมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย สงบสุข เป็นเมืองน่าอยู่ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ๑๐. มีพืชทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น กระเทียม ถั่วเหลือง ๑๑. มีอัตราเงินเฟ้อ การว่างงาน ปริมาณขยะ และคดียาเสพติดต่ำ ๑๒. มีแหล่งน้ำที่เป็นธรรมชาติและสะอาด	๑. สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาและพื้นที่สูง เป็นอุปสรรคในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมและสาธารณูปโภค ๒. พื้นที่ในการทำเกษตรมีน้อย ๓. พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตป่าอนุรักษ์ และป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างจำกัด ๔. ฤดูกาลท่องเที่ยวมีระยะสั้น นักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวในห้วงฤดูหนาว (พ.ย. – ก.พ.) ของทุกปี ๕. การขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ สัดส่วนคนจนมากที่สุดของประเทศ ๖. ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ๗. การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ยังไม่ทั่วถึง โรงพยาบาลยังไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพมาตรฐาน HA ตามที่กำหนด และอัตราทารกตายต่อการเกิดมีชีพยังสูง ๘. สัดส่วนผู้อยู่ในระบบประกันสังคม ผลิตภาพแรงงาน และการเข้าถึงระบบอินเตอร์เน็ตยังน้อยมาก ๙. มีปัญหาหมอกควันไฟป่าจากการเผาป่า ๑๐. ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลที่สำคัญในด้านประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของจังหวัด ๑๑. ระดับคะแนน O-Net มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของประเทศ ๑๒. เด็ก และเยาวชน มีฐานะยากจน ขาดโอกาสทางการศึกษา ๑๓. ขาดการพัฒนาไกด์นำเที่ยว ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะภาษา
โอกาส (Opportunities)	**อุปสรรค (Threats)**
๑. นโยบายภาครัฐตามกรอบยุทธศาสตร์ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เปิดโอกาสและสนับสนุนการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างหลากหลาย ประกอบด้วย ความมั่นคง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม การสร้างความเติบโตบนคุณภาพชีวิต	๑. กระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่รวดเร็ว กระแสบริโภคนิยมและกระแส วัฒนธรรมจากภายนอก ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่น ๒. ผลกระทบจากหมอกควันไฟป่าจากประเทศเพื่อนบ้าน ๓. ผลกระทบจากปัญหาการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดย

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การปรับสมดุลและพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ ๒. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ประกอบด้วย การพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวม การพัฒนาเศรษฐกิจรายสาขา การพัฒนาการเกษตรสู่ความเป็นเลิศด้านอาหาร การพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและมีคุณภาพชีวิตที่ดี การสร้างความเสมอภาคเพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาด้านการขนส่งและโลจิสติกส์เชื่อมโยงในประเทศและภูมิภาค การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ “การกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคอย่างสมดุล” เป้าหมายการพัฒนาภาคเหนือ เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง โดยมีแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและบริการเชิงสร้างสรรค์ ฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และทรัพยากรป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ ๔. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ มีประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑) สร้างคุณค่าและความโดดเด่นด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ๒) ยกระดับ เชื่อมโยง สร้างเครือข่าย การค้า การลงทุน และการค้าชายแดนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ ๓) พัฒนาเกษตรมูลค่าเพิ่มสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ ๔) อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการและมีส่วนร่วม ตอบสนองต่อการพัฒนาและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ๕. ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา เช่น ข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศลุ่มแม่น้ำอิระวะดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Aeyawadee-Chaopraya-Mekong Economic Coorperation : ACMECS) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (Greater Mekong Subregion: GMS) การพัฒนาเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT) และ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ๖. การเปิดประเทศของสหภาพเมียนมา	ผิดกฎหมาย ๔. ภาวะเศรษฐกิจของโลกและประเทศ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น เช่น น้ำมัน ไฟฟ้า เกิดปัญหาค่าครองชีพ ๕. การเกิดภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ดินโคลนถล่ม โรคระบาด เป็นต้น ๖. ระเบียบกฎหมายไม่เอื้อต่อการพัฒนา โดยเฉพาะกฎหมายเกี่ยวกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และป่าสงวนแห่งชาติ

การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ จากผลการวิเคราะห์ ศักยภาพ
และสภาพแวดล้อมภายใน - ภายนอก (SWOT Matrix)

SO : กลยุทธ์เชิงรุก	WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข
๑. ส่งเสริมจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้เป็น “เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสุขภาพ”(S๑-๔,O๑-๔) ๒. ฟื้นฟู อนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (S๓, O๑-๔) ๓. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานปลอดภัยและส่งเสริมให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดปี (S๒, O๑-๔) ๖. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งในและต่างประเทศ (S๑-๔, O๑-๔) ๗. พัฒนาระบบ Logistic เพื่อรองรับการเปิดด่านสู่ประเทศเมียนมา, กลุ่ม ASEAN และกลุ่ม BIMSTEC (S๖,S๗, O๑-๔) ๘. ส่งเสริมพัฒนาการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน ยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมและเปิดประตูสู่ตะวันตก (S๖,S๗, O๑-๔) ๙. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนและยกระดับให้เป็นด่านถาวร (S๖,S๗, O๑-๔) ๑๐. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์นวัตกรรม และมาตรฐาน เพื่อสามารถแข่งขันได้ (S๘, O๑-๔) ๒. ขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสู่พื้นที่เป้าหมาย (S๔,O๑-๔)	๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว (W๑, O๑-๔) ๓. ส่งเสริมและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน นวัตกรรมใหม่ ให้ได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มมูลค่า (W๖, O๑-๔) ๔. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็ง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน (W๖, O๑-๔) ๕. พัฒนาศักยภาพของบุคลากร และยกระดับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว (W๑๓, O๑-๔) ๖. ส่งเสริมการค้าตลาดชุมชน ผลผลิตและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรปลอดภัย มูลค่า (W๕, O๑-๔) ๘. พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้ (W๖, O๑-๔) ๙. ส่งเสริมครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ.ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นโดยการเพิ่มประสิทธิภาพของผลผลิตทางการเกษตรและแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย และพัฒนาฝีมือแรงงานให้ได้มาตรฐาน (W๕, O๑-๔) ๑๐. ส่งเสริมให้ประชาชนมีไฟฟ้า และน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค (W๑, O๑-๔) ๑๑. พัฒนาระบบสวัสดิการ การบริการภาครัฐ และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน (W๑, W๕, O๑-๔) ๑๒. พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบโดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (W๑๑,O๑,O๒) ๑๓. เพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน (W๑๒,O๑,O๒) ๑๔. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา และส่งเสริมเทคโนโลยีที่ทันสมัย (W๑๒,O๑,O๒) ๑๕. เพิ่มโอกาสและพัฒนาทักษะในการทำงานเพื่อการมีงานทำให้กับนักศึกษา และเยาวชน (W๑๒,O๑,O๒) ๑๖. พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข และระบบการให้บริการที่มีคุณภาพ (W๗,O๑,O๒)

SO : กลยุทธ์เชิงรุก	WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข
	๑๗. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน (W๑-๑๒,O๑-๕) ๑๘. พัฒนาและส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (W๑,O๑,O๒) ๑๙. ส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชเชิงวนเกษตรและให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้ (W๒, W๓, O๑-๔)
ST : กลยุทธ์เชิงป้องกัน	**WT: กลยุทธ์เชิงรับ**
๑. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของกลุ่มชาติพันธ์ (S๓, T๑) ๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ปลูกป่าสร้างรายได้ พัฒนาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ (S๔,T๕) ๔. ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าโดยกระบวนการมีส่วนร่วม (S๔,T๒) ๕. การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและขยะอันตราย (S๔**,T๑)** ๖. การจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำ (S๔,T๕) ๘. การปกป้องสถาบันและการปรองดองสมานฉันท์ (S๙,T๑) ๑๐. เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (S๙, T๑)	๑. พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบโดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (W๑๒,T๑) ๕. ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย วนเกษตร เพื่อการท่องเที่ยวชุมชน(W๒,W๓,T๖) ๙. ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (W๕,T๓)

๓. ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน: วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ประเด็นยุทธศาสตร์ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔)

๓.๑ วิสัยทัศน์

"เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เปิดประตูสู่ตะวันตก ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง"

๓.๒. เป้าประสงค์รวม (Objective)

๑. สร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ เกษตรปลอดภัย และการค้าชายแดน

๒. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจน การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาคน สังคม การบริการภาครัฐและพลังงานทดแทน

๓. เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประเพณีวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

๓.๓. ประเด็นยุทธศาสตร์ (โดยจัดลำดับความสำคัญ)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพและเกษตรปลอดภัย

เป้าประสงค์ที่ ๑ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต สุขภาพ และส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย เพื่อเพิ่มรายได้

ตัวชี้วัดที่ ๑ : ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ส่งเสริมให้เป็น "เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสุขภาพ"

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ ฟื้นฟู อนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

กลยุทธ์ที่ ๑.๓ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานปลอดภัยและส่งเสริมให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดปี

กลยุทธ์ที่ ๑.๔ พัฒนาศักยภาพของบุคลากร และยกระดับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ ๑.๕ ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย วนเกษตร เพื่อการท่องเที่ยวชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๑.๖ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งในและต่างประเทศ

เป้าประสงค์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว

ตัวชี้วัดที่ ๒ : จำนวนโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

เป้าประสงค์ที่ ๓ ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน

ตัวชี้วัดที่ ๓ : ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๓.๑ ส่งเสริมและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน นวัตกรรมใหม่ ให้ได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มมูลค่า

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็ง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

เป้าประสงค์ที่ ๑ การค้าการลงทุน มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัดที่ ๑ : ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ พัฒนาระบบ Logistic เพื่อรองรับการเปิดด่านสู่ประเทศเมียนมา, กลุ่ม ASEAN และกลุ่ม BIMSTEC

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และยกระดับให้เป็นด่านถาวร

กลยุทธ์ที่ ๑.๓ จัดให้มีกิจกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการค้าชายแดน

กลยุทธ์ที่ ๑.๔ ยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมและเปิดประตูสู่ตะวันตก

เป้าประสงค์ที่ ๒ ส่งเสริมพัฒนาสนับสนุนผลิตภัณฑ์และผู้ประกอบการของจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีศักยภาพสามารถแข่งขันได้

ตัวชี้วัดที่ ๒ :ร้อยละรายได้ของผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ ๒.๑ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์ นวัตกรรม และมาตรฐาน เพื่อสามารถแข่งขันได้

กลยุทธ์ ๒.๒ พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคน สังคม การบริการภาครัฐ และพลังงานทดแทนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

เป้าประสงค์ที่ ๑ ครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. ลดน้อยลง

ตัวชี้วัดที่ : ๑.๑ ร้อยละของจำนวนครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.ลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของแรงงานได้รับการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ส่งเสริมครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ.ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มประสิทธิภาพทางการเกษตร และพัฒนาฝีมือแรงงานให้ได้มาตรฐาน

เป้าประสงค์ที่ ๒ เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ : ร้อยละผลคะแนนของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของประเทศ

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ : อัตราการเรียนต่อของนักเรียนในแต่ละระดับเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ : ร้อยละที่ลดลงของคนอายุ ๑๕-๖๐ ปีเต็ม อ่านเขียนภาษาไทยไม่ได้และคิดเลขอย่างง่ายไม่ได้

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ : พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบ โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ ๒.๒ : เพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

กลยุทธ์ที่ ๒.๓ : พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาและส่งเสริมเทคโนโลยีที่ทันสมัย

เป้าประสงค์ที่ ๓ ประชาชนได้รับการบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ : อัตราการตายของทารก ต่อการเกิดมีชีพ

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ : จำนวนผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๓.๑ พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข และระบบการให้บริการที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ พัฒนาระบบสวัสดิการ การบริการภาครัฐ และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน

กลยุทธ์ที่ ๓.๓ ส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง

กลยุทธ์ที่ ๓.๔ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

เป้าประสงค์ที่ ๔ การส่งเสริมและอนุรักษ์ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวชี้วัดที่ ๔ : จำนวนกิจกรรมการส่งเสริมและอนุรักษ์ทางด้านศาสนา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม ท้องถิ่น กลุ่มชาติพันธุ์

กลยุทธ์ที่ ๔ : ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของกลุ่มชาติพันธ์

เป้าประสงค์ที่ ๕ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ขยายผลสู่ชุมชน/หมู่บ้าน และสถานศึกษาในพื้นที่อย่างทั่วถึง

ตัวชี้วัดที่ ๕ : จำนวนที่เพิ่มขึ้นของชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา ที่ได้รับการขยายผลการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริและโครงการหลวง

กลยุทธ์ที่ ๕ : ขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสู่พื้นที่เป้าหมาย

เป้าประสงค์ ที่ ๖ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

ตัวชี้วัดที่ ๖ : ร้อยละการใช้พลังงานฟอสซิลลดลงและ/หรือร้อยละการใช้พลังงานลดลง

กลยุทธ์ที่ ๖ : พัฒนาและส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์ : เพิ่มความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ

ตัวชี้วัด : ๑. จำนวนพื้นที่ป่าไม่ถูกบุกรุกทำลายเพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัด : ๒ ร้อยละของจำนวนวันคุณภาพอากาศที่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนดลดลง

ตัวชี้วัด : ๓ จำนวนการเกิดจุดพิกัดความร้อน (Hotspot) ในจังหวัด

ตัวชี้วัด : ๔ ร้อยละความสำเร็จในการบริหารจัดการขยะ

ตัวชี้วัด : ๕ ร้อยละความสำเร็จของการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรลุ่มน้ำ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ปลูกป่าสร้างรายได้ พัฒนา ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๒ ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าโดยกระบวนการมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ที่ ๓ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและขยะอันตราย

กลยุทธ์ที่ ๔ การจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำ

กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชเชิงวนเกษตรและให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

เป้าประสงค์ที่ ๑ ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคม

ตัวชี้วัดที่ ๑ : จำนวนกิจกรรมการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์

กลยุทธ์ที่ ๑ : สร้างความปรองดองสมานฉันท์และเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

เป้าประสงค์ที่ ๒ หมู่บ้าน/ชุมชน ปลอดภัยยาเสพติด

ตัวชี้วัดที่ ๒ : ร้อยละที่ลดลงของระดับหมู่บ้านเฝ้าระวังมากและปานกลาง

กลยุทธ์ที่ ๒ : ส่งเสริมและพัฒนาให้หมู่บ้าน/ชุมชน เป็นหมู่บ้านสีขาว

เป้าประสงค์ที่ ๓ สร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ : ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๓ ปี

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ : จำนวนผู้หลบหนีเข้าเมือง และแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายลดลง

กลยุทธ์ที่ ๓ : เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เป้าประสงค์ที่ ๔ ผลกระทบจากสาธารณภัยลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๔ : ร้อยละของชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นเครือข่ายเตือนภัย

กลยุทธ์ที่ ๔ : การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน

เป้าประสงค์ที่ ๕ หมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ตัวชี้วัดที่ ๕ : จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดน

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคลดความเท่าเทียมทางสังคม
๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ (แผนฯ 12 ปี 60-64)

๑. การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
๒. การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
๓. การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
๔. การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
๕. การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน
๖. การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย
๗. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
๘. การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม
๙. การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
๑๐. ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

ประเทศไทย 4.0

๑. กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ
๒. กลุ่มสาธารณสุขและเทคโนโลยีการแพทย์
๓. กลุ่มหุ่นยนต์อัจฉริยะและระบบเครื่องกลอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม
๔. กลุ่มดิจิตัล เทคโนโลยีและอินเตอร์เน็ตเชื่อมต่อ
๕. กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรมและบริการที่มีมูลค่าสูง

SDGs

๑. ขจัดความยากจนในทุกรูปแบบ ทุกที่
๒. ขจัดความหิวโหย บรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการที่ดีขึ้น และส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน
๓. การมีสุขภาวะในการดำรงชีวิต และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนในทุกช่วงอายุ
๔. ทำให้แน่ใจถึงการได้รับการศึกษาที่ได้คุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน
๕. บรรลุถึงความเท่าเทียมทางเพศ และเสริมสร้างพลังให้แก่สตรีและเด็กหญิงทุกคน
๖. เรื่องน้ำและการสุขาภิบาลได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน
๗. ทำให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานที่ทันสมัย ยั่งยืน เชื่อถือได้ ตามกำลังซื้อของตน
๘. ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึงให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ส่งเสริมศักยภาพการมีงานทำและการจ้างงานเต็มที่ และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน
๙. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึง และสนับสนุนนวัตกรรม
๑๐. ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ
๑๑. ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน
๑๒. ทำให้แน่ใจถึงการมีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
๑๓. ดำเนินการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น
๑๔. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้เป็นไปอย่างยั่งยืน
๑๕. พิทักษ์ บูรณะ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของที่ดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
๑๖. ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปกติสุข ไม่แบ่งแยก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการเข้าถึงความยุติธรรมโดยถ้วนหน้า และสร้างให้เกิดสถาบันอันเป็นที่พึ่งของส่วนรวม มีประสิทธิผล และเป็นที่ยอมรับในทุกระดับ
๑๗. เสริมสร้างความเข้มแข็งในวิธีการปฏิบัติให้เกิดผล และสร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

นโยบายรัฐบาล

๑. การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
๒. การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ
๓. การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ
๔. การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
๕. การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพของประชาชน
๖. การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ
๗. การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน
๘. การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และพัฒนา และนวัตกรรม
๙. การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
๑๐. การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ

นโยบาย ก.น.จ.

๑. พัฒนาการเกษตร
๒. โซนนิ่งภาคการเกษตร
๓. การพัฒนาการท่องเที่ยว
๔. การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย
๕. การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
๖. การบริหารจัดการน้ำ
๗. ความมั่นคง
๘. เขตเศรษฐกิจพิเศษ
๙. โครงสร้างพื้นฐาน
๑๐. การปรองดองสมานฉันท์

ยุทธศาสตร์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ :
ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ และเกษตรปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ :
ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ :
การแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคน สังคม การบริการภาครัฐ และพลังงานทดแทน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ :
การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ :
การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

ตัวชี้วัดจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว
๒) จำนวนโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนา
๓) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน

๑) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน
๒) ร้อยละรายได้ของผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้น

๑) ร้อยละของจำนวนครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.ลดลง
๒) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของแรงงานได้รับการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ
๓) ร้อยละผลคะแนนของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของประเทศ
๔) อัตราการเรียนต่อของนักเรียนในแต่ละระดับเพิ่มขึ้น
๕) ร้อยละที่ลดลงของคนอายุ ๑๕-๖๐ ปีเต็ม อ่านเขียนภาษาไทยไม่ได้และคิดเลขอย่างง่ายไม่ได้
๖) อัตราการตายของทารก ต่อการเกิดมีชีพ
๗) จำนวนผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการเพิ่มขึ้น
๘) จำนวนกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และอนุรักษ์ ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์
๙) จำนวนที่เพิ่มขึ้นของชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา ที่ได้รับการขยายผลการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริและโครงการหลวง
๑๐) ร้อยละการใช้พลังงานฟอสซิลลดลงและ/หรือร้อยละการใช้พลังงานลดลง

๑) จำนวนพื้นที่ป่าไม้ถูกบุกรุกทำลายเพิ่มมากขึ้น
๒) ร้อยละของจำนวนวันคุณภาพอากาศที่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนดลดลง
๓) จำนวนการเกิดจุดพิกัดความร้อน (Hotspot) ในจังหวัด
๔) ร้อยละความสำเร็จในการบริหารจัดการขยะ
๕) ร้อยละความสำเร็จของการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรลุ่มน้ำ

๑) จำนวนกิจกรรมการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์
๒) ร้อยละที่ลดลงของระดับหมู่บ้านเฝ้าระวังมากและปานกลาง
๓) ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๓ ปี
๔) จำนวนผู้หลบหนีเข้าเมือง และแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายลดลง
๕) ร้อยละของชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นเครือข่ายเตือนภัย
๖) จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา

ความเชื่อมโยงของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งแต่เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์/แนวทาง แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑
ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ และเกษตรปลอดภัย

เป้าประสงค์	พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต สุขภาพ และส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย เพื่อเพิ่มรายได้	เพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว	ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน
ตัวชี้วัด	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้รายจากการท่องเที่ยว	จำนวนโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนา	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน
กลยุทธ์	๑. ส่งเสริมให้เป็น "เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสุขภาพ" ๒. ฟื้นฟู อนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานปลอดภัยและส่งเสริมให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดปี ๔. พัฒนาศักยภาพของบุคลากร และยกระดับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ๕. ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย วนเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ๖. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งในและต่างประเทศ	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว	๑. ส่งเสริมและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน นวัตกรรมใหม่ ให้ได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มมูลค่า ๒. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็ง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
โครงการ	๑. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ๒. โครงการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเพื่อสุขภาพและการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๔. โครงการวนเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวระดับชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕. โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู วัฒนธรรมชาติพันธุ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๖. โครงการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๗. โครงการส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในโครงการตามพระราชดำริของจังหวัดแม่ฮ่องสอน	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว	๑. โครงการส่งเสริมยกระดับพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. โครงการส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์ OTOP ในหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒
ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

เป้าประสงค์	การค้าการลงทุน มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น	ส่งเสริมพัฒนาสนับสนุนผลิตภัณฑ์และผู้ประกอบการของจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีศักยภาพสามารถแข่งขันได้
ตัวชี้วัด	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน	ร้อยละรายได้ของผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้น
กลยุทธ์	๑. พัฒนาระบบ Logistic เพื่อรองรับการเปิดด่านสู่ประเทศ เมียนมา, กลุ่ม ASEAN และกลุ่ม BIMSTEC ๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และยกระดับให้เป็นด่านถาวร ๓. จัดให้มีกิจกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการค้าชายแดน ๔. ยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการท่องเที่ยว วัฒนธรรมและเปิดประตูสู่ตะวันตก	๑. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์ นวัตกรรม และมาตรฐาน เพื่อสามารถแข่งขันได้ ๒. พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้
โครงการ	๑. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน ๒. โครงการยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการท่องเที่ยว	โครงการส่งเสริม ยกระดับสินค้าผลิตภัณฑ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้ได้มาตรฐานและพัฒนาผู้ประกอบการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓
การแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคน สังคม การบริการภาครัฐ และพลังงานทดแทน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

เป้าประสงค์	ร้อยละของจำนวนครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.ลดลง	เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ	ประชาชนได้รับการบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง	การสืบทอดศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น	โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงของเลขาธิการพัฒนาที่ดินที่สูงแบบโครงการหลวง ชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษาทั่วถึง	ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
ตัวชี้วัด	๑. ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของแรงงานได้รับการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ	๑. ร้อยละผลคะแนนของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของประเทศ ๒. อัตราการเรียนต่อของนักเรียนในแต่ละระดับที่เพิ่มขึ้น ๓. อัตราการมีงานทำของนักศึกษา และเยาวชนที่จบการศึกษาแล้ว ๔. ร้อยละที่ลดลงของคนอายุ ๑๕-๒๐ ปีที่มีอ่านเขียนภาษาไทยไม่ได้และคิดเลขอย่างง่ายไม่ได้	๑. อัตราการตายของทารก ต่อการเกิดมีชีพ ๒. จำนวนผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการเพิ่มขึ้น	จำนวนกิจกรรมการส่งเสริมและอนุรักษ์ทางด้านศาสนา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มชาติพันธ์	จำนวนที่เพิ่มขึ้นของชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา ที่ได้รับการขยายผลการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริและโครงการหลวง	ร้อยละการใช้พลังงานฟอสซิลลดลงและ/หรือร้อยละการใช้พลังงานลดลง
กลยุทธ์	๑. ส่งเสริมครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ.ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มประสิทธิภาพของผลิตทางการเกษตรและปรับปรุงสินค้าเกษตรปลอดภัย และพัฒนาฝีมือแรงงานให้ได้มาตรฐาน	๑. พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบโดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ๒. เพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ๓. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา และส่งเสริมเทคโนโลยีที่ทันสมัย ๔. เพิ่มโอกาสและพัฒนาทักษะในการทำงานเพื่อการมีงานทำให้กับนักศึกษา และเยาวชน	๑. พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขและระบบการให้บริการที่มีคุณภาพ ๒. พัฒนาระบบสวัสดิการ การบริการภาครัฐ และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ๓. ส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง ๔. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของกลุ่มชาติพันธ์	ขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาที่ดินที่สูงแบบโครงการหลวงสู่พื้นที่เป้าหมาย	พัฒนาและส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ
โครงการ	๑. โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน	๑. โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเด็กและเยาวชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒.โครงการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ๓. โครงการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการทำงานให้แก่นักเรียนนักศึกษา จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๔. โครงการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเสริมสร้างสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการศึกษาในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	๑. โครงการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพมาตรฐานจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. โครงการส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ใช้แรงงานให้ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง	โครงการแม่ฮ่องสอนเมืองชุมชนคุณธรรม	โครงการขยายผลพระราชดำริและโครงการหลวงจังหวัดแม่ฮ่องสอน	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีด้านพลังงานทดแทนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔
การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์	เพิ่มความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ
ตัวชี้วัด	๑. จำนวนพื้นที่ป่าไม่ถูกบุกรุกทำลายเพิ่มมากขึ้น ๒. ร้อยละของจำนวนวันคุณภาพอากาศที่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนดลดลง ๓. จำนวนการเกิดจุดพิกัดความร้อน (Hotspot) ในจังหวัด ๓. จำนวนการเกิดจุดพิกัดความร้อน (Hotspot) ในจังหวัด ๔. ร้อยละความสำเร็จในการบริหารจัดการขยะ ๕. ร้อยละความสำเร็จของการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรลุ่มน้ำ
กลยุทธ์	๑. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ปลูกป่าสร้างรายได้ พัฒนา ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ๒. ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าโดยกระบวนการมีส่วนร่วม ๓. การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและขยะอันตราย ๔. การจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำ ๕. ส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชเชิงวนเกษตรและให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้
โครงการ	๑. โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๒. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน ไฟป่า และมลภาวะโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ๓. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๔. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชเชิงวนเกษตรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕
การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

เป้าประสงค์	ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคม	หมู่บ้าน/ชุมชน ปลอดภัยยาเสพติด	สร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	ผลกระทบจากสาธารณภัยลดลง	หมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดนสามารถพึ่งพาตนเองได้
ตัวชี้วัด	จำนวนกิจกรรมการจัดงานเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์	ร้อยละที่ลดลงของระดับหมู่บ้านเฝ้าระวังมากและปานกลาง	๑. ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๓ ปี ๒. จำนวนผู้หลบหนีเข้าเมืองและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายลดลง	ร้อยละของชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นเครือข่ายเตือนภัย	จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา
กลยุทธ์	สร้างความปรองดองสมานฉันท์และเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์	ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน	ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดน
โครงการ	โครงการปกป้องสถาบันและการปรองดองสมานฉันท์	โครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	โครงการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	โครงการการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน	โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วิสัยทัศน์ : “เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เปิดประตูสู่ตะวันตก ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง”

สรุปโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ.2561 ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประเด็นยุทธศาสตร์	แหล่งงบประมาณ								รวมทั้งสิ้น	
	จังหวัด		กระทรวง กรม		อปท.		เอกชน			
	โครงการ (จำนวน)	งบประมาณ (บาท)	โครงการ (จำนวน)	งบประมาณ (บาท)	โครงการ (จำนวน)	งบประมาณ (บาท)	โครงการ (จำนวน)	งบประมาณ (บาท)	โครงการ (จำนวน)	งบประมาณ (บาท)
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม สุขภาพ และเกษตรปลอดภัย	10	125,151,929	11	42,160,000	54	100,595,000			75	267,906,929
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน	3	146,965,850	2	9,930,000	28	47,059,300			33	203,955,150
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคน สังคม การบริการภาครัฐ และพลังงานทดแทน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต	11	238,191,189	77	67,783,020	195	358,470,327			283	664,444,536
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	3	103,031,300	38	469,421,750	35	12,960,000			76	585,413,050
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน	5	78,154,380	21	7,546,000	8	18,500,000			34	104,200,380
ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ		9,000,000								
รวมทั้งสิ้น	**32**	**700,494,648**	**149**	**596,840,770**	**320**	**537,584,627**	**-**	**-**	**501**	**1,825,920,045**

สรุปโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ.2561 ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

	งบประมาณแยกตามโครงการ (เฉพาะงบยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด)	งบประมาณ (บาท)
	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพ ในเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ และเกษตรปลอดภัย	**125,151,929**
1	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว	24,798,400
2	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยงและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว	51,943,529
3	โครงการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน	3,700,000
4	โครงการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเพื่อสุขภาพและการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน	9,000,000
5	โครงการส่งเสริมยกระดับพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน	10,200,000
6	โครงการวนเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวระดับชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน	3,000,000
7	โครงการส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์ OTOP ในหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว	700,000
8	โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู วัฒนธรรมชาติพันธุ์ เพื่อการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	8,310,000
9	โครงการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน	8,500,000
10	โครงการส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในโครงการตามพระราชดำริของ จังหวัดแม่ฮ่องสอน	5,000,000
	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน	**146,965,850**
1	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จุดผ่อนปรนการค้าชายแดน	129,370,000
2	โครงการยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการท่องเที่ยว	6,495,850
3	โครงการส่งเสริม ยกระดับสินค้าผลิตภัณฑ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้ได้มาตรฐานและพัฒนาผู้ประกอบการ	11,100,000
	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคน สังคม การบริการภาครัฐ และพลังงานทดแทน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต	**238,191,189**
1	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน	31,498,500
2	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน	23,886,680
3	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน	82,367,600

	งบประมาณแยกตามโครงการ (เฉพาะงบยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด)	งบประมาณ (บาท)
4	โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเด็กและเยาวชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน	20,830,000
5	โครงการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน	11,476,949
6	โครงการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และพัฒนทักษะในการทำงานให้แก่นักเรียนนักศึกษา จังหวัดแม่ฮ่องสอน	5,034,000
7	โครงการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพมาตรฐานจังหวัดแม่ฮ่องสอน	18,685,000
8	โครงการส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ใช้แรงานให้ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง	7,692,520
9	โครงการขยายผลโครงการพระราชดำริ และโครงการหลวงจังหวัดแม่ฮ่องสอน	32,438,140
10	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีด้านพลังงานทดแทนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	1,971,800
11	โครงการแม่ฮ่องสอนเมืองชุมชนคุณธรรม	2,310,000
	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	**103,031,300**
1	โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	45,299,400
2	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน ไฟป่า และมลภาวะโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน	27,044,900
3	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	30,687,000
	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน	**78,154,380**
1	โครงการปกป้องสถาบันและการปรองดองสมานฉันท์	14,937,600
2	โครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	28,896,100
3	โครงการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	24,335,400
4	โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดน จังหวัดแม่ฮ่องสอน	5,359,280
5	โครงการการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน	4,626,000
	รวม	**691,494,648**

โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ.2561 ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประเด็นยุทธศาสตร์/ โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ และเกษตรปลอดภัย							
1	**โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว**			**กลยุทธ์ที่ 2.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว กลยุทธ์ที่ 1.3 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานปลอดภัย และส่งเสริมให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดปี**	**1. รายได้การท่องเที่ยวของจังหวัดเพิ่มขึ้น 2. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้น**		**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่ง ในประเด็นที่ 2.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริการ**	**24,798,400**
1.1	**กิจกรรมด้านการปรับปรุงและก่อสร้างถนนเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัด**							
			1.1.1. กิจกรรมปรับปรุงถนนและทางน้ำล้นผ่านสาย มส.4012 แยก ทล.1250 - บ้านห้วยเสือเฒ่า (หมู่บ้านกะเหรี่ยง)			สำนักงานแขวงทางหลวงชนบท แม่ฮ่องสอน		9,000,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			1.1.2. กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์และทางเท้าในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปาย ตำบลเวียงใต้			ที่ทำการปกครองอำเภอปาย ร่วมกับเทศบาลตำบลปาย		4,981,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			1.1.3. กิจกรรมเสริมผิวถนนแอสฟัสติกคอนกรีต (Asphaltic concrete) และเสริมไหล่ทางสายบ้านแม่ฮี้ หมู่ที่ 5 – บ้านทรายขาว หมู่ที่ 2 ตำบลแม่ฮี้			ที่ทำการปกครองอำเภอปาย ร่วมกับ อบต.แม่ฮี้		4,957,900
			1.1.4. กิจกรรมปรับปรุงผิวทางด้วยแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ถนนสายรุ่งโรจน์ หมูที่ 1 ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับเทศบาลตำบลแม่ลาน้อย		4,752,500
			1.1.5. กิจกรรมปรับปรุงถนนคอนกรีตเสริมเหล็กสายเชื่อมทางเลี่ยงเมือง - แท้งค์น้ำกุงเปา หมู่ที่ 8 ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับ อบต.เวียงใต้		886,000
1.2	**กิจกรรมพัฒนาปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว**							
			1.2.1 กิจกรรมก่อสร้างห้องน้ำแหล่งท่องเที่ยววังปลา หมู่ที่ 8 ตำบลแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง เทศบาลตำบลเมืองยวมใต้		221,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
2	**โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยงและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว**			**กลยุทธ์ที่ 1.1 ส่งเสริมให้เป็น "เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสุขภาพ** **กลยุทธ์ที่ 1.2 ฟื้นฟู อนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน** **กลยุทธ์ที่ 1.3 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานปลอดภัยและส่งเสริมให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดปี**	**1. รายได้การท่องเที่ยวของจังหวัดเพิ่มขึ้น** **2. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้น**		**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่ง** **ในประเด็นที่ 2.2** **การพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริการ**	**51,943,529**
2.1	**กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว**							
			2.1.1 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ			ศูนยวิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน		1,382,200
			2.1.2 กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในโครงการพระราชดำริ ศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ			ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		575,630

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			2.1.3 กิจกรรมพัฒนาพิพิธภัณฑ์แม่สะเรียง			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง ร่วมกับ ทต.เมืองยวมใต้		13,357,699
			2.1.4 กิจกรรมส่งเสริมอัตลักษณ์หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทใหญ่ วิถีไต วิถีพอเพียง (Tai Yai Town)			ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ร่วมกับ วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน		20,028,000
			2.1.5 กิจกรรมพัฒนาต่อยอดแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวห้วยกุ้ง			ที่ทำการปกครองอำเภอสบเมย ร่วมกับ อบต.ป่าโปง		2,000,000
			2.1.6 กิจกรรมพัฒนาถนนคนเดินตรอกแหล่จอมกั๋น (Lae Jom Gun Walking Street)			สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		300,000
2.2	**กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกีฬาและผจญภัย**							
			2.2.1 กิจกรรมแข่งขันไตรกีฬาพิชิตยอดดอย ปั่น วิ่ง ว่ายน้ำ			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			2.2.2 กิจกรรมจัดแข่งขันกีฬาชาวดอยชนเผ่าสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,000,000
			2.2.3 กิจกรรมจัดทำถนนสายดอกไม้บานตลอดทั้งปี			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,100,000
			2.2.4 กิจกรรมแข่งขันการปั่นจักรยานตรูเดอแม่ฮ่องสอน			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		3,000,000
2.3	**กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม**							
			2.3.1 กิจกรรมงานประเพณีปีใหม่สากลชุมชนทุกเผ่าชาวแม่ฮ่องสอน			สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,000,000
			2.3.2 กิจกรรมงานประเพณีแห่พระโพธิสัตว์กวนอิม			สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		500,000
			2.3.3 กิจกรรมจัดงานประจำปีเพื่อส่งเสริมอาชีพและศิลปวัฒนธรรม			สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,500,000
			2.3.4 กิจกรรมงานประเพณีปอยส่างลอง			สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,000,000
			2.3.5 กิจกรรมงานประเพณีสงกรานต์			สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,000,000
			2.3.6 กิจกรรมงานประเพณีแห่เทียนพรรษา			สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,200,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
3	**โครงการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพของบุคลากร และยกระดับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว**	**1. รายได้การท่องเที่ยวของจังหวัดเพิ่มขึ้น 2. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้น**		**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่ง ในประเด็นที่ 2.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริการ**	**3,700,000**
3.1	กิจกรรมส่งเสริมการเป็นเจ้าบ้านที่ดีและอาสาสมัครนำเที่ยว(มัคคุเทศก์น้อย)จังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,200,000
3.2	กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพและยกระดับแหล่งการเรียนรู้การจัดการด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน (smart Mae Hong Son CBT)					สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000
3.3	กิจกรรมค่ายเยาวชนผู้นำนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		300,000
3.4	กิจกรรมยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการด้านการโรงแรมและที่พัก จังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		200,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
4	**โครงการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเพื่อสุขภาพและการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 1.1 ส่งเสริมให้เป็น “เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสุขภาพ” กลยุทธ์ที่ 1.5 ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย วนเกษตร เพื่อการท่องเที่ยวชุมชน**	**1.จำนวนชุมชนผลิตเกษตรปลอดภัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด 7 ชุมชน/หมู่บ้าน 2.จำนวนชุมชน/หมู่บ้านผลิตสมุนไพร/สินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อการท่องเที่ยว 7 ชุมชน/หมู่บ้าน 3. รายได้ของเกษตรกรร่วมโครงการที่เพิ่มขึ้นภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 15**		**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่ง ในประเด็นที่ 2.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริการ**	**9,000,000**
4.1	กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผลผลิต ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยเพื่อสุขภาพและท่องเที่ยว					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,500,000
4.2	กิจกรรมส่งเสริมการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจและกาแฟเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,500,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
4.3	กิจกรรมส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพร การเพิ่มมูลค่าเพิ่มผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูปสมุนไพร					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,000,000
4.4	กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		800,000
4.5	กิจกรรมพัฒนาศักยภาพธุรกิจผลิตภัณฑ์อาหาร และร้านอาหารปลอดภัยให้ได้รับรองมาตรฐาน					สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน		700,000
4.6	กิจกรรมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตรปลอดภัยชุมชน					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		500,000
4.7	กิจกรรมส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,000,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
5	**โครงการส่งเสริมยกระดับพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 3.1 ส่งเสริมและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน นวัตกรรมใหม่ ให้ได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มมูลค่า**	**1. ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้รับการพัฒนาด้านการตลาด** **2. ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้รับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์** **3. จำนวนเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน**		**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่ง ประเด็นที่ 2.3 การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม**	**10,200,000**
5.1	กิจกรรมการออกแบบ พัฒนา และทำต้นแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		5,000,000
5.2	กิจกรรมจับคู่ธุรกิจและสร้างเครือข่ายการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		3,000,000
5.3	กิจกรรมส่งเสริมการจำหน่ายสินค้า OTOP ในระดับอำเภอ					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		250,000
5.4	กิจกรรมพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตและยกระดับสินค้าวิสาหกิจชุมชน					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,550,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
5.5	กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		200,000
5.6	กิจกรรมส่งเสริมการตลาดสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		200,000
6	**โครงการวนเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวระดับชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 1.1 ส่งเสริมให้เป็น “เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสุขภาพ” กลยุทธ์ที่ 1.5 ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัยวนเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน**	**1. เกิดสินค้าเกษตรปลอดภัยจำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวนเกษตร จำนวน 3 ชุมชน 2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกิดการพัฒนานำรายได้เข้าสู่ชุมชน จำนวน 3 ชุมชน**		**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่ง ประเด็นที่ 2.1 การส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิต การสร้างมูลค่าภาคการเกษตรและการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรอย่างเป็นระบบ**	**3,000,000**
	กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมคุณภาพสินค้าเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม							
			6.1 กิจกรรมเวทีประชาคมและวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนพัฒนา			สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		32,430
			6.2 กิจกรรมฝึกอบรมตามแผนพัฒนา			สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		41,130

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			6.3 กิจกรรมอบรมการพัฒนาสินค้า			สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		41,130
			6.4 กิจกรรมอบรมการพัฒนาการท่องเที่ยว			สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		41,130
			6.5 กิจกรรมอบรมเพิ่มทักษะในการจัดทำแผนบริหารจัดการท่องเที่ยว			สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		41,130
			6.6 กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์			สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,530,000
			6.7 กิจกรรมจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์			สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		450,000
			6.8 กิจกรรมศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบ			สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		358,700
			6.9 กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยวัสดุการเกษตร			สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		450,000
			6.10 กิจกรรมติดตามและประเมินผลโครงการ			สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		14,350

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
7	**โครงการส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์ OTOP ในหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว**			**กลยุทธ์ที่ 3.1 ส่งเสริมและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน นวัตกรรมใหม่ให้ได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มมูลค่า** **กลยุทธ์ที่ 3.2 ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็ง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน**	**2.. หมู่บ้านท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ OTOP มีรายได้เพิ่มขึ้น** **2. ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในหมู่บ้านการท่องเที่ยว**		**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่ง ในประเด็นที่ 2.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริการ**	**700,000**
	กิจกรรมส่งเสริมและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชนอำเภอปางมะผ้า							
			7.1 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว			ที่ทำการปกครองอำเภอปางมะผ้าร่วมกับ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปางมะผ้า		28,350
			7.2 กิจกรรมสร้างทายาทผู้ประกอบการ YOUNG OTOP			ที่ทำการปกครองอำเภอปางมะผ้าร่วมกับ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปางมะผ้า		78,700

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			7.3 กิจกรรมพัฒนาสินค้าชาติพันธุ์สู่สากล			ที่ทำการปกครองอำเภอปางมะผ้าร่วมกับ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปางมะผ้า		14,300
			7.4 กิจกรรมฝึกอบรมงานหัตถกรรมและการประชาสัมพันธ์สินค้า OTOP			ที่ทำการปกครองอำเภอปางมะผ้าร่วมกับ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปางมะผ้า		436,000
			7.5 กิจกรรมอบรมทักษะการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP (Product) และสินค้าที่ระลึก			ที่ทำการปกครองอำเภอปางมะผ้าร่วมกับ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปางมะผ้า		119,650
			7.6 กิจกรรมจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์			ที่ทำการปกครองอำเภอปางมะผ้าร่วมกับ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปางมะผ้า		23,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
8	**โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู วัฒนธรรมชาติพันธุ์ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 1.1 ส่งเสริมให้เป็น “เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสุขภาพ” กลยุทธ์ที่ 1.2 ฟื้นฟูอนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน**	**1. รายได้การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 2. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น**		**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่ง ในประเด็นที่ 2.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริการ**	**8,310,000**
8.1	กิจกรรมมหกรรมวัฒนธรรมชาติพันธุ์ชาวดอยแม่ฮ่องสอน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,120,000
8.2	กิจกรรมมหกรรมการแสดงนกกิ่งกะหร่า-โต					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,650,000
8.3	กิจกรรมสุขภาพดีวิถีแม่ฮ่องสอน					สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000
8.4	กิจกรรมร้อยปีวัฒนธรรมไทยใหญ่ ร้อยดวงใจทุกศาสนา ร้อยความร่วมมือชาวประชาภายใต้ "ออกหว่าแม่สะเรียง" ส่งเสริมการท่องเที่ยวตำบลแม่สะเรียง					ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียงร่วมกับทต.แม่สะเรียง		1,500,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
8.5	กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม (อำเภอปางมะผ้า)					ที่ทำการปกครองอำเภอปางมะผ้า /อบต.ในพื้นที่		600,000
8.6	กิจกรรมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		440,000
9	**โครงการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 1.6 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งในและต่างประเทศ**	**1. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 2. รายได้การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10**		**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่งในประเด็นที่ 2.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริการ**	**8,500,000**
9.1	กิจกรรมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ภายใต้ Champaign “เปิดเทศกาลท่องเที่ยวเมืองสามหมอก”					สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000
9.2	กิจกรรมพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายใต้ Champaign “มนต์เสน่ห์แม่ฮ่องสอน”					สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		500,000
9.3	กิจกรรมจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในกลุ่มสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ (IMT-GT) ตลาดมาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงค์โปร์					สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,000,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
9.4	กิจกรรมจัดทำคาราวานรถยนต์เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับกลุ่ม CLMV (กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง) และจีนตอนใต้ เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงจังหวัด					สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		3,000,000
9.5	กิจกรรมส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน							
			9.5.1 กิจกรรมการอบรมเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นมาตรการด้านความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวและบริการ			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		900,000
			9.5.2 กิจกรรมจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		100,000
			9.5.3 กิจกรรมส่งเสริมภาพลักษณ์โรงแรมที่พัก และชุมชนท่องเที่ยวปลอดโรค			สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,000,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
10	**โครงการส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในโครงการตามพระราชดำริของจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 1.6 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งในและต่างประเทศ**	**1. เพิ่มช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพจังหวัดแม่ฮ่องสอน 2. เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการพระราชดำริจังหวัดแม่ฮ่องสอน**		**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่งในประเด็นที่ 2.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริการ**	**5,000,000**
10.1	กิจกรรมจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ศิลปาชีพในจังหวัดและต่างจังหวัด					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		3,000,000
10.2	กิจกรรมจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์โครงการตามพระราชดำริของจังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000
	รวม							**125,151,929**
	งบกระทรวง กรม							
1	โครงการที่ขอรับการสนับสนุน กระทรวง กรม สาย มส. 3007 แยกทางหลวงหมายเลข 108 -บ้านแม่ สุรินต.ขุนยวม,แม่เงา อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน					สำนักงานแขวงทางหลวงชนบทแม่ฮ่องสอน		9,900,000.00
2	โครงการที่ขอรับการสนับสนุน กระทรวง กรม มส.3017 แยกทางหลวงหมายเลข 105 -บ้านสบโขง ต.แม่สวด อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน					สำนักงานแขวงทางหลวงชนบทแม่ฮ่องสอน		11,630,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
3	โครงการที่ขอรับการสนับสนุน กระทรวง กรม สาย มส. 4011 แยกทางหลวงหมายเลข 1194 - บ้านป่าเหว ต.แม่คง อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน					สำนักงานแขวงทางหลวงชนบท แม่ฮ่องสอน		9,900,000
4	โครงการที่ขอรับการสนับสนุน กระทรวง กรม สาย มส. 4006 แยกทางหลวงหมายเลข 1266 - บ้านห้วยผักไผ่ ต.ห้วยห้อม อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน					สำนักงานแขวงทางหลวงชนบท แม่ฮ่องสอน		9,900,000
5	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางแสวงบุญในมิติ					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		35,000
6	โครงการดูแลโบราณสถานในจังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		105,000
7	โครงการศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		400,000
8	โครงการประกวดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT)					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		70,000
9	การดำเนินงานตามแนวนโยบายเพื่อฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยง					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		150,000
10	โครงการส่งท้ายปีเก่าวิถีไทย ต้อนรับปีใหม่วิถีพุทธ และส่งท้ายปีเก่าวิถีไทย ฯ อาเซียน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		60,000
11	โครงการปีใหม่วิถีไทยข้ามจุลศักราช					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		10,000
	รวม							**42,160,000**

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
	งบท้องถิ่น							
1	พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว (ปรับปรุงห้องน้ำโป่งน้ำร้อน)					อบต.สันติคีรี		100,000
2	พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว (น้ำตก) บ้านแม่แป					อบต.สันติคีรี		100,000
3	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว					อบต.ห้วยผา		100,000
4	จัดสถานบริการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว					อบต.ห้วยผา		30,000
5	โครงการปรับปรุงถนนทางเข้าถ้ำแม่ละนา (แผนชุมชน)					อบจ.มส.กรมส่งเสริม จ.แม่ฮ่องสอน		2,000,000
6	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำบ่อผี หมู่ 9 บ้านลุกข้าวหลาม (แผนชุมชน)					อบจ.มส.กรมส่งเสริม จ.แม่ฮ่องสอน		2,000,000
7	โครงการก่อสร้างปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลหมอกจำแป่					ส่วนโยธา		2,000,000
8	โครงการก่อสร้างอาคารสถานที่จุดพักรถและบริการนักท่องเที่ยวตำบลหมอกจำแป่					ส่วนโยธา		1,000,000
9	โครงการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและจัดระบบการท่องเที่ยวที่ครบวงจร					อบต.แม่สามแลบ		50,000
10	โครงการจัดงานประเพณีแข่งเรือเชื่อมความสัมพันธ์ไทย-พม่า					อบต.แม่สามแลบ		200,000
11	โครงการจัดระเบียบเรือสาละวิน					อบต.แม่สามแลบ		50,000
12	โครงการปรับปรุงท่าเรือสาละวินเพื่อการท่องเที่ยวและการค้าชายแดน					อบต.แม่สามแลบ		100,000
13	โครงการตามข้อเสนอของสอ.แม่สามแลบ,สอ.บ้านสบเมย,นคม.10.1.1แม่สามแลบ					อบต.แม่สามแลบ		250,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
14	โครงการส่งเสริมกิจกรรมแข่งขันกีฬา					อบต.แม่สามแลบ		150,000
15	โครงการส่งเสริมการจัดการ การท่องเที่ยวโดยชุมชน (การจัดงานประจำปีวิถีชีวิตชนเผ่า)					อบต.แม่เหาะ		200,000
16	โครงการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลแม่เหาะ ถ้ำธาราลอด น้ำตกแม่สวรรค์น้อย ดอยสิงห์ ดอยหว่ากลิโจ๊ะ ทุ่งบัวตอง					อบต.แม่เหาะ		150,000
17	โครงการก่อสร้าง ส่งเสริม ปรับปรุงพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในตำบล แม่สวด และโฮมสเตย์					อบต.แม่สวด		1,000,000
18	โครงการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว					อบต.แม่สวด		50,000
19	โครงการจัดงานฤดูหนาวและงานรื่นเริงประจำปี 2560					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		20,000
20	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่บ้านขุนยวม หมู่ที่ 1 (หนองยาว)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		300,000
21	โครงการซ่อมแซมผิวถนนแอสฟัส ติกคอนกรีต (Asphaltic concrete) ทางไปน้ำตกแพมบก หมู่ที่ 6					องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว		7,800,000
22	โครงการบริหารจัดการศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน ประจำตำบล					องค์การบริหารส่วนตำบลป่าโป่ง		50,000
23	โครงการจัดงานฤดูหนาวและงานรื่นเริงประจำปี 2560					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		20,000
24	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่บ้านขุนยวม หมู่ที่ 1 (หนองยาว)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		300,000
25	โครงการซ่อมแซมผิวถนนแอสฟัส ติกคอนกรีต (Asphaltic concrete) ทางไปน้ำตกแพมบก หมู่ที่ 6					องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว		7,800,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
26	โครงการบริหารจัดการศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน ประจำตำบล					องค์การบริหารส่วนตำบลป่าโป่ง		50,000
27	โครงการอบรมนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ (นวดฝ่าเท้า) (ป๊อกศาลเจ้าเสนอ) (แผนชุมชน)							25,000
28	โครงการอบรมการทำน้ำพริก (ตาแดง, ปลาย่าง,ปลาร้า,แมงดา,น้ำพริกลาบ, น้ำพริกคั่ว) (ป๊อกเด่นยางแดง,ศาลเจ้า, โพธารามเสนอ) (แผนชุมชน)							40,000
29	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และขขุดลอกสระน้ำข้างวัดโพธาราม (ป๊อกโพธาราม) (แผนชุมชน)							200,000
30	โครงการจัดงานรืนเริงต้อนรับเทศกาลดอกบัวตองบาน (แผนชุมชน) (ป๊อกบ้านขุ่ม ป๊อกวิทยาทรายมูลเสนอ)							800,000
31	โครงการจัดงานประเพณีปอยส่างลอง (ป๊อก ส.ภูธรเสนอ) (แผนชุมชน)							100,000
32	โครงการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานมิตรภาพไทย-ญี่ปุ่น							500,000
33	โครงการปรับปรุงส่วนหย่อมศาลเจ้าหลักเมืองเหนือและปรับปรุงภูมิทัศน์(ป๊อกวิทยาทรายมูลเสนอ)(แผนชุมชน)							30,000
34	โครงการก่อสร้างปรับปรุงหนองน้ำวัดขุ่มเพื่อเป็นแหล่งน้ำสำรองพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ (บ้านขุ่มเสนอ) (แผนชุมชน)							1,000,000
35	โครงการสร้างถนน คสล.สายหลัง รพ.ขุนยวม (ป๊อกวิทยาทรายมูล)(แผนชุมชชน)							780,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
36	โครงการปรับปรุงซ่อมแซมถนนสายข้างโรงเรียนขุนยวมวิทยาถึงถนน 108 (ป๊อกวิทยาทรายมูล) (แผนชุมชน)							300,000
37	โครงการก่อสร้างถนนลูกรังเข้าฝายหึกแดง(ป๊อกโพธารามเสนอ)(แผนชุมชน)							450,000
38	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำซอยเทศบาล13 (ซอยบ้านนางนิภา เก่งหาทรัพย์) (ป๊อกกลางตลาดเสนอ) (แผนชุมชน)							150,000
39	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำสายหน้าบ้าน นางอรพิน พรรณสุข ถึงหน้าบ้านนายจอปิตะ ยวมกิจ (ป๊อกกุงเจ้าราชเสนอ) (แผนชุมชน)							200,000
40	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำซอยเข้าโบสถ์ม้ง (ป๊อกวิทยาทรายมูล)(แผนชุมชน)							350,000
41	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำซอยหลังโรงเรียนขุนยวมตลอดสาย (ป๊อกวิทยาทรายมูล)							350,000
42	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำซอยข้างบ้านครูผ่องศรี ลืนคำ(ป๊อกกลางตลาด)(แผนชุมชน)							400,000
43	ส่งเสริมกิจกรรมประปาเทศบาลตำบลขุนยวม							1,000,000
44	โครงการปรับปรุงศาลาประชาคมหลังเก่า (ป๊อกกุงเจ้าราชเสนอ)(แผนชุมชน)							300,000
45	โครงการขุดลอกลำห้วยบริเวณหลังซอยเทศบาล 3 (หลังบ้านนางมุกข์ - โรงน้ำแข็ง) (ป๊อกโพธาราม) (แผนชุมชน)							200,000
46	โครงการขยายท่อเมนท์ประปา ถนน 108 ถึงสวนหย่อมป๊อกเด่นยางแดง (ป๊อกเด่นยางแดงเสนอ) (แผนชุมชน)							300,000

ประเด็นยุทธศาสตร์/ โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
47	โครงการจัดซื้อรถตรวจการณ์ดับเพลิง (รถนำขบวน)							650,000
48	โครงการติดตั้งไฟสัญญาณจราจรสี่แยกนิ่มซี่เส็ง (ป๊อกเด่นยางแดงเสนอ)(แผนชุมชน)							800,000
49	โครงการก่อสร้างลำน้ำเหมือง นาหีกแดง ระยะทางประมาณ 500 เมตร (ป๊อกโพธารามเสนอ)(แผนชุมชน)							1,500,000
50	โครงการจัดหาแหล่งน้ำดิบ							10,000,000
51	โครงการขุดสระกักเก็บน้ำสำหรับใช้ผลิต น้ำประปา นาศาลเจ้า							3,000,000
52	การช่วยเหลือผู้ที่ประสบสาธารณภัยต่าง ๆ							500,000
53	โครงการเมืองน่าอยู่ 5 มิติ (8 ชุมชน/ป๊อกเสนอ)							300,000
54	ก่อสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กเชื่อมระหว่างบ้านแม่สามแลบ-ท่าตาฝั่ง							50,500,000
	รวม							**100,595,000**

โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ.2561 ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน							
1	**โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน**			**กลยุทธ์ที่ 1.1 พัฒนาระบบ Logistic เพื่อรองรับการเปิดด่านสู่ประเทศเมียนมา , กลุ่ม ASEAN และกลุ่ม BIMSTEC** **กลยุทธ์ที่ 1.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และยกระดับให้เป็นด่านถาวร**			**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่งในประเด็นที่ 2.4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเติบโต**	**129,370,000**
			1.1 กิจกรรมศึกษาพื้นที่จุดผ่อนปรนบ้านห้วยผึ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่อสอน			สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000
			1.2 กิจกรรมพัฒนาปรับปรุงถนนเชื่อมโยงทางการค้าชายแดน ก่อสร้างถนน คสล. มส. 3004 แยกทางหลวงหมายเลข 105 บ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย			สำนักงานแขวงทางหลวงชนบทแม่ฮ่องสอน		9,900,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			1.3 กิจกรรมพัฒนาปรับปรุงถนนเชื่อมโยงทางการค้าชายแดน เส้นทางน้ำเพียงดิน มส 3018 แยกทางหลวงหมายเลข 108 บ้านน้ำเพียงดิน ตำบลผาบ่อง อำเภอเมืองฯ			สำนักงานแขวงทางหลวงชนบทแม่ฮ่องสอน		9,900,000
			1.4 กิจกรรมพัฒนาปรับปรุงถนนเส้นทางการค้าการลงทุนและการค้าชายแดน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เส้นทางแม่สะเรียง-แม่สามแลบ ทล.1194			สำนักงานแขวงทางหลวงแม่ฮ่องสอน		50,000,000
			1.5 กิจกรรมปรับปรุงซ่อมแซมถนนเส้นทางห้วยต้นนุ่น ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยเวียงหล้าและก่อสร้างอาคารหน่วยพิทักษ์ป่า			สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 สาขาแม่สะเรียง (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยเวียงหล้า)		52,570,000
			1.6 กิจกรรมพัฒนาตลาดการค้าชายแดนของอำเภอสบเมย			ที่ทำการปกครองอำเภอสบเมย		5,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
2	**โครงการยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการท่องเที่ยว**			**กลยุทธ์ที่ 1.3 ส่งเสริมพัฒนาการค้าการลงทุนและการค้าชายแดน กลยุทธ์ที่ 1.4 ยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการท่องเที่ยว วัฒนธรรม และเปิดประตูสู่ตะวันตก**			**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่งในประเด็นที่ 2.5 อื่นๆ**	**6,495,850**
2.1	กิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว Outgoing					สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,373,525
2.2	กิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน วัฒนธรรม และ					สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,622,325
2.3	กิจกรรมตลาดนัดการค้าชายแดน					สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		500,000
2.4	กิจกรรมจัดแสดงและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP 3 - 5 ดาว และการเจรจาธุรกิจการลงทุนในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
2.5	กิจกรรมแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ปลูกต้นไม้ 2 แผ่นดิน แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม 2 แผ่นดิน ประชุมสัมมนาผู้ประกอบการและจัดตลาดนัด 2 แผ่นดิน					ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม		1,000,000
3	**โครงการส่งเสริม ยกระดับสินค้าผลิตภัณฑ์จังหวัดแม่ฮ่องสอนให้ได้มาตรฐานและพัฒนาผู้ประกอบการ**			**กลยุทธ์ที่ 2.1 ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์นวัตกรรม และมาตรฐานเพื่อสามารถแข่งขันได้** **กลยุทธ์ที่ 2.2 พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้**			**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่งในประเด็นที่ 2.5 อื่นๆ**	**11,100,000**
3.1	กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์กาแฟแปรรูปแม่ฮ่องสอนสู่ตลาดสากล					สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,800,000
3.2	กิจกรรมส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
3.3	กิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและส่งเสริมธุรกิจการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		4,500,000
3.4	กิจกรรมแม่ฮ่องสอน Road Show					สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,800,000
	รวม							**146,965,850**
	งบกระทรวง กรม							
1	โครงการที่ขอรับการสนับสนุน กระทรวง กรม สาย มส.3004 แยกทางหลวงหมายเลข 105 - บ้านแม่สามแลบ ต.สบเมย อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน					แขวงทางหลวงชนบทแม่ฮ่องสอน		9,900,000
2	แผนปฏิบัติการอาเซียน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		30,000
	รวม							**9,930,000**
	งบท้องถิ่น							
1	โครงการก่อสร้างตลาดจำหน่ายสินค้า หมู่ 7 บ้านไม้ลัน (แผนชุมชน)					อบต.ปางมะผ้า		100,000
2	โครงการจัดฝึกอบรมส่งเสริม และเพิ่มศักยภาพด้านการประกอบอาชีพในด้านต่างๆ ของตำบลหมอกจำแป่					สำนักปลัด		500,000
3	โครงการส่งเสริมตลาดจำหน่ายสินค้าและการบรรจุภัณฑ์ต่างๆ					สำนักปลัด		2,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
4	โครงการก่อสร้างอาคารเก็บพืชผลทางการเกษตรขนาดใหญ่ตำบลหมอกจำแป่					สำนักปลัด		1,000,000
5	โครงการจัดซื้อเครื่องชั่งน้ำหนักสินค้าพืชไร่ขนาดไม่เกิน 20 ตัน					สำนักปลัด		1,000,000
6	โครงการเปิดตลาดการค้าชายแดนเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซี่ยน					สำนักปลัด		2,000,000
7	โครงการแผงลอยตลาดสาละวิน					อบต.แม่สามแลบ		10,000
8	โครงการ ก่อสร้างถนนบ้านแม่ปะหลวง บ้านแม่ปะกลาง และบ้านแม่ปะน้อย หมู่ที่ 2					อบต.แม่สวด		2,000,000
9	โครงการซ่อมแซมถนน หย่อมบ้านแม่ละโอ๊ด บ้านห้วยม่วง หมู่ที่ 2 (จุดที่ยาก) จำนวน 3 จุด					อบต.แม่สวด		500,000
10	โครงการก่อสร้างถนน คสล.พร้อมรางระบายน้ำพร้อมฝาปิด บ้านแม่คะเหนือ บ้านแม่เลาะ หมู่ที่ 3					อบต.แม่สวด		500,000
11	โครงการปรับปรุงถนนดินหย่อมบ้านแม่คะเหนือ บ้านแม่เลาะ หมู่ที่ 3					อบต.แม่สวด		300,000
12	โครงการซ่อมแซมถนนหย่อมบ้านจอลือเหนือ –หย่อมบ้านจอลือกลาง บ้านแม่หลุย หมู่ที่ 4					อบต.แม่สวด		500,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
13	โครงการขุดร่องระบายน้ำหย่อมบ้านแม่หลุยล่าง บ้านแม่หลุย หมู่ที่4					อบต.แม่สวด		600,000
14	โครงการก่อสร้างถนน คสล.ทางเข้าหย่อมบ้าน โกจาทะ บ้านอุมโล๊ะ หมู่ที่ 5					อบต.แม่สวด		300,000
15	โครงการก่อสร้างถนน คสล.ภายในหมู่บ้าน และเชื่อมสายทางระหว่างหมู่บ้านบ้านแม่แฮด–บ้านสบโขง (จุดที่ยาก)					อบต.แม่สวด		200,000
16	โครงการปรับปรุงถนนทางเดินเท้าจากหมู่บ้าน – พื้นที่ทำกิน จากแม่แฮด–มอโกร บ้านแม่แฮด หมู่ที่ 6					อบต.แม่สวด		300,000
17	โครงการก่อสร้าง ถนน คสล.จากบ้านแม่หาด หมู่ที่ 7 – บ้านกอบีคี(เส้นทางสายใหม่) หมู่ที่ 12					อบต.แม่สวด		2,000,000
18	โครงการขุดถนนทางเดินเท้าดอยปุย บ้านแม่หาด					อบต.แม่สวด		500,000
19	โครงการปรับปรุงซ่อมแซม ถนนจากบ้านแม่หาด หมู่ 7-บ้านกอบีคี หมู่12					อบต.แม่สวด		2,000,000
20	โครงการก่อสร้างถนน คสล. ภายในหมู่บ้านแม่เงา(บ้านใหม่)ต่อจากจุดเดิม					อบต.แม่สวด		300,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
21	โครงการก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมไม้ไผ่ บ้านนาดอย –โบสถ์ บริเวณบ้านนายปรีชา – โบสถ์บ้านนาดอย หมู่ที่ 9					อบต.แม่สวด		300,000
22	โครงการปรับปรุงถนนเข้าสวนการเกษตร บ้านนาดอย บริเวณไร่นายกิตติพงษ์-ไร่นายโจะโค บ้านนาดอย หมู่ที่ 9					อบต.แม่สวด		300,000
23	โครงการปรับปรุงถนนเข้าสวนการเกษตร หย่อมแม่แพ บริเวณบ้านนายพะเอแหน่–บริเวณบ้านนายมุยควา บ้านนาดอย หมู่ที่ 9					อบต.แม่สวด		300,000
24	โครงการก่อสร้างบล็อก คสล.คะโกล หย่อมบ้านแม่แพน้อย บ้านแม่แพใหญ่ หมู่ที่ 11 จำนวน 2 จุด					อบต.แม่สวด		400,000
25	โครงการปรับปรุง / ซ่อมแซมถนนในตำบลแม่สวด					อบต.แม่สวด		20,000,000
26	โครงการก่อสร้าง ถนน คสล.จุดที่ยาก บ้านอุมโล๊ะเหนือ หมู่ที่ 12- บ้านอุมโล๊ะ หมู่ที่ 5 (จุดโตราเลโค๊ะ) บ้านกอบีคี หมู่ที่ 12					อบต.แม่สวด		1,000,000
27	โครงการปรับปรุงถนนจากหัวสะพานบ้านแม่อุมโล๊ะ– บ้านอุมโล๊ะเหนือ (ผ่านบ่อหลู่ –บ้านบ่อทะ) บ้านอุมโล๊ะเหนือ หมู่ที่ 12					อบต.แม่สวด		300,000
28	โครงการตลาดสดเทศบาลตำบลเมืองยวมใต้					เทศบาลตำบลเมืองยวมใต้		7,849,300

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
	รวม							47,059,300

โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ.2561 ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคน สังคม การบริการภาครัฐ และพลังงานทดแทนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต							
1	**โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 1.1 ส่งเสริมครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ.ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการ เพิ่มประสิทธิภาพของผลผลิตทางการเกษตรและแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย และพัฒนาฝีมือแรงงานให้ได้**	**จำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ลดลงร้อยละ 50**			**31,498,500**
1.1	กิจกรรมจัดทำแผนแม่บทในการยกระดับคุณภาพชีวิตครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ.จังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		100,000
1.2	กิจกรรมการทบทวนปรับปรุงแผนชุมชน (ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ส่งเสริมการออมเงิน)					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,245,000
1.3	กิจกรรมการศึกษาดูงานศูนย์เรียนรู้โครงการพระราชดำริ และส่งเสริมวัสดุสาธิตอาชีพแก้จน					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
1.4	กิจกรรมส่งเสริมสัมมาชีพชุมชนหมู่บ้านอัตลักษณ์ไทใหญ่ตามหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		7,000,000
1.5	กิจกรรมการจัดนิทรรศการผลการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอนระดับอำเภอและระดับจังหวัด					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,200,000
1.6	กิจกรรมส่งเสริมสัมมาชีพหมู่บ้านอัตลักษณ์ไทใหญ่ตามหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000
1.7	กิจกรรมส่งเสริมรายได้ ลดรายจ่ายประชาชนในหมู่บ้าน(141 หมู่บ้าน) และหมู่บ้าน 30+4 (โครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อความมั่นคงชายแดนฯ)					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		15,000,000
1.8	กิจกรรมแก้ปัญหาความยากจนชาวแม่ฮ่องสอนด้วยเศรษฐกิจพอเพียง					หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารราบที่ 17		1,079,500
1.9	กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรและเสริมสร้างความสมดุลในระบบนิเวศตามแนวพระราชดำริ					สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 สาขาแม่สะเรียง		2,674,000
1.10	กิจกรรมการติดตาม ประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		200,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
2	**โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 1.1 ส่งเสริมครัวเรือนที่ตกเกณฑ์จปฐ.ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นโดยการ เพิ่มประสิทธิภาพของผลผลิตทางการเกษตรและแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย และพัฒนาฝีมือแรงงานให้ได้**			**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่ง ในประเด็นที่ 2.1 การส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิต การสร้างมูลค่าภาคการเกษตร และการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรอย่างเป็นระบบ**	**23,886,680**
2.1	กิจกรรมส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัย					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน/สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน/สถานีวิจัยทดสอบพันธุ์สัตว์แม่ฮ่องสอน/สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน/สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน/สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน/ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดแม่ฮ่องสอน		

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			2.1.1 กิจกรรมส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชปลอดภัยแบบครบวงจรตามมาตรฐาน GAP					2,869,420
			2.1.2. กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟอาราบิกา					2,000,000
			2.1.3. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน					448,960
			2.1.4. กิจกรรมปรับปรุง จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการด้านอารักขาพืช					490,500
			2.1.5. กิจกรรมปรับปรุงระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร					700,000
			2.1.6. กิจกรรมส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่พืชเศรษฐกิจ					1,800,000
			2.1.7. กิจกรรมส่งเสริมการผลิตไม้ผลปลอดภัยในระบบวนเกษตร					1,200,000
			2.1.8 กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสัตว์ในระดับครัวเรือนเกษตรกร					320,500

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			2.1.9. กิจกรรมการเสริมสร้างทักษะเพิ่มขีดความสามารถและเพิ่มศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร					725,500
			2.1.10. กิจกรรมการขับเคลื่อนชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง					400,000
			2.1.11. กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงปลาดุกในบ่อพลาสติก					323,000
			2.1.12. การเลี้ยงไก่แม่ฮ่องสอนในรูปแบบ Native.Chicken : ไก่แม่ฮ่องสอน					624,000
2.2	กิจกรรม การเพิ่มมูลค่าและการแปรรูปผลผลิตเกษตรปลอดภัย					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน/สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน/สำนักงานประมงจังหวัดแม่ฮ่องสอน		
			2.2.1 ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มแม่บ้าน-เกษตรกรและเพิ่มมูลค่าพริกกะเหรี่ยงสาละวิน					237,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			2.2.2. กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน(งา กาแฟ ถั่ว กระเทียม บุก ข้าว)					1,500,000
			2.2.3. กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสัตว์น้ำเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ระดับชุมชน					1,099,900
2.3	กิจกรรม ส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด แม่ฮ่องสอน/สำนักงานเกษตรจังหวัด แม่ฮ่องสอน/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด แม่ฮ่องสอน		
			2.3.1 ส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร					700,000
			2.3.2 ส่งเสริมสหกรณ์การตลาดสินค้าเกษตร					6,055,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			2.3.3 ส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน					1,000,000
2.4	กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการภาครัฐบุคลากรภาครัฐด้านการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน/สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,392,900
3	**โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน**			**กลยุทธ์ที่ 3.2 พัฒนาระบบสวัสดิการ การบริการภาครัฐ และโครงสร้างพื้นฐานเพื่อแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน**	**จำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ลดลง**		**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่ง ในประเด็นที่ 2.4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเติบโต**	**82,367,600**
3.1	**กิจกรรมก่อสร้างปรับปรุงเส้นทางการคมนาคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน**							

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			3.1.1. กิจกรรมก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านผาเผือก หมู่ที่ 10 ถึงบ้านน้ำจาง (บ้านบริวาร) หมู่ที่ 2 ตำบลปางมะผ้า อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน			สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,900,000
			3.1.2 กิจกรรมปรับปรุงผิวทางด้วยแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ถนนสายแหล่งพาณิชย์ หมู่ที่ 1 ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับเทศบาลตำบลแม่ลาน้อย		2,387,000
			3.1.3. กิจกรรมปรับปรุงผิวทางด้วยแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ถนนสายนฤสาร หมู่ที่ 1 ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับเทศบาลตำบลแม่ลาน้อย		1,981,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			3.1.4. กิจกรรมก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านป่าหมาก หมู่ที่ 11 ตำบลบ้านกาศ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง ร่วมกับ อบต.บ้านกาศ		9,112,200
			3.1.5. กิจกรรมก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กถนนเส้นทางลำเลียงผลผลิตศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโครงการหลวงแม่ลาน้อย หมู่ที่ 5 ตำบลห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน			สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		8,300,000
			3.1.6. กิจกรรมก่อสร้างถนนคอนกรีตเหล็กพร้อมลานจอดรถคอนกรีต หมู่ที่ 8 ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง ร่วมกับ เทศบาลตำบลเมืองยวมใต้		673,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			3.1.7. กิจกรรมก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 8 ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง ร่วมกับ เทศบาลตำบลเมืองยวมใต้		7,698,900
			3.1.8. กิจกรรมก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในตำบลสบเมย			ที่ทำการปกครองอำเภอสบเมย ร่วมกับ อบต.สบเมย		5,000,000
			3.1.9. กิจกรรมก่อสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กบริเวณ สาย มส.2012หมู่ที่ 1 ตำบลกองก๋อย ไป บ้านห้วยกุ้ง ตำบลป่าโปง อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอสบเมย ร่วมกับ อบต.กองก๋อย		6,829,500
3.2	**กิจกรรมก่อสร้างปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน**							
			3.2.1 กิจกรรมขุดสระกักเก็บน้ำนาไม้ม่วงพร้อมวางระบบท่อส่งน้ำเทศบาลตำบลขุนยวม			ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม ร่วมกับเทศบาลตำบลขุนยวม		2,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			3.2.2. กิจกรรมก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน บ้านแม่เกาะ หมู่ที่ 3 ตำบลแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอสบเมย ร่วมกับ อบต.แม่คะตวน		679,000
			3.2.3. กิจกรรมขุดลอกขยายอ่างเก็บน้ำห้วยปุ๊ หมู่ที่ 5 ตำบลแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง ร่วมกับเทศบาลตำบลเมืองยวมใต้		5,000,000
			3.2.4. กิจกรรมขุดลอกขยายอ่างเก็บน้ำห้วยกองเอ๊าะ หมู่ที่ 4 ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง ร่วมกับเทศบาลตำบลเมืองยวมใต้		500,000
			3.2.5. กิจกรรมขุดลอกขยายอ่างเก็บน้ำห้วยหินเหล็กไฟ หมู่ที่ 6 ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง ร่วมกับเทศบาลตำบลเมืองยวมใต้		500,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			3.2.6. กิจกรรมก่อสร้างโกดังเก็บสินค้าตลาดกลางการเกษตรเทศบาลตำบลเมืองยวมใต้			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง ร่วมกับเทศบาลตำบลเมืองยวมใต้		6,214,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			3.2.7. กิจกรรมก่อสร้างเรียงกล่องเกเบี้ยนเพื่อป้องกันน้ำท่วม บ้านแม่สวด หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สวด อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอสบเมย ร่วมกับ อบต.แม่สวด		22,593,000
4	**โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเด็กและเยาวชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 2.1 : พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบโดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน**	**1. ร้อยละของผู้เรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐานของประเทศ 2. อัตราการเรียนต่อของนักเรียนในแต่ละระดับเพิ่มขึ้น**		**ประเด็นที่ 3 ยั่งยืน ในประเด็นที่ 3.1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา**	**20,830,000**
4.1	กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน โรงเรียนในสังกัดสามัญ สพป.แม่ฮ่องสอน เขต1 และ เขต 2		2,600,000
4.2	กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ป.3 ป.6 และม.3)					สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน โรงเรียนในสังกัดสามัญ สพป.แม่ฮ่องสอน เขต1 และ เขต 2		1,600,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
4.3	กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (V-NET)					วิทยาลัยการอาชีพนวมินทราชินีแม่ฮ่องสอน/วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง		130,000
4.4	กิจกรรมพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา					สพป.แม่ฮ่องสอน เขต1		12,000,000
4.5	กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพด้านไอซีทีเทคโนโลยีและการศึกษา สู่สังคมแห่งการเรียนรู้					สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน		4,500,000
5	**โครงการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน**			**กลยุทธ์ที่ 2.2 : เพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน**	**1. จำนวนประชาชนผู้ไม่รู้หนังสือไทยในแม่ฮ่องสอนลดลงร้อยละ 25 2. จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างๆ**		**ประเด็นที่ 3 ยั่งยืน ในประเด็นที่ 3.1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา**	**11,476,949**
5.1	กิจกรรมหมู่บ้านรู้หนังสือ					สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน		4,483,250

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
5.2	กิจกรรมยกระดับและพัฒนาศักยภาพทางด้านภาษารองรับการพัฒนาเศรษฐกิจในยุค 4.0					วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน		6,993,699
6	**โครงการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการทำงานให้แก่นักเรียนนักศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 2.4 : เพิ่มโอกาสและพัฒนาทักษะในการทำงานเพื่อการมีงานทำให้กับนักศึกษาและเยาวชน**	**1. นักเรียนมีความรู้ทางด้านการประกอบอาชีพ ร้อยละ 90** **2. จำนวนชิ้นงานหรืองานวิจัยที่ได้รับรางวัลในระดับชุมชน จังหวัด ภาค และชาติ**		**ประเด็นที่ 3 ยั่งยืน ในประเด็นที่ 3.1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา**	**5,034,000**
6.1	กิจกรรมจัดการอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น					วิทยาลัยการอาชีพนวมินทราชินีแม่ฮ่องสอน / วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง		1,000,000
6.2	กิจกรรมการแข่งขันสิ่งประดิษฐ์คนรุ่นใหม่ บูรณาการร่วมโครงงานวิทยาศาสตร์					วิทยาลัยการอาชีพนวมินทราชินีแม่ฮ่องสอน / วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง		600,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
6.3	กิจกรรมสร้างเสริมความรู้สู่อาชีพกลุ่มเครือข่าย					สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 และ เขต 2		2,000,000
6.4	กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต เศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา					สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน โรงเรียนในสังกัดมัธยมศึกษา 34		1,134,000
6.5	กิจกรรมโลกใบเล็กของเด็กแม่ฮ่องสอน					สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 และ เขต 2		300,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
7	**โครงการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพมาตรฐาน จังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 3.1 พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขและระบบการให้บริการที่มีคุณภาพ**	**1. อัตราป่วย อัตราตาย ของโรคและภัยสุขภาพของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ไม่เกินเกณฑ์ของประเทศ 2. ประชาชน มีความพึงพอใจต่อระบบบริการสาธารณสุข ร้อยละ 80 ขึ้นไป 3. สถานบริการสาธารณสุขทุกระดับผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐาน ร้อยละ 100**		**ประเด็นที่ 3 ยั่งยืน ในประเด็นที่ 3.2 การพัฒนาด้านสาธารณสุข**	**18,685,000**
7.1	กิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสาธารณสุขเพื่อการจัดบริการสาธารณสุขในสถานบริการสาธารณสุขชุมชน (สสช.) ในพื้นที่ห่างไกล พื้นที่แนวชายแดน					สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,210,000
7.2	กิจกรรมพัฒนาระบบบริการงานอนามัยแม่และเด็ก					สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน		5,455,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
7.3	กิจกรรมเตรียมความพร้อมตอบโต้สาธารณภัยและภาวะฉุกเฉินทางสุขภาพ					สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน		3,800,000
7.4	กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในชุมชน					สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน		300,000
7.5	กิจกรรมจัดหาครุภัณฑ์การแพทย์ที่จำเป็นให้แก่โรงพยาบาลทั่วไป					สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน		6,920,000
8	**โครงการส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ใช้แรงงานให้ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง**			**กลยุทธ์ที่ 3.3 ส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง**	**จำนวนผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการเพิ่มขึ้น**		**ประเด็นที่ 3 ยั่งยืน ในประเด็นที่ 3.5 อื่นๆ**	**7,692,520**
8.1	**กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและดูแลสวัสดิภาพให้ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส**							
			8.1.1 กิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส			สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,737,030

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			8.1.2 กิจกรรมดูแลสวัสดิภาพความเป็นอยู่ให้แก่ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส			สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,256,640
8.2	**กิจกรรมโปรแกรมผู้สูงอายุ**							
			8.2.1 กิจกรรมสุขใจวัยสูงอายุ			สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอนร่วมกับเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน		917,000
			8.2.2 กิจกรรมปรับปรุงอาคารที่ทำการชุมชนหนองจองคำเพื่อใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมบริการความรู้วิทยาการต่างๆ ให้แก่ผู้สูงอายุ			สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอนร่วมกับเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน		723,000
8.3	กิจกรรมส่งเสริม คุ้มครอง และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่แรงงานในและนอกระบบ					สำนักงานแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,018,850
8.4	กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและผู้พิการให้ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึงอำเภอแม่ลาน้อย					ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย/องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาหลวง		

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			กิจกรรมก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมผู้สูงอายุ			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย/องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาหลวง		840,000
			กิจกรรมก่อสร้างห้องน้ำคนพิการและผู้สูงอายุ			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย/องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาหลวง		200,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
9	**โครงการขยายผลโครงการพระราชดำริ และโครงการหลวงจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 5 : ขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสู่พื้นที่เป้าหมาย**	**1.จำนวนที่เพิ่มของชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา ที่ได้รับการขยายผลการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ 7 หมู่บ้าน/ชุมชน** **2.ลดการบุกรุกการใช้พื้นที่ป่าเพื่อการเกษตร 7 หมู่บ้าน/ชุมชน** **3.จำนวนที่เพิ่มขึ้นของรายได้ต่อครัวเรือนของชุมชนจากเดิม ร้อยละ 5**		**ประเด็นที่ 2 มั่งคั่ง ในประเด็นที่ 2.1 การส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิต การสร้างมูลค่าภาคการเกษตร และการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรอย่างเป็นระบบ**	**32,438,140**
9.1	กิจกรรมขยายผลโครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ					ศูนย์บริการและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอนบูรณาการร่วมกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์		4,603,300

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
9.2	กิจกรรมขยายผลโครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ					ศูนย์บริการและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอนบูรณาการร่วมกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์		1,939,800
9.3	กิจกรรมขยายผลโครงการรักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอนบูรณาการร่วมกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์		3,900,000
9.4	กิจกรรมขยายผลการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอนบูรณาการร่วมกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์		461,800

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
9.5	กิจกรรมขยายผลโครงการอาหารกลางวัน					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน บูรณาการร่วมกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์		2,474,290
9.6	กิจกรรมส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ					สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน บูรณาการร่วมกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์		2,488,750
9.7	กิจกรรมขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ขยายผลศูนย์ศิลปาชีพจังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		12,000,000
9.8	กิจกรรมขยายผลโครงการธนาคารข้าว					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		3,000,000
9.9	กิจกรรมการขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริสู่โรงเรียนในพื้นที่อำเภอขุนยวม					ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม		900,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
9.10	กิจกรรมการขยายผลโครงการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวงและพัฒนาศักยภาพชุมชนพื้นที่สูง					ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย		575,000
9.11	กิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย		95,200
10	**โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีด้านพลังงานทดแทนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 6 : พัฒนาและส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ**			**ประเด็นที่ 3 ยั่งยืนในประเด็นที่ 3.5 อื่นๆ**	**1,971,800**
10.1	กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้พลังงานทดแทน (สถาบันไทใหญ่ศึกษา)					วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน		201,350
10.2	กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้พลังงานทดแทน (ศูนย์การเรียนรู้ประจำอำเภอ)					สำนักงานพลังงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,053,600
10.3	กิจกรรมเทคโนโลยีบ่อแก๊สชีวภาพ					สำนักงานพลังงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		160,700
10.4	กิจกรรมระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์					สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		556,150

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
11	**โครงการแม่ฮ่องสอนเมืองชุมชนคุณธรรม**			**กลยุทธ์ที่ 4 : ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟู และเผยแพร่ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของกลุ่มชาติพันธ์**	**1. เกิดชุมชนคุณธรรมต้นแบบเพิ่มขึ้น 10 ชุมชน 2. จำนวนหน่วยงาน/บุคลากรในภาคส่วนต่างๆมีบทบาทส่งเสริมคุณธรรมในพื้นที่เพิ่มขึ้น 3. มีฐานข้อมูลชุมชนคุณธรรมต้นแบบ**		**ประเด็นที่ 3 ยั่งยืน ในประเด็นที่ 3.5 อื่นๆ**	**2,310,000**
11.1	กิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ "ชุมชนคุณธรรม"					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		227,400
11.2	กิจกรรมประชาสัมพันธ "ชุมชนคุณธรรม"					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		50,000
11.3	กิจกรรมส่งเสริมการจัดกิจกรรมในชุมชน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,228,000
11.4	กิจกรรมตั้งศูนย์คุณธรรมและจัดทำข้อมูลสารสนเทศชุมชนคุณธรรม					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		754,600
11.5	กิจกรรมติดตามและประเมินผลชุมชนคุณธรรม					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		50,000
	รวม							**238,191,189**

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
	งบกระทรวง กรม							
1	โครงการส่งเสริมการแปรรูปสัตว์น้ำเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ระดับชุมชน					สำนักงานประมงจังหวัดแม่ฮ่องสอน		194,680
2	โครงการขับเคลื่อนชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตปฏิรูปที่ดิน					สำนักงานปฏิรูปจังหวัดแม่ฮ่องสอน		180,000
3	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ในที่ดิน					สำนักงานปฏิรูปจังหวัดแม่ฮ่องสอน		40,000
4	โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน					สำนักงานปฏิรูปจังหวัดแม่ฮ่องสอน		30,000
5	โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ฯ					สำนักงานปฏิรูปจังหวัดแม่ฮ่องสอน		40,000
6	โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน					สำนักงานปฏิรูปจังหวัดแม่ฮ่องสอน		40,000
7	โครงการรักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินลุ่มน้ำของ					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		459,000
8	โครงการรักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินลุ่มน้ำปาย					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		414,000
9	โครงการรักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินลุ่มน้ำแม่สะงา					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		459,000
10	โครงการรักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินลุ่มน้ำแม่สะมาด ห้วยหมากลาง					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		459,000
11	โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง ตามพระราชดำริดอยอมพาย อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		448,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
12	โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปาย ตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		481,000
13	โครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตอง ตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		500,000
14	โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมไม้สักและพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบริเวณป่าลุ่มน้ำของ					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		180,500
15	โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		30,000
16	โครงการอาหารกลางวันในถิ่นทุรกันดารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านโตแฮ					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		122,000
17	โครงการอาหารกลางวันในถิ่นทุรกันดารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่ลาง้ิว					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		97,000
18	โครงการโรงเรียนเพียงหลวง 11 (โรงเรียนบ้านสล่าเจียงตอง)					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		122,000
19	โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านห้วยฮะ					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		550,500
20	โครงการขยายผลโครงการหลวงบ้านแม่สามแลบบ้านแม่ตอละ					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		495,500
21	โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวงและพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		575,500

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
22	โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน					ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน		383,200
23	ผลผลิตที่ 3 สินค้าเกษตรมีคุณภาพได้มาตรฐาน					ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน		401,990
24	โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปาย ตามพระราชดำริ ต.ผาบ่อง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน					ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน		1,910,500
25	โครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตอง ตามพระราชดำริ ต.หมอกจำแป่ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน					ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน		598,000
26	โครงการสร้างป่า สร้างรายได้					ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน		362,000
27	โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ)					สำนักงานปฏิรูปจังหวัดแม่ฮ่องสอน		25,000
28	โครงการพัฒนารณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ					สำนักงานปฏิรูปจังหวัดแม่ฮ่องสอน		50,000
29	โครงการปลูกไม้เศรษฐกิจในเขตปฏิรูปที่ดิน					สำนักงานปฏิรูปจังหวัดแม่ฮ่องสอน		30,000
30	โครงการสร้างโอกาสทางการศึกษาประชากรวัยเรียนอย่างครอบคลุมและทั่วถึง					สพป.มส.เขต 2		100,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
31	โครงการแก้ปัญหา อ่านออก เขียนได้					สพป.มส.เขต 2		200,000
32	โครงการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้					สพป.มส.เขต 2		200,000
33	โครงการการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก					สพป.มส.เขต 2		100,000
34	โครงการ STEM					สพป.มส.เขต 2		200,000
35	โครงการจัดรายการวิทยุบังคับคดีแม่ฮ่องสอนพบประชาชน					สำนักงานบังคับคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอน		24,000
36	โครงการบังคับคดีสัญจร					สำนักงานบังคับคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอน		30,000
37	โครงการบังคับคดีสู่สถานศึกษา					สำนักงานบังคับคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอน		46,000
38	โครงการอุทยานการเรียนรู้แม่ฮ่องสอน					วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน		15,826,000
39	โครงการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ (3 แห่ง)					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		44,000
40	โครงการลานธรรม ลานวิถีไทย (13 แห่ง)					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		273,000
41	โครงการศูนย์ฝึกอบรมศาสนาอิสลามและจริยธรรมประจำมัสยิด					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		19,000
42	โครงการบูรณะศาสนสถานของศาสนาอื่น					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		84,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
43	กิจกรรมบรรพชาอุปสมบท พระภิกษุสามเณร และบวชศีลจาริณีภาคฤดูร้อน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		66,000
44	กิจกรรมสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		24,000
45	กิจกรรมประกวดบรรยายธรรม					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		10,000
46	โครงการเข้าวัดวันธรรมพสวนะ					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		10,000
47	โครงการยกย่องผู้ทำประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		5,000
48	แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		10,000
49	โครงการยกย่องเชิดชูเกียรติสถานศึกษาทางวัฒนธรรมด้านดนตรีไทยและดนตรีพื้นบ้าน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		10,000
50	การประชุมบริหารคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมระดับจังหวัด/ระดับอำเภอ/ระดับตำบล					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		21,500
51	โครงการขับเคลื่อนภารกิจเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		207,000
52	โครงการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติภาพยนต์ และวีดิทัศน์ พ.ศ.2551 ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		100,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
53	โครงการสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันมาฆบูชาอาเซียน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		60,000
54	โครงการสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชาและเทศกาลวิสาขบูชาอาเซียน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		60,000
55	โครงการสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา และเทศกาลวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษาอาเซียน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		60,000
56	กิจกรรมค่ายเยาวชนสมานฉันท์					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		60,000
57	อ่างเก็บน้ำห้วยไม้ซางพร้อมระบบส่งน้ำ					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		
58	โครงการให้บริการสวัสดิการแก่เด็กและเยาวชน (สงเคราะห์เด็กในครอบครัวฯ)					สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		200,000
59	โครงการเงินอุดหนุนครอบครัวทดแทนเพื่อค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองและพัฒนาเด็กฝนครอบครัวอุปถัมภ์					สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		840,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
60	โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด					สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		3,334,000
61	โครงการเสริมพลังภูมิปัญญาผู้สูงอายุ					สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		24,000
62	โครงการปรับสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย					สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		500,000
63	การให้การช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม					สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		900,000
64	โครงการสนับสนุนการจัดบริการผู้ชาวยคนพิการ					สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน		147,750
65	เร่งรัดพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					สพป.มส1		250,000
66	การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพโรงเรียนขยายโอกาส					สพป.มส1		200,000
67	ขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้					สพป.มส1		140,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
68	การเตรียมความพร้อมยกระดับคุณภาพสู่ประชาคมอาเซียน					สพป.มส1		70,000
69	โครงการพัฒนาที่ดินอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอขุนยวม					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		1,980,000
70	โครงการอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมไม้สักและพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎร บริเวณป่าลุ่มน้ำของ-ลุ่มน้ำปาย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.แม่ฮ่องสอน					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		244,750
71	โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปาย ตามพระราชดำริ (ศูนย์โป่งแดง)					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		876,750
72	อบรมหมอดินอาสา					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		217,900
73	โครงการขยายผลโครงการหลวง (จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ)					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		8,145,000
74	โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืน (จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ)					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		1,086,000
75	พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		20,000,000
76	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		99,000
77	โครงการก่อสร้างสระว่ายน้ำเทศบาลฯเพื่อเป็นสถานที่ออกกำลังกายและฝึกนักเรียน นักกีฬา					กองการสาธารณสุข		1,000,000
	รวม							**67,783,020**

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
	งบท้องถิ่น							
1	พี่สอนเสริม น้องเรียนเพิ่ม					อบต.สันติคีรี		440,000
2	ส่งเสริมศักยภาพและขีดความสามารถในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร					อบต.ห้วยผา		120,000
3	เสริมสร้างและเพิ่มทักษะกลุ่มอาชีพของ ครัวเรือน					อบต.ห้วยผา		100,000
4	ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์และปลูกพืช					อบต.ห้วยผา		100,000
5	อบรมให้ความรู้ในด้านต่างๆ ให้กับประชาชนตำบลห้วยผา					อบต.ห้วยผา		120,000
6	ก่อสร้างศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) หมู่ที่ 1 - 8					อบต.ห้วยผา		800,000
7	จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					อบต.ห้วยผา		800,000
8	สนับสนุนเครื่องผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก					อบต.ห้วยผา		500,000
9	ปรับปรุงระบบไฟฟ้าโซลาเซลล์					อบต.ห้วยผา		100,000
10	โครงการจ้างนักเรียน นักศึกษาทำงานช่วงปิดภาคเรียน (แผนชุมชน)					อบต.ปางมะผ้า		30,000
11	โครงการสนับสนุนอาหารกลางวัน					อบต.ปางมะผ้า		2,900,000
12	โครงการสนับสนุนอาหารเสริม (นม)					อบต.ปางมะผ้า		1,500,000
13	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการแข่งขันกีฬาเพื่อเพิ่มทักษะ (จัดส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันในระดับต่างๆ) (แผนชุมชน)					อบต.ปางมะผ้า		100,000
14	โครงการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					อบต.ปางมะผ้า		3,000,000
15	โครงการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้พิการ					อบต.ปางมะผ้า		796,800

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
16	โครงการจัดหาเครื่องนุ่งห่มกันหนาวเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยหนาว (แผนชุมชน)					อบต.ปางมะผ้า		200,000
17	โครงการอนุรักษ์ประเพณีชนเผ่าลาหู่ (กินวอ) (แผนชุมชน)					อบต.ปางมะผ้า		150,000
18	โครงการจัดงาน “ของดีปางมะผ้า กีฬาสามัคคีประเพณีชนเผ่า” ประจำปี 2559					อบต.ปางมะผ้า		150,000
19	โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เชื่อมระหว่างหมู่บ้านห้วยเฮี๊ยะ – บ้านน้ำจาง (แผนชุมชน)					อบจ.มส		5,000,000
20	โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เชื่อมระหว่างหมู่บ้านปางคาม – น้ำจาง (แผนชุมชน)					อบต.ปางมะผ้า		5,000,000
21	โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กเชื่อมระหว่างบ้านผาเผือก – บ้านน้ำจาง (แผนชุมชน)					อบต.ปางมะผ้า		5,000,000
22	โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เชื่อมระหว่าง บ้านผาเผือก – ผาแดง (แผนชุมชน)					อบต.ปางมะผ้า		5,000,000
23	โครงการก่อสร้างศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP (แผนชุมชน)					อบจ.มส.		3,000,000
24	โครงการก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยมตำบลปางมะผ้า (แผนชุมชน)					อบจ.มส.		5,000,000
25	โครงการก่อสร้างระบบประปาเพื่อการอุปโภค – บริโภค (แผนชุมชน)					อบจ.มส.		3,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
26	โครงการก่อสร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กข้ามลำห้วยแม่ละนา (แผนชุมชน)					อบจ.มส.		5,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
27	โครงการขยายเขตไฟฟ้าตำบลปางมะผ้า (แผนชุมชน)					อบจ.มส.		5,000,000
28	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก (แผนชุมชน)					อบจ.มส.		5,000,000
29	โครงการขุดสระเก็บน้ำ/เจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร (แผนชุมชน)					อบจ.มส.		2,000,000
30	โครงการระบบประปาเพื่อการเกษตร (แผนชุมชน)					อบจ.มส.		2,000,000
31	โครงการก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (แผนชุมชน)					อบจ.มส.		2,000,000
32	โครงการก่อสร้างลานกีฬาอเนกประสงค์ หมู่ที่ 1 – 11 (แผนชุมชน)					อบจ.มส.		2,000,000
33	โครงการก่อสร้างศาลาเอนกประสงค์พร้อมสถานที่ออกกำลังกายของตำบล					อบต.แม่นาเติง		2,500,000
34	โครงการก่อสร้างอาคารโรงผลิตปุ๋ยวัชพืชของตำบล					อบต.แม่นาเติง		1,000,000
35	โครงการก่อสร้างศูนย์แสดงสินค้าOTOPตำบลแม่นาเติง					อบต.แม่นาเติง		1,900,000
36	โครงการก่อสร้างถนนคสล.บ้านป่ายางไปรอยพระพุทธบาท					อบต.แม่นาเติง		8,500,000
37	โครงการก่อสร้างถนน คสล.บ้านม่วงสร้อยเชื่อมหย่อมบ้านป่ายาง (เส้นพื้นที่การเกษตร)					อบต.แม่นาเติง		14,800,000
38	โครงการก่อสร้างถนนคสล.จากทางหลวงชนบท 1095 - บ้านม่วงสร้อย หมู่ที่ 3					อบต.แม่นาเติง		6,400,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
39	โครงการก่อสร้างน้ำประปาหมู่บ้านขนาดใหญ่ บ้านหมอแปง ม.4					อบต.แม่นาเติง		3,600,000
40	โครงการก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก บ้านนาจลอง					อบต.แม่นาเติง		600,000
41	โครงการก่อสร้างโรงกำจัดขยะตำบลแม่นาเติง					อบต.แม่นาเติง		25,000,000
42	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำพร้อมฝาปิดบ้านนาจลอง ม.11					อบต.แม่นาเติง		800,000
43	โครงการก่อสร้างถนน คสล.เข้าพื้นที่การเกษตร บ้านนาจลอง ม.11 ยาว 800 เมตร กว้าง 4.00 เมตร หนา 0.15 เมตร					อบต.แม่นาเติง		2,200,000
44	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำพร้อมฝาปิด (หน้าวัดบ้านนาจลอง) 800 เมตรบ้านนาจลอง ม.11					อบต.แม่นาเติง		2,800,000
45	โครงการก่อสร้างปรับปรุง ซ่อมแซม ถนนสาธารณะ ขุดถนนใหม่ขยายถนน หมู่ที่ 1-9 ในการสัญจรไปมา และขนส่งสินค้าทางการเกษตร					ส่วนโยธา		5,000,000
46	โครงการก่อสร้างสะพาน คสล. เพื่อในการคมนาคมสัญจรไปมาและขนส่งสินค้าทางการ					ส่วนโยธา		5,000,000
47	โครงการก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมคลองส่งน้ำ คสล.การขุดลอกลำเหมือง และหน้าฝายกั้นน้ำ					ส่วนโยธา		5,000,000
48	โครงการก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมระบบน้ำประปา ถังเก็บน้ำ พักน้ำ ท่อส่งน้ำและการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล					ส่วนโยธา		5,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
49	โครงการก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมระบบไฟฟ้าสาธารณะ ไฟกิ่งและขยายเขตการใช้ไฟฟ้า					ส่วนโยธา		3,000,000
50	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล.และก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร					ส่วนโยธา		2,000,000
51	โครงการก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเอนกประสงค์และสิ่งก่อสร้างสาธารณะประโยชน์ต่างๆ					ส่วนโยธา		2,000,000
52	โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเฉลิมพระเกียรติ ตามแนวทางพระราชดำริ					สำนักปลัด		50,000,000
53	โครงการส่งเสริมอาหารกลางวันและอาหารเสริมนมแก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ					สำนักปลัด		5,000,000
54	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กเล็กก่อนวัยเรียน การจัดจ้างครูพี่เลี้ยงและก่อสร้างปรับปรุงศูนย์พัฒนาฯ					สำนักปลัด		2,000,000
55	โครงการสนับสนุนเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส					สำนักปลัด		4,000,000
56	โครงการส่งเสริมการจัดงานประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ ของชนเผ่าในตำบลหมอกจำแป่					สำนักปลัด		700,000
57	โครงการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคคลากรของท้องถิ่น					สำนักปลัด		500,000
58	โครงการป่ากินได้					อบต.แม่สามแลบ		200,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
59	โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี					อบต.แม่สามแลบ		100,000
60	ส่งเสริมกลุ่มอาชีพทุกหมู่บ้าน					อบต.แม่สามแลบ		50,000
61	สนับสนุนวัสดุทำคอกเลี้ยงสัตว์ หมู่ 8 บ้านห้วยกระต่าย					อบต.แม่สามแลบ		100,000
62	จัดอุดหนุนโครงการหลวง					อบต.แม่สามแลบ		20,000
63	โครงการจัดตั้งธนาคารข้าว					อบต.แม่สามแลบ		20,000
64	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้และอนุรักษ์ภาษาเขียน “ปาเกอญอ”					อบต.แม่เหาะ		20,000
65	โครงการหมอครอบครัว/การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน (Home Health Care)					อบต.แม่เหาะ		20,000
66	โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว					อบต.แม่เหาะ		20,000
67	โครงการรณรงค์การให้ความรู้การป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออก					อบต.แม่เหาะ		30,000
68	โครงการพ่นหมอกควันกำจัดยุงก้นปล่องและยุงลาย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และในแหล่งชุมชน					อบต.แม่เหาะ		80,000
69	โครงการโภชนาการปลอดภัย					อบต.แม่เหาะ		80,000
70	โครงการน้ำดื่มสะอาดในชุมชน					อบต.แม่เหาะ		50,000
71	โครงการส่งเสริมชีวอนามัย (เพื่อเสริมสร้างสุขภาพแข็งแรงให้กับเกษตรกร)					อบต.แม่เหาะ		20,000
72	โครงการสนับสนุนศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลแม่เหาะ					อบต.แม่เหาะ		100,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
73	โครงการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในเขตตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		100,000
74	โครงการอุดหนุนชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขอำเภอขุนยวมตามโครงการประชุมวิชาการและร่วมกิจกรรมวัน อสม.แห่งชาติ					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		50,000
75	โครงการป้องกันกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		10,000
76	โครงการสนับสนุนอาหารเสริม (นม) แก่เด็กเล็กและเด็กนักเรียน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		561,680
77	โครงการสนับสนุนอาหารกลางวันแก่เด็กเล็กและเด็กนักเรียน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		945,560
78	โครงการสนับสนุนกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานชุมชน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		45,000
79	โครงการส่งเสริมวันผู้สูงอายุแห่งชาติ					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		50,000
80	โครงการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ และด้อยโอกาส ประจำปี 2560					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		10,000
81	โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		23,800
82	โครงการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรครู (ร.ร.บ้านแม่สุริน)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		50,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
83	โครงการขอครูพี่เลี้ยง (ร.ร.บ้านแม่สะเป่ใต้)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		50,000
84	โครงการสนับสนุนงบประมาณจ้างครูพี่เลี้ยง (ร.ร.เขตพื้นที่อำเภอขุนยวมห้องเรียนบ้านห้วยฟาน)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		30,000
85	โครงการส่งเสริมคุณธรรม - จริยธรรมในสถานศึกษา (ร.ร. บ้านแม่สุริน)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		
86	โครงการส่งเสริมพัฒนาทางกาย โรงเรียนเขตพื้นที่อำเภอขุนยวม (ห้องเรียนห้วยฟาน - ห้วยฮุง)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		4,000
87	โครงการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับเด็กนักเรียน โรงเรียนเขตพื้นที่อำเภอขุนยวม (ห้องเรียนห้วยฮุง - ห้วยฟาน)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		4,000
88	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับเด็กนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่สุริน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		10,000
89	โครงการสนับสนุน เบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ติดเชื้อเอดส์ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		3,500,000
90	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโค บ้านขุนยวม หมู่ที่ 1					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		300,000
91	โครงการส่งเสริมการปลูกพริกกะเหรี่ยง (เกษตรอำเภอขุนยวม)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		
92	โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผลแบบสวนหลังบ้าน (เงาะ ลองกอง) เกษตรอำเภอขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		37,450

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
93	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ (ไก่พันธุ์ไข่) บ้านขุนยวม หมู่ที่ 2					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		57,750
94	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ (สุกรพันธุ์พื้นเมือง) บ้านขุนยวม หมู่ที่ 2					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		60,000
95	โครงการสนับสนุนศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		100,000
96	โครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สาร ชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในนาข้าว					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		38,600
97	โครงการสนับสนุนการจัดกิจกรรมวันสำคัญของการส่งเสริมประเพณี ศาสนา และเทศกาลต่างๆ ของท้องถิ่น					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		20,000
98	โครงการอุดหนุนประเพณี วัฒนธรรมหมู่บ้านในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		120,000
99	โครงการจัดตั้งสภาวัฒนธรรม อบต.ขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		30,000
100	โครงการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมไทยใหญ่ในชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านแม่สุริน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		
101	โครงการส่งเสริมการอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล และ ลูกจ้าง ผู้นำชุมชน อบต.ขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		100,000
102	โครงการอบรมเพิ่มศักยภาพผู้บริหาร/สมาชิกสภาท้องถิ่น อบต.ขุนยวมประจำปี 2560					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		10,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
103	โครงการอบรมพัฒนาเพิ่มศักยภาพบุคลากรประจำปี 2560					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		10,000
104	โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		200,000
105	โครงการศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างอำเภอขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		30,000
106	โครงการ อบต.ขุนยวม เคลื่อนที่ ประจำปี					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		50,000
107	โครงการส่งเสริมการจัดทำเวทีประชาคมหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปี					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		30,000
108	โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานเพื่อบริการประชาชน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		5,000,000
109	โครงการปรับปรุงคลองส่งน้ำ คสล. จากบ้านแพมกลาง หมู่ที่ 5 ถึง บ้านร้องแหย่ง หมู่ที่ 10					องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว		7,500,000
110	โครงการโครงการส่งเสริมครอบครัวต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง					องค์การบริหารส่วนตำบลป่าโป่ง		20,000
111	โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพ					องค์การบริหารส่วนตำบลป่าโป่ง		50,000
112	โครงการก่อสร้างและปรับปรุงผิวทางโดยเสริมผิวแอสฟัลค์ติก คอนกรีต					องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		20,000,000
113	โครงการก่อสร้างถนน คสล. เมืองแปง – ห้วยไม้ดำ (สาย มส. 4005)					องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
114	โครงการก่อสร้างสะพาน คสล. ห้วยหีด เชื่อมระหว่างบ้านสบสา หมู่ที่ 4 – บ้านผาสำราญ หมู่ที่ 6					องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,632,200
115	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 4 (2 ฟาก) ด้านข้างสถานีตำรวจภูธรปาย ตั้งแต่ปายซอยถึงรางระบายน้ำเดิม					เทศบาลตำบลปาย		600,000
116	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 4 (2 ฟาก) ด้านข้างสถานีตำรวจภูธรปายทิศตะวันออกตั้งแต่บ้านปุ๊กกี้ถึงสะพานข้ามห้วยม่วง					เทศบาลตำบลปาย		2,000,000
117	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 4 ด้านข้างโรงเรียนปาย หลังบ้านนายสุทิตย์ ประยูรไทย					เทศบาลตำบลปาย		750,000
118	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 6 (ฝั่งขวา) ตั้งแต่ทางแยก 1095 ถึงหน้าบ้านนางกัลยา ศรีไพร					เทศบาลตำบลปาย		1,200,000
119	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 6 (ฝั่งซ้าย) ตั้งแต่สวนหม่อนถึงวัดหมากลาง					เทศบาลตำบลปาย		1,000,000
120	โครงการปรับปรุงผิวจราจรและเสริมไหล่ทางถนนในเขตเทศบาลตำบลปาย					เทศบาลตำบลปาย		1,000,000
121	โครงการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงรางระบายน้ำในเขตเทศบาลตำบลปาย					เทศบาลตำบลปาย		1,000,000
122	โครงการปรับปรุงลานเอนกประสงค์ หมู่ที่ 4 ด้านข้างโรงฆ่าสัตว์					เทศบาลตำบลปาย		500,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
123	โครงการปรับปรุงฟุตบาทสำนักงานเทศบาลตำบลปาย					เทศบาลตำบลปาย		500,000
124	โครงการก่อสร้างอาคารป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลปาย					เทศบาลตำบลปาย		5,000,000
125	โครงการก่อสร้างโรงจอดรถบรรทุกขยะ					เทศบาลตำบลปาย		
126	โครงการส่งเสริมอาหารกลางวัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลปาย					เทศบาลตำบลปาย		448,000
127	โครงการส่งเสริมอาหารเสริม (นม) โรงเรียนอนุบาลปาย (เวียงใต้)					เทศบาลตำบลปาย		780,000
128	โครงการส่งเสริมอาหารกลางวัน (อุดหนุนโรงเรียนอนุบาลปาย(เวียงใต้))					เทศบาลตำบลปาย		1,600,000
129	โครงการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในเขตตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		100,000
130	โครงการอุดหนุนชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขอำเภอขุนยวมตามโครงการประชุมวิชาการและร่วมกิจกรรมวัน อสม.แห่งชาติ					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		50,000
131	โครงการป้องกันกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		10,000
132	โครงการสนับสนุนอาหารเสริม (นม) แก่เด็กเล็กและเด็กนักเรียน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		561,680

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
133	โครงการสนับสนุนอาหารกลางวันแก่เด็กเล็กและเด็กนักเรียน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		945,560
134	โครงการสนับสนุนกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานชุมชน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		45,000
135	โครงการส่งเสริมวันผู้สูงอายุแห่งชาติ					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		50,000
136	โครงการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ และด้อยโอกาส ประจำปี 2560					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		10,000
137	โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		23,800
138	โครงการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรครู (ร.ร.บ้านแม่สุริน)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		50,000
139	โครงการขอครูพี่เลี้ยง (ร.ร.บ้านแม่สะเปไต้)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		50,000
140	โครงการสนับสนุนงบประมาณจ้างครูพี่เลี้ยง (ร.ร.เขตพื้นที่อำเภอขุนยวมห้องเรียนบ้านห้วยฟาน)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		30,000
141	โครงการส่งเสริมพัฒนาทางกาย โรงเรียนเขตพื้นที่อำเภอขุนยวม (ห้องเรียนห้วยฟาน - ห้วยฮุง)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		4,000
142	โครงการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับเด็กนักเรียน โรงเรียนเขตพื้นที่อำเภอขุนยวม (ห้องเรียนห้วยฮุง - ห้วยฟาน)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		4,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
143	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับเด็กนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่สุริน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		10,000
144	โครงการสนับสนุน เบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ติดเชื้อเอดส์ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		3,500,000
145	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโค บ้านขุนยวม หมู่ที่ 1					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		300,000
146	โครงการส่งเสริมการปลูกพริกกะเหรี่ยง (เกษตรอำเภอขุนยวม)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		
147	โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผลแบบสวนหลังบ้าน (เงาะ ลองกอง) เกษตรอำเภอขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		37,450
148	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ (ไก่พันธุ์ไข่) บ้านขุนยวม หมู่ที่ 2					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		57,750
149	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ (สุกรพันธุ์พื้นเมือง) บ้านขุนยวม หมู่ที่ 2					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		60,000
150	โครงการสนับสนุนศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		100,000
151	โครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สาร ชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในนาข้าว					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		38,600
152	โครงการสนับสนุนการจัดกิจกรรมวันสำคัญของการส่งเสริมประเพณี ศาสนา และเทศกาลต่างๆ ของท้องถิ่น					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		20,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
153	โครงการอุดหนุนประเพณี วัฒนธรรมหมู่บ้านในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		120,000
154	โครงการจัดตั้งสภาวัฒนธรรม อบต.ขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		30,000
155	โครงการส่งเสริมการอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล และ ลูกจ้าง ผู้นำชุมชน อบต.ขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		100,000
156	โครงการอบรมเพิ่มศักยภาพผู้บริหาร/สมาชิกสภาท้องถิ่น อบต.ขุนยวมประจำปี 2560					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		10,000
157	โครงการอบรมพัฒนาเพิ่มศักยภาพบุคลากร ประจำปี 2560					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		10,000
158	โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		200,000
159	โครงการศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้าง อำเภอขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		30,000
160	โครงการ อบต.ขุนยวม เคลื่อนที่ ประจำปี					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		50,000
161	โครงการส่งเสริมการจัดทำเวทีประชาคมหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปี					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		30,000
162	โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานเพื่อบริการประชาชน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		5,000,000
163	โครงการปรับปรุงคลองส่งน้ำ คสล. จากบ้านแพมกลาง หมู่ที่ 5 ถึง บ้านร้องแหย่ง หมู่ที่ 10					องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว		7,500,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
164	โครงการโครงการส่งเสริมครอบครัวต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง					องค์การบริหารส่วนตำบลป่าโป่ง		20,000
165	โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพ					องค์การบริหารส่วนตำบลป่าโป่ง		50,000
166	โครงการก่อสร้างและปรับปรุงผิวทางโดยเสริมผิวแอสฟัลค์ติก คอนกรีต					องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		20,000,000
167	โครงการก่อสร้างถนน คสล. เมืองแปง – ห้วยไม้ดำ (สาย มส. 4005)					องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000
168	โครงการก่อสร้างสะพาน คสล. ห้วยหีด เชื่อมระหว่างบ้านสบสา หมู่ที่ 4 – บ้านผาสำราญ หมู่ที่ 6					องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,632,200
169	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 4 (2 ฟาก) ด้านข้างสถานีตำรวจภูธรปาย ตั้งแต่ปายซอยถึงรางระบายน้ำเดิม					เทศบาลตำบลปาย		600,000
170	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 4 (2 ฟาก) ด้านข้างสถานีตำรวจภูธรปายทิศตะวันออกตั้งแต่บ้านปุ๊กกี้ถึงสะพานข้ามห้วยม่วง					เทศบาลตำบลปาย		2,000,000
171	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 4 ด้านข้างโรงเรียนปาย หลังบ้านนายสุทิตย์ ประยูรไทย					เทศบาลตำบลปาย		750,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
172	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 6 (ฝั่งขวา) ตั้งแต่ทางแยก 1095 ถึงหน้าบ้านนางกัลยา ศรีไพร					เทศบาลตำบลปาย		1,200,000
173	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 6 (ฝั่งซ้าย) ตั้งแต่สวนหม่อนถึงวัดหมากลาง					เทศบาลตำบลปาย		1,000,000
174	โครงการปรับปรุงผิวจราจรและเสริมไหล่ทางถนนในเขตเทศบาลตำบลปาย					เทศบาลตำบลปาย		1,000,000
175	โครงการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงรางระบายน้ำในเขตเทศบาลตำบลปาย					เทศบาลตำบลปาย		1,000,000
176	โครงการปรับปรุงลานเอนกประสงค์ หมู่ที่ 4 ด้านข้างโรงฆ่าสัตว์					เทศบาลตำบลปาย		500,000
177	โครงการปรับปรุงฟุตบาทสำนักงานเทศบาลตำบลปาย					เทศบาลตำบลปาย		500,000
178	โครงการก่อสร้างอาคารป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลปาย					เทศบาลตำบลปาย		5,000,000
179	โครงการก่อสร้างโรงจอดรถบรรทุกขยะ					เทศบาลตำบลปาย		
180	โครงการส่งเสริมอาหารกลางวัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลปาย					เทศบาลตำบลปาย		448,000
181	โครงการส่งเสริมอาหารเสริม (นม) โรงเรียนอนุบาลปาย (เวียงใต้)					เทศบาลตำบลปาย		780,000
182	โครงการส่งเสริมอาหารกลางวัน (อุดหนุนโรงเรียนอนุบาลปาย(เวียงใต้))					เทศบาลตำบลปาย		1,600,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
183	โครงการส่งเสริมศูนย์เศษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ							50,000
184	โครงการส่งเสริมการเพาะชำกล้าไม้ในครัวเรือน (ป๊อกวิทยาทรายมูลเสนอ)							30,000
185	โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยค่าวิเคราะห์ดิน (สำนักงาน เกษตร. อ.ขุนยวม)							24,800
186	โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธ์ดี (กข.21) (สำนักงานเกษตร อ.ขุนยวม)							23,900
187	โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผลแบบสวนหลังบ้าน (เงาะ,ลองกอง) (สำนักงานเกษตร อ.ขุนยวม)							49,100
188	สนับสนุนอาหารกลางวันโรงเรียนและศูนย์เด็กเล็กในเขตเทศบาล							3,587,200
189	สนับสนุนอาหารเสริม(นม)โรงเรียน และ ศพด. ในเทศบาล							1,692,447
190	เงินเบี้ยยังชีพคนชรา							4,000,000
191	เงินเบี้ยยังชีพคนพิการ							900,000
192	โครงการจัดตั้งคลินิกชุมชน (ป๊อกศาลเจ้าเสนอ) (แผนชุมชน)							500,000
193	โครงการก่อสร้างสระว่ายน้ำเทศบาลฯเพื่อเป็นสถานที่ออกกำลังกายและเพื่อเป็นสถานที่ออกกำลังกายและฝึกนักเรียน นักกีฬา							1,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
194	โครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพทำไข่เค็ม ไข่เยี่ยวม้า (ป๊อก ส.ภูธร,ป๊อกกลางตลาด,ป๊อกศาลเจ้า)(แผนชุมชน)							30,000
195	โครงการอบรมเลี้ยงปลาในบ่อ (ป๊อกกลางตลาด) (แผนชุมชน							30,000
	รวม							**358,470,327**

โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ.2561 ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน							
1	**โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ปลูกป่าสร้างรายได้ พัฒนาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ**	**จำนวนพื้นที่ป่าไม้ถูกบุกรุกทำลายเพิ่มมากขึ้น**		**ประเด็นที่ 3 ยั่งยืน ในประเด็นที่ 3.3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**	**45,299,400**
1.1	กิจกรรมป้องกันและปราบปรามการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ					สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สาขาแม่ฮ่องสอน		2,484,000
1.2	กิจกรรมฝึกอบรมประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สาขาแม่ฮ่องสอน		250,800
1.3	กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวสวนสาธารณะจังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สาขาแม่ฮ่องสอน		815,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
1.4	กิจกรรมฝึกอบรมเยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สาขาแม่ฮ่องสอน		511,400
1.5	กิจกรรมจัดทำฝายชะลอน้ำสร้างความชุ่มชื้นโดยชุมชนมีส่วนร่วมในเขตป่าสงวนแห่งชาติ					สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สาขาแม่ฮ่องสอน		5,000,000
1.6	กิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำสร้างความชุ่มชื้นในเขตป่าอนุรักษ์					สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 สาขาแม่สะเรียง		10,000,000
1.7	กิจกรรมปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม					สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 สาขาแม่สะเรียง		7,000,000
1.8	กิจกรรมเสริมสร้างความสมดุลระบบนิเวศและพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 สาขาแม่สะเรียง		17,014,200
1.9	กิจกรรมปลูกจิตสำนึกในใจเยาวชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าและระบบนิเวศน์					กองพันทหารราบที่ 5 กรมทหารราบที่ 7		1,024,000
1.10	กิจกรรมปลูกเสริมป่าทดแทน เพื่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม					สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สาขาแม่ฮ่องสอน		1,200,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
2	**โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน ไฟป่า และมลภาวะโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน**			**กลยุทธ์ที่ 2 ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าโดยกระบวนการมีส่วนร่วม**	**1. ร้อยละของจำนวนวันที่มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กเฉลี่ยรายวันอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน** **2. จำนวนการเกิดจุดพิกัดความร้อน (Hotspot) ในจังหวัด**		**ประเด็นที่ 3 ยั่งยืน ในประเด็นที่ 3.3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**	**27,044,900**
2.1	กิจกรรมเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาหมอกควันไฟป่า					สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000
2.2	กิจกรรมป้องกันและปราบปรามการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สาขาแม่ฮ่องสอน		2,484,000
2.3	กิจกรรมส่งเสริมสาธิตการผลิตปุ๋ยหมักสูตรพระราชทานเพื่อลดปัญหาหมอกควันไฟป่า					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		2,659,900

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
2.4	กิจกรรมรณรงค์ไถกลบตอซังเพื่อลดปัญหาหมอกควันไฟป่า					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		1,400,000
2.5	กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่า ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน					สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 สาขาแม่สะเรียง		10,500,000
2.6	กิจกรรมจัดทำแนวป้องกันไฟป่า ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน					สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สาขาแม่ฮ่องสอน		5,000,000
2.7	กิจกรรมปรับปรุงอาคารที่ทำการศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน					สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,200,000
2.8	กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า 2 แผ่นดิน จังหวัดแม่ฮ่องสอน					หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารราบที่ 17		801,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
3	**โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและขยะอันตราย**	**ปริมาณขยะที่สามารถจัดการได้**		**ประเด็นที่ 3 ยั่งยืน ในประเด็นที่ 3.3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**	**30,687,000**
3.1	กิจกรรมศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน					สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		6,000,000
3.2	กิจกรรมก่อสร้างบ่อฝังกลบขยะตามหลักสุขาภิบาลและจัดหาครุภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง					สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ร่วมกับ เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน		16,357,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
3.3	กิจกรรมก่อสร้างระบบบำบัดสิ่งปฏิกูล					สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ร่วมกับ เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน		2,000,000
3.4	กิจกรรมบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนและขยะอันตราย					สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ร่วมกับเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน		600,000
3.5	กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง					ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย ร่วมกับ อบต.แม่ลาหลวง		730,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
3.6	กิจกรรมก่อสร้างโรงคัดแยกขยะ ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน					ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ร่วมกับ อบต.ปางหมู		5,000,000
รวม								**103,031,300**
	งบกระทรวง กรม							
1	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำแม่ลาน้อย บ้านแม่ลาน้อย ม.1 - บ้านทุ่งสารภีม.9 ต. แม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน (ต่อเนื่องเขื่อนเดิม) ความยาว 400 เมตร					สำนักงานโยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		28,000,000
2	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งลำน้ำแม่ยวม บริเวณหลังวัดสุพรรณรังษี (ด้านใต้สะพานข้ามลำน้ำยวม) ต.แม่สะเรียง ต.แม่สะเรียง อ.แม่สะเรียง จ. แม่ฮ่องสอน ความยาว 300 เมตร					สำนักงานโยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		21,000,000
3	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งลำน้ำแม่ยวม ช่วงสะพานข้ามลำน้ำแม่ยวม ต. แม่ยวม อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน ความยาว 400 เมตร					สำนักงานโยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		20,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
4	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งลำน้ำแม่ยวม บริเวณด้านใต้สะพานพะมะลอ (ชุมชนบ้านโป่งใน) ต.บ้านกาศ อ.แม่สะเรียง จ. แม่ฮ่องสอน ความยาว 400 เมตร					สำนักงานโยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		28,000,000
5	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำ แม่ลาน้อย บ้านแม่ลาน้อย ต.แม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย จ. แม่ฮ่องสอน ความยาว 300 เมตร					สำนักงานโยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		21,000,000
6	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งลำน้ำแม่ยวม บ้านทุ่งรวงทอง ต.แม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน ความยาว 300 เมตร					สำนักงานโยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		13,500,000
7	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำยวม บ้านแม่ทะลุ ต.สบเมย อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน ความยาว 200 เมตร					สำนักงานโยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		10,000,000
8	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งลำน้ำแม่เงา บ้านสบโขง ต.แม่สวด อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน ความยาว 150 เมตร					สำนักงานโยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		10,500,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
9	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมน้ำปาย บ้านปางหมู ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน ความยาว 300 เมตร					สำนักงานโยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		21,000,000
10	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำ แม่ลาหลวง บ้านสันติพัฒนา ต.แม่ลาหลวง อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน ความยาว 250 เมตร					สำนักงานโยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		12,500,000
11	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำยวม บ้านแม่คะตวน ต.สบเมย อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน ความยาว 200 เมตร					สำนักงานโยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		10,000,000
12	โครงการ "รักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน" ลุ่มน้ำปาย					ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน		290,500
13	โครงการ "รักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน" ลุ่มน้ำแม่สะงา					ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน		156,500
14	โครงการ "รักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน" ลุ่มน้ำแม่สะมาด					ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน		149,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
15	โครงการ "รักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน" ลุ่มน้ำของ					ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน		102,500
16	ฝายบ้านห้วยฟานพร้อมระบบส่งน้ำ					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		30,000,000
17	ระบบส่งน้ำฝายแม่จอน (ระยะที่ 2)					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		40,500,000
18	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านแม่เตี๋ย					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		20,000,000
19	ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายแม่สะเรียงฝั่งขวา (ระยะที่ 3)					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		9,500,000
20	ปรับปรุงอาคารไซฟ่อนแม่สะลาบ กม. 1+600 (ระบบส่งน้ำฝายน้ำยวม)					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		15,000,000
21	อาคารบังคับน้ำบ้านอมพายใต้พร้อมระบบส่งน้ำและบ่อเก็บน้ำคสล. จัดหาน้ำสนับสนุนศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สะเรียง					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		9,800,000
22	อาคารบังคับน้ำบ้านทียาเพอพร้อมระบบส่งน้ำและบ่อเก็บน้ำ คสล. โครงการขยายผลโครงการหลวงสบเมย					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		9,500,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
23	อาคารบังคับน้ำห้วยไร่และอาคารบังคับน้ำห้วยผาพร้อมระบบส่งน้ำ โครงการขยายผลโครงการหลวงห้วยฮะ					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		13,000,000
24	ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายห้วยผึ้ง					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		7,500,000
25	ปรับปรุงระบบผันน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ฮ่องสอน (โครงการเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายอ่างเก็บน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ลุ่มน้ำปาย)					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		15,000,000
26	ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายปางหมู					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		9,500,000
27	ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายแม่จ๋า					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		9,500,000
28	ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายห้วยแม่ยานจัดหาน้ำสนับสนุนโครงการอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมไม้สัก และพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบ้านมะโนรา					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		15,000,000
29	ปรับปรุงตัวเขื่อนพร้อมฐานรากเขื่อนและอาคาร					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		18,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
30	จัดหาและติดตั้งอุปกรณ์ตรวจวัดพฤติกรรมเขื่อนพร้อมระบบรับส่งข้อมูลอัตโนมัติ เขื่อนโป่งอ่อน จ.แม่ฮ่องสอน					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		14,000,000
31	พนังป้องกันน้ำกัดเซาะตลิ่งลำน้ำปาย บ้านทุ่งโป่ง					ชลประทานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		6,000,000
32	ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (คลินิกเกษตรเคลื่อนที่)					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		97,500
33	สนับสนุนปัจจัยการผลิตอินทรีย์ชีวภาพลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		2,128,750
34	ปรับปรุงพื้นที่ดินกรด					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		15,000
35	รณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		12,260,000
36	จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ลุ่ม - ดอน - สูง					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		9,000,000
37	การอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัย					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		5,480,000
38	การป้องกันผลกระทบจากภาวะโลกร้อน					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		2,442,000
	รวม							469,421,750

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
	งบท้องถิ่น							
1	จัดซื้ออุปกรณ์ดับไฟป่า					อบต.สันติคีรี		50,000
2	ส่งเสริมให้เยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					อบต.ห้วยผา		50,000
3	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ (ขุดลอก) (แผนชุมชน)					อบจ.มส		3,000,000
4	โครงการก่อสร้างฝายคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมรางระบายน้ำ (แผนชุมชน)					อบจ.มส		3,000,000
5	โครงการก่อสร้างบ่อกำจัดขยะแบบฝังกลบ (แผนชุมชน)					อบจ.มส		2,000,000
6	โครงการป้องกันแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ตำบลหมอกจำแป่					อบจ.มส		500,000
7	โครงการบริหารจัดการปัญหาขยะในชุมชน การเก็บ การคัดแยก การทำลายขยะและขุดกลบบ่อขยะ					อบจ.มส		500,000
8	โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่					อบต.แม่เหาะ		50,000
9	โครงการจัดทำฝายชะลอการไหลของน้ำ					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		120,000
10	โครงการปลูกป่าทดแทนพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมในพื้นที่ตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		50,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
11	โครงการเพาะกล้าไม้ยืนต้นและกล้าไม้ผลเพื่อส่งเสริมการปลูกป่าชุมชนฯ (ศูนย์วิจัยผลผลิตป่าไม้)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		20,000
12	โครงการส่งเสริมการบวชป่าต้นน้ำชุมชน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		20,000
13	โครงการปลูกหญ้าแฝก					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		10,000
14	โครงการออกข้อบัญญัติเรื่องการจัดกาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตำบลขุนยวม(บวชป่า/ปลูกป่า/บวชปลา)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		200,000
15	โครงการป้องกันแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ระดับตำบล/หมู่บ้าน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		180,000
16	โครงการจัดทำแนวกันไฟรอบหมู่บ้าน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		30,000
17	โครงการการสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		200,000
18	โครงการจัดหาสถานที่ทิ้งขยะประจำหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		500,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
19	โครงการจัดซื้อถังขยะ					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		200,000
20	โครงการก่อสร้างซ่อมแซมฝายชะลอความชุ่มชื้น					องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน้อย		110,000
21	โครงการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลแบบองค์รวม					เทศบาลตำบลปาย		250,000
22	โครงการจัดทำฝายชะลอการไหลของน้ำ					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		120,000
23	โครงการปลูกป่าทดแทนพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมในพื้นที่ตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		50,000
24	โครงการเพาะกล้าไม้ยืนต้นและกล้าไม้ผลเพื่อส่งเสริมการปลูกป่าชุมชนฯ (ศูนย์วิจัยผลผลิตป่าไม้)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		20,000
25	โครงการส่งเสริมการบวชป่าต้นน้ำชุมชน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		20,000
26	โครงการปลูกหญ้าแฝก					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		10,000
27	โครงการออกข้อบัญญัติเรื่องการจัดกาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตำบลขุนยวม(บวชป่า/ปลูกป่า/บวชปลา)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		200,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
28	โครงการป้องกันแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ระดับตำบล/หมู่บ้าน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		180,000
29	โครงการจัดทำแนวกันไฟรอบหมู่บ้าน					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		30,000
30	โครงการการสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		200,000
31	โครงการจัดหาสถานที่ทิ้งขยะประจำหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		500,000
32	โครงการจัดซื้อถังขยะ					องค์การบริหารส่วนตำบลขุนยวม		200,000
33	โครงการก่อสร้างซ่อมแซมฝายชะลอความชุ่มชื้น					องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน้อย		110,000
34	โครงการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลแบบองค์รวม					เทศบาลตำบลปาย		250,000
35	โครงการฝึกอบรมการขยายพันธ์ไม้ ผลไม้ ไม้ประดับ กล้วยไม้(ป๊อกเด่นยางแดง,กุงเจ้าราช)(แผนชุมชน)							30,000
	รวม							12,960,000

โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ.2561 ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน							
1	**โครงการปกป้องสถาบันและการปรองดองสมานฉันท์**			**กลยุทธ์ที่ 1 การปกป้องสถานบันและการปรองดองสมานฉันท์**	**จำนวนกิจกรรมการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และสร้างความปรองดองสมานฉันท์**		**ประเด็นที่ 1 มั่นคงในประเด็นที่ 1.2 การสร้างความปรองดองและสมานฉันท์**	**14,937,600**
1.1	กิจกรรมอบรมให้ความรู้ถึงความเป็นมาและความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,000,000
1.2	กิจกรรมเดินรณรงค์เสริมสร้างความเข้มแข็งต่อสถาบันพระมหากษัตริย์					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		500,000
1.3	กิจกรรมอบรมเพิ่มประสิทธิภาพแกนนำในการสร้างความปรองดอง					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000
1.4	กิจกรรมอบรมสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,300,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
1.5	กิจกรรมจัดทำป้ายสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		100,000
1.7	กิจกรรมปกป้องสถาบันและการปรองดองสมานฉันท์ในพื้นที่อำเภอแม่ลาน้อย					ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย		3,000,000
1.8	กิจกรรมปกป้องสถาบันและการปรองดองสมานฉันท์ในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง					ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง		300,000
1.9	กิจกรรมเทิดพระเกียรติเมืองสามหมอกน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ และบรมวงศานุวงศ์					สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		5,000,000
1.10	กิจกรรมสร้างจิตสำนึกน้อมนำพระราชกรณียกิจพระมหากษัตริย์สู่ชุมชน					กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 336		500,000
1.11	กิจกรรมฝึกลูกเสือชาวบ้าน					กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 337		1,237,600

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
2	**โครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในจังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 2 ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด**	**1. จำนวนผู้ติดยาเสพติดลดลง 2. ร้อยละระดับหมู่บ้านเฝ้าระวังมาก (หมู่บ้านสีแดง)ลดลง**		**ประเด็นที่ 1 มั่นคง ในประเด็นที่ 1.4 การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ (การลักลอบค้ายาเสพติด การลักลอบค้าอาวุธสงคราม)**	**28,896,100**
2.1	**กิจกรรมป้องกันและแก้ไขยาเสพติดแบบบูรณาการ**							
			2.1.1 กิจกรรมการบริหารจัดการแบบบูรณาการ			ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		5,498,000
			2.1.2 กิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดแก่เยาวชนนอกสถานศึกษา "เยาวชนอาสาพลังสร้างสรรค์สังคม"			ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,848,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			2.1.3 กิจกรรมสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ตอนใน ในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด			ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		6,084,000
			2.1.4 กิจกรรมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของหมู่บ้าน/ชุมชนในการป้องกันยาเสพติดตามแนวทางประชารัฐ			ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		3,984,000
			2.1.5 กิจกรรมจัดชุดปฏิบัติการออกลาดตระเวน หาข่าวพิสูจน์ทราบพื้นที่แหล่งซุกซ่อน และเส้นทางลำเลียง สกัดกั้น ซุ่มโจมตี ตั้งจุดตรวจจุดสกัดกั้นและนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนเข้ามาพื้นที่ตอนใน ณ หมู่บ้านเป้าหมาย			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง / กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 337		980,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			2.1.6 กิจกรรมสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดทั้งทางบกและทางน้ำในพื้นที่ชายแดน			ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียงร่วมกับกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 337		100,000
			2.1.7 กิจกรรมสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนในพื้นที่อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน			ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนร่วมกับกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 336		980,000
			2.1.8 กิจกรรมประชารัฐรวมใจต้านภัยยาเสพติด			ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนร่วมกับกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 336		270,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
			2.1.9 กิจกรรมการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดยาเสพติดพื้นที่อำเภอปางมะผ้า			ที่ทำการปกครองอำเภอปางมะผ้า		100,000
			2.1.10 กิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนแม่แผ่นดิน			ที่ทำการปกครองอำเภอปางมะผ้า		300,000
			2.1.11 กิจกรรมสนับสนุนด้านการข่าวเพื่อทำลายเครือข่ายยาเสพติด			หน่วยเฉพาะกิจทหารราบที่ 17		600,000
			2.1.12 กิจกรรมสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนและพื้นที่เป้าหมาย			หน่วยเฉพาะกิจทหารราบที่ 17		1,700,000
2.2	กิจกรรมรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE					สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน		4,800,000
2.3	กิจกรรมรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้แก่แรงงานในและนอกระบบ					สำนักงานแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน		852,100

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
2.4	กิจกรรมอบรมเยาวชนต้านภัยยาเสพติดในสถานศึกษา					กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 336		300,000
2.5	กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เป้าหมาย					กรมทหารราบที่ 7 กองพันทหารราบที่ 5		500,000
3	**โครงการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน**			**กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน**	**1. จำนวนครั้งที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้านต่อชีวิตและทรัพย์สินเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี**		**ประเด็นที่ 1 มั่นคงในประเด็นที่ 1.6 การดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่**	**24,335,400**
3.1	กิจกรรมปรับปรุงติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอนร่วมกับที่ทำการปกครองอำเภอแม่ลาน้อย		15,880,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
3.2	กิจกรรมเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน							
			3.2.1 กิจกรรมฝึกอบรมเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้าน (ชรบ.)			ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		3,462,200
			3.2.2 กิจกรรมรณรงค์ลดละ เลิกเหล้า อบายมุข ภายในพื้นที่อำเภอขุนยวม โดยการฝึกอบรมกลุ่มอาสาสมัครเพื่อนำไปขยายลในชุมชน/หมู่บ้าน			ที่ทำการปกครองอำเภอขุนยวม		600,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
3.3	กิจกรรมเสริมสร้างประสิทธิภาพบูรณาการด้านการข่าวและความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน							
			3.3.1 กิจกรรมชุมชนเข้มแข็งป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน			ตำรวจภูธรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		450,000
			3.3.2 กิจกรรมฝึกอบรมเพิ่มพูนประสิทธิภาพข้าราชการตำรวจในด้านการป้องกันอาชญากรรมและความมั่นคง			ตำรวจภูธรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,943,200
3.4	กิจกรรมอาสาสมัครตำรวจตระเวนชายแดนร่วมรัฐบริการประชาชน					กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 336		2,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
4	**โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดน จังหวัดแม่ฮ่องสอน**			**กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดน**	**1.จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา**		**ประเด็นที่ 1 มั่นคง ในประเด็นที่ 1.6 การดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่**	**5,359,280**
4.1	กิจกรรมปรับปรุงติดตั้งหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,700,000
4.2	กิจกรรมออกตรวจติดตามหมู่บ้านชายแดนและหมู่บ้านยามชายแดนเพื่อความมั่นคง					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,071,000
4.3	กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรแบบอนุรักษ์ในพื้นที่ป่าต้นน้ำอย่างยั่งยืน					สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		388,280

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
4.4	กิจกรรมขยายผลโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดิน					สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000
4.5	กิจกรรมพัฒนาสัมพันธ์กับทหารเมียนมา					กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 336		200,000
5	**โครงการการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน**			**กลยุทธ์ที่ 4 : การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน**	**1.ร้อยละของชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นเครือข่ายในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย**		**ประเด็นที่ 1 มั่นคง ในประเด็นที่ 1.6 การดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่**	**4,626,000**
5.1	กิจกรรมพัฒนาศักยภาพ หนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ภัย					สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,743,000
5.2	กิจกรรมอาสาสมัครจราจรร่วมป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนจังหวัดแม่ฮ่องสอน					ตำรวจภูธรจังหวัดแม่ฮ่องสอน		450,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
5.3	กิจกรรมประชารัฐร่วมใจเตรียมพร้อมป้องกันภัยในบวร (บ้าน วัด โรงเรียน)					สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,433,000
	รวม							**78,154,380**
	งบกระทรวง กรม							
1	โครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านแม่ส่วยอู					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		58,000
2	โครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดนฯ บ้านอาโจ้ ต.นาปู่ป้อม อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		195,500
3	โครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดนฯ บ้านดอยผักกูด ต.เวียงเหนือ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		492,500
4	โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ความมั่นคง					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		179,000
5	โครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริบ้านปางคอง ตำบลนาปู่ป้อม อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน					ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน		154,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
6	โครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ. แม่ฮ่องสอน					ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน		87,000
7	กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 5 ธันวาคม					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		50,000
8	กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ 12 สิงหาคม					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		30,000
9	กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร 28 กรกฎาคม					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		30,000
10	กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี 2 เมษายน					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		30,000
11	กิจกรรมพิธีเจริญพระพุทธมนต์เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี					สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		20,000
12	กิจกรรมอบรมให้ความรู้ถึงความเป็นมาและความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ งบประมาณ					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,000,000

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
13	กิจกรรมเดินรณรงค์ (วันพ่อ-วันแม่)					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		500,000
14	อบรมเพิ่มประสิทธิภาพแกนนำในการสร้างความปรองดอง					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		2,000,000
15	อบรมสร้างจิตสำนึกที่ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		1,400,000
16	กิจกรรมจัดทำป้ายสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์					ที่ทำการปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน		100,000
17	โครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านขุนเดื่อ-บ้านแม่ส่วยอู					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		180,000
18	โครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านดอยผักกูด					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		180,000
19	โครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านปางคอง					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		180,000
20	โครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านอาโจ้					สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน		180,000
21	โครงการป้องกันการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์					สำนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน		500,000
	รวม							**7,546,000**

	ประเด็นยุทธศาสตร์/โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด	ลำดับความสำคัญ	กิจกรรมย่อย	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดโครงการ	หน่วยดำเนินการ	ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย	งบประมาณ
	งบท้องถิ่น							
1	โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพ อพปร.					อบต.แม่สามแลบ		200,000
2	โครงการอบรมเกี่ยวกับยาเสพติด					อบต.แม่สามแลบ		50,000
3	โครงการเฝ้าระวังป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย					อบต.แม่สามแลบ		50,000
4	โครงการส่งเสริมการจัดแข่งขันกีฬาเยาวชน ระดับหมู่บ้านและ ระดับตำบล					อบต.แม่เหาะ		200,000
5	โครงการก่อสร้างสนามกีฬากลางตำบลมาตรฐาน					องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		5,000,000
6	โครงการก่อสร้างลานกิจกรรมและกีฬาในหมู่บ้าน 8 หมู่บ้าน ตำบลแม่โถ					องค์การบริหารส่วนตำบลแม่โถ		4,000,000
7	โครงการก่อสร้างสนามกีฬากลางตำบลมาตรฐาน					องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		5,000,000
8	โครงการก่อสร้างลานกิจกรรมและกีฬาในหมู่บ้าน 8 หมู่บ้าน ตำบลแม่โถ					องค์การบริหารส่วนตำบลแม่โถ		4,000,000
	รวม							**18,500,000**

ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัด/กลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

ที่	กิจกรรม	ประมาณการงบประมาณ (บาท)
1.	การจัดประชุมหารือเพื่อจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดกับภาคส่วนต่างๆ ตามมาตรา 53/1 และมาตรา 53/2 แห่ง พระบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	500,000
2.	การจัดประชุม ก.บ.จ. หรือ ก.บ.ก.	300,000
3.	การศึกษาเพื่อพัฒนายุทธสาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	500,000
4.	การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด ซึ่งเป็นการดำเนินการตามมาตรา 18 วรรคสี่ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551	500,000
5.	การพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ	6,000,000
6.	การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจแก่ภาคส่วนต่างๆ เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน รวมทั้งเพื่อสนับสนุนในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผน	1,000,000
7.	การติดตามประเมินผล	200,000
	รวมทั้งสิ้น	**9,000,000**